

**T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI**

**8983 NUMARALI MARAŞ ŞER'İYE SİCİLİ'NİN
1-105.SAYFALARININ TRANSKRİPSİYON VE
DEĞERLENDİRİLMESİ
(H.1297-1299/M.1879-1881)**

AHMET KEREM BİRHAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**KAHRAMANMARAŞ
OCAK - 2020**

**T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI**

**8983 NUMARALI MARAŞ ŞER'İYE SİCİLİ'NİN
1-105.SAYFALARININ TRANSKRİPSİYON VE
DEĞERLENDİRİLMESİ
(H.1297-1299/M.1879-1881)**

**DANIŞMAN
ÜYE
ÜYE**

**: Dr. Öğr. Üyesi Yaşar ARSLANYÜREK
: Doç. Dr. Mustafa ÇABUK
: Dr. Öğr. Üyesi Mehmet BİÇİCİ**

AHMET KEREM BİRHAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**KAHRAMANMARAŞ
OCAK – 2020**

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

8983 NUMARALI MARAŞ ŞERİ'YE SİCİLİ'NİN 1-105. SAYFALARININ
TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRİLMESİ
(H.1297-1299/M.1879-1881)

Ahmet Kerem BİRHAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Kod No:

Bu Tez .../.../ 2020 Tarihinde Aşağıdaki Jüri Üyeleri tarafından Oy Birliği/Oy Çokluğu ile Kabul Edilmiştir.

Dr. Öğr. Üyesi Yaşar ARSLANYÜREK	Doç.Dr. Mustafa ÇABUK	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet BİÇİCİ
BAŞKAN	ÜYE	ÜYE

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

Doç. Dr.Burcu ERŞAHAN
Enstitü Müdürü

Not: Bu tez ve projede kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı,5846 Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

8983 NUMARALI MARAŞ ŞER'İYE SİCİLİNİN 1-105. SAYFALARININ
TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRİLMESİ
(H.1297-1299/M.1879-1881)

Ahmet Kerem BİRHAN

Danışman : Dr. Öğr. Üyesi Yaşar ARSLANYÜREK
Yıl : 2020, Sayfa: 136+VII
Jüri : Dr. Öğr. Üyesi Yaşar ARSLANYÜREK (Başkan)
: Doç. Dr. Mustafa ÇABUK (Üye)
: Dr. Öğr. Üyesi Mehmet BİÇİCİ (Üye)

Osmanlı Devleti'nde İslâmi hukuk kuralları geçerliydi. Bütün hukukî olaylar kadıların verdikleri karar suretleri, hüccetler ve yargıyı ilgilendiren çeşitli yazılı kağıtlar şer'îye sicillerine kaydedilirdi.

Şer'îye Sicilleri zengin içeriği ile Türk tarihinin en önemli kaynaklarından biridir. Kadılar ve onların yerine görevlendirdikleri naipin kararları devlet merkezinden gönderilen emir ve fermanlar, dönemin iktisadî, idarî, hukukî ve sosyal yönlerini aydınlatacak belgeler, şer'îye sicillerinde bulunmaktadır.

Şer'îye Sicilleri, Osmanlı tarihinin yazılmasında önemli kaynaklar arasındadır. Oluşturulan eser, 1879-1881 tarihleri arasındaki Maraş tarihinin sosyal, ekonomik, idarî ve hukukî yönlerini, araştırma yapan kişilerin faydalanması amacıyla oluşturulmuştur. Osmanlı tarihinde Maraş ile ilgili yapılacak çalışmalarda şer'îye sicillerine başvurulmadan yapılacak çalışmalar, yetersiz kalacaktır.

Çalışmada 8983 numaralı Maraş Şer'îye Sicilinin 1-105. sayfalarının transkripsiyonu, değerlendirilmesi ve özeti hakkında bilgi verilmiştir. 8983 Numaralı Maraş Şer'îye Sicil defteri içerisindeki belgelerde alacak-verecek(borç), alım satım, miras, vâris ve vasî tayinleri, atama, görev tevcihi, yağmalama, hırsızlık gibi konular bulunmaktadır. Belgeler içerisinde alacak-verecek ve vasî tayinleri davaları en fazla olanlardır.

Anahtar Kelimeler: Şer'îye sicili, Maraş, Osmanlı Devleti

**DEPARTMENT OF HISTORY
INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM UNIVERSITY**

ABSTRACT

MA THESIS

**8983 NUMBER OF MARAS SHARIA REGISTRY
TRANSCRIPTION AND EVALUATION (H.1297-1299/M.1879-1881)
PAGES (1-105.)**

Ahmet Kerem BİRHAN

Supervisor : Dr. Öğr. Üyesi Yaşar ARSLANYÜREK
Year : 2020, Pages: 136+VII
Jury : Dr. Öğr. Üyesi Yaşar ARSLANYÜREK (Chairperson)
: Doç. Dr. Mustafa ÇABUK (Member)
: Dr. Öğr. Üyesi Mehmet BİÇİCİ (Member)

Islamic rule of law was valid in the Ottoman Empire. All legal events, the copies of the decisions of the judges, the jihad and the various written papers concerning the judiciary were recorded in the Sharia registry.

Şer'iyye Registers are one of the most important sources of Turkish history with its rich content. Decisions of the judges and their registers are given in the orders and edicts sent from the state center, documents that will illuminate the economic, administrative, legal and social aspects of the period and are in the sheriye registry.

Şer'iyye Registers are important sources in the writing of Ottoman history. The created work was created for the benefit of the researchers on the social, economic, administrative and legal aspects of Maraş history between 1879-1881. In the studies to be carried out on Maraş in the Ottoman history, the studies to be carried out without resorting to the registers of the Sharia will be inadequate.

Therefore, in the study, the definition of the Sharia registers, the history, civil servants in the courts, the conditions that should be in the kadis, the history of Maraş and the issues related to Maraş in the Ottoman period were included in the study.

In the study, 8983 numbered Maraş sharia registers numbered 1-105. pages, transcription, evaluation and summary. 8983 numbers in the documents in the Maraş sharia registrar's book include credit-to-give(debt), purchase, sale, inheritance, heir and custodian assignments, assignment, assignment of, looting ,theft.

Keywords: Sharia Register, Marash, Ottoman Empire

ÖN SÖZ

Şer‘i hukuku ve örfî hukuku devletin temeli olarak kabul eden Osmanlı Devleti yöneticileri, hukuku geliştirmiş ve yeni kanunlar koymuşlardır. Bu hukukun uygulanması için Osmanlı ülkesi, adlî bir birim olan kaza denen kadılıklara ayrılmıştı. Her kazanın başında bir kadı bulunmaktaydı. Bu kadıların görüşülen davaları kaydettikleri defterlere Şer‘iyye Sicilleri denilmektedir.

Şer‘iyye Sicilleri, Osmanlı sınırları içerisindeki şehirlerin o tarihteki sosyal, idarî ve hukukî yapılarını ortaya koymaktadır. Bu nedenle şehir tarihi açısından şer‘iyye sicilleri, oluşturuldukları döneme ışık tutmaktadır. Ferdi ve toplumsal birçok gerçeğin, döneminin Osmanlı realitesi içinde doğru değerlendirilmesi ve günümüz sosyal yaşam geleneğinin tecrübesi olarak aktarılması açısından şer‘iyye sicilleri kapsamlı bir muhtevayı içinde barındırmaktadır. Bu zengin muhteva içerisinde 8983 No’lu Maraş Şer‘iyye Sicili araştırma konusu olarak seçilmiştir. 8983 numaralı defter, 26x38 ebadında olup H.1297-1299/M.1879-1881 yıllarındaki miras, alacak verecek(borç), alım satım, vasi ve vekil tayinlerini içermektedir.

8983 Numaralı Maraş Şer‘iyye Sicili, XIX. yüzyılda Maraş’ın hukuki, sosyal ve ekonomik yapısı hakkında birinci elden resmi bilgiler vermektedir. 8983 Numaralı Maraş Şer‘iyye sicilinin 1-105. sahifelik kısmı eserde çalışılmıştır. Çalışılan sicilde sayfa usûlüne göre numaralandırma sistemi kullanıldığından dolayı, belge numaraları sahife numarası ve sayfa (s.), numara (No.) şeklinde düzenlenmiş olup sicilde Hicri 1297-1299 (Miladi 1879-1881) tarihlerindeki Maraş’ın idari, ekonomik ve sosyal durumu, belgelerde geçen şekliyle ortaya konmaya ve belgelerdeki konularla ilgili ayrıntılı bilgiler sunulmaya çalışılmıştır.

Çalışma sırasında tarafıma her türlü desteği veren transkripsiyonu gözden geçiren, Osmanlıca belgelerin okunmasında yardımcı olan çok değerli danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Yaşar ARSLANYÜREK’e, çalışmam sırasında her türlü yardımlarını eksik etmeyen aileme, değerli arkadaşlarım; Şeref ORHAN ve Furkan KAMALAK’A teşekkürü bir borç bilirim.

Ahmet Kerem BİRHAN
OCAK 2020

İÇİNDEKİLER

ÖZET	I
ABSTRACT	II
ÖN SÖZ	III
İÇİNDEKİLER	IV
TABLolar LİSTESİ	V
EKLER LİSTESİ	VI
KISALTMALAR LİSTESİ	VII
1. GİRİŞ	1
1.1 Maraş'ın Tarihçesi	2
2. 8983 NUMARALI MARAŞ ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN 1-105. SAYFALARI	7
2.1. Defterin Tanıtımı	7
2.2. Belgelerin Transkripsiyonunda İzlenen Metot	7
2.3. Defterdeki Belgelerin Konularına Göre Tasnifi	8
2.4. 8983 Numaralı Maraş Şer'iyeye Sicili'nin 1-105. Sayfalarının Değerlendirilmesi	9
2.4.1. İdari Birimler	9
2.4.1.1. Sancak	9
2.4.1.2. Kaza	9
2.4.1.3. Kasaba ve Nahiye	10
2.4.1.4. Karye	10
2.4.2. Maraş'da Uygulanan Vergi Usulü ve Vergiler	10
2.4.3. Maraş'ın İdarî Yapısı ve Devlet Görevlileri	11
2.4.4. Mahalle İsimleri	12
2.4.5. Çarşılar	13
2.4.6. Belgelerde Zimmî Halk ve Dini Yapılar	13
2.4.7. Mehir	13
2.4.8. Boşanma	14
2.4.9. Nafaka ve Kisve	15
2.4.10. Vasî Tayini	15
2.4.11. Alım-Satım	16
2.4.11.1. Ev Satışları	16
2.4.11.2. Bağ Satışları	17
2.4.12. Alacak-Verecek (Borç)	17
2.4.13. Gasp, Hırsızlık, Yaralama ve Katl	18
2.4.14. Şahıs İsimleri	19
2.4.15. Belgelerde Geçen Eşya İsimleri	20
2.4.16. Meslek Grupları ve Temsilcileri	22
2.4.17. Hayvan Türleri	23
3. BELGELERİN ÖZETLERİ	25
4. 8983 NUMARALI MARAŞ ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN 1-105. SAYFALARININ TRANSKRİPSİYONU	40
SONUÇ VE TARTIŞMA	129
KAYNAKÇA	131
LÛGATÇE	133
ÖZ GEÇMİŞ EKLER	

TABLÖLAR LİSTESİ

Sayfa

Tablo 2.1. 8983 Numaralı Maraş Şer'yye Sicili'nde Geçen Köy İsimleri	10
Tablo 2.2. Tesbit Edilen Vergi Çeşitleri ve Belge Numaraları.....	11
Tablo 2.3. 8983 Numaralı Maraş Şer'yye Sicilinde Adı Geçen Devlet Görevlileri.....	12
Tablo 2.4. 8983 Numaralı Maraş Şer'yye Sicilinde Tespit Edilen Mahalleler	12
Tablo 2.5. 8983 numaralı Maraş Şer'yye Sicilinde Tespit Edilen Bazı Ev Satışları ve Fiyatları.....	17
Tablo 2.6. 8983 Numaralı Maraş Sicilinde Tespit Edilen Şahıs İsimleri	20
Tablo 2.7. Belgelerde Geçen Eşya Adları.....	21
Tablo 2.8. Giysiler ve Zıynet Eşyaları	22
Tablo 2.9. Belgelerde Geçen Silahlar	22
Tablo 2.10. 8983 Numaralı Maraş Şer'yye Sicilinde Tespit Edilen Meslek Grupları .	23
Tablo 2.11. 8983 Numaralı Maraş Şer'yye Sicilinde Tespit Edilen Hayvan Türleri	23

EKLER LİSTESİ

- Ek. 1. 8983 Numaralı Maraş Şer‘iyye sicilinde 19-20. Sahifeler
Ek.2. 8983 Numaralı Maraş Şer‘iyye sicilinde 27-28. Sahifeler
Ek-3 . 8983 Numaralı Maraş Şer‘iyye Sicilinde 33-34. Sahifeler
EK-4. 8983 Numaralı Maraş Şer‘iyye Sicilinde 71-72. sahifeler

KISALTMALAR LİSTESİ

age.	: Adı geçen eser
agm.	: Adı geçen makale
agt.	: Adı geçen tez
agy.	: Adı geçen yayın
AÜİFD.	: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
DAB	: Devlet Arşivleri Başkanlığı
C	: Cilt
DİA	: Diyanet İslam Ansiklopedisi
H.	: Hicrî
MŞS.	: Maraş Şer'ıye Sicili
No.	: Numarası
S.	: Sayı
s.	: Sayfa
TDV.	: Türkiye Diyanet Vakfı
TTK.	: Türk Tarih Kurumu
Yay.	: Yayınları
Yy.	: Yüzyıl

1. GİRİŞ

Mahkeme kayıtları olarak kabul edilen Şer'îyye Sicilleri, XIX. yy. sonlarına kadar gelen dört asırlık Türk Tarihi'nin içtimai hayatını, Türk iktisat ve siyasi hayatını kapsamış olması itibarıyla Türk Tarihinin ana kaynaklarından biridir. Tarihimiz için ana kaynaklar arasında bulunan mahkeme kayıtlarında kadıların yetki sahası genişledikçe sicillerin önemi daha da artmıştır. İslam hukukunu benimsemiş olan Osmanlı Devleti'nin en önemli yargı organı olan Şer'î Mahkemeler, hukuki, iktisadi, dini, askeri ve idari müesseseler hakkında bize değerli belgeler ve bilgiler bırakmıştır. Şer'îyye Sicilleri zengin içeriği ile Türk tarihinin en önemli kaynaklarından biridir. Kadılar ve onların yerine görevlendirdikleri naipin kararları devlet merkezinden gönderilen emir ve fermanlar, dönemin iktisadî, idarî, hukukî ve sosyal yönlerini aydınlatacak belgeler, Şer'îyye sicillerinde bulunmaktadır.

8983 Numaralı Maraş Şer'îyye Sicili'nin ilk 105. sayfalarını kapsayan çalışma 1297-1299 yılında meydana gelen gelişmeleri aktarması bakımından dikkate değerdir. Bu Şer'îyye sicili Osmanlı Devleti'nde şahıs hukuku, aile hukuku, borçlar, eşya ve ticaret hukuku ile alakalı özel hukukun bütün dalları ile ceza hukuku, mali hukuk, idarî hukuk hakkında bilgiler vermektedir. 8983 Numaralı Maraş Şer'îyye Sicilinde 19.yüzyılda Maraş'ın hukukî, sosyal ve ekonomik yapısı hakkında birinci elden resmi belge ve bilgiler bulunmaktadır.

Çalışma ile Maraş'ın sosyal, kültürel, ekonomik ve idarî yapısı 8983 numaralı şer'îyye sicili'nin 1-105.sayfalarına göre belirlenmiştir. Sicildeki belgelerde tespit edilen şahıs, mahalle ve hayvan isimleri ile meslek grupları ve temsilcileri, halkın kullandığı eşyalar, halktan alınan vergi çeşitleri,boşanma ve sosyal,ekonomik ve idarî yapısı ortaya koyulmuştur.Değişik ulusları barındıran bir toplum yapısına sahip olan Maraş şehrinde farklı etnik gruptan insanlar ve dini gruplar kendi inançlarını,gelenek ve göreneklerini Osmanlı Devleti idaresi altında rahat bir şekilde yaşamışlardır.Sicilde farklı dini yapıların olması,Maraş şehrinde dini inanç özgürlüğünün kısıtlanmadığını göstermektedir.

8983 numaralı Maraş şer'îyye sicili ile Maraş'taki devlet mülkiyeti anlayışını, halkın sahip olduğu yaşam biçimini anlamak mümkün hale gelmektedir.

Çalışmada, belgelerin transkripsiyonunda okunamayan kelimeler (...) şeklinde metin içinde ifade edilmiştir. Sicilin sayfa numaraları verilmekle birlikte,çalışmanın sayfaları düzenlenmiştir. Sicildeki belgeler numaralandırılarak tasnif edilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Osmanlı Arşivi'nde Maraş'a ait 7 defter olduğu kayıtlıdır. Bu defterlerden 29 No'lu Maraş Şer'îyye Sicili'nin (1304) 390-463. sayfaları arası K.S.Ü.Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı öğrencisi Feyzullah ARSLAN tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak yapılmıştır.

230 No'lu Maraş Şer'îyye Sicili'nin (1320-1336) 9-97. sayfaları arası Harran Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Arş. Gör. Mehmet KABACIK tarafından Yüksek Lisans tezi yapılmıştır.

231 No'lu Maraş Şer'îyye Sicili'nin (1311-1313) 1-110. sayfaları arasını K.S.Ü Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Öğr. Gör. Resul KESENCELİ

340-509. sayfaları arası ise K.S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı Arş. Gör. Lütfiye KÜÇÜKÖNDER tarafından Yüksek Lisans tezi yapılmıştır.

232 No'lu Maraş Şer'îyye Sicili'nin (1296-1297) 1-75. sayfaları arası K.S.Ü.Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı öğrencisi Bahriye YILDIZ tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak yapılmıştır.

1.1 Maraş'ın Tarihçesi

Maraş'ın adı ilk defa Asur kaynaklarında Markasi olarak ifade edilmektedir. Bilindiği gibi Maraş bölgesi Hititlerin hâkimiyeti altında kalmıştır. Hititlerin zayıflamasıyla beraber Maraş bölgesinde Hititlere bağlı başkenti Markasi olan Gurgum şehir devleti kurulmuştur. Maraş da Markasi diye isimlendirilmiş ve zamanla Germanicia, Mer'aş ve Marasaion isimleri bölge için kullanılmıştır. Dulkadirli Beyliği ve Osmanlı dönemlerinde bu bölge Mer'aş ismiyle anılmıştır. Maraş'ın Millî Mücadelede göstermiş olduğu başarıdan dolayı 7 Şubat 1973'te ismi "Kahramanmaraş" olarak değiştirildiğinden günümüzde bu şekilde kullanılmaktadır.

Anadolu'nun büyük kısmında tarihte ilk siyasî birliği sağlayan Hititlerin hâkimiyetine giren Maraş, Hititlerin yıkılması sonrasında kurulan Geç Hitit devletlerinden Gurgum Geç Hitit devletine Markasi ismiyle başkentlik yapmıştır. Hititlilerden günümüze kalan en önemli kalıntı eser Maraş Aslanı'dır.¹ Maraş bir müddet Med ve Persler hâkimiyetinde kalmıştır. Maraş bu dönemde Kapadokya Satraplığı'nın önemli merkezlerinden biri haline gelmiştir. Kent daha sonra Anadolu'ya da hâkim olan Büyük İskender'in Makedonya Krallığı ile Roma İmparatorluğu'nun hâkimiyetine girmiştir. Maraş, Roma hâkimiyetindeyken Kuzey Suriye vilayeti sınırlarına dâhil edilmiştir.632 yılında ise şehir Müslüman Araplar tarafından fethedilmiştir. Maraş, Müslümanların eline geçtikten sonra Müslümanlar tarafından Anadolu'ya yapılacak olan seferler için üs olarak kullanılmaya başlamıştır. Maraş 637–970 yılları arasında güneydeki Müslümanlarla kuzeydeki Bizanslılar arasında el değiştirmiştir.

Anadolu'nun Türkler tarafından fethinden önce Bizans, Türklere karşı güçlü bir direniş hattı oluşturmak istemiştir. Bu amaçla Doğu Anadolu Bölgesi'nde yaşayan Ermenileri Anadolu'nun iç ve güney kesimine yerleştirmeye başlamıştır. Bunun sonunda Maraş ve havalisinde yaşayan ermeni nüfusu artmıştır.² Bu arada I. Haçlı seferi sırasında Maraş bölgesi haçlıların güneye geçiş güzergâhları arasında yer almıştır. Maraş ve çevresi 1103'te I. Kılıç Arslan tarafından fethedilmiştir. Böylece bu bölge Anadolu Selçuklu hâkimiyetine girmiştir. Fakat bir yıl sonra 1104'te Şehir Antakya prinkepsleri Bohemund ile Tankred tarafından tekrar ele geçirilmiştir. 1114'e gelindiğinde ise şehir Ermeni hâkimi Gogh Vasıl'ın dul eşi tarafından Aksungur el-Porsuki'ye teslim edilmiştir. Aynı yıl Maraş büyük bir deprem geçirmiş ve bu depremde birçok kişi hayatını kaybetmiştir.

Şehir, Anadolu Selçukluların hâkimiyetindeyken 1156'da Ermeni Prensi II. Thoros'un kardeşi Stefan tarafından talan edilmiştir. Bölge kısa süre sonra tekrar Anadolu Selçuklular hâkimiyetine geçmiştir.³ II. Kılıç Arslan'ın ülkeyi 11 oğlu arasında pay edince Maraş bölgesi II. Kılıç Arslan'ın oğullarından Mugiseddin Tuğrulşah'ın hâkimiyeti altında kalmıştır. Anadolu Selçuklu Devleti'nde kardeşler arası taht kavgasının kızıştığı bir dönemde Maraş bölgesi kısa süreli olarak Kilikya Ermeni Krallığı'nın idaresi altına girmiştir. Kısa bir süre sonra Maraş bölgesi yine Anadolu Selçukluların hâkimiyeti altına girmiştir. Bu tarihten sonra Maraş, Anadolu Selçuklular tarafından Kilikya'daki Ermeniler üzerine yapılacak olan seferlerde üs olarak kullanılmıştır. Maraş birkaç defa daha Danişmend, Bizans ve Anadolu Selçuklu Devletleri ile Haçlı kuvvetleri arasında el değiştirmiştir. Maraş Orta Çağlarda Bizans ile

¹ Hamza Gündoğdu, "Kahramanmaraş", DİA, C.24, TDV, İstanbul, s.197-201.

² Tufan Gündüz, "Kahramanmaraş", DİA, C.24, TDV, İstanbul, s.193.

³ Erdoğan Merçil, *Müslüman Türk Devletleri Tarihi*, TTK Yayınları, Ankara, 1997, s.124.

İslam dünyası arasında sınır bölgesi ve yol güzergâhında bulunması nedeniyle sık sık el değiştirmiş, tahribata uğramış ve tekrar imar edilmiştir.

Anadolu Selçukluların ülkedeki siyasi otoritesi zayıflayınca Anadolu, Moğolların hâkimiyetine girmiştir. Bu dönemde Moğollar Anadolu'da aşırı şekilde katliam yapmışlardır. Anadolu Selçuklular Elbistan yakınlarında Moğollar ile Memlûkler arasında meydana gelen Elbistan savaşında Memlûkleri desteklemiştir. Bunun sonunda Moğollar mağlup olmuştur. Bir ara Maraş bölgesi Memlûklere bağlı Haleb valisinin hâkimiyeti altına girmiştir. 1337–1522 yılları arasında Maraş bölgesinde Dulkadir Beyliği hüküm sürmüştür.

Dulkadir Beyliği 1450'lerden sonra bazen Osmanlı'nın bazen de Memlûklerin hâkimiyetine girmiştir. Örneğin; 1466'da iktidara Şahbudak geçmiştir. Bu tarihten kısa bir süre sonra Şahsuvar Osmanlı'nın desteğini alarak Dulkadirli tahtına çıkmıştır. Bu arada Dulkadirli Beyliği Osmanlı'da meydana gelen şehzadeler arasındaki taht kavgasında Çelebi Mehmed'i desteklemiştir. Yavuz Sultan Selim 1514 yılında İran üzerine Çaldıran seferini düzenlemiştir. Bu sefer sırasında Dulkadirli Beyi Alaüddevle Bey, Memlûklerin kışkırtmasıyla Osmanlı'dan yüz çevirmiştir. 1515 tarihine gelindiğinde ise Yavuz Sultan Selim, Hadım Sinan Paşa'yı Alaüddevle Bey üzerine göndermiştir. Osmanlıya bağlı Hadım Sinan Paşa kuvvetleri ile Dulkadirli kuvvetleri arasında Turnadağ'da yapılan mücadeleyi Osmanlı kuvvetleri kazanmıştır. Böylece Maraş ve havalisi de Osmanlı hâkimiyetine girmiştir.⁴ Bu beyliğin Osmanlı'ya bağlanmasıyla beraber Osmanlı, Anadolu'daki Türk birliğini büyük ölçüde gerçekleştirmiştir.

Maraş ve havalisi Osmanlı Devletinin eline geçince Maraş Kalesi ciddi biçimde tamirat geçirmiştir. Ayrıca kale içinde mahalle kurularak bir mescid inşa edilmiştir.⁵ 1530'dan sonra Maraş ve yöresi Dulkadir Eyaleti adıyla Osmanlılara bağlı bir eyalet durumuna getirilerek merkezden atanan valilerce yönetilmeye başlanmıştır. Kanuni Sultan Süleyman döneminde Maraş'ta yapılan arazi tahriri sırasında il yazıcıları yolsuzluk yapmıştır. Bu da yolsuzluk yapılan alanlarda halk ile bölgede bulunan askerler arasında hoşnutsuzluğa sebep olmuştur. Daha sonra il yazıcısının bölgede vergileri artırması ve Türkmen ileri gelenlerine cezalar vermesi üzerine bölgede isyan başlamıştır. Bu isyan İçel ve Adana'ya kadar yayılmıştır.⁶ Bu isyan bitmeden bölgede Kalender İsyanı baş göstermiştir. Bu isyana Dulkadir Beyliği Osmanlı topraklarına katıldıktan sonra Maraş ve çevresindeki dirliklerini kaybeden tımar sahipleri de katılmışlardır. Osmanlı bu isyanı bastırmak için isyancılar üzerine ordu göndermiştir. Ama Osmanlı'nın gönderdiği bu ordu isyancılar karşısında başarılı olamamıştır. Bunun üzerine Kalender'e destek veren tımarlı sipahilere eski dirlikleri verileceği vaat edilmiştir. Böylece Kalender yalnız bırakılarak yakalanmış böylece isyan sona ermiştir.⁷

Maraş'ta 1563'te kırk iki mahalle vardı. Mahalle sayısı XVII. yüzyılın ikinci yarısında da değişmemiştir. 1848'de şehirdeki mahalle sayısı otuz dokuza düşmüş 1904'te ise kırk bire yükselmiştir. Mahalle sayılarındaki bu değişiklikler şehrin fiziki yapısından olmayıp mahalle anlayışındaki değişikliklerden kaynaklanmıştır. Evliya Çelebi de XVII. yy.da Maraş'a gelmiştir. Evliya Çelebi'ye göre XVII. yy.da Maraş 7000 adım genişliğindeydi. Maraş Kalesi ayakta olup içinde bir mahalle ve 100 kadar ev bulunmaktaydı.⁸

⁴ Yurt Ansiklopedisi, "Kahramanmaraş", C. 8, Anadolu Yayıncılık, İstanbul, 1982, s. 5661.

⁵ Gündoğdu, agm., s. 198.

⁶ Yurt Ansiklopedisi, agy., s. 5661.

⁷ Yurt Ansiklopedisi, agy., s. 5661.

⁸ Gündüz, agm., s. 194.

XVIII. yy.da tüm Osmanlı'da olduğu gibi Maraş'ta da ayanlar etkili olmaya başlamıştır. Bununla beraber şehirdeki bazı aileler yönetime ortak olmaya başlamışlardır. II. Mahmud öneminde yerel beylere merkezi otoriteyi kabul ettirme yönünde çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalar Maraş'ta meyvesini vermiş ve Beyazıdoğulları merkezî otoriteyi tanımak zorunda kalmıştır.

XVIII. yy.da Maraş, Anadolu'da bulunan fakir eyaletlerden biriydi. Dolayısıyla da buranın geliri tek başına bir vezire yetecek derecede değildi. Bu yüzden de Maraş çoğunlukla bir mutasarrıf tarafından yönetiliyordu. 1831 tarihinde ise Maraş Mukataat Hazinesine bağlanarak şehrin yöneticileri buradan atanmaya başlanmıştır.⁹ Bu sırada Maraş kadılığı 19. yy.da Mevleviyetlik düzeyine yükselmişti. Bu yüzden de buralara kadılar değil de onların atamış oldukları naip (vekilleri) gelirdi.

1856 yılında ilan edilen Islahat Fermanına ülkenin çeşitli yerlerinde olduğu gibi Maraş'ta da tepkiler verilmiş ve şehirde karışıklık çıkmıştır.¹⁰ Ayrıca 1860-1890 arasında Maraş'a bağlı Zeytun bölgesinde karışıklıklar çıkmıştır. Bu karışıklıklar sırasında Ermeniler Maraş ve Zeytun'da katliamda bulunmuşlardır.

19 Ekim 1895'te Zeytun'daki Hınçak Ermeni Komitesi tekrar isyan etmiş ve 30 Ekim'de Ermeniler Zeytun kışlasını işgal etmişlerdir. Zeytun'da bu isyan devam ederken bu defa 16 Kasım 1895'te Maraş merkezde ermeni isyanı patlak vermiştir. Bu isyan 2 - 2,5 ay sürmüştür. 24 Aralık 1895'e gelindiğinde ise Zeytun'u kuşatan 5000'e yakın Ermeni kaçmıştır. Böylece Zeytun'daki isyan da son bulmuştur. İsyan son bulmasına rağmen bölgedeki olaylara bu defada yabancı devletler karışmışlardır.¹¹ Şehrin 1902'de 60.292 kişi olan nüfusu 1908'de 68.023'e yükselmiştir.

I. Dünya savaşı başlarında ise yarı yarıya azalarak Maraş nüfusu 32.700'e düşmüştür. Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra yapılan ilk nüfus sayımında şehrin nüfusu 25.671 kişi olarak tespit edilmiştir. 1914 ile 1927 yılları arasındaki 13 yıllık sürede şehrin nüfusu yaklaşık olarak 7000 kişi azalmıştır. Bunun sebebi; Maraş'ta Fransız ve Ermenilere karşı verilmiş olan Kurtuluş Savaşıdır. I. Dünya Savaşı sırasında Osmanlı Devleti seferberlik ilan etmiştir.

Osmanlı, Ermenilerin de bu çağrıya katılması istemiştir. Ama Zeytun'daki Ermeniler bu çağrıya olumsuz cevap vererek seferberliğe katılmamışlardır. Arkasından da dağlara çıkıp Türk askerlerine saldırmaya başlamışlardır. Bu arada Ermeniler'in bir kısmı Zeytun'daki Saint Mary Manastırı'na saklanmışlardır. Bu saklananlar ile Osmanlı askeri arasında gece çıkan çatışmada 300 asker şehit olmuştur. Bundan 15 gün sonra Ermenilerin lideri görüşme yapmak üzere Maraş merkezdeki hükümet konağına çağırılmıştır. Bu görüşmelerden olumlu yönde bir sonuç çıkmayınca 10 Nisan 1915'te Ermenilerin bu bölgeden ayrılmalrı istenmiştir. Bunun neticesinde 300 Ermeni ailesi Konya istikametine götürülmüştür. Bu arada Manastır çatışmasının sabahı Manastır ateşe verilmiştir. Buradaki Ermenilerin bir kısmı saklandıkları manastırdan kaçmışlardır. Devlet kaçan Ermenilerin peşine düşmüştür. Kaçan Ermeniler Fındıcak'a gelmişlerdir. Fındıcak'ta Ermeniler'in tehciye tabi tutulduğu haberi duyulmuştur. Bunun üzerine Fındıcak'taki Ermeniler ile sonradan gelen Ermeniler birlikte isyan ederek bölgede yaşayan halkın birçoğunu katletmişlerdir. İsyan devam ederken Adana'dan isyanı bastırmak için takviye kuvvet gelmiştir. Bu sırada Fındıcak'taki Ermeniler kilise

⁹ Musa Çadırcı, *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentleri'nin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, TTK Basımevi, Ankara, s.15

¹⁰ Ahmet Eyicil, "Maraş'ta ve Bazı Yerlerde 1856 Islahat Fermanına Tepki", *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, S.109, 1997, s.15.

¹¹ Ahmet Eyicil, *Osmanlı'nın Son Döneminde Maraş'ta Ermeni Siyasi Faaliyetleri*, Gün Yayıncılık, Ankara, 1999, s.342.

içinde toplanarak Osmanlı askeri ile silahlı mücadeleye başlamışlardır.Bu mücadelede Osmanlı askerleri ağır kayıplar vermiştir.Bunun üzerine Fındıcak'a giren askerler kiliseyi ateşe vermişlerdir. Bunun sonunda kilise içinde toplanan Ermeniler yanarak ölmüş, isyanda sona ermiştir.¹²

I. Cihan Harbi devam ederken Osmanlı da ittifak devletleri safında savaşa katılmıştı. Bu savaş sonunda ittifak devletleri mağlup olduğundan dolayı Osmanlı da mağlup sayılmıştır. Dolayısıyla itilaf devletleri mağlup olan bu devletlerle antlaşma imzalamaya başlamıştır. İtilaf devletleri Osmanlı ile diğer devletlerden farklı olarak ilk önce Mondros Ateşkes antlaşmasını imzalamıştır.Bu antlaşmadan sonra ise Anadolu toprakları itilaf devletleri tarafından yer yer işgal edilmeye başlanmıştır.İşgale uğrayan yerler arasında Maraş'ta bulunmaktaydı.Maraş, ilk önce İngilizler tarafından işgal edilmiştir.İngilizler, Maraş'ta sömürgelerinden getirdikleri Müslümanları kullandıklarından dolayı şehirde İngilizlerin işgali sırasında pek sorun yaşanmadı.Daha sonra İngilizler ile Fransızlar arasında yapılan Suriye itilafnamesine göre Musul İngilizlerde kalmış;Maraş, Antep ve Urfa Fransızlara verilmiştir.Bu arada şehre Fransızların geleceği haberi yayılınca Ulu Cami'de Doktor Mustafa Bey önderliğinde miting düzenlenmiştir.Bu mitinge çok sayıda kişi katılmıştır.Fransızların şehre gelmeleriyle şehirdeki Ermeniler şımararak yerli halka saldırmaya başlamışlardır.¹³Bu arada Fransızlar Maraş'a gelirken tehciye tabi olan bazı Ermenileri de yanlarında getirmişlerdir.Şehirdeki Ermenilerin Fransızlarla birlikte yerli Müslüman halka saldırmalarına en güzel örnek; 30 Ekim 1918'de cereyan eden Uzunoluk Olayıdır.Bu olay;Uzunoluk'taki hamamdan çıkan birkaç peçeli kadına Fransız ve Ermenilerin sarkıntılık ve taciz etmesi sonucu meydana gelmiştir.Bu olaya hamamın karşısında bulunan kahvedeki bazı kişiler müdahil olmuşlardır.Ama onlarda Fransız ve Ermeni kurşunlarıyla yaralanmış veya şehit olmuşlardır.Olaya bu defa Sütçü İmam silahıyla müdahale etmiş birkaç ermeni ile Fransız askerini yaralamış birkaçını da öldürmüştür.

Şehirdeki direnişi örgütlemek amacıyla 29 Kasım 1919'da Maraş Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti kurulmuştur.Maraşlı Doktor Mustafa Bey ile arkadaşları Maraş'ta Kuvâ-yı Milliye Teşkilatı kurmak üzere Heyet-i Temsiliyye başkanı Mustafa Kemal ile irtibat kurmuşlardır.Sivas Kongresi'nde Maraş'ta Kuvâ-yı Milliye kurulmasına karar verilmiştir. Heyet-i Temsiliyye bu iş için Yüzbaşı Selim(Kurtoğlu Yörük Selim) ve Üsteğmen Âsaf (Kılıç Ali Bey) görevlendirmiştir.¹⁴

Bundan sonra Fransızlar kaledeki Türk bayrağını indirtmiştir. Maraşlı halk sabah uyandığında kaledeki Türk bayrağını göremeyince şaşırılmıştır. Bayrağın indirildiği gecenin sabahı Cuma olduğu için halk yavaş yavaş Ulu Cami'de toplanmaya başlamıştır. Ulu Cami İmamı Rıdvan Hoca hutbede "Kalesinde Türk bayrağı dalgalanmayan yerde Cuma namazı kılmak farz değildir" demesi üzerine Ulu Cami'de toplanan halk camideki sancağı alarak kaleye hücumu geçmiştir. Kaleyi tekrar ele geçirmiştir. Bu arada şehirde örgütlenme de devam etmektedir.Şehirdeki Fransız ve Ermenilerin yaptıkları zulüm son raddesine gelince Maraş'da silahlı mücadele başlamıştır.Bu sırada şehrin dışında Aralık ve Ocak ayında başlayan çatışmalar devam etmektedir.¹⁵Bayrak Olayının ardından şehir adım adım savaşa sürüklenir. Aslan bey Başkanlığında kurulan Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti, her mahallede kurularak faaliyete geçer.Bir taraftan da Gazi Mustafa Kemal Atatürk ile temasa geçerek direniş hazırlığına

¹² Ahmet Eyicil, "Zeytun Ermenileri ve Fındıcak İsyanı", *Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Askerî Tarih Bülteni*, S.44, 1999, s.47.

¹³ Yurt Ansiklopedisi, agy., s.5669.

¹⁴ Gündüz, agm., s.194.

¹⁵ Yurt Ansiklopedisi, agy., s. 5670

başlanır.21 Ocak 1920 günü şehir harbi başlar.22 gün ve gece süren bir mücadeleden sonra Maraşlılar 7 den 70'e silaha sarılarak tek yürek tek bilek halinde bütün mevcudiyetini ortaya koyar.Sonunda kendisini yok etmek isteyen düşmanı yerli işbirlikçileri ile birlikte mağlup eder,büyük bir zafere imzasını atar.Bu uğurda pek çok evladını şehit verir. Maraş'ın düşman istilasından kurtulması,Türk Kurtuluş Savaşının da ilk hareketini teşkil eder.

Maraş, Cumhuriyet döneminde il durumuna getirilmiştir. Ayrıca Maraş'a 5 Nisan 1925 tarihinde Kurtuluş Savaşında şehri 21 günde kurtarmasından dolayı Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından "Kırmızı Şeritli İstiklâl Madalyası" verilmiştir.Millî Mücadelede göstermiş olduğu başarıdan dolayı da 7 Şubat 1973'te şehre "Kahramanlık" unvanı verilmiş ve de şehrin ismi bu tarihten itibaren Kahramanmaraş olarak değiştirilmiştir.¹⁶

Maraş 1935-50 arasında pek gelişme ve ilerleme kaydedememiştir. Şehirdeki tek sanayi kuruluşu 1924 yılında açılan çeltik fabrikasıdır. Bu fabrikada Maraş bölgesinde yetiştirilen çeltiğin yanında biber de işlenmiştir.1950'lerden sonra şehir güney kısmındaki ovaya doğru genişlemeye başlamıştır. Şehrin güney istikametinde genişlemesinde Maraş'a demir yolu bağlantısının yapılması ve 1950'li yıllardan sonra iyileştirilen karayolları etkili olmuştur. Bu yollar ilk önce Ulu Cami çevresinde son bulmaktaydı.Zamanla şehrin güneye doğru büyüüp genişlemesiyle yollar da uzatılmıştır.1980'lerden sonra şehir batı istikametinde çok hızlı bir gelişme göstermiştir. Yine 1980'lerden itibaren illere verilmeye başlanan teşvik kredisinden yararlanmıştır. Almış olduğu teşvik kredisini en iyi biçimde değerlendiren Maraşlı müteşebbisler şehirde tekstil üzerine fabrikalar kurmuşlardır. Sanayicilerin Maraş'a yatırımları şehrin hızlı bir şekilde sanayi kenti haline dönüşmesinde büyük rol oynamışlardır.

¹⁶ Yurt Ansiklopedisi, agy., s.5675.

2. 8983 NUMARALI MARAŞ ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN 1-105. SAYFALARI

2.1. Defterin Tanıtımı

Bu çalışmanın konusu olan 8983 numaralı Maraş Şer'iyeye Sicili'nin 1-105. sayfaları M.1879-1881 (H.1297-1299) yıllarına aittir. Defter, Cumhurbaşkanlığı Osmanlı Arşivi'nde kayıtlıdır. Maraş'a ait 7 tane şer'iyeye sicil defteri bulunduğu kaydedilmektedir.¹⁷ 8983 numaralı Maraş şer'iyeye sicili'nin dış kapağı ebru çiçek desenli, sırtı ise kahverengi meşin kaplıdır. Kapağın üst kısmında yazıyla bin iki yüz doksan yedi ibaresi hem rakam hem de yazıyla verilmiştir. Sicilin ebadı 26x38 cm olup talik kırması bir yazı çeşidi kullanılmıştır. Defterin numaralandırma usulü sayfa usulü olup, toplamda 303 sayfa belge bulunmaktadır. 8983 numaralı Maraş şer'iyeye sicilinin sadece 1-105. sayfaları çalışılmıştır.

Sicilin 1-105 sayfaları düzenlenip sayfa numaraları verilmiş ve belgeler de numaralandırılarak tasnif edilmiştir. Belgeler sağ taraftan yazılmaya başlanarak yukarıdan aşağıya doğru simetrik bir biçim halinde yazılmıştır. Sicildeki belgeler uzunluk ve kısalık açısından birbirine eşit değildir. Belgelerde kronolojik sıranın takip edilmesine özen gösterilmiştir. İmlâ açısından pek az yanlışlık bulunmaktadır. Yazı stili birkaç belge haricinde benzerlik göstermektedir.

Mahkeme kâtibi sicil kayıtlarını tutarken yanlış yazdığı belgeleri ve belgedeki kelimelerin üzerine çizik çekerek çizdiği yerin alt ve üst kısmında düzeltmeler yapmıştır. Kâtibin, bazı sayfaların üst kısmında dua ile başlayarak hicri tarih ile ay ve gün tarihini yazdığı tespit edilmiştir. Belgelere genellikle "teb'a-i devlet-i aliyye" den diyerek başlanılmıştır. Sicilde fazla tahribat olmayıp bazı sayfaların alt üst ve orta kısımlarında mikrofilm çekiminden dolayı kesik olduğu görülüp, alt ve üst kısımlardaki kelimeler okunamamıştır.

2.2. Belgelerin Transkripsiyonunda İzlenen Metot

Sicilde uzatma ve inceltmeler (^) ile ayın harfi, (‘) işareti ile hemze (’) işareti ile gösterilmiştir. Okunamayan kelime ve kelime grupları (...) işareti ile genellikle sayfa sonlarında karşılaşılan kesik ve silinen kısımlardaki okunamayan kelimeler (kesik) ve (silik) olarak belirtilmiştir.

8983 numaralı Maraş şer'iyeye sicili ile Maraş'taki devlet mülkiyeti anlayışını, halkın sahip olduğu yaşam biçimini anlamak mümkün hale gelmektedir.

Çalışmada, sicilin sayfa numaraları verilmekle birlikte böylelikle çalışmadaki sayfalar düzenlenmiştir. Sicildeki belgeler numaralandırılarak tasnif edilmiştir.

¹⁷ Mehmet Yetişgin, "Osmanlı'nın Son Döneminde Maraş", *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, S: 67, Ankara, 2007, s.283

2.3. Defterdeki Belgelerin Konularına Göre Tasnifi

Konular	Belge No	Adet
Alacak-Verecek (Borç) Davaları	s.1-1,s2-2,s3-3,s7-5,s8-6,s9-8,s11-10,s12-11,s14-13,s16-14,s17-17,s24-24,s28-25,s40-40,s41-35,s42-42,s43-43,s47-28,s50-50,s54-25,s56-21,s60-22,s68-36,s69-37,s71-39,s72-40,s74-74,s85-42,s86-86,s88-88,s90-90,s98-98,s101-101,s102-102,s104-104,s105-105	36
Alım-Satım İle İlgili Davalar	s12-11,s19-19,s23-23,s25-25,s26-26,s37-37,s39-39,s41-35,s42-42,s43-43,s47-28,s51-29,s52-52,s55-55,s61-61,s77-77,s87-87,s89-89,s92-92	19
Miras,Vâris ve Vasî Tayinleri İle İlgili Davalar	s2-2,s3-3,s4-4,s5-5,s6-6,s8-6,s17-15,s19-19,s20-18,s22-19,s28-25,s37-37,s51-29,s53-53,s54-25,s56-21,s58-58,s62-34,s65-65,s75-75,s91-91,s100-100	22
Atama,Görev Tevcihi	s33-22,s36-36,s57-57,s82-82,s83-83	5
Yağmalama,Hırsızlık İle İlgili Davalar	s10-9,s14-13,s15-15,s59-32,s79-79,s81-81,s84-84	7
İnşaat ve Tamiratla İlgili Davalar	s4-4,s5-5,s6-6,s7-5,s18-16,s39-39,s40-40,s77-77,s78-78	9

Vekâlet Verilmesi İle İlgili Davalar	s1-1,s2-2,s4-4,s44-44,s45-45,s48-48,s93-93	7
Hibe İle İlgili Davalar	s24-24,s25-25,s27-27	3
Vakıf İle İlgili Davalar	s30-21	1
Mahkeme Daveti İle İlgili Davalar	s34-34,s38-38,s46-46,s64-64,s87-87,s95-95	6
Tarla ve Bağın Kullanılması İle İlgili Davalar	s63-34,s70-38,s73-73,s94-94	4
Şahitlik İle İlgili Davalar	s13-12,s21-18,s23-23,s26-26,s33-22,s41-35,s49-49,s55-55,s61-61,s66-66,s67-66	11
Diğer Davalar	s12-11,s16-14,s31-31,s32-32,s35-35,s37-37,s46-46,s47-28,s52-52,s76-42,s80-80,s89-89,s96-96,s97-97,s99-99,s103-103	16

2.4. 8983 Numaralı Maraş Şer'îyye Sicili'nin 1-105. Sayfalarının Değerlendirilmesi

2.4.1. İdari Birimler

2.4.1.1. Sancak

Vilayet ve eyaletten küçük, kaza ve kasabadan büyük olan askerî ve idâri bir birimdir. Eski adı livadır.Sancağın başında alaybeyi bulunurdu.8983 Numaralı Maraş şer'îyye sicili'nin 1-105.sayfaları arasında 1 tane sancak ismi geçmektedir.Bu sancak ismi Urfa'dır.

2.4.1.2. Kaza

Osmanlılarda kadının yetki alanını ifade eden idari birim.¹⁸ Aynı zamanda kaza bugünkü idari taksimat birimlerinden biri olan ilçeye aynı anlama gelmektedir.¹⁹ Devlet ile reaya ilişkileri bakımından en önemli idari merkezlerden biridir.

8983 Numaralı Maraş Şer'îyye Sicili'nin 1-105. sayfalarında 6 tane kaza ismi geçmektedir. Sicilde geçen kazalar;

1. Suruc
2. Andırın

¹⁸ Tuncer Baykara, “ Kaza”, *DİA*, C.25, TDV, İstanbul, 2001, s.119.

¹⁹ Mustafa Akdağ, *Türk Halkının Dirlik ve Düzenlik Kavgası*, Bilgi Yayınevi, Ankara, 1975, s.90.

3. Zeytun
4. Ayıntab
5. Islahiye Kazası
6. Osmaniye Kazası

2.4.1.3. Kasaba ve Nahiye

Köyden büyük şehirden küçük yerleşim yerleri için coğrafi ve idari özellik taşıyan bir birim olup, ekonomik ve mesleki unsurları bünyesinde barındıran yerleşim yerleridir.²⁰ Nâhiye Osmanlı'larda Osmanlı idarî sistemi içerisinde bir bölgeyi ve coğrafi bakımdan küçük veya büyük bir çevreyi, yöreyi ifade eder.²¹ Defterde kayıtlı nahiyeler;

1. Camustil Nahiyesi
2. Bertiz Nahiyesi
3. Göksun Nahiyesi

2.4.1.4. Karye

Bugünkü anlamıyla köy veya küçük kasaba; yerleşim birimi anlamına gelmektedir.²² 19.yüzyılın sonlarında Maraşa bağlı köyleri, 8983 numaralı Maraş şer'iyeye siciline göre tespit ettik. Sicilin 1-105 sayfaları arasında 18 tane köy ismi tespit edilmiştir. Köy halkının büyük bir kısmı çeşitli gruplara mensup olduğundan dolayı köyler birbirinden farklı isimlendirilmiştir.

Tablo 2.1. 8983 Numaralı Maraş Şer'iyeye Sicili'nde Geçen Köy İsimleri

Alabaşlı	Döngöle	Karsih
Arabdarlı	Efriağzılı	Kesmelitepe
Ayaklucaoluk	Fatmalı	Kürdler Avşarı
Budaklı	Hacı Sayrılı	Suçatı
Çığırhan	Hartlab	Turvan
Çobanlı	Karaçoban	Yeşildere

2.4.2. Maraş'da Uygulanan Vergi Usulü ve Vergiler

Osmanlı Devleti fethettiği bölgeye önceden tetkikler yaptırıp bölgenin iktisadi, siyasî ve sosyal durumu hakkında genel bir bilgi alındıktan sonra elde edilen verilere bakılarak o bölgenin halkını huzura erdirecek şekilde yalnız o bölgeye has bir vergi kanunnâmesi meydana getirmekteydi.²³ Toprak işletim sistemini kendinden önceki devletlerden alarak kullanan Osmanlı Devleti'nin ekonomik olarak temel amacı tüketilebilenden fazlasını üretmek olmuştur. Osmanlı Devleti'nde vergiler şer'i ve örfî olarak iki kısma ayrılmaktadır. Ancak devletin aldığı vergiler üç bölüme ayrılmaktadır:

²⁰ Baykara , agm., s.525.

²¹ İlhan Şahin, “ Nahiye”, *DİA*, C.32, TDV, s.310.

²² Yaşar Çağbayır, *Ötüken Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Ötüken Neşriyat, İstanbul, 2017, s.842.

²³ Serhat Kuzucu, “XVIII. Yüzyılın İlk Yarısında Antep'te Avârız Vergisinin Uygulanışı Şer'iyeye Sicillerine Göre”, *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, S:15,2016, s.101-102.

- Rûsum-ı Şer'îye(Zekat, Haraç, Öşür,Cizye vb.)
- Rûsum-ı Örfîye (Çift,İспенç,Arus,Cürüm,Cinayet,vb.)
- Avarız-ı Divaniye ve Tekâlîf-i Örfîye(Avarız akçesi,Nüzul Bedeli,Sürsat vb.)²⁴

Osmanlı Devleti miri arazi kullanımı uyguladığı bölgelerde ziraati yapılan ürünlerden öşür vergisi almaktaydı.²⁵ Bu alınan verginin miktarı toprağın verimlilik düzeyine göre bölgeden bölgeye değişiklik göstererek mahsülün yarısı ile onda biri arasında değişmekteydi ve gayrimüslim müslim ayrımı yapılmadan toprağı ekip biçen herkesten alınmaktaydı.²⁶ Cizye vergisi, gayrimüslimlerin devlet tarafından korunmalarıyla ve savaşa katılmamalarından dolayı toplanan vergi türüdür.Bu verginin gayrimüslimlerden alınabilmesi için üç yüz akçe değerinde gelirin olması gerekiyordu.²⁷

Osmanlı vergi sisteminin hangi şekilde işlediği, dönemin iktisat anlayışının, toplumun üretim yapısının, Maraş şehrinin ekonomisinin ve idarî düzene göre alınan vergilerin çeşitleri 8983 numaralı Maraş Şer'îye Sicili'ne göre belirlenmiştir.Toplum yapısı göz önüne alınarak verginin miktarı ve türünde değişkenlik gösterildiği belgelerden anlaşılmaktadır. Aşağıdaki tabloda belirlenen vergi türleri ve sicilde yer alan belge numaraları verilmiştir.

Tablo 2.2. Tesbit Edilen Vergi Çeşitleri ve Belge Numaraları

Vergi Çeşiti	Belge No
Öşür	MŞS, No: 8983, s.32 No.32
Mücerred	MŞS, No: 8983, s.84 No.84
Resm	MŞS, No: 8983, s.33 No.22
Bahçe Öşürü	MŞS, No: 8983, s.33 No.22
Hububat Öşürü	MŞS, No: 8983, s.33 No.22
Bağ Öşürü	MŞS, No: 8983, s.33 No.22
Temettu	MŞS, No: 8983, s.24 No.24

2.4.3. Maraş'ın İdarî Yapısı ve Devlet Görevlileri

8983 numaralı Maraş şer'îyye sicili'nin 1-105.sayfalarında değişik görevlerin yer aldığı ve bu görevlerde bulunan kişiler belirlenmiştir. Aşağıdaki tabloda sicilde bulunan görev ve görevliler belge numaraları da verilerek gösterilmiştir.

²⁴ Ünal Taşkın,“ Rûsum-ı Örfîye’’, *Tarih Okulu Dergisi*, S.14,2013, s.56.

²⁵ MŞS, No.8983, s.32 No.32.

²⁶ İbrahim Solak, *16.Asırda Maraş Kazâsı*(1526-1563), Akçağ Yayınları, Ankara, 2004, s.140.

²⁷ Solak, age., s.163,164.

Tablo 2.3. 8983 Numaralı Maraş Şer'iyce Sicili'nde Adı Geçen Devlet Görevlileri

Görev	Görevli	Belge No
Kumandan	Süleyman Beg	MŞS, No: 8983, s.4 No.4
Belediye Mühendisi	Ali Rıza Efendi	MŞS, No: 8983, s.5 No.5
Memur	Kiforok Efendi	MŞS, No: 8983, s.6 No.6
Mutasarrıf	Arslan Paşa	MŞS, No: 8983, s.6 No.6
Telgraf Çavuşu	Ahmed Paşa	MŞS, No: 8983, s.13 No.12
Çavuş	Hulusi Efendi	MŞS, No: 8983, s.16 No.14
Memur	Hasan Efendi	MŞS, No: 8983, s.25 No.25
Mabeyinci	Bekir Efendi	MŞS, No: 8983, s.29 No.29
Mülâzım	Zeki Efendi	MŞS, No: 8983, s.96 No.96
Öşür Memuru	Ali Rıza Efendi	MŞS, No: 8983, s.33 No.22
Mübaşir	Hacı Mustafa	MŞS, No: 8983, s.49 No.49
Mahkeme Kâtibi	Akis Efendi	MŞS, No: 8983, s.89 No.89
Zabıt Kâtibi	Artin Efendi	MŞS, No: 8983, s.93 No.93
Sandık Emni	Mustafa Efendi	MŞS, No: 8983, s.98 No.98
Binbaşı	Salih Beg	MŞS, No: 8983, s.99 No.99

2.4.4. Mahalle İsimleri

Sözlükte “bir yere inmek, konmak, yerleşmek” anlamına gelen hall(halel) kökünden türetilmiş bir mekan ismi olan mahalle kelimesi devamlı veya geçici olarak ikamet etmek için kurulan küçük yerleşim birimlerini ifade eder.²⁸

Osmanlı şehirlerinin fiziki yapısının belirlenmesinde en çok rol oynayan birim mahallelerdir. Köylülerden, göçebelerden, başka merkezlerden gelen göçmenlerden oluşan homojen gruplar bu birimi zenginleştiren önemli unsurlardır.²⁹ Mahallelerin sınırları cadde veya sokaklarla belirlenmiştir.

Maraş'da dinî ve ırkî farklılıklara sahip çeşitli etnik gruplardan insanların birarada yaşadığı ve mahallelerde tek çatı altında toplandıkları belgelerde görülmektedir. 8983 Numaralı Maraş şer'iyce sicili'nin 1-105. sayfaları arasında 31 tane mahalle adına rastlanılmaktadır. Mahallelerin adları Türkçe olarak söylenmekle beraber müslüman mahallelerinin olduğu belgelerden anlaşılmaktadır. Mahallere isim verilmesinde farklı etkenler rol oynamıştır.

Tablo 2.4. 8983 Numaralı Maraş Şer'iyce Sicilinde Tespit Edilen Mahalleler

Bektutiye Mahallesi	Kumarlı Mahallesi	Boğazkesen Mahallesi	Seksenler Mahallesi
Divanlı Mahallesi	Şazibey Mahallesi	Bostancı Mahallesi	Acemli Mahallesi
Şekerli Mahallesi	Kayabaşı Mahallesi	Restebaniyye Mahallesi	Mağaralı Mahallesi
Alemli Mahallesi	Çavuşlu Mahallesi	Duraklı Mahallesi	Akdere Mahallesi
Etmekçi Mahallesi	Kümbet Mahallesi	Yarınçak Mahallesi	Hacı Mehmedli Mahallesi
Hatuniye Mahallesi	Karamanlı Mahallesi	İkisaray Mahallesi	Şekerdere Mahallesi
Şeyh Mahallesi	Cıgçıgı Mahallesi	Mahkeme Mahallesi	Dedeceli Mahallesi
Kuyucak Mahallesi	Çukurova Mahallesi	Çomaklı Mahallesi	

²⁸ Mustafa Sabri Küçükaşçı, “Mahalle”, *DİA*, C.27, TDV, İstanbul, 2001, s.323.

²⁹ Ömer Düzbakar, “Osmanlı Döneminde Mahalle ve İşlevleri”, *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S.5,2003, s.99.

2.4.5. Çarşılar

Toplumsal ekonominin küçük parçalarından biri olan çarşı, iki tarafının dükkan olduğu üstü ortalı veya açık mahalde bulunan alış veriş merkezleridir. Bir diğer anlamıyla bazar ve sük da denilmektedir.³⁰ Çeşitli esnaf kollarının birarada bulunması, ticaretin canlı olması ve insanların ihtiyaçları doğrultusunda uğradıkları yer olması dolayısıyla sosyal iletişimin insanlar arasında yaygın olduğu çarşılar, şehirlerin ana merkezi özelliği kazanmıştır. 8983 Numaralı Maraş Şer'iyeye Sicil defterinin 1-105. sayfaları arasında üç tane çarşı adı geçmektedir. Bunlar; Kazancı Çarşısı, Belediye Çarşısı, Boyacı Çarşısıdır. Maraş şer'iyeye sicilinde; Maraş şehrinde meslek kollarının çeşitli olması ve mesleklerin genellikle çarşılarda yer alması ticaretin canlı olduğunu, ekonomik hayatın düzenliliğini ve üretimin devamlı olarak sağlandığını ortaya koymaktadır.

2.4.6. Belgelerde Zimmî Halk ve Dini Yapılar

Sözlükte “bir kimsenin yüklendiği, ödemeye mecbur olduğu borç, alacak; himaye, sahip çıkma; antlaşma, ahid” anlamlarındaki zimmet kökünden gelen zimmi “kendisine güvence verilen, koruma altına alınan kişi” demektir.³¹ Osmanlı Devleti İslâm'ın gayrimüslimlere tanıdığı zimmî hukuku en iyi şekilde uygulamıştır. Maraş'da toplum farklı etnik gruplara sahipti. Etnik köken bakımından çeşitli milletlerden ve çeşitli dini gruplardan insanlar Maraş'da bir arada yaşamaktaydı. Osmanlı Devleti bu insanların dinlerine ve etnik kökenlerine hiçbir zaman müdahale etmeyen bir politika izlemiştir.³² Bu politikadaki hoşgörülük, herkesin dinlerini serbestçe yaşamalarına da olanak sağlamıştır. 8983 Numaralı Maraş Şer'iyeye Sicilinde Arap, Yahudi, Çingene, Hristiyan, Ermeni, Müslüman ve Türk kökenli etnik ve dini gruplara rastlanmaktadır.³³

8983 Numaralı Maraş Şer'iyeye Siciline bakıldığında genellikle müslüman ve gayrimüslimlerin bir arada bulunduğu, birlikte ticaret yaptıkları ve aynı mahallelerde bulundukları gözlenmektedir. Belgeden de anlaşılabileceği üzere Maraş'da da gayrimüslim halka oldukça saygılı davranılmış olduğu görülmekle birlikte gayrimüslimlerin devlet kademesinde de yer edindiklerine değinilmıştır.

2.4.7. Mehir

Mehr, evlenecek erkek tarafından kadına verilen veya verilmesi taahhüt edilen mal veya paraya denir. Mehr kadın için nikâhın bir sigorta garantisi, bir ekonomik güvence durumundadır. İslâm fihhına göre mehr olmadan nikâh geçerli olmamaktadır. Mehr; kadının malı olup, dilediği gibi tasarruf etme hakkına sahiptir. 1874 tarihinde çıkarılan bir fermanla ülkenin iktisadi durumu göz önünde tutularak belli bir üst sınırlamanın getirildiği görülmüştür.³⁴

³⁰ Şemseddin Sami, Kâmus-ı Turkî, Çağrı Yayınları, İstanbul, 2007, s.497.

³¹ Mustafa Fayda, “Zimmî”, DİA, C.44, TDV, İstanbul, 2001, s.438.

³² Esra Erikci, “8 Numaralı Manastır Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi”, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş, 2019, s.25.

³³ MŞS, No:8983, s.1 No.1, s.41 No.35.

³⁴ Mehmet Akif Aydın, *Türk Hukuk Tarihi* (Genişletilmiş 2.Baskı), Beta Yay., İstanbul, 1996, s.318-319., Halil Erten, *Konya Şer'iyeye Sicilleri Işığında Ailenin Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Yapısı (XVIII. Y.Y. İlk Yarısı)*, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara, 2001, s.51-52.

Mehr, ödeme zamanına göre iki kısma ayrılır. Evlilik akdi sırasında peşin ödenen mihre “Mehr-i muaccel”, ödemesi sonraya bırakılana ise “Mehr-i müeccel” adı verilirdi. Kadının mihre hak kazanması için nikâhtan sonra ya zifaf veya kimsenin olmadığı bir alanda erkekle baş başa kalmış olmalı veya bundan önce taraflardan biri vefât etmelidir³⁵. Mehr bir noktada boşanmadan caydırıcı bir özellik taşıdığı gibi, kadının dul kaldıktan sonra yeniden evlenecek sürenin dolmasına kadar yaşamını sürdürmesini sağlayacak maddi imkânı da temin etmektedir.³⁶

8983 numaralı Maraş Şer'iiye sicil defterinin 1-105 sayfaları arasında mehir, boşanma ve nafaka ile ilgili belgeye rastlanılmamıştır.

2.4.8. Boşanma

Kısaca boşama-boşanma anlamını veren talâk; hem kocanın tek taraflı boşama beyânını, hem karşılıklı rıza ile boşanmayı, hem de mahkemenin eşleri birbirinden ayırma kararını içerir. Bununla birlikte İslâm hukukçuları talâk kavramını genelde tek taraflı irade beyânıyla yapılan boşama olarak görmektedirler.

Talâkta belirgin olan boşanma hakkının kocaya ait olmasıdır. Ancak gerek evlenirken, gerekse sonradan koca karısını bu noktada da yetkili kılabilmiştir. Kocanın talâk için sebep göstermesinin zorunda olmamasıyla birlikte, sebep gösterilmeksizin yapılan talâklar hoş karşılanmamaktadır. Boşanmanın kolay olması yanında İslâm dininin zaruret olmadıkça boşanmayı hoş görmemesi, toplumda boşanma vakalarının yaygın olmamasına da sebep olmuştur.³⁷

Kocanın kadını boşaması ile birlikte, kocanın kadına karşı olan sorumlulukları son bulmamaktadır. Koca, Kadının mihri ile birlikte barınma ihtiyacını ve geçim masraflarını da karşılamak durumundadır. Ayrıca iki tarafın yeniden evlenebilmek için ayrıldıklarını mahkemeye tescil ettirmek zorundadırlar.³⁸ Aile kurumunun sona ermesi olan boşanma sicillerde talâk, talâk-ı selâse, talâk-ı bain, talâk-ı ric'i, hul, muhalaa, fesh-i nikâh şeklinde isimlendirilmektedir. Hepsi boşanma bildirmekle birlikte nitelik bakımından farklılıklar arz etmektedir.³⁹

Sicilde boşanma belgesine rastlanılmamıştır.

Tatlîk: Erkeğin nikahlı karısını boşamasıdır.⁴⁰

Bayîn: Boşayan tarafından geri dönüşü olmayacak olan boşanma türüdür.

Talâk-ı Bayîn: Erkeğin kadını boşayarak vazgeçilmesi mümkün olmayan ve kararı kesinleşen boşanma şeklidir.⁴¹

Talâk-ı Selâse: Kocanın karısını boşadığını üç defa söylemesiyle gerçekleşen kesin boşanma şeklidir.

Muhâlea: İslam fıkında kadının bir bedel vermesi karşılığında kocanın ayrılmaya razı olması üzerine evlilik bağından kurtulması ve karşılıklı olarak anlaşılan boşanma türüdür.⁴²

³⁵ Aydın, age., s.319-320.

³⁶ Erten, age., s.-52.

³⁷ Aydın, age., s.321-322.

³⁸ Erten, age., s.112.

³⁹ Nurcan Abacı, *Bursa Şehri'nde Osmanlı Hukukunun Uygulanması (17.yy.)*, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara, 2001, s.150.

⁴⁰ Ferit Develioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Aydın Kitabevi Yay., Ankara, s.1040.

⁴¹ M.Zeki Pakalın, “Talâk”, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü III*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1983, s.390.

⁴² Coşkun Dönmez, “9 Numaralı Varna Kadı Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi”, *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi*, Kahramanmaraş, 2018, s.39.

2.4.9. Nafaka ve Kisve

Sözlükte “nefaka” olarak da geçmektedir. Geçim ve günlük ihtiyaçlar için gerekli para ve zahirelerin geneline denmektedir. Hukukî anlamda yetimlere ve boşanmış kadınlara verilen geçim parası olarak da bilinmektedir.⁴³ Bir islam fıkıh terimi olan nafaka, evlilik sözleşmesinin hukukî sonuçlarındandır. Evlilik süresince nafaka yükümlülüğü durumu devam eder. Evliliğin sonlanması halinde iddet nafakasının ödenip ödenmemesi ailenin durumuna göre değişkenlik göstermektedir.

Eğer kadın boşanma halinde nafakasını alamaz ise kadın ,yargı yoluna gidebilmekteydi. Nafakanın bir diğer işlevi ise hısımlık nafakası, mülkiyet ilişkisinden doğanlar da kölelerin, hayvanların ve cansız varlıkların nafakası olmak üzere kısımlara ayrılır. Kisve terimi ise giyim kuşam ihtiyacının karşılanması anlamına gelmekle birlikte nafaka ile benzer anlamda kullanılmaktadır.⁴⁴

Nafaka boşanma durumunda, kaybolma ya da ölüm gibi nedenlerden dolayı mahkeme usullerine göre belirlenirdi. Mahkeme, nafaka miktarını ölen kişiden kalan mirâsa ya da nafaka ödenecek kişilerin sayısına ve yaşına göre tespit ederdi. Nafakanın karşılanması kocanın vazifesiydi.

2.4.10. Vasî Tayini

Sözlükte “bitişmek, bitştirmek anlamındaki vasy kökünden türeyen bu kelime, bir kimsenin ölümünden sonra onun adına yapılması istediği şeyleri kendisinden talep ettiği kimse anlamına gelmektedir.⁴⁵ Bir evliliğin ölüm nedeni ile sona erdiği görülürse ve ölen kimsenin anne olduğu biliniyor ise çocukların babası, kanuni vasî olarak çocukların haklarını koruma görevini üstlenebilmektedir. Ölen kişi anne değil de baba ise ve baba tarafından önceden bir vasî tayin edilmemişse mahkeme çocuk için en yakın akrabasını vasî olarak tayin etmektedir. Şer'îye sicillerinde genel olarak annenin sağ olması durumunda annenin vasî olarak tayin edildiği görülmektedir. Vasîlerin çocuklara düşen miras payının korunması ve idarelerini üstlenmelerinin dışında çocukların günlük nafaka talebinde bulunma hakları da vardır.⁴⁶

Vasînin belirli özelliklere sahip, güvenilir bir kimselerden olması gerekiyordu. Burada önemli olan konu kendisine belirli bir miras kalan çocuğun, ilerideki hayata en uygun biçimde hazırlanması ve mallarının korunması konusudur. Vasînin durumu bu iş için görevlendirilen nâzır tarafından dikkatle takip edilmekle birlikte görevlerini yapmayanlar değiştirilirdi. Vasî çocuğa yapılacak olan masraf, onun için ayrılan mallardan ve mahkemece ayrılan nafakadan karşılanırdı. Vasîlik uygulaması sadece Müslümanlarda geçerli olmayıp, gayrimüslim halkın çocukları da aynı kanunî haklardan, kendi ırkdaş ve dindarlarından veya Müslüman bir vasînin tayiniyle yararlanabiliyorlardı.⁴⁷

İncelenen 8983 numaralı Maraş Şer'îye Sicili'nin 1-105. sayfalarında vasî tayinleri kadı tarafından gayrimüslim ve Müslüman halktan vefât eden kişilerin mal, mülk, eşya ve aile durumunun tespiti yapıp varsa varislere bu varlıkların taksimi gerçekleştirilmekteydi. Eğer varisler arasında buluş çağına gelmemiş olanlar var ise ona

⁴³ Mustafa Nihat Özön, Osmanlıca/Türkçe Sözlük, İnkılab ve Ata Kitabevi, İstanbul, 1973, s.556.

⁴⁴ Celal Erbay, “Nafaka”, DİA, C.32, TDV, İstanbul, 2006, s.282.

⁴⁵ Mustafa Öz, “Vasî”, DİA, C.42, TDV, İstanbul, 2012, s.546.

⁴⁶ Esra Yakut, “19.Yüzyılda Orta Anadolu Bölgesi'nde Evliliğin Ortaya Çıkışı, Sona Ermesi ve Sonuçları”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S.12, s.258,259.

⁴⁷ Nesimi Yazıcı, “Osmanlılar'da Yetimlerin Korunması Üzerine Bazı Değerlendirmeler”, AÜİFD, S:1, 2007, s.13,14.

göre vasî tayin edilirdi. Vasî tayinlerinde çocuğun yakın akrabaları tespit edilip vasînin bulunamadığı durumlarda kadı tarafından vasî tayin edilirdi.⁴⁸ Sicilde “vasî tayini” durumu “vasî nasb” şeklinde ifade edilmiştir.⁴⁹ Genellikle babası vefat eden çocuklara annesinin vasî tayin edildiği açıkça görülmüştür.

2.4.11. Alım-Satım

2.4.11.1. Ev Satışları

İnsanoğlu, varlığını sürdürdüğü günden bugüne kadar beslenme ve barınma ihtiyaçlarını sağlamak amacıyla birçok yönetime başvurmuştur. Bu yöntem, ilk zamanlarda değiş tokuş usulüyle devam etmiş, paranın icadıyla birlikte ticarî bir unsur haline dönüşmüştür.

Osmanlı Devleti'nin yazılı vesikalarından olan şer'îye sicillerinden bir toplumun iktisadî ve ticarî hayat yapısını ortaya çıkarabilmekteyiz. Belgelerde satışa konu olan ev, bağ, tarla, çiftlik, giysi, takı, tarım aletleri, hayvan gibi unsurların özellikleri, fiyatları ve bölgelerinin belirtilmesi iktisadî ve sosyal tarih araştırmalarında bölge milletlerinin tarihinin aydınlatılmasını sağlamaktadır. Bu belgeler arasında yer alan mülkiyet satışları ile ilgili kayıtlardan büyük bir kısmı herhangi bir karışıklık sonucu mahkemeye intikal eden olaylardan değillerdir. Bunlar satış işlemlerinin kayıt alma ve tasdik etme işlemlerinin şer'î mahkemeler tarafından yerine getirilmiş olaylardır.⁵⁰

Sicilde satış işlemini yapan kişinin adı, ünvanı, mesleği, mensup olduğu etnik grup, oturduğu mekan, satışa konu olan mal ya da ürünün satış fiyatı ve özellikleri yazılıdır.⁵¹ Sicillerdeki bu bilgiler toplumların ve milletlerin arasında olan ilişkileri, yapılan alış-verişleri ve o dönemdeki sosyal etkileşimlerinin öğrenilmesine olanak sağlamaktadır.

Barınma ihtiyacının bir parçası haline gelen Geleneksel Türk evi bölgelere göre değişiklik göstermektedir. Bu sebeple, Anadolu'da, Karadeniz'de ve Rumeli'deki Türk evleri birbirinden farklı özelliklere sahiptir. Türk evleri genellikle tek katlıdır. Zamanla evlerin kat sayısı çoğalmıştır. Evin en üstünde olan kat önemli yaşam alanı haline gelmiştir. Türk evinin başlıca bölümleri odalar, sofalar ve eklentileri ile geçit ve merdivenler olarak bilinmektedir. Odalar sofanın etrafında toplanmıştır. Her oda hem oturma hem de yemek yeme hem de yatmak için kullanılmıştır. Her evin baş odası vardır ki bu oda en büyük ve en süslü oda olup misafir burada kabul edilirdi.⁵²

İncelenen sicil kayıtlarında 19 tane belgenin alım-satım ile ilgili olduğu görülmektedir. Bazı belgelerde bir kişinin mülkünü birkaç kişiye satış yaptığı görülmekle beraber, mülkün hissesine ortak olan birkaç kişinin bir kişiye satış yaptığı tespit edilmiştir. Satışa konu olan başlıca unsurların ev, bağ, tarla, çayır, çiftlik, değirmen ve bahçe olduğu görülmektedir. Ev ve çevresindeki avlu, kuyu, fırın, ahır, ağaç gibi tamamlayıcı unsurlardan oluşan ve “menzil ve beyt” ifadesi ile adlandırılan meskenler, bir bütün olarak satılmışlardır.⁵³ Sicile bakıldığında müslüman kadınların gayrimüslim kadınlara göre daha çok ticaretle uğraştığı görülmektedir.⁵⁴

⁴⁸ MŞS, No.8983, s.2 No.2, s.9 No.8, s.91 No.91.

⁴⁹ MŞS, No.8983, s.2 No.2.

⁵⁰ Ramazan Günay, “Şer'îye Sicillerinde Mülk Alışverişleri:Kullanılan Usul ve Dil”, SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, S.27, 2012, s.16.

⁵¹ MŞS, No.8983, s.54 No.25, s.17 No.15.

⁵² Sevil Bülbül, “Manastır Şehrindeki Osmanlı Mimarisi”, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara, 2011, s.195.

⁵³ MŞS, No.8983, s.51 No.29.

⁵⁴ MŞS, No.8983, s.23 No.23.

Ev satışlarında ev, sicilde “menzil” ya da “yurt” olarak geçmektedir. Evin bölümleri, oda, çömlek odası, tahtani, fevkâni, kiler, aş evi, havlu, ahır, harman yeri olarak sicilde görülmektedir.⁵⁵ Bu bölümlerden bahsedilirken de “bâb” ve “aded” ifadeleri kullanılmıştır. Satışlar, o dönemin para birimlerine göre yapılmıştır. Ev satışları, aile içindeki hisse satışları ve miras taksimi nedeniyle gerçekleşmiştir. Evlerin yol üzerinde bulunması ve merkezde yer alması evlerin fiyatlarının artmasına neden olmuştur. İncelenen sicilde ev satışları, evin bulunduğu yer, evin özellikleri, evin fiyatı ve sicilde yer alan belge numaraları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 2.5. 8983 numaralı Maraş Şer'iyeye Sicilinde Tespit Edilen Bazı Ev Satışları ve Fiyatları

Evin Bulunduğu Yer	Evin Özellikleri	Fiyat	Belge No
Kuyucak Mahallesi	Bir bab hane	539 kuruş	MŞS, No:8983, s17-15
Divanlı Mahallesi	Bir bab hane	300 kuruş	MŞS, No:8983, s18-16
Alemlı Mahallesi	Bir bab menzil	2000 kuruş	MŞS, No:8983, s51-20
Şekerli Mahallesi	Bir bab hane	13600 kuruş	MŞS, No:8983, s41-35
Şekerli Mahallesi	İki odalı hane	13600 kuruş	MŞS, No:8983, s43-43
Akdere Mahallesi	Bir bab hane	7000 kuruş	MŞS, No:8983, s53-53
Akdere Mahallesi	Bir bab hane	12000 kuruş	MŞS, No:8983, s52-52

2.4.11.2. Bağ Satışları

Sicilde satış konusu olan tarla ve bağ satışları, alım-satım davalarında önemli bir yer tutmaktadır. Satışın söz konusu olduğu yerde dört bir tarafın sınırları belirtilmiş ve satış işlemi gerçekleşmiştir. Satışa konu olan bağın özellikleri dönemin fiyatlarına göre belirlenmiştir. Sicilde yer alan bağ satışıyla birlikte çiftlik, ev ve çayır satışının da olduğu görülmektedir.⁵⁶ Bağ satışı fiyatları bağın bulunduğu yere göre değişim göstermiştir. Bağ satışlarının sebebi; borç ve aile içindeki hisse satışları olmuştur. Bazı satışlarda satış, takas usulü ile sağlanmış ve takas yapılan mülkün fiyatı bağ satışı ile aynı fiyatta eşitlenmiştir. Bağın dönümünün ve çapasının fazla olması, etkili bir konumda bulunması ve veriminin yüksek olması bağın satış fiyatını artırmıştır.

2.4.12. Alacak-Verecek (Borç)

Borç, kişileri birbirine karşı bir eylem yapmak veya vermekle yükümlü kılan hukuki ilişki veya bu ilişkinin doğurduğu yükümlülük anlamında kullanılan hukuki bir terimdir.⁵⁷

8983 numaralı Maraş Şer'iyeye sicilinde 36 tane belgenin borç, alacak verecek ile ilgili davalar olduğu görülmektedir. Borçların sebebinin çoğu kaydedilmiş olan davalara yansımamıştır. Sicilde borçlu olan kişi için “medyûn” alacaklı olan kişi için “dâyin” borç için de “deyn” ifadesi kullanılmıştır. Borçlu borcunu ödemiş olduğunda sicilde “edâ ettiğime” şeklinde ifade edilmiştir. Sicildeki belgelerde borcun miktarı ve ödeme zamanı belirtilmekle beraber borcun gecikmesi halinde ana paranın faizinin miktarı belirtilip faiziyle birlikte borcun ödenmesi talep edilmiştir.⁵⁸ Ayrıca borçlu ve alacaklı kişinin kimliği, ünvanı ve nerede oturduğu açıkça belirtilmiştir. Alınan ve verilen borç akçe cinsinden hesaplanmıştır.

⁵⁵ MŞS, No.8983, s.15 No.15, s.11 No.10.

⁵⁶ MŞS, No.8983, s.82 No.82, s.83 No.83.

⁵⁷ Mehmet Akif Aydın, “Borç”, DİA, C.6, TDV, İstanbul, 1992, s.285.

⁵⁸ MŞS, No.8983, s.75 No.75.

Sicilde borç sadece para cinsinden olmayıp mahsul, giyecek ya da günlük gereksinimlerde de görülmüştür. Borç alacak kişi borcu alırken kefil gösterip borç alabilmekteydi.⁵⁹ Eğer borçlu olan kişi borcunu ödeyemezse mahkeme tarafından borç kefilden sorulup, borçlunun vefâtı halinde terekesinden tahsil edilirdi.

Borcun ödenmediği takdirde borçlunun malı var ise rehn alınır borcu tahsil edildiğinde rehn kaldırılır, edilmediğinde rehn konulan mal satılarak borçlu borcunu tahsil etmiş olurdu. Bazı belgelerde bir köy halkının birbirlerine kefil olmasıyla bir kişiden borç aldığı tespit edilmiştir.⁶⁰ Bu durum Maraş'da toplumun birbirine olan güvenini göstermektedir. Ayrıca bir kişi borç alamadığı durumda mahkemeye başvurabilmekte ve mahkeme kişinin borcunun tahsil edilmesini sağlamaktaydı.

Maraş şehrinde Ermeniler, Yahudiler, Müslümanlar ekonomik hayatın içinde daimi olarak yer almışlar ve birbirleriyle alacak verecek konusunda alış-veriş yapmışlardır. Borcunu alamayan kişiler hangi etnik gruptan ve hangi dinden olursa olsun mahkemeye başvurabilmiştir. Bu durum halkın, toplumda hangi grup olursa olsun Osmanlı hukuk sistemine güvendiğini göstermektedir.

2.4.13. Gasp, Hırsızlık, Yaralama ve Katl

Hırsızlık eski Türkçe'de uğrulama, Arapça'da sirkat ve serika kelimeleriyle ifade edilmiş, hırsız için de eski Türkçe'de uğru, Arapça'da sârik ve liss kelimeleri kullanılmıştır. Sirkât sözlükte başkasının malını gizlice ve haberi olmadan çalma anlamında kullanılmıştır.⁶¹ Katl, kasıtlı olarak birinin canına kastederek işlenen suçtur. Osmanlı hukuku katl olaylarını sınıflandırırken ilk olarak "kasıt" unsurunu gözetmektedir. Cezaların ağırlığına da olaylarda kasıt olup olmadığına göre karar vermektedir.

Bu bağlamda öldürme suçları, çeşitli isimlerle kısımlara ayrılmış ve suç cetvelleri içerisinde de bu isimler yer almıştır. Bu sınıflandırma şu şekildedir:

- 1) Planlayarak adam öldürme.
- 2) Planlamadan adam öldürme.
- 3) Kazaen ve darben adam öldürme.
- 4) Alt ve üst soydan birisini öldürme.⁶²

Darp ve yaralama ise herhangi bir sebepten dolayı kavga edip birbirini yaralama ve zarar verme ile sonuçlanan olaylardır. Yaralama, vücut bütünlüğüne yönelik suçlar olup kasten yaralama, taksirle yaralama, kastın aşılması suretiyle kısımlara ayrılır.⁶³

Gasp başkasına ait bir malı zor kullanarak alma anlamına gelmektedir.⁶⁴ Gasp edilen malda bulunması gereken bazı özellikler vardır. Bu özellikler başlıca şunlardır: malın mütekavvin olması, malın dokunulmaz olması, malın menkul olması, malın maddi bir değerinin olması.⁶⁵ Çalışılan sicilde darp, yaralama, gasp ve katl konuları ile ilgili 7 tane belge mevcuttur. Hırsızlıkla ilgili belgede Andırın Kazasına tabi Efriağızlı Karyesi'nde Muhammed adlı şahısın tayını Ayıntabda Helvacı Mustafanın çaldığını mahkemeye şikayet edip yemin etmesi talebinde bulunduğu görülmektedir.⁶⁶

⁵⁹ MŞS, No.8983, s.12 No.11.

⁶⁰ MŞS, No.8983, s.29 No.29.

⁶¹ Ali Bardakoğlu, "Hırsızlık", DİA, C.17, TDV, İstanbul, 1998, s.385.

⁶² Fatih Öztıp, "Suç Cetvellerine Göre Osmanlı Devleti'nde "Adam Öldürme" Suçu: Aydın Vilayeti (1908-1916)", Türk ve İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi, S.33, 2015, s.76,77.

⁶³ Abdülkadir Gül, "Osmanlı Taşrasında Suç ve Suçlular 1919 Ocak Ayı Erzincan Sancağı Örneği", Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.17, S.1-2, 2013, s.15.

⁶⁴ Devellioğlu, age., s.388.

⁶⁵ Mehmet Akif Aydın, "Gasp", DİA, C.13, TDV, İstanbul, 1992, s.388.

⁶⁶ MŞS, No.8983, s.10 No.9.

Sicilde hırsızlıkla ilgili “sirkâ” ve “sirkât” ifadeleri yer almaktadır.⁶⁷ Genelde çalınan unsurların meyve , değerli eşya, giysi ve hayvanlar olduğu belirlenmiştir.

2.4.14. Şahıs İsimleri

Farklı etnik gruplara sahip olan Maraş'da şahısların kullandıkları isimlerin ve ünvanların etnik gruba, dine ve toplum içinde bulunduğu konuma göre değişkenlik gösterdiğini görmekteyiz. Toplumların kendilerine has bu özellikleri tarih incelemelerini kolaylaştırmakta ve şahısların hangi millete, hangi dine, hangi sosyal statüye ve hangi etnik kökene ait olduğunu tespit edebilmemizi sağlamaktadır. İncelenen sicilde müslüman isimler genellikle dini kökenlidir. Özellikle peygamber, (Ahmed, Davud, Yahya, İbrahim, Musa, Salih, Mehmed, Mustafa, Süleyman, Yusuf, İshak).

Hicrî ay isimleri (Recep, Şa'ban, Ramazan), isimleri kullanılmıştır. Allahın kulları anlamında kullanılan “abd” önceki isimlerin kullanılması da (Abdullah, Abdurrahim, Abdi) sık rastlanan bir durumdur. Sicilde müslüman kadınlar Ayşe, Fatma, Emine gibi peygamber eşleri, kızları ve annelerinin kullandıkları isimleri kullanmıştır.

Şahısların isimlerinin yanında kullandığı ünvanlara bakıldığında Seyyid, Bey, Efendi, Ağa, Molla gibi ünvanların kullanıldığını görmekteyiz.⁶⁸ Ayrıca “El-Hac” ünvanı da Hacı şeklinde de kullanılmaktadır. El Hac ünvanı İslam dininin bir gereği olarak Kâbeyi ziyaret edenler için kullanılmaktadır.⁶⁹

Maraş halkında isimlerin başına gelen sıfatların da Türkçe konulduğu görülmektedir. Bu sıfatlar arasında yaygın olarak kullanılan “Kara” ve “Sarı” sıfatlarıdır.⁷⁰ Sicilde buna örnek olarak; Kara Musa, Kara Hüseyin, Kara Mehmed, Sarı Fakı Zade Reşid Ağa isimleri sayılabilir. Kara ve sarı sıfatlarının yanı sıra sicilde kel sıfatı da kullanılmıştır. Sicile bakıldığında Maraş halkı arasında Kel Akop Ağa isminin de kullanıldığı anlaşılmaktadır.⁷¹

Ağa ünvanının Osmanlı Devleti'nde ordu ve devlet görevlileri tarafından kullanılmasıyla birlikte bu ünvan halkın ileri gelenleri tarafından da kullanılmıştır. Belgelerde ekonomik ve sosyal yönden zengin olanların ve toplumun ileri gelenlerinin kullandığı görülmektedir. Belgelerde Asaf Ağa, Ali Ağa, Bekir Ağa, Haydar Ağa, Akop Ağa, İbiş Ağa gibi isimler geçmektedir.

Molla ünvanı büyük kadı, büyük bilgin anlamında olup⁷² yüksek derecede tahsil görmüş kimselere verilirdi. Belgelerde Molla Bayram ismi geçmektedir.⁷³ Seyyid ünvanı Hz Peygamber'in soyundan gelenler için kullanılan bir ünvanıdır. Ünvan olarak kullanıldığı gibi isim olarak da kullanılmıştır.⁷⁴ Belgelerde Hacı Seyyid, Seyyid Şerif Ağa isimleri geçmektedir.⁷⁵

Efendi ünvanı toplum içerisinde tahsili, bilgisi, sözüne güvenilirliği, dürüstlüğü ile öne çıkmış kişiler için kullanılmaktadır. Belgelerde Artin Efendi, Emin Efendi, Ali

⁶⁷ MŞS, No.8983, s.21 No.18.

⁶⁸ MŞS, No.8983, s.6 No.6, s.7 No.5, s.10 No.9.

⁶⁹ Ferit Devellioğlu, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara, 1993, s.215.

⁷⁰ Faruk Söylemez, “Rışvan Aşireti'nin Cemaat, Şahıs ve Yer Adları Üzerine Bir Değerlendirme”, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S.12, 2002, s.42.

⁷¹ MŞS, No.8983, s.11 No.10.

⁷² Pars Tuğlacı, Okyanus Türkçe Sözlük, C.3, Pars Yay., İstanbul, 1974, s.1995.

⁷³ MŞS, No.8983, s.54 No.25.

⁷⁴ Mehmet Ali Ünal, Osmanlı Müesseseleri Tarihi, Fakülte Kitabevi, Isparta, 2010, s.102.

⁷⁵ MŞS, No.8983, s.6 No.6, s.20 No.18.

Efendi, Ziron Efendi, Ali Rıza Efendi, Kitabcıyan Minas Efendi, Ömer Efendi, Mehmed Efendi isimleri geçmektedir.⁷⁶

Bey ünvanı asalet taşıyan anlamında olup toplumda önemli görülen şahsiyetler için kullanılmıştır. Belgelerde Arifi Beg, Süleyman Beg, Rıza Beg, Muhammed Beg, Mahmud Beg, Hacı Koca Beg gibi isimler geçmektedir.

Belgelerde Müslüman bir şahıstan bahsedilirken oğlu anlamında “bin” ve “ibn”, karısı anlamında “Zevcesi”, kocası anlamında “Zevci”, annesi anlamında valide, kardeşi anlamında karındaş kelimeleri kullanılmıştır.⁷⁷ Gayrimüslimlerde ise Müslümanlardan farklı olarak veled ve çocuk kelimeleri kullanılmıştır. Aynı şekilde kızı anlamında “ibnete”, “bint”, ve “kızı” kelimesi Müslümanlar için kullanılmıştır. Gayrimüslimlerde bu tabir müslümanlardaki gibi “kızı” ve “bint” şeklinde yazılmıştır.

Tablo 2.6. 8983 Numaralı Maraş Sicilinde Tespit Edilen Şahıs İsimleri

Müslüman İsimleri		Gayrimüslim İsimleri	
Asaf	Musa	Artin	Arakil
Ali	Memiş	Ziron	Ponos
İbrahim	Salih	Bedros	İnof
Yahya	Ömer	Panos	Dikran
Bekir	Mustafa	Bogos	Hasin
Fatma	Mahmud	Kirkor	Akis
Şahin	İbiş	Ohannaes	Oseb
Üstefar	İdris	Haçir	
Nesim	Gülizar	Manuk	
Meryem	Osman	Akop	
Halis	Emin	Kazar	
Hasan	Şuayyib	Serkis	
Davud	Durmuş	Osef	
Münib	Yusuf	Mıgırdıç	
Süleyman	Hulusi	Minas	
Muhammed	Halil	Dekis	
Ahmet	Dündar Hatun	Karatin	
Hüseyin	Gevher Hatun	Karabet	
Ali Rıza	Gülsüm	Asvador	
Ramazan	Hayriyye	Kiforok	
Bayram	Zeynep	Asvanan	
Seyyid	Muhsin	Hamparsum	
Arslan	Mesud	Palvos	
Rıza	Abdullah	Soavon	
Felak Naz	Şerif	Avadis	

2.4.15. Belgelerde Geçen Eşya İsimleri

İncelenen sicil defterinde, ev ve mutfak eşyaları, farklı giysiler ve ziynet eşyaları, tarım aletleri ve malzemeleri mevcuttur.⁷⁸ Eşyalar isimleri ile birlikte verilirken eşyaların neyden yapıldığı, ne kadar değerinde olduğu, rengi, cinsi, adet sayısı ve benzerlerinden ayıran özellikleri de belirtilmiştir.

Sicilde yer alan ev eşyaları ailenin sosyal, kültürel ve ekonomik yapısı hakkında bilgi verip, bu eşyaların ailenin yaşamsal ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde olduğu görülmektedir. Üretilen eşyaların çeşitli olması ve eşyaların özelliklerinin belgelerde

⁷⁶ MŞS, No.8983, s.1 No.1, s.2 No.2, s.30 No.21, s.33 No.22, s.41 No.35, s.10 No.9, s.13 No.12.

⁷⁷ MŞS, No.8983, s.22 No.19, s.19 No.19, s.3 No.3, s.68 No.36.

⁷⁸ MŞS, No.8983, s.16 No.14, s.68 No.36.

verilmesi o dönemdeki devletin ekonomik düzeninin ne durumda olduğunu bize göstermektedir. Sicilde aynı zamanda at koşum takımları da geçmektedir. Buradan ulaşımın hayvanlarla sağlandığı anlaşılmaktadır. Belgelerde geçen At koşum Takımlarının cinsi ve neyden yapıldığı açıkça belirtilmiş olup değerini ortaya koyan unsurlar tespit edilmiştir. Sicilde yer alan bir diğer eşya grubu da mutfak eşyalarıdır.

Tablo 2.7. Belgelerde Geçen Eşya Adları

Eşya	Belge No
Bakır Sahan	MŞS, No: 8983, s.26 No.26
Bakraç	MŞS, No: 8983, s.16 No.14
Bez	MŞS, No: 8983, s.25 No.25
Kazgan	MŞS, No: 8983, s.16 No.14
Kereste	MŞS, No: 8983, s.39 No.39
Sahan	MŞS, No: 8983, s.26 No.26
Seccade	MŞS, No: 8983, s.22 No.19

Eşya	Belge No
Yatak	MŞS, No: 8983, s.26 No.26
Tabak	MŞS, No: 8983, s.22 No.19
Kilim	MŞS, No: 8983, s.22 No.19
Denizlik	MŞS, No: 8983, s.22 No.19
Zahire Çuvalı	MŞS, No: 8983, s.22 No.19
Tava	MŞS, No: 8983, s.16 No.14
Mushaf-ı Şerif	MŞS, No: 8983, s.22 No.19

Toplumun sosyal, kültürel ve ekonomik yaşantısının anlaşılmasında rol oynayan bir etken de giyim kuşam ve takı eşyalarıdır. Tarih boyunca giyim kuşam üzerinde toplumların sosyo-ekonomik yapısı, inançları, dinleri ve coğrafi koşullarının etkisi olmuştur. Diğer bir etken de şüphesiz bulundukları bölgenin fiziki yapısı ve bağlı oldukları devletin üretim şartlarıdır.

Sicilde kadınların takı eşyalarını kullandığı tespit edilmiştir. Bu eşyaların neyden yapıldığı, değeri ve çeşidi açık şekilde belirtilmiştir. Belgelerde geçen değerli eşyalar o dönemin iktisadî yapısına da ışık tutmaktadır. Aşağıdaki tabloda Maraş'da yaşayan insanların iç ve dış giyimi gösterilmekle beraber takı eşyalarının tablosu verilmiştir.

Tablo 2.8. Giysiler ve Zıynet Eşyaları

Giysi ve Zıynet	Belge No
Nakışlı Gömlek	MŞS, No: 8983, s.26 No.26
Bilezik	MŞS, No: 8983, s.2 No.2
Astar	MŞS, No: 8983, s.21 No.18
Altun Bilezik	MŞS, No: 8983, s.2 No.2
Çuka	MŞS, No: 8983, s.24 No.24
Basma	MŞS, No: 8983, s.51 No.29
Altun Gerdanlık	MŞS, No: 8983, s.68 No.36

Maraş'da yaşayanların hayatlarını devam ettirebilmesi için ticaret, tarım ve hayvancılıkla uğraştıkları tespit edilmiştir. Tarım, dönemin şartları gereği sıradan tarım aletleriyle yapılmıştır.

Belgelerde yer alan silah ve silah çeşitlerine bakıldığında Maraş'da halkın evlerinde silahlar bulunduğunu göstermektedir. Silah çeşitlerinin özelliğinden bahsedilmiş olup silahların neyden yapıldığı hakkında da bilgi sahibi olunabilmektedir.

Tablo 2.9. Belgelerde Geçen Silahlar

Silahlar	Belge No
Tüfeng	MŞS, No: 8983, s.7 No.5
Bıçak	MŞS, No: 8983, s.22 No.19
Tabanca	MŞS, No: 8983, s.22 No.19

Toplumun temel ihtiyacını ve kültürel yapısını gösteren mutfak kültürü hakkında sicilde geniş bilgilere yer verilmiştir. Maraş halkının ürettiğini tüketen bir toplum ve tarım toplumu olduğu belgelerden anlaşılmaktadır. Maraş halkının çiftçilik ve hayvancılık ile uğraşan bir toplum olduğu belgelerde geçen gıda ürünlerinden anlaşılmaktadır. Buradan hareketle Maraş halkında toprağa dayalı üretimin yapıldığı ve çiftçi bir toplum yapısının da ön planda olduğu anlaşılmaktadır.

Defterde; a'laf, arpa, asel, boza, çavdar, don yağı, gendüm, giyah, hıyar, hububat gibi gıda ürünleri tespit edilmiştir. Tüketilen gıdalar tahıl ürünleri, hayvansal ürünler, sebze ve meyvelerdir. Ayrıca üretilen ve tüketilen gıda ürünlerinde endaze, kantar, hıml, ve keyl ölçü birimi olarak kullanılmıştır.

2.4.16. Meslek Grupları ve Temsilcileri

Maraş'da yaşayan halkın mesleklere göre bir sınıflandırılması yapıldığında esnaf ve sanatkârlar, tüccarlar, tarım ve hayvancılıkla uğraşanlar ve işçiler grubu ortaya çıkmaktadır. 8983 numaralı Maraş şer'iyeye sicilinde geçen meslek grupları ve bu meslekleri temsil eden kişiler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 2.10. 8983 Numaralı Maraş Şer'iyeye Sicilinde Tespit Edilen Meslek Grupları

Kuyumcu	Tütüncü	Kömürcü
Kasâb	Çorbacı	Basmacı
Köşker	Değirmenci	Tesbihci
Bazârgân	Terzi	Etmekci
Mandacı	Helvacı	
Tarakcı	Ziraatçı	
Halıcı	Bakkal	
Tüfenkci	Na'iband	
Çakmakcı	Balcı	
Boyacı	Hammamcı	
Çiftçi	Debbağ	
Kitabcı	Alacacı	
Semerci	Tab'a	
Katırcı	Berber	

2.4.17. Hayvan Türleri

Hayvancılığı koyun, keçi, sığır, inek, öküz, bargir gibi küçükbaş ve büyükbaş hayvan üreticiliği olarak sıralamak mümkündür. Belgelerde yer alan hayvan isimleri fiziksel özellikleri, olgunluk durumu, rengi (Kara, kırmızı), özelliği, cinsi ve sayısı, bazı belgelerde fiyatı belirtilerek kaydedilmiştir. 8983 numaralı Maraş Şer'iyeye sicilinin 1-105 sayfalarında geçen hayvanlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 2.11. 8983 Numaralı Maraş Şer'iyeye Sicilinde Tespit Edilen Hayvan Türleri

Hayvan İsimleri	Belge No
Bargir	MŞS, No: 8983, s.11 No.10
Bargir	MŞS, No: 8983, s.26 No.26
Dana	MŞS, No: 8983, s.22 No.19
İnek	MŞS, No: 8983, s.24 No.24
Katır	MŞS, No: 8983, s.46 No.46
Keçi	MŞS, No: 8983, s.25 No.25
Kısrak	MŞS, No: 8983, s.22 No.19
Koyun	MŞS, No: 8983, s.25 No.25
Merkeb	MŞS, No: 8983, s.12 No.11
Tay	MŞS, No: 8983, s.10 No.9
Buzağı	MŞS, No: 8983, s.22 No.19

Küçükbaş hayvanlardan olan koyun ve keçinin etinden, sütünden, derisinden ve yününden faydalanılırdı. Çiftliklerde ve köylerde sütlerinden yapılan yoğurt, peynir, tereyağı köy ve kasaba pazarlarının en önemli ürünleri özelliğindendir. Ayrıca kümes hayvancılığı ve kovancılık yapıldığı da gözlenmektedir.

Şehirde dericilik, deri işlemeciliği ve dokumacılığı temsil eden meslek kollarının olması, yünden dokunan çuka, çukanın ana maddesi olan kırpılan koyun yününden elde edilen yapağının yaygın olarak kullanılması, pabuç, ayakkabı, terlik ihtiyacının karşılanması bu bölgede küçükbaş hayvan yetiştiriciliğini ihtiyaç haline getirmiştir.

Büyükbaş hayvancılık eti ve sütünden faydalanmak için beslenip, tarımsal faaliyetlerin yürütülmesi için de kullanılırdı.

At hızlı ve dayanıklı olması, haberleşme ve vasıta aracı olması, toplum içinde atı olan birinin saygın olması gibi sebeplerden dolayı atın halk arasında önemli bir yeri vardı.⁷⁹ Yük taşıyan ve kervanlarla ticaret yapılan atlara bârgir denilirdi. Ayrıca ulaşım ve yük vasıtası olarak katırlar da kullanılmaktaydı. Osmanlı Devleti hayvancılık yapan çobanları ve halkı korumuştur.

⁷⁹ Yusuf Halaçoğlu, “At”, DİA, C.4, TDV, İstanbul, 1991, s.29.

3. BELGELERİN ÖZETLERİ

Sahife :1 Numero: 1

Bektutiye Mahallesi'nde oturan Kuyumcıyan Artin Efendi tarafından verilen dilekçede, Divanlı Mahallesi'nden Kasap Asaf Ağa ile Şekerli Mahallesi'nden Ali Ağa'dan alacakları olan 5850 kuruş Mecidiye Akçe'nin tahsilini istemiş ve Bidayet Mahkemesi'ne başvurmuştur. Borçlu olan Asaf Ağa olup, bu borca kefil olan kişi ise Ali Ağa'dır. Mahkemede Asaf Ağa, borcu olduğunu kabul etmiştir. 15 Ocak 1880 tarihinde kanunun 130. maddesine göre mahkeme, Artin Efendinin alacağını Asaf ve Ali Ağalardan almaya karar vermiştir.

Sahife: 2, Numero :2

Alemli Mahallesi'nden Hacı Bekir tarafından verilen dilekçede, Hacı Bekir Efendinin, Etmekçi Mahallesi'nde oturan Yahya Efendiye borcu bulunmakta ve Yahya Efendiye verilmesi gereken 54 guruşun Hacı Bekir Efendiden alınmasına 22 Ocak 1880 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 3, Numero :3

Şekerli Mahallesi'nde oturan Bedrosa pederlerinden, kendisine ve biraderleri Artine ve valideleri Meryeme miras kaldığı belirtilmektedir. Artin ve eşleri miras üzerine şahid gösterilmiştir. Bedrosa ait olan mirasın adı geçen kişilerden alınmasına 31 Ağustos 1880 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 4, Numero :4

Divanlı Mahallesi'nde oturan Hasan ve arkadaşları Haçir ve Ohannaes ve Muhammed Davut tarafından verilen dilekçede, Kazancı Çarşısında bulunan Kışla-yı Humayunda bir bölüm dükkanın tamiri konusunda Maraş Mutasarrıfı Münib Paşa ile Kumandan İzzetli Süleyman Beye davet gönderilmiş, adı geçen dükkan inşasının Haçirle Ohannaesden alınıp Muhammede verilmesine karar verilmiştir.

Sahife: 5, Numero :5

Adı geçen dükkan inşasının kumandanlıktan verilen resm-i tahrirde arsanın kışlaya ait olduğu belirtilmiştir. Adı geçen arsaya dükkan inşa edilmesinin mümkün olup olmadığı hakkında a'zadan Kiforok Efendi tüccardan Hacı Hüseyin ve Belediye Mühendisi Ali Rıza Efendiler incelemede bulunmuşlardır. Hatuniye Mahallesi'nden Çakmakçı Manuk ve Şeyh Mahallesi'nden Kirkor şahid gösterilerek adı geçen arsanın 40 şahsından 15 şahsı Ramazan oğlunun ve 25 şahsı Bayram oğlunun olduğunu bildirmişlerdir.

Sahife: 6, Numero :6

Dükkan inşasında adı geçen arsanın Ramazan oğlunun ve Bayram oğlunun vefatlarında oğulları Haçir ve Ohannaese geçtiği bildirilmiştir. Adı geçen arsanın Hacı Muhammed ve Hasan ve Ahmed dahi Haçir ve Ohannaese ait olduğunu isbat edeceklerini söylemişlerdir. Hatuniye Mahallesi'nde çiftçi Manuk ve Şeyh Mahallesi'nden Kirkorun şahitliği ile birlikte vekil Artin Efendi dükkanın tapusunun yok olduğunu belirtmiştir.

Sahife: 7, Numero :5

Alemli Mahallesi'nde oturan Arslan Beyzade Rıza Bey tarafından verilen dilekçede, Kuyucak Mahallesi'nde çiftçi Hacı Ahmedzade Haydar Ağa zimmetinde alacak hakkı olan 735 guruşun tahsili için Maraş Bidayet Mahkemesine başvuruda bulunulmuştur. Kanuna göre adı geçen borcun Haydar Ağadan tahsil edilip, Rıza Bey'e verilmesine 28 Ocak 1880 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 8, Numero :6

Kuyucak Mahallesi'nde oturan Agop Ağa tarafından verilen dilekçede, Şeyh Mahallesi'nde oturan katırcı Simon oğlu Kiforok ve biraderi zimmetlerinde bulunan mahkeme masarıflarından dolayı Boyacı Çarşısında dördüncü numarada bir bölüm kiracı dükkanın kira bedeli olarak haciznamenin onayıyla Maraş Bidayet Mahkemesine başvuruda bulunmuşlardır. Alınması gereken 25 guruşun Agopdan alınmasına 31 Ocak 1880 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 9, Numero :8

Şazibey Mahallesi'nde oturan Kadioğlu Memiş tarafından verilen dilekçede, babasından kalan arsanın kendisiyle biraderi Ahmede intikal etmesi gereken bayraklığın Kesmelitepe Karyesi'nde oturan Rençber ailesinden Ali ve Salih oğlu Ömerden tahsili için Mahkemeye başvuruda bulunulmuştur. Memiş Efendinin iddia eylediği bayraklığın babasından kalma mülk olmadığını ispatlayamadıklarından ve Memiş efendiye verilmesi gereken 70 guruş borcun Ali ve Ömerden alınmasına 31 Ocak 1880 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 10, Numero :9

Kayabaşı Mahallesi'nde oturan Canik oğlu Artin tarafından verilen dilekçede, Efriağzılı Karyesi ahalisinden Bekir'in oğlu Muhammedden 510 guruş saman karşılığında bir tane tay istenilmiştir. Bir tane tayı Ayıptapda helvacı sahip çıkarak almış ve tay Maraş hanedanından Zülkadir Zade Mahmud beyin yerinde görülmesi üzerine Andırın Bidayet Mahkemesine başvurulmuştur. Tayın Muhammed'in kısırağından doğduğuna 30 Ocak 1880 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 11, Numero :10

Andırın Bidayet Mahkemesinde gerçekleşen mahkemede adı geçen tayın Artine verilmesi ve bu tayın Muhammedin olduğu bilinmektedir. Artinin vekili Minas Efendi adı geçen tayı müvekkilinin satın almış olduğunu ve Muhammedin kısırağından doğduğunu Andırın Bidayet Mahkemesine bildirmiştir. Adı geçen tayın Artine teslimine ve alınması gereken 52 guruş miktarın adı geçen kişiden alınmasına 25 Ocak 1880 tarihinde karar verilmiştir.

NUMRO: 10

Çavuşlu Mahallesi'nde oturan Dekis tarafından virilen dilekçede, Kümbet Mahallesi'nde oturan Dirserkisyan kel Agop'dan alacağı olan 280 guruşun tahsiline dair.

Sahife: 12 Numero :11

Çavuşlu Mahallesi'nde oturan boyacı esnafından Bedros tarafından virilen dilekçede, bir tane merkebini Karamanlı Mahallesi'nde oturan İdris'den almak üzere Maraş Bidayet Mahkemesine başvuruda bulunulmuştur. Bedrosun şahidleriyle birlikte

kanunun 1760. maddesine göre merkebini İdrisden almasına.21 Ocak 1880 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 13 Numero :12

Kayabaşı Mahallesi'nde oturan semercizade Ahmed ve Çukurova Mahallesi'nden Sadık zade Mehmed Efendiler tarafından virilen dilekçede, Hassa Karyesinde Ahmed Paşa ve Kocabaş zade tarlaları ve Paslı Sarık arsada Telgraf Çavuşu Hurşid Ağanın hissesini kendilerinin haberi olmayarak Boğazkesen Mahallesi'nde oturan Karatin 3200 saman karşılığında almış olup bunun sonucunda mahkemeye başvuruda bulunulmuştur. Kanunun 142. maddesine göre Ahmed Efendi Davasının şekillenmesine ve mahkeme masarısının Ahmed Efendiden alınmasına .2 Şubat 1880 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 14 Numero :13

Şeyh Mahallesi'nde oturan Bedros tarafından verilen dilekçede, Boğazkesen Mahallesi'nde oturan Karabet'in zerdali bahçesinin kenarındaki söğüt ağaçlarının sökülmesi nedeniyle mahkemeye başvuruda bulunulmuştur. Adı geçen bahçenin servedi çayı ve değeri Bedrosun olduğuna 14 Ağustos 1880 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 15 Numero :15

Bostancı Mahallesi'nden Toros ve Kayabaşı Mahallesi'nden Artin nam kimselerin bu mahal yerinde bulunan tapunun sınır dahilinde olduğunu bildiklerini ifade eylemişler ve Karabet dahi adı geçen mahalin ve söğüdlerin yanmış olduğu halde Tarık oğlu Durmuş Efendiden alınıb kendisi yedi söğüd ağacının kusuru var diyerek kestiğini adı geçen yerin Bedros tapusu haricinde bulunan yer olduğu, Karabetin etkisi olmadığına 23 Ocak 1880 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 16 Numero :14

Alemlı Mahallesi'nde oturan Küçük Muhammed Ağanın mutasarrıfı Ali tarafından verilen dilekçede, Alemlı Mahallesi'nde oturan bakkal esnafının oğlu Alinin zabtında bir bağ bulunduğu bağın her bir seneliği 400 guruş olduğu ve 36 senelik gelirin Çavuş Hulusi efendiye verildiğine dair.

Sahife: 17 Numero :15

Halil Efendi, Aliden 400 guruş alacağım var diyerek kirman kazan ve bakracı bir miras meselesinden dolayı aldığını bildirmiştir. Mahkeme, Ali'ye yemiş verilmesine 13 Ağustos 1880 tarihinde karar vermiştir.

NUMRO: 15

Kuyucak Mahallesi'nde oturan Gevher Hatun tarafından verilen dilekçede, Belediye Çarşusunda oturan Agop'un bir sene müddetli olarak kiraya vermiş olduğu hanenin mirasının tahsili için mahkemeye başvuruda bulunulmuştur. Adı geçen mirası Agop ağanın ispat etmesine, etmediği halde Gevher Hatunun miras tahsilinde haklı olarak kabul edilmesine 3 Eylül 1880 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 18 Numero :16

Agop Ağa'nın adı geçen haneye beş sene müddet için evrak ile para harcadığını şahitle ispat eylemesine 3 Eylül 1880 tarihinde verilen karar üzerine adı geçen hanenin Gevher Hatuna teslimine ve 90 guruşun Gevher Hatundan alınmasına 29 Ocak 1880 tarihinde karar verilmiştir.

NUMRO : 16

Divanlı Mahallesi'nde oturan Deli Fakı oğlu Mehmed tarafından verilen dilekçede, Divanlı Mahallesi'nde Haçır ve Gözü Kara oğlu diğer Haçır ve Deli Fakı Zade Mehmed hanenin şahsi hissesi kendisinin ve diğer şahsi hissenin Ömerin validesi Hayriyye ve hemşire Gülsüm Hatunun olduğuna dair.

Sahife: 19 Numero :19

Restebaiyye Mahallesi'nde oturan Agah ve Şekerli Mahallesi'nde oturan Hacı Alinin adı geçen hisseyi ispat etmesine ve Ahmedin eşi dahi hanedeki hissesini, biri de validesi Hayriyye Hatuna verilmiş olduğundan kendisinin hissesi bulunmadığını söylemesi üzerine hisseyi Hayriyye Hatunun zevci Ahmed Efendi'nin satın aldığına 27 Temmuz 1880 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 20 Numero :18

Çukurova Mahallesi'nde oturan Atıfın eşi Zeynep Hatun tarafından verilen dilekçede, Kuyumcu Pazarındaki dükkanın Muhsin oğlu Hacı Yusuf üzerine kayd olunmuş olduğunu, dükkanda Hacı Yusufun hakkı olmadığını belirterek alınması gereken 90 guruşdan 20 guruş borcun hariç tutularak adı geçen kişiden alınmasına 26 Ekim 1880 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 21 Numero :18

Zeytun Kazası'nda oturan Asvador tarafından verilen dilekçede, Taşnihandaki malı olup iki sene önce Taşnihandaki oturan Yusufun yerinde bulunmamasından dolayı adı geçen malın, Yarıncak Mahallesi'nde oturan Musa'nın malı olduğu halde İki Saray Mahallesi'nde oturan Mehmede verilmiş olup 600 guruşu kendüsü almıştır. Yusuf şahid gösterilerek adı geçen malın Musa'nın malı olmadığına 13 Ekim 1880 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 22 Numero :19

Divanlı Mahallesi'nde oturan Hacı Hüseyinin eşi Ümmü Gülsüm Hatun tarafından verilen dilekçede, babasından kalan 2000 guruş kıymetli bir parça ev ve 1500 kıymetli bir parça ahır, iki tane dana ve bir tane buzağı ve bir adet tüfek ve bir adet palabıçak ve 650 guruş akçe ve Bekdaş oğlu Ahmed'de bulunan 300 guruşun adı geçen kişiden alınmasına karar verilmiştir.

Sahife: 23 Numero :23

Ahmed Efendi, bir tane buzağı ve Kınalıdaki bağı doksan bir senesinde ve on yedi sene önce dört para hissesi olarak Hüseyin Ağanın müvekkili Fatma Hatuna vermiş ve bahçe hissesi vermemiş olduğundan bahçe hasılatından Veysel Efendinin hisse talep etmeğe hakkı olmadığını ve bir adet tüfekte bir adet palabıçağı Fatma Hatuna hibe eylediğini bildirmiştir.

Sahife: 24 Numero :24

Hüseyin Ağa, Bekdaş oğlu Ahmed'de bulunan bin sekiz bin guruş hissenin 400 guruşunun müvekkili Ahmed biraderleri ile müvekkilesi Fatma Hatunun olduğunu ve Abdulgani'den 800 guruş alacağı olup bunun da ödenmemiş olduğundan İsmet Hatun'da olan 600 guruşun varisleri tarafından alındığını adı geçen iki tane inekle iki tane dananın telef olmadığını bildirmiştir.

Sahife: 25 Numero :25

Artin Efendi nin vermiş olduğu dilekçede, Bekdaş oğlu Ahmed'de 1150 ve Abdullah'da 1400 ve Kılalı Ömer'de 300 Ali'de olan 80 guruşla Bargirin borcunun 660 guruş olmadığını ve bir tane merkeb ve bir çift tabanca ve otuz adet gömlek ve Bertizdeki bağın borcu olarak 800 guruş ve dokuz batman yağı ve on dokuz tob bez ve otuz aded saman ve on beş aded denizliğin 500 guruşa satıldığına kanunun 82. maddesine göre 21 Ağustos 1880 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 26 Numero :26

Çomaklı Mahallesi'nde Mehmed ve Alemlı Mahallesi'nden Ali ve Duraklı Mahallesi'nde oturan Ahmed adı geçen bahçe hissesine şahid olarak iddiada bulunmuşlar ve Artin Efendiyle Halil ve Ömer Efendiler dahi şahid getirilmesi gereken davalarına Şeyh Mahallesi'nden Sabit Efendi ve Hafız Mehmed ve Derviş Hasan Efendiyi şahid göstermiş olduktan sonra Artin Efendi, adı geçen hissenin Ahmed'e ait olmadığına karar vermiştir.

Sahife: 27 Numero :27

İddia olunan inek ve danalardan bir tane Fatma Hatunun satın alıp küsürünün telef olmadığını ve varislerinden kendülerine 400 guruş değerinde keçi, bir adet tüfek, palabıçak diğer bir adet tüfekte bir adet mushaf-ı şerifi Halil Efendiye verdiği dair.

Sahife: 28 Numero :25

Adı geçen bağ hissesinden Ümmü Gülsüm'e 500 guruş verilmesine 24 Ekim 1880 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 29 Numero :29

Kayabaşı Mahallesi'nde oturan Mehmed Efendi tarafından verilen dilekçede, Divanlı Mahallesi'nde oturan Hacı Mehmedin damadı Güren Hasan keffaletiyle ve Asaf zimmetinde alacak hakkı olan 27,5 osmanlı lirasının alınması üzerine mahkemeye başvuruda bulunulmuştur. Adı geçen 27,5 guruşun Asafdan alınmasına ve 75 guruşun Mehmed Efendiden alınmasına 1 Kasım 1880 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 30 Numero :21

Osmaniye'nin Çavuşlu Mahallesi'nde oturan Karslı oğlu Halil tarafından verilen dilekçede, Restebaiyye Mahallesi'nde oturan Mehmed Efendinin vakıfa olan borcundan dolayı 112 adet Osmanlı lirasının Mehmed Efendiden alınmasına 21 Ocak 1880 tarihinde temyiz meclisince karar verilmiştir.

Sahife: 31 Numero :31

Mehmed Efendinin öşür hasılatından dolayı isyanda bulunmasıyla mahkemede verilen bildiriyle Mehmed Efendiye olan teslimatın Ali Efendi tarafından tutulan defterde belirtilmesine, belirtilmediği halde teslimatın Halil Ağaya verildiğinin ispat edilmesine 20 Mart 1880 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 32 Numero :32

180 kırat buğday ve 680 guruşda bahçe öşürü hasılatını Mehmed Efendinin aldığı ve bağların hasılatı dahi Mehmed Efendinin olduğu, Mehmed Efendi dahi adı geçen öşür hasılatı almadığını ve adı geçen öşürün yarı hisse bedelinden 1350 guruş alacağını kaldığını belirtmiştir.

Sahife: 33 Numero :22

Acemli Mahallesi'nden Ahmed Ağa ve Mağaralı Mahallesi'nden İsmail bağ öşürü hasılatının 24000 guruş olmadığını Mehmed Efendinin yerinde bulunan defterde gördüklerini şehadet eylemiş ve Hatuniye Mahallesi'nden Hüseyin ve Çavuşlu Mahallesi'nden Könürün şehadetleriyle Mehmed Efendinin kabahatde bulunmadığı görülmüş hububat öşründen 180 kırat, zahireden 90 kıratı Mehmed Efendinin Halil Ağaya vermesine ve Mehmet Efendiye verilmesi gereken 296 guruşun Halil Ağadan alınmasına 26 Ekim 1880 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 34 Numero :34

Karamanlı Mahallesi'nde oturan Manuk tarafından verilen dilekçede, 300 küsür Osmanlı lirasına bağ alıp açık artırmaya çıkarıldığı halde hükümet tarafından hasılat için 502 adet Osmanlı lirası bedel ile iltizam olmuş ve hükümet tarafından mağduriyeti giderilmediğinden Çakmakyan Ziron Efendi vekil kılınmış, mahkeme vekili Artin Efendi tarafından müşterisinden alınmasına karar verilmiştir.

Sahife: 35 Numero :35

Mültezimin senedinde ihale olunan arsanın vergisi bulunmadığı görülmüş olub arsanın civarında satılamayacak miri arazinin mecelle kararına göre; Artin Efendi zahire olarak araziden vergi alınmamasına karar vermiştir.

Sahife: 36 Numero :36

Hükümet anbarında bulunan zahirenin bir mikdarının müvekkilleri tarafından alınmış olub, 10000 kırat zahireden vergi alınmadığı ve açık artırması dahi şart olmadığı Hükümet adına mutasarrıf Münib Paşa ,satılan ve satılacak zahireden belli miktarda vergi alınmasına karar vermiştir.

Sahife: 37 Numero :37

26 Şubat Sene 95 tarihli vilayetden verilen telgrafnamede, zahire vergisinin Mültezim Manuk Ağa sorumluluğunda 502 liraya ihale olduğu anlaşılmış kanunun 83. maddesine göre adı geçen verginin müşteriden alınmasına ve mültezimin müşteriden alacak hakkı olan 140 guruşun adı geçen kişiden alınmasına 17 Kasım 1880 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 38 Numero :38

Şekerli Mahallesi'nde oturan Hamparsum tarafından verilen dilekçede, arsanın altı arşın mesafede ve 1000 guruş saman miktarında Mustafa Ağaya verilmiş olduğu hakkından fazla olarak bir arşın mesafe hane inşa edilmiş olmadığından Mustafa arsayı kendisinin satın aldığını ve alırken sened vermiş olduğuna kanunun 63. maddesine göre 11 Şubat 1880 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 39 Numero :39

Teşrin-i Evvel Sene 97 tarihli raporda Ziron Efendi adı geçen Mustafanın müvekkilesinin arsasından 29 parmak mesafede arsa almadığının anlaşıldığına dair.

Sahife: 40 Numero : 40

Mustafa tarafından duvar inşa edilip pencelerinin kapatılmış olduğu Ziron Efendi tarafından anlaşılmış, Ziron efendi duvarın inşasına razı olacağına dair senedde inşa olunan duvar ile diğer duvarın arasında olan yeri satın aldığını ispat edeceğini beyan etmiştir. Kanunun 1906. Maddesine göre Mustafaya verilmesi gereken 60 guruşun adı geçen kişiden alınmasına 9 Kasım 1880 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 41 Numero : 35

Duraklı Mahallesi'nde oturan Mahmud tarafından verilen dilekçede, Hacı Mahmuddan hayatında 2000 guruş saman miktarında Bertiz Nahiyesi'nde Hacı Mahmud Bağına ve Osman'ın tarlasına Hacı Mahmud tarafından zarar verilmesi sonucunda zararın tahsili için mahkemeye başvurulmuştur. Vekil Minas Efendi, tapu evrakı olmadığından zararın Mahmud tarafından karşılanılmasına karar vermiştir.

Sahife: 42 Numero : 42

Şekerli Mahallesi'nde oturan Kiforok Efendiyle biraderleri Panos ve Kirkor ağalar tarafından verilen dilekçede, Şekerli Mahallesi'nde oturan tüccar Ohannaes ve biraderleri Karabet ve Asvanan'ın alacakları olan 13600 guruş için mahkemeye başvuruda bulunmuşlardır. Vekil Ziron Efendi 12800 guruş borçları olduğunu önceden taraflarından 800 guruş verilerek 16 Şubat 1880 tarihinde adı geçen borcun Kiforok ve Kirkor Efendilere ait olduğuna karar verilmiştir.

Sahife: 43 Numero : 43

Rebiül Evvel sene 97 tarihinde Ohannaes ve Karabetin babalarından 12800 guruş almalarını istemeleri üzerine vekil Minas Efendi, pederinizin borcu vardır diyerek senedin kendilerine verilmemesine karar vermiştir.

Sahife: 44 Numero : 44

12 Mayıs sene 92 tarihli Ohannaesin imzası olan senedlerde 2272 guruşun Muradyan Kirkor Ağadan alındığına 10 Kasım 1880 tarihinde Minas Efendi tarafından karar verilmiştir.

Sahife: 45 Numero : 45

Bektutiye Mahallesi'nde oturan Mustafa Ağanın vekili bulunan Ziron Efendi tarafından verilen dilekçede, müvekkili Mustafa Ağanın Islahiye Kazası'nda bulunan Köse İbrahim Ağa'dan alacak hakkı olan 22,5 Osmanlı lirasının Maraşa getirilmesine kanunun 18. maddesine göre 17 Ağustos 1880 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 46 Numero : 46

İbrahim Ağa Islahiye Kazasında idare meclisi azalığında bulunduğu zamanda adı geçen senedin kazada incelenmesini talep etmiş adı geçen senedin incelenmesine karar verilmeyip, kanunun 100. maddesine göre adı geçen senedin Islahiye Kazasında incelenmesine 23 Kasım 1880 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 47 Numero : 28

Çakallı Aşiretinden Osman tarafından virilen dilekçede, adı geçen tayın kendisine teslimine 26 Temmuz 1880 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 48 Numero : 48

Divanlı Mahallesi'nde iken vefat etmiş olan Reşid Ağanın mirasçıları Mustafa Ağa ve Ayişe Hatun tarafından verilen dilekçede, Reşid Ağanın yetimlerinin alacakları olan 16628 guruşun tahsiline dair.

Sahife: 49 Numero : 49

Karabet Ağanın adı geçen senede göre Reşid Ağadan 16500 guruş alacağı olduğunu inceletmiş ise de Ziron Efendi, 12500 guruşluk senede Reşid Ağanın mirasçısı Mustafa Efendi tarafından mühür bulunmadığı gerekçesiyle Karabet Ağanın yemin etmesine ve Karabet Ağanın şahitle ispat etmesine kanunun 1767. maddesine göre 30 Ocak 1880 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 50 Numero : 50

Vekil Ziron Efendinin vermiş olduğu belgede, Reşid Ağanın mührü olmadığına ve Karabet Ağanın alacağının Reşid Ağanın terekesinden alınmasına karar verilmiştir.

Sahife: 51 Numero : 29

Boğazkesen Mahallesi'nde oturan Sagbazaryan nezareti tarafından verilen dilekçede, Karadere Mahallesi'nde oturan Karabet ve Hamparsumun babaları haçirden 12000 guruş saman mikdarında kalan 100 guruş kıymetli 400 parça basması ve 60 adet basma kalıplarının ve kısırağın kendilerine verilmesine dair.

Sahife: 52 Numero :52

Yedi bin guruş üzerinden verdirilmek istenen arsanın meclisce kabul edilmediğine dair 20 Ocak 1880

Sahife: 53 Numero :53

Karabet Ağa adına olan senedde bir taksitin 1500 guruşu kendisine ve diğer bir taksiti 1500 guruşun dahi pederi haçire verilmiş olmadığına dair mahkemede Vekil Artin Efendi, sened bedeli olan 1950 guruşun tahsil edilmesine 20 Ocak 1880 tarihinde karar vermiştir.

Sahife: 54 Numero : 25

Artin Efendi tarafından adı geçen nezaretin itiraz hakkı kalmadığına, nezarete verilmesi gereken 140 guruşun Karabetden alınmasına 27 Kasım 1880 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 55 Numero : 55

Divanlı Mahallesi'nde oturan Ali Efendiyle biraderi Mustafa Efendiler tarafından verilen dilekçede, Mehmed Ağa tarafından kazılan arsanın kendilerine teslimine dair mahkemeye başvuruda bulunmuşlardır. Mahkemede, Ahmed Ağanın hanesini Hüseyinin satın aldığına Hacı Mehmed Ağanın 12 Temmuz 1880 tarihinde ispat etmesine karar verilmiştir.

Sahife: 56 Numero : 21

Ahmed Ağanın aklı dengesinin olmadığına, 15 Ağustos 1880 tarihli verilen karar üzerine alınması gereken 140 guruşun Mehmed Ağadan alınmasına 27 Kasım 1880 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 57 Numero : 57

Hacı Mehmedli Mahallesi'nde oturan Mehmed mührüyle verilen dilekçede, Acemli Mahallesi'nde bulunan Reşid Ağanın hissesi olan 20000 guruşun tahsili için mahkemeye başvuruda bulunulmuştur. Mahkemede, Reşid Ağanın hissesini ispat etmesine ve edemediği halde Reşid Ağadan kalan zahirenin alınmasına 14 Kasım 1881 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 58 Numero : 58

Mehmed Efendi mührüyle verilen dilekçede, Bektutiye Mahallesi'nde oturan Hacı Mehmed Ağaya 200 kırat buğday ve Halil Efendiye 850 kırat buğday verilmesine dair.

Sahife: 59 Numero : 32

Yeşildere Karyesi'nde oturan Osmanın mührü ile verilen dilekçede, Mehmedin hasılatı zimmetine geçirib 150 kırat buğdayın tahsiline dair mahkemeye başvuruda bulunulmuştur. Mahkemede, Mehmed Ağanın hasılatında buğday olmadığına ve hasılatın babasına verilmesine 27 Kasım 1880 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife:60 Numero : 22

Mehmed Efendinin Osmanı tanımadığına, kanunun 1817. maddesine göre 119 kırat çavdar, buğday ve 25 kırat mısırı Mehmedin Osmana vermesine ve alınması gereken 80 guruşdan 20 guruş borcun Osmandan alınmasına karar verilmiştir.

Sahife:61 Numero : 61

Cıgıcı Mahallesi'nde oturan Mustafanın mührü ile verilen dilekçede, Kalenderoğlu Osman zimmetinde alacak hakkı olan 600 guruşun kendisine tahsili üzerine mahkemeye başvuruda bulunulmuştur. Vekil Minas Efendi tarafından, Osmanın 562,5 guruş zimmeti kaldığı anlaşılmış adı geçen borcun Osmandan alınmasına ve alınması gereken 52 guruşun da Mustafadan alınmasına karar verilmiştir.

Sahife:62 Numero : 34

Şekerdere Mahallesi'nde oturan Durdu mührüyle verilen dilekçede, Kürtler Avşarı karyesi'nde bulunan Ömer ve biraderi Mehmed ve Kürt Ahmed vermiş olduğu tarlaya adı geçen kişi tarafından 20 guruşla bağ kazdırılmış Ömer ve Mehmed bağdan hissesine isabet eden üç senelik mahsulün değerinin alınması için mahkemeye başvuruda bulunulmuştur. Bağın değerinin Durdu Efendi tarafından ödenmesine karar verilmiştir.

Sahife:63 Numero : 34

2 Mayıs Sene 37 tarihli tapuda, Durdu Efendinin ismi bulunmadığına ve 30,5 batman'ın Durdu Efendiye teslimine 4 Ocak 1881 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife:64 Numero : 64

Fatmalı Karyesi'nde oturan Fatmanın mührüyle verilen dilekçede, adı geçen dört parça tarlanın sahibinin Fatma Hatun olduğuna karar verilmiştir.

Sahife:65 Numero : 65

Fatma tarafından tarlaya çift koşturulup on kırat buğday ekilmiş olduğundan bunun müvekkili tarafından red edilmesi üzerine tarlaya tekrar müvekkili tarafından beş kırat buğday bırakılmış ise de tarlalarda hakkı olmadığından, gösterilen tapularda tarlanın Melek Hatundan Fatma Hatuna geçmiş olduğunun anlaşıldığına dair.

Sahife:66 Numero : 66

Ahmedin beş kırat buğday alıp on beş kırat buğday da kendisi koyarak yirmi kırat buğday ektiğini ve bunun hasılatı 130 kırat geldiğini mirasçıların şهادetiyle ifade etmesi üzerine vekil Minas Efendi, hasılatın toplamının 130 kırat olduğunu ve bundan on üç kırat öşre ve beş kıratı köy unu ve 56 kıratı tarlanın önünde bulunduğuna dair karar vermiştir.

Sahife:67 Numero : 66

Fatmanın yerinde bulunan dört parça tarlanın yarısının Meleğin olduğu ve Meleğin vefatından sonra tarlanın Fatmaya geçmiş olduğuna karar verilmiştir.

Sahife:68 Numero : 36

Cıgıcı Mahallesi'nde oturan Arab oğlu Soavon mührüyle verilen dilekçede, Bostancı Mahallesi'nde oturan Artin zimmetinde alacak hakkı olan 1000 guruşun tahsili için mahkemeye başvurulmuştur. Vekil Ziron Efendi, beş seneden beri her sene ikişer yüz guruşluk bulgur ve bin guruşun Artinden tahsil edilmesine 31 Ocak 1879 tarihinde karar vermiştir.

Sahife:69 Numero : 37

Divanlı Mahallesi'nde oturan Karabet Ağa imzasıyla verilen dilekçede, Çavuşlu Mahallesi'nde oturan Yusuf Ağa'dan alacağı olan 2500 guruşun tahsiline dair 4 Ocak 1881

Sahife:70 Numero : 38

Etmekci Mahallesi'nde oturan Hafız mührüyle verilen dilekçede, Ayaklıcaoluk Karyesinde bulunan tarladaki hasılatdan 27 kırat mısırın tahsili üzerine mahkemeye başvuruda bulunulmuştur. Kanunun 1818. maddesine göre, Hafız Efendiye verilmesi gereken 46 guruşun Kara Oğlandan alınmasına karar verilmiştir.

Sahife:71 Numero : 39

Çavuşlu Mahallesi'nde Kadir Efendi mührü ile verilen dilekçede, kendisine emanet olarak verilmiş olan beş adet Osmanlı lirasının, Adilden bir lirasını alıp alacak hakkı olan dört liranın tahsiline dair 5 Ocak 1881

Sahife:72 Numero : 40

Şekerli Mahallesi'nde oturan Ömer mührüyle verilen dilekçede, Şeyh Mahallesi'nde oturan Ali'den alacağı olan 493 guruşun tahsiline dair.

Sahife:73 Numero : 73

Kayabaşı Mahallesi'nde oturan Ahmed imzasıyla verilen dilekçede, bir parça tarlanın borç hissesine kendisi mutasarrıf olduğu halde diğer borç hissesini dahi Boğazkesen Mahallesi'nde oturan Karabet 3200 guruş saman miktarında almış olduğuna ve borç hissesinin hesaplanarak kendisine verilmesini istediğine dair.

Sahife:74 Numero : 74

Vekil Artin Efendi, söz konusu olan hisseye müvekkili Ahmed Efendinin arazi nizamnamesinin kırk birinci maddesine göre hisseyi bedeliyle almaya hakkı olabileceğine ve hissenin 7500 guruş değeri olduğuna dair.

Sahife:75 Numero : 75

Adı geçen tarla hissesinin Ziron ve Ahmed Efendi taraflarından mahkemeye itirazları üzerine, 7500 guruş hisse bedelinin kabul edildiği halde akçenin teslimine, Ahmed Efendinin almadığı halde mirasın reddine karar verilmesine dair.

Sahife:76 Numero : 42

Çavuşlu Mahallesi'nde oturan Hasan Ağa ve Kuyumcıyan Panos mührüyle verilen dilekçede, Camustil Nahiyesi'nde bulunan harklarının suyunun Ohannaes,İnof ve Fakı oğlu tarafından kendilerine çevirip çeltik ekmeleri üzerine mahkeme,zarar ve ziyanın karşılanması için 18 Şubat Sene 97 tarihinde karar vermiştir.

Sahife:77 Numero : 77

Camustil Nahiyesi'nde bulunan harkın, bir buçuk sene önce tamir edilmesiyle birlikte altmış beş altmış altı senelerinde ağaç ve çam olan bir bend inşa edilmiştir. Hacı Ömer Efendinin harkın yanında bulunan tarlayı çeltik ekmek için Hasan Ağa ve Panosdan istemesiyle birlikte adı geçen tarlanın daha önce çeltik ekilmesi sebebiyle ve Haznedar oğlu tarlası olmasından dolayı çeltik ekilmesine izin verilmediğine dair.

Sahife:78 Numero : 78

Hasan Ağa ve yanındaki kişilerin mahkemeye davet edilmesiyle birlikte davacı oldukları kişilerin, harkda ve suda hakları olmadığını itiraf etmeleri üzerine iki sene süre ile çeltik ekip daha sonra terk etmek şartıyla izin ve ruhsat verildiğine dair.

Sahife:79 Numero : 79

Harkın kenarında bulunan yerlere, zarar verilmesinden ve mirasda bulunan Deli Çayı zarar uğratıldı diyerek Ali Alemleri Efendinin yetkisi olmadan dava açılmıştır. 26 Ekim 1880 tarihinde verilen karar ile mahkeme,Aza Manuk efendinn harkın kenarındaki suyu ve çeltik ekimini denetlemesi için görevlendirmesine dair.

Sahife: 80 Numero : 80

Manuk Efendinin vermiş olduğu raporda tarlalara alınan su ile hişvenin bir kantar beş batman, darının ise iki kırat fazla olduğu belirtilmiştir. Mahkeme vekili Artin Efendi, belirtilen miktarın raporda gösterildiğinden daha çok olması sebebiyle Deli Çoban şahsında bulunan tarlaların dördünden ikisinin arazi, diğer ikisinin hark sacına ait olduğunu ve Manuk Efendinin vermiş olduğu raporu kabul etmeyeceğini bildirmiştir.

Sahife: 81 Numero : 81

Camustil Nahiyesi'nde Hacı Ömer Efendi ve Hacı Koca Bey'e ait olan harkın suyunun İnof, Fakı oğlu Ali Salman Ağalar tarafından kendilerine çevirilmesi üzerine mahkemeye başvuruda bulunmuşlardır. Mahkeme vekili Artin Efendi, harkın Kenan Bey'e ait olup harkda İnof ve Fakı oğlu Ali Ağasında hak sahibi olduğunu belirtmiştir.

Sahife: 82 Numero : 82

Elbistanlı oğlu Hacı Hüseyin'in çeltiğine su almak için Deli Çayın ağzına açtığı harkdan çeltiğine gündüzleri ve geceleri çok su götürmesinden dolayı mahkeme, Kazancı zade Yahya Efendiler ve Denilyan Hamparsum Ağalar ile birlikte Manuk Efendiyi görevlendirmiştir. Mahkeme tarafından Hacı Hüseyin Efendinin, çeltiğine gerekenden fazla su aldığına 26 Ekim 1880 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 83 Numero : 83

Deli çay nehrinin suyunun gerektiğinden fazla kullanılmasından ve nehrin yanına bend inşa edilmesine dair.

Sahife: 84 Numero : 84

Rıza oğlu harkının sadece Rıza oğullarının mülkü olduğuna, adı geçen harkın yeniden inşasına dair.

Sahife: 85 Numero : 42

Divanlı Mahallesi'nde oturan Karabet Ağa imzası ve mührüyle verilen dilekçede, Çıgçığı Mahallesi'nde oturan Hasinde suluk bedeli alacağı olan 1867,5 guruş için mahkemeye başvuruda bulunulmuştur. Mahkeme, mecidi on dokuz ve lira-ı osmani 100 guruş üzerinden Karabet Ağaya verilmesi gereken borcun Hasinden alınmasına karar vermiştir.

Sahife: 86 Numero : 86

Hüseyin Ağa mahkemede, Karabet Ağanın almış olduğu pirinç miktarının 455 batman olduğunu ve her bir batmanını da yedişer guruş üzerinden kabul ettiğini söylemiştir. Karabet Ağanın kendisinden istemiş olduğu yüz doksan bin guruşun yirmi iki guruşunu kira bedeli olarak kullandığını kabul etmeyip küsur yüz yetmiş dokuz guruşu kabul etmiş olduğuna dair

Sahife: 87 Numero : 87

Hüseyin Ağa, Karabet Ağanın kendisine pazarcık vergisinden iki bin guruşluk borcu olduğunu mahkemeye bildirmiştir. Mahkemede, verilen karar üzerine borç Karabet Ağa tarafından Hüseyin Ağa'ya geri ödenmiştir.

Sahife: 88 Numero : 88

Hüseyin Ağa Karabet Ağa'ya olan borcunun ödendiğini ispat edemediğinden, mahkeme masarısı olan 525 guruşunda çıkartılarak 4575 guruşdan Karabet Ağa'nın hissesine 2287 guruş ödendiğine dair.

Sahife: 89 Numero : 89

Karabet Ağa'nın üç yüz kırat darı var diyerek Hüseyin Ağa ile olan davasının reddinden dolayı mahkeme, kırk kırat darı için Hüseyin Ağa'nın mahkemede bulunmaması üzerine mahkeme masarısı olan 1154 guruşun Hüseyin Ağadan alınmasına, Hüseyin Ağa'ya verilmesi gereken 64 guruşun Karabet Ağadan alınmasına 11 Ocak 1881 tarihinde karar vermiştir.

Numero 44:

Maraş mahkemesi Kâtibi Akis Efendi imza ve mührüyle verilen dilekçede, Akis Efendi ile Divanlı Mahallesi'nde oturan Mustafa Efendi arasında münif sandığından alınan 2000 guruşluk sened için mahkemeye başvuruda bulunulmuştur. Mahkeme vekili Artin Efendi, 2000 guruşdan 1260 guruş Mustafa Efendinin borcu olduğunu ve 740 guruş da Akif Efendinin borcu olduğuna karar vermiştir.

Sahife: 90 Numero : 90

Akis Efendi tarafından verilen dilekçede, Bakkal Dervişin ticaret yapmak üzere Mustafa Efendiden 2000 guruş almış olduğuna dair.

Sahife: 91 Numero : 91

Mustafa Efendinin vefatından sonra Bakkal Derviş, Mustafa Efendinin kendisinde sermayesi olmadığını ve sermaye olarak da 2000 guruşu hayatta iken teslim aldığını 3000 guruş almadığını 1500 harmanın, 1500 guruşda Mustafa Efendinin olduğunu bildirmiştir. 400 guruş borcu kaldığını ve bu borcu teslim edeceğini belirttiğine dair.

Sahife: 92 Numero : 92

Akis Efendinin menfu umumi sandığından almış olduğu 2000 guruşdan 1260 guruşu kendinin olduğuna, adı geçen sandıktan kimseye akçe ve güzeşte verilmediğinden dolayı Bakkal Derviş ile Mustafa Efendinin terekesine geçmek üzere alınması gereken 132 guruşun Akis Efendiden alınmasına, 13 Şubat 1881 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 93 Numero : 93

Etmekçi Mahallesi'nde oturan sapsız velinin eşi Fatma imza ve mührüyle verilen dilekçede, Camustil Nahiyesi'nde bulunan Ayıntablı oğlu ve Cedir oğlu bağlarının Yeşil oğlu Mehmedden 3200 saman miktarında alınması için mahkemeye başvuruda bulunulmuştur. Mahkeme, adı geçen bağın Velinin olduğuna ve kirasının dahi Fatma ismine kayt edilmiş olduğuna 2 Şubat 1881 tarihinde karar vermiştir.

Sahife: 94 Numero : 94

Emlak idaresinde bulunan tapuya göre bağın, Sabsız Veliye ve eşi Fatma Hatuna ait olduğuna mecelle kanununca 10 Şubat 1881 tarihinde karar verilmiştir.

Sahife: 95 Numero : 95

Kuyucak Mahallesi'nde oturan Ohannaes Efendi tarafından verilen dilekçede, muhasebeci Ziya Efendiyle ve Şeyh Mahallesi'nde oturan Kazı Zade Refik ve idare meclisinden olan Kiforok arasındaki on dokuz bin küsürlük seneddeki hesap borçlarına dair.

Sahife: 96 Numero : 96

Ohannaes efendi mührüyle verilen rapor sonucunda on dokuz bin kûşür guruş borç olarak görülen senedde, Ohannaes Efendinin bu senedlere müdahale hakkı olmadığı ve Muhasebeci Ziya Efendinin nisan mayıs ve haziran taksitlerini incelemesi için senedin Ziya Efendiye verildiğine dair.

Sahife: 97 Numero : 97

Ohannaes efendiye on dokuz bin kûşür guruşluk sened üzerine açılmış olan davada, Ohannaes Efendinin sandık emniyeti zamanında bin sekiz bin üç yüz guruş kıymetli bir tarla satın aldığı, ev inşa eylediği ve bunlara kullanmış olduğu parayı Necaş Efendiye verdiğine mahkeme tarafından karar verilmiştir.

Sahife: 98 Numero : 98

Ohannaes Efendiye on dokuz bin kûşür guruş sened üzerine açılmış olan davada, Naki oğlu ile Mustafa arasındaki ittifakta Ohannaes Efendiye geçmiş olarak gösterilen yirmi yedi bin guruşun alınmadığına dair.

Sahife: 99 Numero : 99

Mustafa Efendi tarafından düzeltilen yirmi yedi bin guruşluk senedde, otuz bin guruş müvekkilinin olduğunu, otuz bin guruşdan yüz adet osmanlı lirasının senedin Eylül taksiti olarak Hırlakyan'ın üzerine kayıt ettirilmiştir. Mahkemede vekil olan Hüseyin Efendi ve Artin Efendi 4692 guruşun feke taburunun Temmuz taksidi olduğunu, 64692 guruşun da Ağustos taksiti olarak Hırlakyanlara ait olduğunu kabul etmiş olduklarına dair.

Sahife: 100 Numero : 100

Ohannaes Efendi zamanında masarîf kaydı olarak görülen ve Haziran senedinde belirtilen 64692 guruşdan 17427,5 guruşu Ohannaes Efendiye geçmeden önce Mehmed Efendi ile Hırlakyanlara ve Çorbacıyanlara verildiği, 19804 guruşun Ohannaes Efendiye geçmesinden sonra iki tane muhasebe defteri hazırlanması istenmiştir. Vekil Artin Efendi defterde Nisan ,Mayıs ve Haziran taksitlerinin Mehmed Efendiye verildiğini ve bu üç aylık taksitin Ohannaes Efendi tarafından ödendiğine karar vermiştir.

Sahife: 101 Numero : 101

Ohannaes Efendi ile Mustafa Efendinin mühürleri bulunan ve idare meclisinin onayladığı defterde, feke taburunun altı tane sened bedeli olan üç bin kûşür guruşdan Ohannaes Efendiye teslimat yapılmasına bundan geriye kalan yirmi yedi bin kûşür guruşunda borç sandığında kalmasına dair.

Sahife: 102 Numero : 102

Feke taburunun altı tane sened bedeli olarak belirlediği ve borç sandığında kullanılan 7460,5 guruşla , 18171,5 guruşun idare meclisi tarafından feke taburunda kullanılması için izin verildiğine dair

Sahife: 103 Numero : 103

Ohannaes Efendi zamanında adı geçen taburun senedinde, Eylül taksiti bedeli olan yirmi yedi bin kûşür guruşun Ohannaes Efendi'ye ait olduğu 15 Ocak 1876 tarihli defterde Mustafa Efendi tarafından gösterilmiştir.

Sahife: 104 Numero : 104

Feke taburunun kayıt defterine göre Temmuz ve Ağustos taksitlerinin Hırlakyan Kiforok Efendiye ait olup, Ohannaes Efendi tarafından kayıt ettirilmediği ve 37231,5 guruşun Ohannaes Efendi zamanında, 27460,5 guruşun Mustafa Efendi zamanında verildiğine karar verilmiştir.

Sahife: 105 Numero : 105

Ohannaes Efendi, feke taburuna olan borcunun doksan birinci senesinin incelenmesini istemiş. Mahkeme, Ohannaes Efendinin bu teklifini kabul etmeyerek borcun Ohannaes Efendiye ait olduğuna 13 Mart 1881 tarihinde karar vermiştir.

4. 8983 NUMARALI MARAŞ ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN 1-105. SAYFALARININ TRANSKRİPSİYONU

Sahife: 1, Numero :1

Teb'a-i Devlet-i Âliyye'den Bektûtiye Mahallesi'nde mukîm da'vâ vekillerinden Kuyumciyan Artin Efendi tarafından virilen yüz yetmiş altı numrolu fî ve 18 Mayıs Sene 96 tarihli arzûhalde Teb'a-i Devlet-i Müşârû'l-İleyhden Divanlı Mahallesi'nde mütemekkîn Kasab esnafından Asaf Ağa ile Şekerli Mahallesi sakinlerinden ve esnaf-ı mezkûreden Düdükçü oğlu Ali Ağa zimmetlerinde kefil-bi'l mal olarak 21 Nisan sene 96 tarihli ve yüz yirmi bir gün müddetli alacak hakkı olan beş bin sekiz yüz elli guruş mecidiye akcenin tahsîli iddi'â olunmuş ve tarafeyn müdaven Mer'âş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelmiş olduklarından emr-i muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifar olundukda müdde'î mûmâ ileyh arzûhal-i mezkûrun mündericâtını tekrardan başka meblâğ mezbûr Urfa sancağına tâbi' Suruc kazası ahâlisinden Hacı Kadir oğlu İbrahimden iştirâ o hâne-i doksan re'si i'timas etmiş olup kendüsü merkûm İbrahim vekil olduğu cihetle esmanının tarafına teslimi meşrû bulundugunu ifâde ve sened-i mezkûru irâe eyledi Asaf Ağa dâhi zikr olunan akçe sened-i mezkûr mûcibince borcu olduğu ve bunun mahsûben bir güne teslimatı olmadığını ve şimdi ise ifâ'sına iktidârsız iddüğü cihetle vekili Ali Ağadan tahsîlini iltimas etmiş ve Ali Ağa dâhi Asafın hesabı edilerek iflâsı tahkîk ettiği halde ol zaman malını bulur fûruht etdirirse ve yirmi bin guruşunu değer hânesi bulunduğu ve deyn Asafın olup kendüsü kefil bulunduğu hasebiyle meblâğ mezbûrun Asafdan tahsîlini ve seneddeki mûhr ve şerh kendüsünün mûhr ve yazısı olduğunu dermeyân eylemesi üzerine Artin Efendi hânesi malından fazla olduğundan fûruht etdirilmesi icâb eyler ise de mâdem ki sened mezkûr kefil bi'l malı olarak Asaf ile Ali Ağalar tarafından virilmiş olmasıyla talebde haciz bulundugundan her kangısından ister ise tahsîline hüküm verilmesini isyân eylemesiyle bâlâda meşrûh i'tirazat ve ifâdeleri hâricinde başka bir diyecekleri olup olmadığını su'âl olundukda her iki taraf olmadığını beyân etmiş olduklarından muhâkemenin hitam bulunduğu kendülerine takdim olundu icâb-ı lede't tezkîye altındaki mûmâ ileyh Artin Efendinin iddi'â kerdesi olan beş bin sekiz yüz elli guruş Asafın borcu olmadığı ve Ali Ağa ise kefil bulunduğu ikrârlarıyla ve sened-i mezkûr ahkâmıyla tahkîk eylemiş ise de merkûm Ali Ağanın keffâleten kefil bi'l mal kabîlinden olmagla mecellenin altı yüz kırk dördüncü maddesi mûcibince taleb mutâla'âda haciz olunmasına binâen mûmâ ileyh Artin Efendi her kangısından ister ise mutâlebede haciz olmak üzere meblâğ mezbûr beş bin sekiz yüz elli guruşun resm-î mecidiyeye yirmi iki guruş fiyatla merkûmun Asafı Aliden tahsîline ve i'lam ve sûret teblîğ harcı olmak ve Asaf ve Ali Ağalara rücû' olmak üzere alınması icâb eden yüz elli yedi guruş resm-î mecidiye'ye yirmi guruş üzerinden Artin Efendiden ahzine kâbil istînaf olarak 2 Şubat sene 97 ve 20 Mayıs sene 96 tarihinde kânûn-ı muvakkatin yüz otuzuncu maddesine tevfiқан müdde'îden kefil olunarak hükmün muvakkaten icrâsına müttefikan karar virilerek tarafına takdim olundu.

8 Şubat sene 97 ve fî 1 Eylül Sene 96
Re'is A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır
Serkâtib

Sahife: 2, Numero :2

Teb'a-i Devlet-i Âliyye'den 'Alemlî Mahallesi'nde mukîm Köşker esnafından Tarık'ın oğlu Hacı Bekir tarafından virilen doksan yedi numrolu ve 2 Mayıs Sene 96 tarihli arzûhalde Teb'a-i Devlet-i Muşârû'l İleyhden Etmekçi Mahallesi'nde mütemekkin Bazargân esnafından Emin Efendinin oğlu Yahya Efendi zimmetinde alacak hakkı olan yedi yüz otuz gurusun tahsîli iddi'â olunmuş ve olunan da'vet üzerine tarafeyn bizzat Mer'aş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelerek müdde'î merkûm tarafından Çakmakyan Ziron müdde'î 'aleyha cânibinden dâhi akrabası İskender zâde Ali Efendiler tescîlaten tevkîl edilmiş olmagla emr-i muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifar olundukda müdde'î merkûmun vekîli Ziron Efendi arzûhal-i mezkûrun mûndericâtını tekrar eyledi Ali Efendi dâhi iddi'â olunan akçe merkûm Bekirden alınmayub büyük vâlidesi Fatîma Hatunun vefâtı esnâda bir aded altun bileziği vasiyet edüb müvekkîline dâhi vasî nasb ve ta'yîn eylemiş olmasına binâ'en iş bu bileziği müvekkili yedi yüz otuz gurusu fûruht ederek mütevekkîye mezbûrenin vesâiyetinden sarf eylediğini ve Bekire dâhi müvekkili tarafından sarf olunan mahaller gösterildiğinde kanâ'at gelerek sulha tâlib olduğunu beyân eylemesi üzerine Ziron Efendi bileziğin mezbûre tarafından vasiyyet olunmadığını ve Yahya Efendinin vasî dahi nasb ve ta'yîn edilmediğini müvekkili bir güne sulha tâlib olunmadığını ve meblâğ mezbûrdan yüz gurusunu müvekkiline teslim kılındığını isyânda bulunmuşdur îcâb-ı lede't tezkîye müteveffîye Fatmanın mûnâzaun fih olan yedi yüz otuz gurusu kıymetlü altun bileziği vasiyyet edüb müdde'î 'aleyh Yahya Efendiye dâhi vasiyyet-i mezkûrenin icrâsına vasî nasb ve ta'yîn etdiğini bilmediğine iktizâi mûmâ ileyh taleb olmadığı halde müdde'î Bekir Ağanın tahlîf olunmasına fî 2 Şubat sene 97 tarihinde karar verilmiş idi bunun üzerine mûmâ ileyh Yahya Efendi taleb tahlîf olunmadığından ve bilezik mezkûr müstehlik olub cereyân iden muhâkeme de meblâğ mezbûrdan yüz gurusunu mukaddeme almış olmadığından kûsûrünün mecellenin bin sekiz yüz on dokuzuncu maddesine tevfiķan müdde'î 'aleyh merkûmun def'i müdde'asının mu'ârazadan müte'allik meblâğ mezbûrdan mutâbık altı yüz otuz gurusun mer'aşa i'tâsına ve i'lam ve sûret ve teblig harcı olunmak ve müdde'î 'aleyh Yahya Efendiye rücû etmek üzere alınması îcâb eden elli dört gurusun müdde'î merkûm Bekirden ahzine 9 Şubat sene 97 tarihinde müttefikân ve kat'iyen hükm ve karar virilerek tarafına takdim olundu

fî 18 şubat sene 97 ve sene 2 Şubat sene 96
Re'is A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır
Serkatib

Numero 3

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden Şekerli Mahallesi'nde mukîm mandacı esnafından Tarakcı oğlu Bedros tarafından virilen yüz yirmi sekiz numrolu ve 12 haziran sene 96 tarihli arzûhalde mahalle-i mezkûre de vâkı' hânesinde muvakkaten irâe etmekde bulunan Halıcı esnafından Topal Durmuşun uşakları Panos ve Bogos Kirkor ve Şahin ve vâlideleri Üstefar nam kimesnelerinde hânesinden ihrâcî iddi'â olunmuş olunan da'vet üzerine tarafeyn Mer'aş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelerek müdde'î 'aleyhlerden Üstefar Kuyumcıyan Artin Efendiye tescîlen tevkîl eylemiş olunmagla muhâkemelerinin icrâsını ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifar olundukda müdde'î Bedros arzûhal-i mezkûrun mûndericâtını tekrar ettikten başka mezkûr hâne Hazan oğlu ve Nesim ve Arifi Beg vesâit hâneleriyle mahdûd ve dört bin gurus

Sahife: 3, Numero :3

Kıymetlü pederlerinden kendüsüyle birâderi Artin ve vâlideleri Meryeme intikâl eylediğini ve müdde'îlerden Üşneferin zevci Ohannaes diğer babadan vâlidelerinin oğlu olup kırk sene mukaddem vâlidelerini pederleri tezvîc ettiğinde ev ahâlisinde birlikde pederinin hânesine gelüp irâe etmiş oldukları misüllü Ohannaes dâhi vefât eylediğinde zevciyle evladları hâne-i mezkûre de kalub birlikde ikâmet itmek de bulunduklarını ve vâlideleri vefât itmezden evvel menzil-i mezkûru birâderi Artin ile meyânelerinde taksîm edüb kendü hissesine isâbet iden mahâlde şimdiye kadar müdde'îlerle birlikde oturmakta iseler de bu hisse de müdde'îlerin ıslahatı olmadığı ve vâlidelerinden müstakil yalnız bir mertek hisseleri bulunduğunu ifâde eylemiş ve Artin Efendiyle cafer-i şâhânenin vasîsi Panos ve Kirkor ve Nabos dâhi zikr olunan menzilin yirmi dört şahsı i'tibârıyla yedi şahsı hissesi sûretleri Halisin malı olub otuz beş seneden berü bi'l-inza' Bedrosla birlikde dördünde sakın bulunduklarını ve bu da'va da mürûr-i zaman bulunduğu cihetle müdde'î merkûmun iddüğü da'vasının mesmû ve mültefet olamayacağını ve mezbûre mirası Halisin vefâtından sonra vefât eylemiş olduğundan mirasdan kendülerine hisse intikâl idemeyeceği hasebiyle Bedrosun mirasdan bir mertek hisse intikâl etdi kelâmının vasî iddüğüne beyânda bulunmuş menzil-i mezkûreden Artinin hissesi olan on şahsı üzerine bir güne da'va yoksa da diğer on dört şahsına müdde'î Bedros ile kendilerinin on beş seneye mütecâviz münâsefet-i mülkiyyet üzere mutasarrıf olduklarını müdde'î 'aleyhlerin şuhudûle isbât etmelerine bilâ nifâk karar karîne olarak 19 Safer sene 97 tarihinde karar verilüb tarafına takdim olundukda Artin Efendiyle refîkaları hisse-i mezkûreye otuz beş seneye mütecâviz mutasarrıf olduklarını isbât edeceklerini evvelâ söylemiş iseler de muahharan mecellenin bin altı yüz altmışıncı maddesi mûcibince on beş sene terk olunan da'vanın istimâ'ı câiz olmayıp Bedros ise şimdiye kadar bunun için bir dürlü iddi'âyâ kıyâm etmemiş olduğundan bu bâbda şâhid ikâmesine lüzum görünmediğini isyân etmiş olmaları üzerine menzil-i mezkûrun on dört şahsı pederinden irâe kendüsüne intikâl ederek ol vechile mülki olmadığını Bedrosun isbât eylemesine 2 Ramazan sene 97 tarihinde karar verilerek tarafına takdim olundukda merkûm Bedros ol vechile hisse-i mâ'lûm-ı mülki olundugunu isbât edeceğini beyânla üç nefer şâhid dâhi ikâme etmiş ise de bunlardan ikisi kabul olunmadığı ve birisi dâhi istimâ' olunub kusurlarının gösterilmesine dâhi ramazanın on dördüncü Cuma günü tahsîs kılınmış ise de yevm-i mezkûrde diğer şâhid ikâmesinden Bedros âciz göstermesine binâen müdde'î merkûmun talebiyle müdde'î 'aleyhlerin tahlîflerine 21 Ramazan sene 97 tarihinde karar verilüb tarafına şifâhen takdim olundukda müdde'î Bedros Kirkorla şâhidine yemin teklifinden vazgeçirerek diğerleri üstefar ve istizan ve Bogos tahlîflerini talep eylemiş olmagla merkûmun merkûm Bedros müvâcehesinde tahlîf olunmuş olduklarından merkûm Bedros mîrasının reddine ve i'lamı sûret-i teblîğ harcı olmak ve merkûm Bedros rücû' etmek üzere alınması îcâb iden doksan gurusun müdde'î 'aleyhlerden ahzine kabil-i istînâf olarakda 25 Ramazan sene 97 tarihinde müttefîken karar verilüb tarafına takdim olundu.

fî 10 Şubat sene 97 ve fî 2 Şubat sene 97
Re'is A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır
Serkâtib

Sahife: 4, Numero :4

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden Divanlı Mahallesi'nde mütemekkîn Tüfenkci esnafından Ramazan oğlu Hasan ve şerikleri Bayramyan Haçir ve Ohannaes ve Muhammed Davud taraflarından virilen seksen ve yüz on iki numrolu fî ve 26 Nisan

ve 2 Haziran sene 96 tarihli iki kıt'a arzûhalde kazancı çarşusunda kâin ve kışlayı hümâyûn kapusu ittisâlinde vâkı' müstereken taht-ı temliklerinde bulunan bir bâb dükkanın seksen yedi senesinde liecli't tâmir üzeri açıldığında asâkir-i şâhâne tarafından fuzûlî hedimle tekrar inşâsından kendüleri men' edilmiş olduğundan mer'aş mutasarrıfı sa'âdetlü Münib Paşa hazretleriyle kumandan 'izzetlü Süleyman Begle muhâkemelerinin bâlâ icrâ dükkân-ı mezkûrunda heyet-i asliyesine ircâ' iddi'â olunmuş olunan dâ'vet üzerine müdde'iler bizzat ve mutasarrıfla kumandan mûmâ ileyhin şerifinden musaddak vekâletnâme ile Kuyumcıyân Artin Efendi Mer'aş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelmiş olduklarından emr-i muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifâr olundukda müdde'î merkûmun zikr olunan arzûhalleri mündericâtını tekrar ettikten başka bunlardan Hacir ve Ohannaes dükkan-ı mezkûr Ayişe zevci zâde Hacı Süleyman dükkanı ve kışla ve tarîk ile mahdûd olub bunun kırk şahsı i'tibârıyla yirmi beş şahsı pederleri müteveffâ evvelden birâderleri Serkis hemşireleri mirası ve Zümrüd vâlideleri tarafına kendülerine intikâl ettikten sonra diğer varise tarafından hisseleri diğer eşya mukâbilinde kendülerine terk olunub hisse-i mezkûreye müstakillen iki bin mülki bulunduğunu ve seksen dört senesinde icrâ olunan emlâk tahririnde dâhi mezkûr dükkân müşteriklerinden Ramazan oğlu Muhammed namına kayıdla ol vechile emlâk tezkîresi verilmiş olduğu gibi bu bâbda mukaddimen makam-ı mutasarrıfın virmiş oldukları 25 Şubat sene 91 ve 4 Şubat sene 95 tarihli arzûhal üzerlerine meclis-i temyîz dâ'ire-i belediyeden yazılan derkenarlarda kendülerine hak verildiğini ve mahal-i mezkûrde eşrabına olup kışlanın fûruhtunda kendülerine icâb iden mahkemede mehâkim olmaları kumandanlıktan dâhi rest-i tasdik kılındığına ve mahal-i mezkûrde dükkanları olup seksen yedi senesinde askerî tarafından hedm olduğu tevatürle isbât edeceklerini ve mahal-i mezkûrun keşfini ifâde ve emlâk tezkîresiyle mu'âmeleyi arzûhalleri irâe etmiş ve merkûmun Hasan ve Hacı Muhammed ve Ahmet dâhi zikr olunan dükkanın kırk şahısta onbeş şahsı otuz sene mukaddem vâlideleri müteveffiyeden arsa-i intikâl edüp on beş şahsı kendülerin ve yirmi beş şahsı dâhi Haçirle Ohannaes taht-ı temliklerinde olduğu halde seksen yedi tarihinde fuzulen asâkir-i şâhâne tarafından akdem olarak tekrar dükkân inşâsından men' olunduklarını ve emlâk tezkîresinin kendülerinden Mahmudun namına verilmiş iddüğüne ve bu vech ile mülkleri olduğunu isbât edeceklerini beyânla dükkanı mezkûrun heyet-i asliyesine ircâ' iddi'âda bulunmuş vekil Artin Efendi münazaun fih olan mahal sinîn-i vâfirenden berü kışla-i hümâyuna tâbi' olup orada müdde'ilerin iddi'âsı vech ile dükkan bulunub da asâkiri tarafından hedm ve tahriyesiyle zabt olduğunu müvekkilli tarafından tasdik olunmakta olduğunu ve isbât müdde'â zeylinde ibrâz olunan evrâktan emlâk tezkîresi yalnız Muhammedin namına olduğundan bunun diğerlerinin da'vasına isbât olamayacağı misüllü arzûhaller üzerinde görülen meclis-i temyîzin derkenarında hususu müsted'â vâkı' ise deyu mukayyîd ve meşrût bulunduğundan ve belediye dâ'iresinin dâhi böyle hukuk

Sahife: 5, Numero :5

Da'valarına müdâhaleye salâhiyeti olmadığından bunların dâhi iddi'â vâkı'yye te'siri olamayacağına ve bu bâbda kumandanlıktan virilen resm-i tahrîrinde zikr olunan dükkân arsasının müdde'ilerin olduğuna dair bir güne tasdik olmayub ancak kışlanın fûruhtunda müdde'ilerin muhâkemeleriyle icâb iden mu'âmelenin icrâsı lazım geleceği gösterilmiş iddüğüne ve mahal-i mezkûr on beş seneye mütecavîz kışla kapusu ittisâlinde olub bi'l inza' kışlaya tâbi' bulunduğu ve müdde'iler da'valarını şâyan-ı evrâk mukâbele ile isbât ederler ise mahal-i mezkûre dükkân inşâsı kışlaya nezâret vireceği anda keşfi anlaşılacağından öyle istihkâk kazandıkları halde takdir olunacak tatbikin hükümet tarafından virileceğine ve tapusunu emlâk tasrifi câiz olmadığından ve

müdde'ilerin ise dükkân-ı mezkûr mülkleri olduğuna dair pederlerinde tapu bulunmadığından da'valarının reddi dermeyân olunmuş müdde'iler tarafından emlakı tapu virilmek usul-ü ittihâz olduğu esnâda mezkûr dükkânın sekiz arsası meydanda olacağından tapu alamadıklarını ve kadîmen kışla kapusunda mezkûr dükkân durmakta iken kışlaya bir güne mâzereti görülmemiş iddûğüne isyân olunmuş olmasına binâ'en müdde'î umumî muâvene vekilinin talebi üzere müdde'â bih olan dükkân arsasında eser binâ' olup olmadığı ve dükkân inşâ edildiği halde kışla kapusuna mâzereti olup olamayacağı ve kışlaya mâzereti olduğu halde mâzereti olmayacak derecede dükkân inşâ edilmesi mümkün olup olamayacağı keşf ve tahkîk kılınmak üzere a'zadan Kiforok Efendi nâ'ib ve tüccardan Hacı Hüseyin ve Belediye Mühendisi Ali Rıza Efendiler ahal-i hacire ta'yîn olunarak bunlar ma'rifetiyle mahal-i mezkûrun şehir Recebin yirminci bazar ertesi günü keşfine 16 Şubat sene 97 ve 13 Haziran sene 96 tarihinde karar ve tarafına takdim ve ol bâb da virilen 18 Haziran sene 96 tarihli raportöre mahal-i mezkûr da temel görüldüğü dükkân olup on iki sene evvel akdem edildiği çarşı ahâlisi tarafından söylendiği ve dükkânın heyet-i asliyesine ircâ' kılınmadığında kışla kapusunun nısfının nezâretine mâni' olacağı cihetle sahiblerinin rızâlarıyla iki arşun mikdarının kışlaya terkle küsür yedi arşun on altı barmak tûl ve üç yüz arşın guruşu ve yalnız kışla kapusuna bir tarîk hisse olacağı gösterilmiş iddûğü ahzarla bu bâbda bir diyecekleri olup olmadığı sual olunduk da müdde'iler mezkûr arsadan raportöre kışlaya terk gösterilen mikdara mukabîl kışla kapusunun önünden yer virilmedikçe terkine rızâları olmadığını ve eğerçi terkine karar veriliyor ise terk olacak mahalın ehl-i hibre ma'rifetiyle fiyatının kat olunmasını söylemiş ve Artin Efendi dâhi mezkûr arsanın on beş seneden berü kışlaya tâbi' bulunduğu hasebiyle bunda mürûr-ı zaman olup müdde'ilerin da'vaları istimâ' olamacağını dükkân-ı mezkûrun kışlaya mâzereti bulunduğundan tarîk nizamnâmesine tevfikeyen akdem edilmiş olacağından bedelini almadıklarını ve alındığını bildiklerine müdde'ilerin tahlîf olunmalarını talep eylemiş ve müdde'iler dâhi dükkânın akdemi seksen yedi tarihinde vukû'a bulunduğu yerlerindeki emlak tezkîresine virilmiş olan resm-i şerhden anlaşılmış olmağla Artin Efendinin mürûr-ı zaman iddi'âsıyla öyle tarîk nizamnâmesine tevfikeyen dükkânın akdemine ve bedelinin tesvîyesine dâ'ir kayd ve evrâk ibrâz edemediğinden bu da'vanın vasî olup kendülerin tahlîfi lazım geleceğini söylemiş olduklarından mezkûr arsa dükkânın pederlerinden mevrus mülükleri olduğunu müdde'ilerin ikâme-i şuhudûle isbât etmelerine fî 12 Mayıs Sene 97 tarihinde karar virilerek tarafına takdim olunması üzerine müdde'iler tarafından Hatuniye Mahallesi'nden Çakmacı Manuk ve Şeyh Mahallesi'nden boyacı şanlı Kirkor şâhid olarak ikâme olduğundan Artin Efendi hazır olduğu halde keyfiyyen bunlardan sevk olundukda mezkûr arsanın kırk şahsı i'tibârıyla on beş şahsı Ramazan oğlunun ve yirmi beş şahsı dâhi Bayram oğlunun olup

Sahife: 6, Numero :6

Bunların vefâtlarında oğulları Hacı Muhammed ve Hasan ve Ahmed ve Haçir ve Ohannaese intikâl ettiğini ve akdemine on sene kadar olduğunu maruz-ı şehadetde ifade etmiş ve müdde'î umûmi muâvenesinin tahrir ve mutala'sının hulasası dâhi arsa-i mezkûrenin müdde'ilerin olduğu halde kışla kapusunun intizâmına hâlel gelmemek üzere hükümetden kıymetle alınmış daha muvaffık nizam ettiğini beyandan ibâret bulunmuşdur icâb-ı lede't tezkîye müdde'ilerden Haçir ve Ohannaesi zikr olunan dükkânın kırk şahısta yirmi beş şahsi pederleri müteveffâdan kendüleriyle diğer varisesi mirası Zümrüd ve tarafında ya intikâl etmiş olduğu halde varise-i merkûmdan hisse-i şubelerini kendülerine terk ederek mezkûr dükkânın yirmi beş şahsı hissesi müstekâlen kendülerinin mülkleri ve on beş şahsı dâhi Ramazan oğulları Hacı Muhammed ve Hasan ve Ahmedin malları olup bu vech ile müştereken mutasarrıf oldukları ve tahrîr emlakda

dâhi merkûm Hacı Muhammed namına mukayyîd olarak emlak koçanı yerlerinde mevcûd olduğu halde bundan üçer sene mukaddem yani seksen altı tarihinde ta'mir etmek üzere üzerini küşad ettiklerinde askeri tarafından fuzulen akdem kılınarak kendüleri tasrifden men' olacaklarını iddi'a deyü ve bu müdde'îlerini bâ beyâna isbât edeceklerini beyân ve merkûmun Hacı Muhammed ve Hasan ve Ahmed dâhi merkûmun Haçir ve Ohannaesin takrîrlerini tasdîk ve ol vech ile dükkanda on beş şahsı hisseleri olduğunu isbât edeceklerini isyân eylemiş vekil Artin Efendi dâhi zikr olunan mahal-i on beş seneden mukaddem şimdiki heyeti üzere kışlaya tâbi' olub dükkân olduğu halde tahrib kılındığını müvekkilin tasdîk etmekde iddûğüne ve müdde'îlerin isbât mîras zımnında ibrâz eyledikleri evrâkdan emlâk koçanı Ramazan oğlu Hacı Muhammed namına alub merkûmun namları mûnderic olmadığına bunun da'valarına isbât olamamacayağı ve mezkûr mahalin tahtı tasrîflerinde bulunduğuna dâ'ir yerlerinde tapu olmadığı ve bu da'va da mürûr-ı zaman bulunduğu cihetle mesmû olamayacağı ve mürûr-ı zaman ciheti sabit olmaz ise dükkân-ı mezkûrun arsası kendülerin olmadığını evrâk mûtebere ile isbât etdirilmeleri ve isbât etdikleri halde oraya dükkân inşâsı kışlaya mâzereti mûcib olacağı anda keşf tahkîk edeceğinden şöyle müdde'îlere hak verilir ise ol madde nizamı mahsusuna tevfiқан arsa-i münâzaun fihânın kıymet-i hakikisinin takdîr olunarak müvekkili bulunan hükümetden bedelinin verilmesi icâb edeceğini ifâdeden bulunmasına ve müdde'î umûmi muâveneliğinin talebiyle mahal-i münazaun fihin keşfine Fi 16 Ramazan Sene 97 tarihli karar virilerek keşfine me'mûr tâ'yin kılınan a'zadan Kiforok Efendi ile ahal-i hacire istinâb olunan tüccardan Hacı Seyyid ve Belediye Mühendisi Ali Rıza Efendiler taraflarından virilen ve tarafına tâbi' kılınan fi 18 Haziran sene 96 tarihli raporda ve haritada mezkûr dükkânın eser binâsı olduğu ve kışla kapusuna mürur-u ubur mâzereti olmayub ancak koçanın nisf nezâretine mâni' olmamak üzere arsa-i mezkûrun arka tarafı şimâli kışlanın ve ikinci kemeri hizeasından vaz edilüb yan tarafı duvarından sekiz barmak kışla tarafına terk edildiği halde kışla kapusunun dahi nezâretine tâbi' olmayacağı ve dükkân-ı mezkûr bundan üç yüz ve on iki sene evvel yani mutasarrıfı esbak mütevaflâ Arslan Paşa zamanında mevcûd olub mütavahheren akdem edildiği etrafında bulunan çarşı ahalisi tarafından haciz virildiği görülmüş ve mecellenin bin sekiz yüz on sekizinci maddesi mûcibince virilen karar üzerine müdde'î merkûmun mirası vâkı'alarını lede't tezkiyye adil ve makbûl eşhada edecekleri anlaşılan Hatuniye Mahallesi'nden çiftçi Manuk ve Şeyh Mahallesi'nden Şamilin oğlu Kırkor nam kimesnelerin şehâdetleriyle bulmayacağı isbât eylemiş Artin Efendi iddi'âsını tefsîh etmeyerek dükkânın akdemi defterinde bedelini almadıklarını ve aldığını bildiklerine müdde'îlerin tahlîf talebde bulunmuş ise de zan mahbûl üzerine yemiş icâb ettiği ve dükkânın müdde'îler namına tapusu yoksa da bu da emlâk tapu verilmesi

Sahife: 7, Numero :5

Hakkında neşr olunan tâ'limatdan mukaddem dükkânın akdemle kışladan zabt edilmiş olmasından-nâşî hîn-i yoklamada tapuya rabt kılınamamış olmasına nazaren Artin Efendinin dükkânın tapuya iddi'âsı rabtı hakkındaki i'tirazının müdde'îlerin da'valarının iptaline medâr olur mevaddan bulunmayub marû-z zikr dükkân arsanın müdde'î merkûmunun mülkleri olduğu tahkîk etmiş ve muâven mûmâ ileyh ile Artin Efendi dükkânın tekrar inşâsı halinde kışlaya mâzereti olacağından bedelinin hükümetden î'tâsıyla arsanın kışlaya terki iddi'âsında bulunmuşlar ise de keşf raporunda dükkânı mezkûrun heyet-i sâbıkası üzere inşâ edildiği halde arka duvarı kışla kapusunun yalnız nizam nezâretine tâbi' olabileceği gösterilmiş ve kışlaya mâzereti olmadığı anlaşılmış olmagla mecellenin bin iki yüz on altıncı maddesinde lede'l hace emir-i saltanat ile bir kimesnenin mülkü kıymetiyle alınub tarîka almak olunabilir fakat

te'diye saman olmadıkça mülki yerinden alınamaz deyü musarrah bulunmuş lede'l hace dükkân-ı mezkûrun kıymetiyle alındığına dâ'ir emr-i saltananın sadr olmadığına mütedâ'ir evrak görülemediği olmadığından sabıka-i matluk müdde'iler tarafından arsa-i mezkûre dükkân inşa olunmasına i'lam ve sûret ve teblîğ harcı olan yüz guruşun müdde'î âliyye rücû' olmak üzere müdde'î mûmâ ileyhden alınmasına kabil-i istînaf olarak fî 25 Ramazan Sene 97 tarihinde müttefîken karar verilerek vekil mûmâ ileyh ile müdde'î mûmâ ileyhe takdim olundu.

fî 15 Şubat sene 97 ve fî 2 Şubat sene 96
Re'is A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır
Serkâtib

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden 'Alemlî Mahallesi'nde mukîm Arslan Begzâde Rıza Beg tarafından virilen yüz yetmiş beş numro fî ve 17 Ramazan sene 97 tarihli arzûhalde Teb'a-i Devlet-i Müşârû'l-İleyhden Kuyucak Mahallesi'nde mütemekkîn çiftci makûlesinden Hacı Ahmed Ağa zâde Haydar Ağa zimmetinde bâ sened alacak hakkı olan yedi yüz otuz beş guruşun tahsili iddi'â olunmuş ve tarafeyn müdâven dâhilen Mer'âş Bidâyet Mahkemesi Hukuk Dairesi'ne gelmiş olduklarından emr-i muhakemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifar olundukda müdde'î Rıza Beg arzûhal-i mezkûrun mündericâtını tekrar ittikten sonra meblâğ mezbûru nutk sened Haydar Ağa ile vâlidesi Felak Naz Hatun ve birâderi Ahmed taraflarından tahrîr kılınıb birbirlerine kefil bi'l-mal oldukları ve meblâğ mezbûrun mukâbilinde bir gümüşlü tûfengle bir bâb selamlık ve dükkân rehin bırakılmış iddûğu cihetle meblâğ mezbûru viremediği halde rehinlerin fûruhtuyla tesvîyesini beyân itmiş ve Haydar Ağa dahî meblâğ mezbûr vâlîde ve birâderinin keffâletiyle kendüsünün deyni bulunduğunu ve tûfengle selamlık ve dükkân dâhi pederlerinden mevrus diğer variselerle mülkleri iddûğunu ve iş bu meblâğın def'aten te'diyesine iktidarı olmadığından birkaç mâh müddet bırakılmasını iltimas eylemiş olmasıyla bâlâda meşrûh iddi'â ve ifâdeleri hâricinde başka bir diyecekleri olup olmadığı tarafından su'âl olundukda her iki taraf olmadığını söylemiş olduklarından muhâkemenin hitam bulunacağı kendülerine takdim olundu icâb-ı lede't-tezkiye müdde'î 'aleyh Haydar Ağa müdde'î Rıza Begin ibrâz eylediği sened mûcibince yedi yüz guruş vesaireden otuz beş guruşla cem'an yedi yüz otuz beş guruş borcu olunduğunu ikrar eylemiş olmağla mecellenin bin sekiz yüz on yedinci maddesi hükmüne tevfikeyn meblâğ mezbûrun Haydar Ağadan tahsiliyle Rıza Beğe i'tâsına ve i'lam ve sûret ve teblîğ harcı olmak ve Haydar Ağaya rücû' eylemek üzere alınması icâb eden elli altı guruşun müdde'î Rıza Begden ahzine 15 Şubat sene 97 tarihinde müttefîken ve kat'iyen karar verilerek tarafına takdim kılınıb

fî 23 Şubat sene 97 ve fî 16 Şubat sene 96
Re'is A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır
Serkâtib

Sahife: 8, Numero :6

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden ve Kuyucak Mahallesi ahâlisinden Belediye çarşusunda mukîm kitabcı esnafından Akop Ağa tarafından virilen yüz kırk üç numrolu ve 5 Nisan sene 97 tarihli arzûhalde Teb'a-i Devlet-i Müşârû'l-İleyhden ve semerci esnafından Şeyh Mahallesi'nde mukîm katırcı Simon oğlu Kiforok ve biraderi Kazar vasî zimmetlerinde muhâkeme masarısı olarak alacak hakkı olan yüz on altı buçuk guruşla vakı' olacak muhâkeme masarısından dolayı merkûmun mülki olup Boyacı çarşusunda vakı' dördüncü numarada merkûm bir bâb icrâcî dükkânında otuz para hisseleriyle bunun icar bedeli olan iki yüz beş guruşun hacizini havî 12 Haziran sene 96 tarihli virmiş olduğu haciznâmenin tasdîkiyle alacağının tahsili iddi'â olunmuş ve

olunan da'vet üzerine müdde'î Akop Ağa ile müdde'î âleyhelerden Kazar vasî Mer'as Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelmiş olduklarından emr-i muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifâr olundukda müdde'î Akop Ağa arzûhal-i mezkûr mûndericâtını tekrar eyledi merkûm Kazar vasî dâhi hisse-i mezkûre dedeleri müteveffâ Panosdan kendüsüyle vâlidesi Şivas Hatun ve birâderi Kiforok ve hemşiresi Semagüle arsa-i intikâl edib bunlarla müştereken mutasarrıf olduklarını ve bir senelik icârını iki yüz yirmi beş guruşa icrâcî Haçire icâre virmiş iselerde henüz müddet icâr ikmâl olmadığı cihetle icâr akçesinden alacakları olmadığını dermeyân eylemesi üzerine müdde'î Akop Ağa merkûm Kazar vasî hisse-i mezkûre kendüsüyle birâderinin müstakillen mülkleri olmadığı evvelki muhâkemelerinin ikrârı altında bulunmadığından şimdi diğerlerinin dâhi şer'î olmadığını söylemiş bâ ismi olmadığını ve vâlide hemşirelerinin hisseleri olsa bile merkûmun Kazar vasî birâderi Kiforokun hissesinin fûruht olmasını ve dükkan icârı olarak haciz ettiği meblâğ merkûm haçir zimmetinde bulunduğunu alenen beyân itmiş ise de mütevahheren alacağın bi mikdarını merkûmdan tesvîye eylemiş ve bir mikdarını dâhi dükkânın müste'cerine sevk virmiş olduklarından da'vadan ferâgat ettiğini söylemiş olmagla i'lamı harci olarak alınması icâb eden yirmi beş guruşun merkûm hisse Akopdan ahzine 18 Şubat sene 96 tarihinde müttefiken karar virilerek tarafına takdim olundu

17 Şubat Sene 96 ve fî 24 Şubat sene 97
Re'is A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır
Serkâtib

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden Kumarlı Mahallesi'nde mukîm tütüncü esnafından Çorbacı oğlu Serkis tarafından virilen yüz yirmi dört numrolu ve 12 Ramazan sene 97 tarihli arzûhalde Teb'a-i Devlet-i Müşârû'l İleyheden Yenice kale nahîyesi dâhilinde vâkı' Döngel karyesi mütemekkinlerinden ve değirmenci esnafından Osefin oğlu Toros zimmetinde bâ sened alacak hakkı olan bin guruşun mâ kendüsüne tahsili iddi'â olunmuş ve tarafeyn müdâven ve dâhilen Mer'as Bidâyet Mahkemesi Hukuk Dairesi'ne gelmiş olduklarından emr-i muhâkemelerin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifâr olundukda müdde'î merkûm arzûhal-i mezkûrun mûndericâtını tekrar ettikten başka meblâğ mezbûr pederi Mıgırdıç tarafından virilüb 21 Rebî'u'l Âhir Sene 94 tarihli senedi dâhi 'âmire mahdûl ve kendüsüne mukâveleli olarak pederi Mıgırdıç namına yazılmış olmadığı halde 22 Şubat sene 94 tarihinde pederi tarafından kendüsüne ciro idilmiş ve mezkûr akçenin altı yüz guruşunu kâime bedeli ve dört yüz guruşu nakd akçe olarak

Sahife: 9, Numero :8

Virilmiş iddügünden kendüsünün güzeştisiyle tahsiline hükm olmasını dermeyân itmiş ve toros dâhi zikr olunan sened kendüsünün olmadığı ve güzeşteli akçe almadığını beyânla kuvvet-i namıyla yalnız on aded yüzlük kâime alıb bundan bir adedini teslîm edüb küsur dokuz aded kâime-i borcu kaldığını isyân eylemesi üzerine müdde'î merkûm serkis iddi'â vâkı'ndan ferâgat ettiğini ifâde de bulunmuş olmagla i'lam harci olmak üzere alınması icâb eden yirmi beş guruşun müdde'î merkûm serkisden ahzine 17 Şubat sene 97 tarihinde mütefakken karar virilerek tarafına takdim olundu

fî 24 Şubat sene 97 ve fî 14 Şubat sene
Re'is A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır
Serkâtib

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden Camustil Nahîyesi dâhilinde vâkı' Hartlab Karyesi ahâlisinden ve rençber makûlesinden olub Mer'aşın Şazibey Mahallesi'nde vâkı' Kara Musanın hânesinde muvakkâten ikâmet itmekde bulunan Kadioğlu Memiş tarafından virilen 2 Numrolu ve 2 Şubat sene 96 tarihli arzûhalde pederi müteveffâdan arsa-i kendüsüyle gâ'ib bulunan birâderi Ahmede intikâl etmiş olan karye-i mezkûre dâhilinde kâin Gürpınar mevki'nde bir kıt'a bayraklığın sülûsân hissesini Teb'a-i Devlet-i Müşârü'l İleyheden Kesmelitepe Karyesi'nde mütemekkîn Rençber makûlesinden Bekirin oğlu Ali ve karye-i mezkûre mütemekkînlerinden ve çiftçi esnafından Salih oğlu Ömer nâm kimesneler fuzûlî zabt iderek yedi senedir hâsılâtını ahz itmekde olduklarından merkûmun müdâhalelerinin mensıbla hâsılât-ı me'huzelerinin tazyin ve tahsîli iddi'â olunmuş ve tarafeyn müdâven ve dâhilen Mer'aş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelmiş olduklarından emr-i muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifar olundukda müdde'î merkûm arzûhal-i mezkûrun mündericâtını tekrar ettikten başka mezkûr bayraklık sultan çukuru ve Gürpınar ve bahar gediği yeni yol ağzı hudûdlarıyla mahdûd olub dört yüz guruşun değeri olduğu ve beher senede merkûmenin kaldırmış oldukları bayrağın esmanı üçer yüz guruşdan yedi seneliği iki bin yüz guruş iddûğünü ifâde eylemiş müdde'î 'aleyh Ali ve Ömer dâhi mevzu-i bahis ve zirâ' olan bayraklıktan dolayı üç yüz sene mukaddem müdde'î meşahi pederi Mustafa ile sebkât iden muhâkeme de mezkûr bayraklığın üç şahsi i'tibârıyla bir şahsi merkûm Mustafanın ve diğer iki şahsi dâhi kendülerin olmak üzere musallî olarak 20 Cumade-l Ahir sene 96 tarihli bir kıt'a i'lam şer-i istihsâl ettiklerini ve evvel tarihinden berü merkûm Mustafa ve Mehmed vasî Ahmed ve meşahi enişterleri Ali ve Hasan ile bu vech ile mutasarrıf evvelâ geldiklerini isbât dâhi ideceklerini beyânda bulunmuş olmaları üzerine müdde'î Memiş merkûmun pederiyle olan muhâkemelerinin pederinin hak kazandığını veya bayraklığın üç şahsi i'tibârıyla yalnız bir senelik hâsılâtının üçde birini Ömer ve birini Ali ve diğer bir hissesini dâhi pederi almış ise de bunlara ol vech ile hisse virilmemiş iddûğüne dermeyân etmiştir icâb- ledet tezkîyye müdde'î Memiş iddi'â eylediği bayraklık müstekillen pederinden müstakil mülkü olmadığını evrâk ibrâz edemeyüb müdde'î Ali merkûmun mezkûr bayraklık müdde'î Merkûmun pederiyle islâsen mülkleri olduğuna 20 Cumade-l Ahir sene 96 tarihli bir kıt'a i'lam şer'ide Ramazan sene 85 tarihli evkaf-ı hümâyun nezâretinden olarak bir kıt'a evkaf tapu koçanı ibrâz itmiş olduklarından mezkûr bayraklık islâsen mülkleri olduğunu tahkik etmekle müdde'î merkûmun

Sahife: 10, Numero :9

Da'vanın reddine ve i'lam ve sûret ve teblîg harcı olmak ve müdde'î Memiş rücû' eylemek üzere alınması icâb eden doksan guruş 2 Şubat sene 96 tarihinde Memiş tarafından mal sandığına bırakılmış olan yirmi guruş borc harcın mahsubiyle kûsür yetmiş guruşun mecidiye akçenin merkûmun Ali ve Ömerden ahzine 18 Şubat sene 96 ve 11 Şubat sene 96 tarihinde müttefîken ve kat'iiyen karar virilerek tarafına takdim olundu

fî 24 Şubat sene 96 ve fî 18 Şubat sene 96
Re'is A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır
Serkâtib

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden Kayabaşı Mahallesi'nde mukîm terzi esnafından Canik oğlu Artin tarafından virilen sekiz numrolu fi ve 8 Eylül sene 96 tarihli arzûhalde bir sene mukaddem Andırın Kazası'na tâbî' Efriağızlı Karyesi ahâlisinden Bekir'in oğlu Muhammed nâm kimesneden beş yüz on guruş saman mukâbilinde iştirâ idüb âhire fûruht itmiş olmadığı bir re'si taya Ayıntabda helvacı Mustafa müstehâk çıkarak almış

ve merkûm Mustafa dâhi ahire fûruht itmiş olmadığı ve tay ise Mer'âş hânedanından Zülkadr zâde Mahmud Beğin yerinde görülmesi üzerine tarafından vuku'a bulan istid'aya mebnî Andırın Bidâyet Mahkemesi'nde icrâ olunan muhâkemelerinde marûz-zikr tayın merkûm Muhammed'in kısıragından doğmuş netice malı iken kendüsüne fûruht eylediği tay olmadığını isbât iderek kendüsüne teslîmine dâ'ir on numrolu ve 7 Şubat sene 97 tarihli mahkeme-i mezkûreden i'lam dâhi virilmiş olduğu halde henüz mezkûr tay kendüsüne teslîm idilmemiş ve şimdi ise mezkûr tay ketebe esnafından Hazan oğlu Hafız Muhammed yerinde bulunmuş iddügünden ber vech muharrir tayın merkûmdan ahzıyla kendüsüne i'tâsı iddi'â olunmuş olunan da'vet üzerine tarafeyn Mer'âş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelerek müdde'î merkûm Kitabciyan Minas Efendiye vekil tâ'yîn eylemiş olduğundan emr-i muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifar olundukda Minas Efendi arzûhal-i mezkûrun mündericâtını tekrar ettikten sonra zikr olunan i'lamı irâe ve müvekkilinin müdde'âsını şâhidle tebeyyün ittireceğini ifâde etmiş ve müdde'î 'aleyh Ömer Efendi dâhi zikr olunan tay üç buçuk mâh mukaddem altı yüz yetmiş beş guruşu saman mukâbilinde gâ'ib an'üd-dâ'ire Kal'alı oğlu Aliden iştirâ ettiğini ve müdde'înin malı olduğu mahbulü iddügüne hikaye eylemiş olması üzerine mezkûr tayın müvekkilinin iştirâ iddügünü merkûm Muhammed'in netice malı olmadığı Andırın Bidâyet Mahkemesi'nde sâbit olan tay iddügünü Minas Efendi'nin şâhid ikâmesiyle isbât eylesine 17 Şubat sene 97 tarihinde karar virilerek şifâhen tarafına takdim olundukda Minas Efendi tarafından ta'yîn olunan günde Turvan Karyesi'nden Çinkır oğlu Ali ve İbiş Ağanın oğlu Bekir şâhid olarak ikâme olunmuş olmadığından keyfiyet su'âl olundukda mûmâ ileyh Ömer Efendi muvâcehesinde bu çayırdı beş yaşına girecek ayakları sekil ve elinde beş altı ak kil ve iki boran serdiyle ... Tay Pınar oğlu Muhammed'in netice malı olmadığı halde merkûm Artine fûruht ettiğini ve muvahharen Mer'âşlı Muhammed Begin yerinde bulunması üzerine

Sahife: 11, Numero :10

Andırın Bidâyet Mahkemesi'nde vuku' bulan muhâkemelerin mîr-i mûmâ ileyhden alınub merkûm Artine i'tâsına hükm olunduğunu ma'ruz-ı şehâdetde ifâde ettikten sonra mezkûr tayı kendülerine irâe edildikde takrirleri vech ile Muhammedin netice malı olan tayı iddügüne dâhi tasdik ve tekrar eylemiş ve müdde'î âliyye tarafından şâhidler hakkında bir dürlü i'tirâzda bulunmayıp adil olduklarını beyân etmiştir i'lam-ı mezkûrun hulâsa-i meâlî dâhi zikr olunan tayı merkûm Artin merkûm Muhammedden iştirâ edib Mer'âşlı ve Ertan ile bir re'si bârgîrle becayiş iddükden sonra 'ayniyetle Mustafanın müstehâk çıkarak alınmasına mebnî ve Ertanda merkûm Artinden bârgîrini istirdâd ettirmiş ve tayı ise Mahmud Beg yerinde bulunmuş olduğu cihetle merkûm Artin tarafından iddi'âyâ kıyâm olarak bâde'l mahkeme-i ve'l-isbât mezkûr tayın Bekir oğlu Muhammedin netice malı olub Artine fûruht eylediği tay iddügü sâbit olduğundan merkûm Artinin Mahmud Bege ve mürâca'atına karar virildiğini beyândan 'ibâret bulunmuşdur icâb-ı lede't tezkiyye müdde'î Artinin vekili Minas Efendi mezkûr tayı müvekkilinin satın almış olduğu Andırın Kazası dâhilinde dâ'ire-i evesi karyesinden Bekir oğlu Muhammedin kısıragından doğmuş netice malı bulunduğunu ve Andırın Bidâyet Mahkemesi'nde müdde'înin muvâcehesinde isbât mûda'î iddügünü mahkeme-i mezkûrenin 7 Şubat sene 97 tarihli i'lamı ve kaza-i mezkûr dahilinde dâ'ire-i evesi Karyesinden Çinkır oğlu Ali ve İbiş Ağanın oğlu Bekir nâm kimesnelerin şehâdetleriyle isbât etmiş ve şâhid merkûmun müdde'î 'aliyye tarafından azl iddükleri beyân olunmuş olmagla mezkûr tayın müdde'î Artine teslîmine ve i'lam ve sûret ve teblîg harcı olmak ve müdde'î 'Aliyye Ömer Efendiye rücu' etmek üzere alınması icâb eden elli iki guruş mikdar müdde'î tarafından borc harc namıyla

virilmiş olan yirmi guruşun mahsûbesiyle mutâbık otuz guruşun müdde'î merkûmdan ahzine 20 Şubat sene 97 ve 12 Şubat sene 96 tarihinde müttefiken ve kat'iiyen karar virilerek tarafına takdim olundu

fî 25 Şubat sene 97 ve fî 18 Şubat sene 96
Re'is A'za A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır
Serkâtib

NUMRO: 10

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden Mer'aşın Çavuşlu Mahallesi sakinlerinden Dekisin oğlu ve Dekis tarafından virilen yüz seksen bir numrolu fî ve 28 Mayıs sene 96 tarihli arzûhalde Teb'a-i Devlet-i Müşârü'l İleyhden Kümbet Mahallesi'nde mukîm Dirserkisyan kel Akop nâm kimesne de azra beher seneden dolayı alacak hakkı olan iki yüz seksen guruşun tahsîli iddi'â olunmasına ve tarafeyn müdâven ve dâhilen Mer'aş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelmiş olduklarından emr-i muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifar olundukda müdde'î merkum Dekis arzuhal-i mezkûr mündericâtını tekrar eyledi merkûm Akop dâhi şerikleriyle Dekisin Mer'aş civarında vâkı' hinta harmanına varıb harman yerine müşteri olduklarında bin iki yüz guruş taleb olunması üzerine kendüsüde sekiz yüz guruş virmiş ise de virmedikleri ve müvahharen Dekisle şeriki Minası bu harman yerinde yetmiş kırat hinta vardır bin guruşu ikiniz eğer karar iderseniz yevmiye kirası verirsiniz deyü söylemleri üzerine kendüsü de şerikleriyle

Sahife: 12 Numero :11

Bu vech ile harman yerini kabul edüb on iki adam ve sekiz merkeble iki gün çalışıb ancak kırk dört kır'at hinta meydana getirdiklerini ve iş bu hintayı arsaya gösterdiklerinde beher kıra'tına on yedişer guruş vormeleri üzerine bu fiyatla fûruht olunub olunmadığı hususun Dekisden istîzan olunduğunda ol vech ile fûruhtuna emr virmesine mebnî fiyat-ı mezkûre ile buğdayı fûruht edüb esmanını Dekis ve şerikine verilüb borcları kalmadığını ve keyfiyetin bu vech ile olunduğunu şâhidle tâ'yîn iddirebileceğini beyân eylemesi üzerine merkûm Dekis Agobun ifâdesi hilâf olduğunu zıkr olunan harman yerini Akopla refikaları bin guruş saman mukâbilinde şeriki Şinasiden iştirâ ve Minasın hissesine isâbet iden beş yüz guruşu i'tâ eylemelerine mebnî kendü hissesini dâhi beş yüz üç guruş fûruht edüb bundan azagır teslimat meblâğ mezbûrun Akop zimmetinde alacağı bulunduğunu ve bu mîrasını şâhid ikâmesiyle isbât ideceğini dermeyân etmesine binâ'en merkûm Akopun boyas ikâlesiyle müdde'î Dekisin def'i da'vasını şâhidle isbât etmesine idemediği halde talebiyle Dekisin tahlifine karar karîne olarak 11 Şubat sene 97 tarihinde karar verilip tarafına takdim olundukda merkûm Akop Dekisin mîrasının def'ini isbâtdan ezhar-ı 'âcizle Dekisin tahlifini taleb eylemiş olmasıyla icâb-ı lede't tezkiyye merkûm Akop salîfû-z zıkr bey'i beynlerinde ikâle eylediklerine dâ'ir vâkı' olan def'i da'vasına şâhid ikâme idemediğinden talebiyle müdde'î merkûm Dekis tahlîf olunmuş olmagla mecellenin bin altı yüz otuz ikinci maddesi mûcibince merkûm Akopun def'i da'vasının reddiyle iki yüz seksen guruşun merkûm Akopdan tahsiline ve i'lam ve sûret ve teblîğ harcı olmak ve merkûm Akopa rücû' eylemek üzere alınması icâb iden kırk altı guruşun müdde'î Dekisden ahzine müttefiken ve kat'iiyen 18 Şubat sene 97 ve 11 Şubat sene 96 tarihinde karar verilerek tarafına takdim olundu

fî 2 zi'l-ka'ade sene 97 ve fî 25 Şubat sene 96
Re'is A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır
Serkâtib

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden Çavuşlu Mahallesi'nde mukîm boyacı esnafından Balanın oğlu Bedros tarafından virilen on dokuz mayıs sene 96 tarihli ve yüz yetmiş dokuz numrolu arzûhalde yirmi üç mâh mukaddem teblîğ etmiş olduğu şimdi dokuz yaşında ve tay bir re'si merkebinin Teb'a-i Devlet-i Müşârû'l İleyhden Karamanlı Mahallesi'nde mütemekkîn ziraatçı makûlesinden Tabaş oğlu İdris nâm kimesnenin yedinde bulunduğundan kendüsüne teslîmi iddi'â olunmuş ve tarafeyn müdâven ve dâhilen Mer'aş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelmiş olduklarından emr-i muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifâr olundukda müdde'î merkûm zikr olunan merkebin çenesinin altında biraz baycı olduğu misüllü karnının altı ve ayaklarının dizinden aşağısı bayağı bulunduğuna ve kendüsü altı sene mukaddem yüz otuz guruş saman müdâfai mukâbilinde gâiben an'üd dâ'ire Zeytun Kazasına tâbi' Alabaşlı Karyesinden Ohannaesin oğlu Serkisden iştirâ edüb ol vech ile şera-i mülki olduğunu ve bu vech ile mülkiyet iddi'âsını isbâtla tâ'yin iddireceğini beyân eylemiş müdde'î âliyye Avadisi dâhi marû-z zikr merkebi yirmi üç gün sene Çığçığı Mahallesi'nden gâ'ib an'üd dâ'ire yağlının oğlu Muhammedden üç yüz guruş saman mukâbilinde iştirâ edüb ol vech ile malın müşterisi bulunduğunu ve yaşı dokuz olmayıb on beş iddüğüne şahidle tâ'yin iddireceği ve müdde'î merkumun malı olduğunu ma'lûmu olmadığını isbât eylemiş olması üzerine müdde'î Bedros mülkiyet iddi'âsı mukaddem olduğundan mecellenin bin yedi yüz altmışıncı maddesi mûcibince su'âl şevval-ı şerifenin onuncu çeharşanba günü bu resm-i şahidlerini mahkemeye gösterüb ikâme etmesine karar karîne olarak 8 şubat sene 97 tarihinde

Sahife: 13 Numero :12

Karar verilip şifâhen tarafına takdim olunmasına mebnî merkûm Bedros tarafından yevm-i mezkûrde Körük oğlu Toros ve Göbelin oğlu Artin şahid olarak ikâme edilmiş olduklarından keyfiyyen bunlardan sevk olundukda salifü-l beyân merkebe eşkal ve Ohannaes müdde'î Bedrosun iddi'âsına muvâffak târif etdikden sonra altı sene evvel yüz otuz guruş bedel ile Alabaşlı Boyacının oğlu Serkisden iştirâ edüb dört sene Bedros hanesinde kalarak muvâhhâren tâbi' olmadığını mer'aş-ı şehâdetde ifâde etdikden sonra merkeb mezkûr kendülerine irâe olundukda eşkâlini târif etdikleri Bedros şer'an malı olan merkeb bulunduğunu tasdik ve tekrarda bulunmuş olmalarına binâ'en iş bu şahidler hakkında bir dürlü diyeceği olub olmadığını avaresinden istifâr olundukda şahidlerin tahlîf olmalarını talep eyledi bunun üzerine icâb-ı lede't tezkiyye müdde'î Bedrosun iddi'â eylediği ma'lûm alışikal merkeb bundan altı sene evvel Alabaşlı Serkisden satın aldığını merkeb iddüğünü ba'de-l tezakkiye adl ve makbûl eşhada oldukları ihbar olunan ve müdde'î âliyyenin talebiyle tahlîf kılınmış olan Çavuşlu Mahallesi'nden Körük oğlu Toros Göbelin oğlu Artin şehâdetleriyle sâbit olmuş ve Serkis yemin dâhi virilmiş olmadığına mezkûr merkebin müdde'î merkûma teslimine ve i'lam ve sûret ve teblîğ harcı olmak ve müdde'î âliyye Avadesi rücû' etmek üzere alınması icâb eden kırk dört guruşun mecdiyeye yirmi guruşdan müdde'î Bedrosdan ahzine 20 Şubat sene 97 ve 12 Şubat sene 96 tarihinde müttefikten ve kat'ıyyen karar virilerek tarafına takdim olundu

fî 2 Zi'l Ka'ade 5 sene 97 ve fî 25 Şubat sene 96
Re'is A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır
Serkâtib

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden Kayabaşı Mahallesi'nde mukîm Semerci zâde Ahmed ve Çukurova Mahallesi'nden Sadık zâde Mehmed Efendiler tarafından virilen yüz elli sekiz numrolu fî ve 9 Temmuz sene 96 tarihli arzûhalde hassa Karyesinde vâkı' tarafları Ahmed Paşa ve Kocabaş zâde tarlaları ve Paslı Sarık ve tarîk arsa ile mahdûd nakıbın yeri demekle ma'ruz bir kıt'a tarlada müşterikleri bulunan telgraf çavuşu 'iyâli Gülizar Hanım hisse-i şâyi'ası olan kırk da on şahsını kendülerinin haberleri olmayarak Teb'a-i Devlet-i Müşârü'l İleyhden Boğazkesen Mahallesi'nde mütemekkîn Boyacı esnafından Çavuş Çoban oğlu Karatin üç bin iki yüz guruş saman mukâbilinde ferâğ eylemiş ise de kendüleri talep oldukları cihetle ferâğ mezkûr müteber olamayacağından hisse-i ma'lûmanın kendülerine ferâğının icrâsıyla lazım gelen tapusunun namlarına i'tâsı iddi'â olunmasına ve tarafeyn müdâven ve dâhilen Mer'aş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelmiş olduklarından emr-i muhâkemelerin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ifâdeleri istifar olundukda müdde'î mûmâ ileyhe arzûhal-i mezkûrun mündericâtını tekrar ettiler müdde'î âliyye merkûm karabet dâhi müdde'îlerin zikr olunan tarlada şarbon olduklarını beyân etmesi müdde'î mûmâ ileyhden Ahmed Efendi mezkûr tarlaya Serkisin havî tapusunda ibrâz etmesi üzerine müdde'î âliyye merkûm tarafından Kuyumciyan Artin Efendiye tahsîlatı tevkîl eylemesiyle keyfiyyen vekil mûmâ ileyhden sevk olundukda Artin Efendi müvekkili hisse-i mezkûreye tefrîğ etmezden evvelce mûmâ ileyhe Ahmed Efendinin ruhsat talep eyledikde Ahmed Efendi de ruhsat virmiş olmasına mebnî tefrîğ etmiş olmadığını ve iş bu ruhsat keyfiyyetini isbât edemeyeceğinden

Sahife: 14 Numero :13

Bu bâbda ol vechile ruhsat vermediğine Ahmed Efendinin tahlîf olmasını ve bâde'l tahlîf mezkur hissenin şimdiki halde on bin guruş değeri olmadığından keşfiyle takdir olacak bedel misli ile Ahmed Efendinin tefrîğ hakkı olacağından ol vech ile keşf olmasına isyân etmiş Ahmed Efendi dâhi Artin Efendinin müvekkili zikr olunan tarlada kendüsünün hissesinin olmadığını tâ'vin etdirmesine beyân etdireceği halde Artin Efendide kendüsünün tefrîğ Karabete ruhsat i'tâsı iddi'âsında bulunmuş tenakuz olduğunu ve hisse-i mezkûrenin ferâğı yirmi icrâ olunmuş iddügünden ve ancak iki bin ve iki bin beş yüz guruş değeri olduğundan keşfi icâb etmeyib Karabetin tefrîğ ettiği bedel ile kendüsüne tefrîğ olmasını sürûd ve isyânda bulunmuş olması üzerine mezkûr tarlanın sayan talebde bedel misüllü mikdarı müstehmil iddügü için a'zadan sâbit olunan Osman Efendi ve ahal-i habere istinâb olunan Emin oğlu Mustafa ve Şuayyib Ağa ve Kuyumcu oğlu Panos ve Topal oğlu Mıgırdıc ma'rifetleriyle keşfine 21 Ramazan sene 97 tarihinde karar verilip tarafına takdim olunmuş ise de müdde'î mûmâ ileyh Ahmed Efendi da'vasını terk eylemiş olduğundan muvakkaten da'vanın şekâvetiyle müvekkili tarafından virilen keşfi ve masarîf sairenin Ahmed Efendiden tahsîline karar verilmesi vekil Artin Efendi tarafından 12 Şubat sene 96 tarihli arzûhal ile iddi'â olunmasına fî'l vâkı' mûmâ ileyh Ahmed Efendi da'vasının arkasını deşmeyerek yüzü üstü bırakmış iddügünden usul muhâkeme-i hukuk kânûn-ı muvakkatin yüz kırk ikinci maddesi mücibince mûmâ ileyh Ahmed Efendinin da'vasının muvakkaten şekâvatine ve da'va masarîfının mûmâ ileyh Ahmed Efendiden tahsîline ve i'lam ve sûret ve teblîğ harcı olarak alınması icâb eden yüz kırk guruşun müdde'î âliyye Karabetden ahzine 20 Şubat sene 97 ve 13 Şubat sene 96 tarihinde müttefiken ve kat'ıyyen karar verilerek tarafına takdim olundu

fî 7 Zi'l Ka'ade sene 97 ve fî 21 Şubat sene 96

Re'is A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır

Serkâtib

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden Şeyh Mahallesi'nde mukîm ziraatçı makûlesinden Bortiz oğlu Bedros tarafından virilen yüz altı numrolu ve 1 Haziran sene 96 tarihli arzûhalde Teb'a-i Devlet-i Müşârü'l İleyhden Boğazkesen Mahallesi'nde mütemekkîn asar esnafından Keşisin oğlu Karabet nâm kimesne kerhânda bulunan zerdâli bakcesinin sibâhı etraf ve kenarındaki söğüd ağaçlarını sükût eylemiş olmağa bâ keşf vâkî' olan harabenin tazminini iddi'â olunmasını ve tarafeyn müdâven ve dâhilen Mer'aş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelmiş olduklarından emr-i muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifar olundukda müdde'î merkûm arzûhal-i mezkûrun mündericâtını tekrar ettikten başka mezkûr bakcenin servedi çayı ve değeri hamamcının oğlu Ahmed ve Muhammed bakceleri vesairen yük ile mahdûd bulunduğunu ve marûz zikr Karabetin soyacı asarak ve söğüd ağaçlarını sükût ettiğini beyân ile isbât eyleyeceği ve el yevm soyacı bakılmış olan mahale karabetin zilyedi bulunmadığını Bostancı Mahallesi'nden Culhanın oğlu Toros ve Kayabaşı

Sahife: 15 Numero :15

Mahallesi'nden Çoban Baş oğlu Artin nâm kimesnelerin bildiklerini ve iş bu mahâl yerinde bulunan tapunun hudûd dâhilinde iddügünü ifâde eylemiş ve Karabet dâhi zikr olunan mahali iki buçuk mâh mukaddem ... ve söğüdler yanmış olduğu halde Tarık oğlu Durmuş Efendiden iştirâ edüb bir mikdar yerine kırk gurus iddügünü ve kendisi yedi aded söğüd ağacının mâzereti var deyü kesdiğini ve Bedros ... ve söğüdlerini asarak ve sükût etmediğini ve zikr olunan mahâli Bedros tapusunun hâricinde iddügünü hikaye eylemesi üzerine Torosla Artinden sevki keyfiyyen olundukda mevzu-i bahis olan mahâle Karabetin zilyed olmadığını ma'rus şehâdetde sürud ve isyân etmeleri üzerine münâzaunfih olan mahâlin zikr olunan tapuda Muhammed hudûdun dâhilinde olup olmadığını ve tarafından kangısının malı iddügünün hukuk kânûn-ı mûvakkatın altmış üçüncü maddesi mûcibince a'zadan sâbit Kiforok Efendi ve ahâl-i habere Erzurumlu oğlu Muhammed ve Halid zâde Ömer Efendi ma'rifetiyle geçen şehr-i recebin dokuzuncu perşembe günü keşfine 8 Ramazan sene 97 tarihinde karar virilerek tarafeyn bâde'l takdim mûmâ ileyh tarafından keşfi havî verilüb tarafına tâbi' olunan 10 Temmuz Sene 96 tarihli raporda müdde'î Bedrosun ibrâz eylediği tapuda münâzalı olan tarafın muharrir olmadığı ve mezkûr mahali tasrîfine dâ'ir Karabetin yedinde dâhi tapu bulunamayıp Durmuş babanın diyar-ı âhirde olan birâderi Osman namına bir kıt'a tapu irâe edilmiş ise de bunda müdde'î Bedros tarafından i'tiras olunmasına mebnî i'tibârdan sâkit olduğunu zikr olunan bağı ve bakcelerin yanında tahminen kırk arşun dolu ve yirmi arşun erzağı görülen ormanlığın Bedros bakcesine ... sayesinde iddügü ve aralarında kürhan ve değirmenin kadîm hisse-i ve iş bu harkın kenarlarında müdde'î Bedros söğüd ağaçları bulunmadığı cihetle hudûdların hark olduğu anlaşıldığı ve Bedros iddi'â eylediğini ... ve söğüdlerin Karabet tarafından asarak ve şikâyet edilmeyib aher tarafından asarak ve sükût olmadığını gösterilmiş olmasına mebnî tarafeyn tekrar celîle bu bâbda diyecekleri olup olmadığını sevk olundukda müdde'î Bedros raporun mündericâtını kabul iddügünü beyândan sonra durmuş babanın birâderi Osman namına ibrâz olunan tapunun tarihini doksan bir senesi olup merkûm Osman ise otuz sene mukaddem hemşerigi 'izzet eylediğini ve mevzû-i bahis ve zirâ' olan tarlaya kendüsü yirmi beş sene mukaddem baba Yusufdan tefrîğ edüb on sene mutasarrıf olundukdan başka on beş seneden berü de arpa ve söğüd bakcesi yaptırdığını ve Osman namına olan tapuda muharrir hudûdun birisi baba Yusuf tarlası olup halbuki iş bu tapunun virildiği tarihinin baba Yusuf tarlası kendüsünün olmadığı cihetle öyle baba Yusuf tarlası deyü tapuyu mezkûre de hudûd gösterilmesi kendüsünün tarlası civarında Osman Efendinin tarlasının bulunduğu

şumûlû olmayacağına ve Karabetin da'va ettiği mahâlde kendüsünün harman yeri olmadığı gibi söğüd ağaçları dâhi değıdirmiş iddüğüne

Sahife: 16 Numero :14

Tezâkir eylemiş ve Karabet dâhi mevzûubahis olan mahâli merkûm Osmanın malı olub Durmuş baba birâderi Osmana vekâleten kendüsüne fûruht iddüğini ve kendiside bu vech ile iştirâ eylediği şâhid ikâmesiyle tâ'yîn etdireceğini isbâtda bulunmuş olmasına binâ'en Bedros tasrîf iddi'âsı tarihi mukaddem olmadığından mecellenin bin yedi yüz altmışıncı maddesi mûcibince mevzûubahis olan mahâlin bâ tapu mutasarrıf olduğu bakcesinin hudûdu dâhilinde bulunduğunu Bedros ikâmına şuhudûle tâ'yîn ettirmesine 9 Ramazan sene 97 tarihinde karar virilerek tarafına takdim olundukda Bedros tâ'yîn olunan günde şâhide ikâme idemediğinden talebiyle Karabetin tahlîfine 22 Ramazan sene 97 tarihinde karar virilerek kendülerine takdim kılındığında merkûm Bedros yemiş teklifinden ve açmakda olduğu da'vasından ferâgat eylediği ve Karabetin dâhi merkûmun ferâgatını kabul iddüğini dermeyân etmeleriyle tarafına rûcû' etmek üzere alınması îcâb eden yirmi guruş i'lam ve otuz guruş sûret ve on guruş teblîğ harcının merkûm Karabetden ahzine 17 Şubat sene 97 ve 10 Şubat sene 96 tarihinde müttefikten karar virilerek tarafına takdim olundu

96 Sene Evvel Teşrîn-i 1 fî ve 97 Sene Zi'l-ka'ade 8 fî
Müsveddesine Mutabıkdır Re'is A'za A'za
Serkâtib

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden 'Alemlî Mahallesi'nde mukîm bağ arazinin küçük Muhammed Ağanın mutasarrıfı Ali tarafından virilen yüz altmış iki numrolu ve fî 14 Temmuz sene 96 tarihli arzûhalde Teb'a-i Devlet-i Müşârü'l İleyhden 'Alemlî Mahallesi'nde mütemekkîn bakkal esnafının oğlu Alinin zabtında bozanlı tütünce tarabında vâkî' bir kıt'a bağla mezkûr bağın beher seneliği dört yüz guruş otuz altı senelik hâsılâtı ve bir günlüğü on guruş üzerinden yirmi yedi yevmiye ücreti ve bir kahve değırmeni ve kazan ve bakracın tahsili ve iddi'â olunmuş ve tarafeyn müdâven ve dâhilen Mer'aş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelerek müdde'î merkûm Ali akrabasının Çavuş Hulusi Efendiye teslîmatına tevki' eylemiş olduğundan emr-i muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifar olundukda vekil mûmâ ileyh Halil Efendi arzûhal-i mezkûrun mündericâtını tekrar ettikten başka zikr olunan bağ müvekkilinin pederinden mîras malı olub tarafları tarîk vekâletce cafer pınar ve Çavuş oğlu ve İbiş Ağa bağlarıyla mahdûd dörd bin guruş kıymeti olduğu halde merkûm Ali müvekkilinde dört yüz guruş alacağı var deyü kûsûrle zabt edib altı seneden berü zilyed bulunduğu gibi ve kirman ve kazgan ve yük bakracı dâhi bir mîras meselesinden dolayı aldığı ve yevmiye hususu dâhi müdde'î âliyye merkûm Ali işve Serkis olduğu halde kendüsü umur ve arsasını tesvîyeye gidib Serkisin hizmetini müvekkiline hususa etmiş marûz-zikr yirmi yedi gün müvekkili merkûmun yerine çalışmış olduğunun 'ibâret iddüğüne beyân eylemiş ve müdde'î âliyye dâhi mezkûr bağ seksen yedi senesinde dokuz yüz otuz guruş saman mukâbilinde müdde'î merkûm âliyyede iştirâ edüb doksan üç senesinde altı yüz guruş bedel ile kendüsünün 'iyâli ve merkûm Alinin hemşerisi Dündar Hatuna ferâğ edib hâlâ baği mezbûre vazî-ul-yed bulunmuş ise de kendisinin tefrîğıyle ve belediyeye ferâgatını ve dâ'ir tapusunun olmadığı misûllü mu'âmelenin beyn havî olan sened dâhi zâyî' olduğundan mübâya'â cihetinin bâ beyâna isyân ideceğini ve kirmanla tavayı 'iyâlin mîras hissesine isâbet edib ibrâ şerikleri hâne hissesine mukâbele olundu diyerek ve kazan ve bakrac ve yevmiye iddi'âlarının esas olunmadığını isyânda bulunmuş olunması üzerine Halil

Efendi bagcı beyân aslı olmadığı ve yevmiye ve iddi'âsını şâhidle te'yid ettireceği
değirmen ve ... hâne hissesine

Sahife: 17 Numero :15

Mukâbil virilmediğini diyerek vesaire için merkûm âliyye yemiş verilmesini dermeyân etmiş olmasına binâ'en zikr olunan bagı müdde'î âliyye merkûm âliyyenin vâkı' zilyed bulunduğunu vekil mûmâ ileyhın isyân eylemesine fî 7 Ramazan sene 97 tarihinde karar virilerek tarafına şifâhen takdim olundukda Hüseyin Efendi iskân edeceğini ifâde eden mahkemeden çıkıp kimesne ise de tekrar gelib mûhakemelerini ikmal etmemesinden başka muhâkemenin muvakkaten şekâveti müdde'î âliyye merkûm Ali tarafından talep olunmuş olmagla usul mûhakeme-i hukuk kânûn-ı muvakkatin yüz kırk ikinci maddesi mûcibince müdde'î merkûm da'vanın muvakkaten şekâvetine ve i'lam sûret ve teblîğin harcı olmak ve müdde'î merkûm rüçû' etmek üzere alınması icâb eden doksan guruşun müdde'î âliyye merkûm âliyyenin ahzine fî 20 Şubat sene 97 ve fî 12 Şubat sene 96 tarihinde müttefikten karar virilerek müdde'î âliyye takdim olundu

fî 8 zi'l-ka'ade sene 97 ve fî teşrîn-i evvel sene 96

Re'is A'za A'za Mûsveddesine Mutabıkdır

Serkâtib

NUMRO: 15

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden Kuyucak Mahallesi'nde mukîm na'lband Deylunun Zevcesi Gevher Hatun tarafından virilen yüz yirmi numrolu ve 11 Haziran sene 96 tarihli arzûhalde Teb'a-i Devlet-i Mûşârü'l İleyhden Belediye çarşusunda mukîm kitabcı esnafından Tahta Sakalın oğlu Akop nâm kimesneye bir sene müddetli icbâra virmiş olduğu mahalle-i mezkûre de vâkı' bir bâb hânenin mîras icbârı mütevakkîye olmadığından tahliyesi iddi'â olunmuş ve tarafeyn müdâven ve dâhilen Mer'aş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelmiş olduklarından emr-i muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifâr olundukda müdde'îye mezbûre arzûhal-i mezkûrun mündericâtını tekrar eyledi müdde'î âliyye Akop Ağa dâhi zikr olunan hânenin beş seneligini mezbûreden icbâra alıb konturatoya rabt ettirmek üzere belediyeye gittiğini teklif eylediğinde mühür ve imzasının olmadığını beyânla mahdûmları haçir ve Artine emir etmesine mebnî bunlarla gidüb kontrat iddirüb bir senelik icbârı olan üç yüz guruşun peşinen i'tâ ettiği gibi mezbûrenin rızâ ve emriyle ayaz çardağı ve kapu vesaire muhtac tâ'mir olan mahallerine beş yüz otuz dokuz guruşun masrafla tâ'mir vukû' ihdas iddügünü ve bu vech ile vâkı' olan tâ'mirâtı mezbûrenin emriyle olmadığını ve mezbûre Gevher Hatunun beş seneligini icbâra verib kontrat resveye rabt için mahdûmlarına emir virildiğine şâhid ikâmesiyle isyân ettireceğini ifâde eylemesi üzerine müdde'î mezbûre merkûm Akop Aganın hânesinin tâ'mire muhtac olan mahallerinin tâ'miri için bir dürlü emir ve rızâsı olmadığı misüllü beş senelik icbârının kontrat resveye rabt sene 11 mahdûmlarına icâzet ve emir dâhi virmediğini ve merkûm Akop Aganın bu bâbda iddi'âsının vasî bulunduğunu beyân etmesiyle zikr olunan menzilin beş sene müddetle müdde'î âliyye mezbûreden isticâr eylediğini evrâk mûtebere ile ve tâ'mirata sarf eylediği müdde'î mezbûrenin emriyle sarf olmadığını şâhidle Akop Aganın isbât etmesine edemediği halde talebiyle mezbûre Gevherin tahlîf olmasına 28 Ramazan sene 97 tarihinde karar virilerek tarafına takdim olundukda Agob Ağa tarafından şâhid olarak Kuyucak Mahallesi'nden Serdar oğlu Serkis ve Şekerli Mahallesi'nden Maksudun oğlu Asvador ikâme olunmuş olmagla keyfiyyen bunlardan sevk olundukda takrîrleri merkûm Akop Ağanın ifâde ve iddi'âsına tevâffuk etmediği cihetle şehâdetleri kabul derecesinde görülemediği ve merkûm Akop Ağaya beyân olundukda

diğer şahidi dâhi bulunduğunu söylemiş ise de ikâme etmeyib marüz-zikr masarîf akcesinin tahsîlini ve olmadığı halde hâne-i mezbûre ile mahdûmlarından isticâr ettiğinden beş senelik icbârının kontrat resveye Rabtını mezbûrenin on bin guruşun hod be-hod kendüsüne yaptırmış olmadığı pencere çerçeve

Sahife: 18 Numero :16

ve camlarıyla saireyi hânenin tahlîyesi esnâsında söküb götüreceğini dermeyân eylemiş olmasıyla tarafından bâlâda meşrûh itirâzat ve ifâdeleri hâricinde başka bir diyecekleri olup olmadığı sevk olundukda her iki taraf olmadığını beyân eylemiş olduklarından mahkemenin hatemi bulunduğu kendülerine takdim olundu bunun üzerine icâb-ı lede't tezkıyye tarafının ifâde ve takrîrleri lade'l mutala'a müdde'î mezbûre Gevher Hatunun hânesinin seneviyesini üç yüz guruşdan beş seneligini mezbûreden isticâr ve kontrat resveye rabt ettirüb beş yüz otuz dokuz guruşun on para hâne-i mezkûrun tâ'miratına sarf ettiğini müdde'î âliyye Akop Ağa beyân eylemiş ise de müdde'î mezbûre Gevher Hatuna mezkûreye bir senelik olarak icâra verüb ve tâ'mirattan kendüsünün haberi olmadığı gibi tâ'mir etmesi için dâhi tarafından bir güne emr vukû' bulmadığını ve beş senelik olarak merkûm Akop Ağanın isticâr eyledüm deyü vâkı' olan ifâdesi vasî bulunduğunu ifâde eylemiş ve mahkemece merkûm Akop Ağa hâne-i mezkûru mezbûreden beş sene müddet için isticâr eylediğini evrâk mûtebere ile ve tâ'mirat mezkûreye mezbûrenin emriyle tâ'mir ve akçe sarf eylediğini şahidle isbât eylesine 28 Ramazan sene 97 tarihli virilen karar üzerine hâne-i mezkûre-i beş senelik olarak mezbûreden isticâr eylediğini evrâk mûtebere ibrâz edemediği gibi tâ'mirat için mezbûre tarafından emr olunduğu hakkında ikâme eylediği şahidler iddi'âsına mutâbık a'dâ-ı şehâdet edemediklerinden mezbûrenin tahlîfine tâlib bulunması üzerine mezbûre Gevher tâ'mirat masarîfindan yirmi altı guruşun kabul ile küsürü için tahlîf olunmasına ve merkûm Akop Ağa muvahharen verildiği istid'âsıyla takrîrinin hâne-i mezkûr-ı mezbûre ile oğulları Haçir ve Artinden isticâr eylediğini ifâde etmiş ve bu bâbda ifâde ve takrîrleri birbirine mâ beyân ve mütenakıs bulunmuş olduğundan mecellenin beş yüz yirmi dokuzuncu maddesinin fıkra-î âhiresi mûcibince merkûm Akop Ağanın tâ'mirat masarîfı teberru' kâbilinden olmagla bu iddi'âsının reddine ve hâne-i mezkûrun tahlîyesiyle mezbûre Gevhre teslimine ve yirmi altı guruşun mezbûre Gevherden tahsiline ve i'lam ve sûret ve teblîğ harcı olmak ve tarafına rücû' etmek üzere alınması icâb eden doksan guruşun mecidiye yirmi guruşdan mezbûre Gevherden ahzine müttefiken ve kat'ıyyen 16 Şubat sene 97 ve 9 Şubat 96 tarihinde karar virilerek tarafına takdim olundu

96 sene Teşrîn-i Evvel 2 fî ve 97 Sene Zi'l Ka'ade 9 fî
Re'is A'za A'za Müsveddesine Mütabıkdır
Serkâtib

NUMRO : 16

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden Divanlı Mahallesi'nde mukîm mandacı esnafından Deli Fakı oğlu Mehmed mâhiren mahsur ve 28 Haziran sene 96 tarihinde müverrih olarak virilen arzûhalde Divanlı Mahallesi'nde vâkı' tarafları Haçiryan Haçir ve Gözü Kara oğlu diğer Haçir ve Deli Fakı zâde Mehmed hâne âsâr verilen hisse-i mahdûd bir bâb hânenin şahsi hissesi kendüsünün ve şahsi hissesi dâhi gâ'ibde bulunan İbiş Mahmûdun ve diğer şahsi hissesi dâhi umûmu zâdesi Mahmûd vâlidesi Hayriyye ve hemşire Gülsüm ve Hayriyye Hatundan mülkü olduğu ve umûmu zâdesi merkûm Mahmûddan eylediği cihetle bunun hissesinden kendüsüne dâhi arsa-i hisse-i intikâl

Sahife: 19 Numero :19

İdeceği derkâr iken hâne-i mezkûreye müstakillen matbûk Artin Hayriyye ve diğer Hayriye hatunlar hıyâneten ve fuzulen zabt itmekde olduklarından müteveffâ Muhammedin hissesinden kendü hissesinin tefrîkasıyla yerine teslîmi ve gâ'ibde bulunan İbiş Mahmudun hissesinin dâhi gâ'ibine kısmî tâ'yîn olarak yerine i'tâsı ve iddi'â olunmuş ve tarafeyn müdâven ve dâhilen Mer'aş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelüb müdde'î Muhammed tarafından Kuyumciyân Artin Efendi tescilâten tevkîl olunmuş olmagla emr-i muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdelerin istifar olundukda ve vekil Artin Efendi arzûhal-i mezkûrun mündericâtını tekrar ile sûretinden müteveffâ Ahmed Efendinin 'iyâli Hayriyye Hatun dâhi menzil-i mezkûr zevci Ahmed Efendinin pederi müteveffâ Muhammed Efendiden zevci Ahmed Efendiyle diğer oğulları Muhammed ve İbrahim ve Mahmuda intikâl edüb bir müdded sonra bunlardan Muhammed Efendi dâhi bilâ veled vefât olmagla bunun hissesi dâhi birâder zevci Ahmed ile Muhammed ve İbrahim intikâl etdiği gibi gâ'ibde bulunan Mahmudun hissesine dâhi zevci Ahmed Efendi iştirâ edüb ol vech ile hânenin sülûsânına Ahmed Efendi mâlik oldukdan sonra iş bu sülûsân hisseyi mûmâ ileyh Ahmed Efendi hayatında kendüsünden almış olduğu sayan vesaire mukâbilinde kendüsüne bey' ve ferâğ etdiğini ve esnâ-i ferâğda İbrâhim hissesi olan sülûsân hisseye tefrîk ettiklerine ve yirmi beş seneden berü hisse-i mezkûreye kendü mutasarrıf ve zilyed bulunduğunu beyânla ber vech-i muharrir hâneye zilyed bulunduğunu Restebaiyye Mahallesi'nden Hacı Seyyid Efendinin mahdûmu Agah ve Şekerli Mahallesi'nden Hacı Ali nâm kimesnenin şehâdetleriyle isbât eylesine ve müteveffâ Ahmedin kerimesi dâhi birisi hânedeki hissesini biri vâlidesi Hayriyye Hatuna hayatında fûruht etmiş olduğundan kendüsünün hissesi bulunmadığını söylemesi üzerine Artin Efendi mezkûr hâneye müvekkilinin birisi İbrahime birâderleri Ahmed ve Mahmudun müsavâten mülkîyet vech ile kırk seneden mukaddem mutasarrıf oldukları halde bunlardan Mahmud kırk sene akdem diyar-ı âhire girerek gaybûbet etmesine mebnî merkûm Mahmudun hissesinin hafız birâderi Ahmed Efendi bahiş şer'iyye kısmî nasb olunmuş olduğu misüllü Ahmed Efendinin dâhi vefât eylemesiyle marûz-zikr hissenin hafız müteveffâ mûmâ ileyh Mehmed vasî Muharrem Efendinin kâb-ı şerifeden becahis şer'iyye kısmî nasb olunub bu esnâda müvekkilinin pederinin sülûs hissesini tefrika müvekkiline terk ve kûsûr sülûsân hisseye dâhi mûmâ ileyh Muharrem Efendi zabtinde kılınmış olması ve Mehmed Efendinin kısmî tâ'yîn yeri Ahmed Efendinin vefâtından sonra bulunması cihetleri mebsûre Hayriyye Hatunun iştirâ da'vasının butlanıyla 'adem etmesine delil olduğu ve mûmâ ileyh Mehmed Efendinin dâhi vuku'a vefâtına mebnî gâ'ib merkûm Mahmud hissesine müvekkilinin kısmî tâ'yîn olunmasını ifâde ve müteveffâ Mehmed Efendinin ... irâe eylesine üzerine müdde'î mûmâ ileyh Mehmed Efendinin ... iddi'âsı sıhhatinde olduğundan merkûm Mahmudun hâne-i mezkûredeki sülûs hissesi için taraf-ı şer'î şerifden kısmî nasb olunmuş olmagla diğer sülûs hisseye dâhi müdde'î âliyye mezbûre Hayriyye Hatunun zevci Ahmed Efendiden iştirâ eylediğini ikâme-i şuhudûle isbât etmesine 19 Şaban sene 97 tarihinde karar verilerek tarafına şifâhen takdim olunduğu gibi gâ'ib Mahmudun hissesi hakkında cereyân iden mu'âmele ma'lûmu olmak üzere zabt evrâkı müdde'î umûmi muâveneliğine tebliğ olunmuş ve ma'adan mûmâ ileyhin mütala'a inkarının hulâsası dâhi cereyân mu'âmelenin yolunda bulunduğunu tasdikden 'ibâret bulunmuşdur bunun üzerine mebsûre Hayriyye tarafından tâ'yîn olunan günde şâhid olarak ikâme olunan Duraklı Mahallesi'nden Barisin oğlu Mahmud Ağa ile Restebaiyye Mahallesi'nde Hacı Şerif Ağa zâde Hacı Seyyid Efendiden keyfiyyen sevk olundukda bundan yirmi beş sene mukâddem mûmâ ileyh Ahmed Efendi zikr olunan menzildeki hissesine zevcesi

meksûre Hayriyye Hatuna olan on bin gurusun deynine mukabil fûruht edûb mezbûre de ol vech ile ahz ve kabul ettiğini mîras şehâdetde beyân eylemiş olmalarıyla icâb-ı lede't tezkıyye müdde'î merkûm Muhammedin kayımlık iddi'âsı sıhhatinde bulunduğundan kendüsünün taraf-ı şer'îyyeden kâim ... ve hâne-i mezkûrun sülûs hissesine müdde'î âliyye mebsûre Hayriyye Hatun zevci Ahmed Efendiden satun aldığını isbât etmesine 19 Şaban sene 97 tarihli virilen karar üzerine müdde'î âliyye Hayriyye Hatun hisse-i mezkûreye müteveffâ zevci Ahmed Efendiden satun alındığı lade'l tezekkiye adil ve makbûl eşhada iddükleri ihbâr olunan Duraklı Mahallesi'nden Barisin

Sahife: 20 Numero :18

Oğlu Hacı Mahmud ve Restebaiyye Mahallesi'nden Hacı Şerif Ağa zâde Seyyid Efendinin şehâdetleriyle tâ'yîn ettirmiş olduğundan müdde'î Mahmudun hâne-i mezkûrun sülûsünden hisse-i iddi'âsının reddine ve diğer maksûd Mahmudun sülûs hisse hânenin taraf-ı şer'îyyeden kısmî nasb olunduğu cihetle muhâfazasına ve i'lam ve sûret ve tebliğ harcı olmak ve tarafına rücû etmek üzere alınması icâb eden yüz gurusun Hayriyye Hatundan ahzine mütefakken ve kat'iiyen ... Zi'l-ka'ade sene 97 tarihinde karar virilerek tarafına takdim olundu

fî 10 Zi'l-Ka'ade sene 97 ve fî Teşrîn-i Evvel 2 sene 96
Re'is A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır
Serkâtib

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden Çukurova Mahallesi'nde mukîm balcı Atıf kerimesi Zeyneb Hatun tarafından virilen on numrolu ve 16 Ramazan sene 97 tarihli arzûhalde Kuyumcu Bazarında kâin tarafları bakceci dükkânı ve tarîk ile mahdûd bir bâb nakl dükkânın kırk şahsı i'tibârıyla taht mülûkünde bulunan on üç şahsı altı muzaffer hisseden on şahsı esnâ-i yüklerde sehven mahalle-i mezkûreden ve bakkal esnafından Muhsin oğlu Hacı Yusuf üzerine kayd olunmuş şahsi merkûm Yusuf iş bu on şahsi hisseye zabt reddine terakîye eylemiş olmağla bâ mahkeme-i hisse-i mezkûreye olan müdâhalesinin men' iddi'â olunması ve tarafına müdâven ve dâhilen Mer'âş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelmiş olduklarından emr-i muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifâr olundukda müdde'î mezbûre arzûhal-i mezkûrun mündericâtını tekrar ve mevzûu bahis ve zirâ' olan hisseyi merkûm Yusuf kendüsüne ma'lûmat verdiğinden muradyana olan reddine mukâbil terakîn edûb deynini tesvîye idemeyeceği cihetle hisse-i mezkûrenin bâ müzâyede üç bin yüz on gurusu şahsi ile Devlet Efendi üzerinde takrîr ettiğini haber almış olmadığından iddi'âya kıyâm ettiğini beyân eylemiş ve müdde'î âliyye Yusuf dâhi hisse-i mezkûre kendüsünün olmayıp mezbûrenin olduğu ve el yevm mezkûr hisseye iştirâ eden Devlet Efendinin zilyed bulunduğunu ifâde etmiştir icâb-ı lede't tezkıyye müdde'î âliyye Yusuf dükkânı mezkûrun münsecârı olmadığını beyânla müdde'î mezbûrenin iddi'â eylediği on şahsi hisseyi mezbûreden alan Devlet Efendinin zilyed olmadığını ifâde etmiş olmadığından ve müdde'î mezbûre dâhi merkûmun kolunu tasdik eylediğinden hisse-i mezkûreye müdde'î mezbûrenin zilyedinden iddi'â etmesi lazım gelüb merkûm Hacı Yusufdan da'vaya hakkı olmadığı cihetle mezbûrenin müdde'âsının reddine ve sûret ve tebliğ harcı olmak üzere alınması icâb eden doksan gurusdan mukaddem teshîm sandık kılınan yirmi gurusu borc harici tenzîl mûtabık yetmiş gurusun müdde'î mezbûreden ahzine 22 Zi'l-Ka'ade sene 97 ve 14 Teşrîn-i Evvel Sene 96 tarihinde müttefikken karar virilerek tarafına takdim olundu

fî 1 Zi'l-hicce sene 97 ve fî 22 Teşrîn-i Evvel Sene 96
Re'is A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır
Serkâtib

Sahife: 21 Numero :18

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden ve Zeytun Kazası ahâlisinin Rençber tarafından Arakil oğlu Asvador tarafından virilen yirmi sekiz numrolu ve 6 Teşrîn-i Evvel sene 96 tarihli arzûhalde neticen malı olub iki sene mukaddem sirkât iddirmiş olduğu tûlunu sayede ve erken bir re'si astarını Teb'a-i Devlet-i Müşârü'l İleyhden ve Katırcı Esnafından Taşnihandan mukîm Yusuf nâm kimesne yerinde bulunmuş olmadığından bâ mahkeme-i ... mezkûrun kendüsüne teslimine hüküm olmasına iddi'â olunmuş ve tarafeyn müdâven ve dâhilen Mer'aş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelmiş olduklarından emr-i muhakemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifar olundukda müdde'î merkûm arzûhal-i mezkûrun mündericâtını tekrar ettikten sonra zikr olunan 'öşür on beşinde bulunduğu ber vech-i meşrûh neticen malı olmadığını bâ beyân isbât edeceğini beyân eylemiş ve müdde'î âliyye Yusuf dâhi zikr olunan 'öşür Ayıntab Kazasının Yarıncak Mahallesi ahâlisinden Abdullahın oğlu Musanın ferâgatına doğru neticen malı olduğu halde mahalle-i mezkûreden boyacı oğlu mahkeme ve mahkeme Ayıntabın İkisaray Mahallesi'nden Fakı oğlu Mehmede fûruht etmiş ve merkûm Mehmedinde altı madde mukaddem altı yüz guruşun şahsı mukâbilesinde kendüsü almış olduğunu ve salifü-l beyân iştirâk bâyi' evvel Musanın neticen malı olmadığını ikâme-i şâhidle tâ'yîn ettireceğini surud-u isyânda bulunmuş olması üzerine merkûm Yusuf zikr olunan iştirâ zâhir olub Musanın neticen malı iddüğünü beyân ettiğine ve mecelle-i ahkâmınca zilyed-i beyinesi evveli bulunduğundan ber vech-i muharrir iştirâk merkûm Musanın neticen malı olmadığını Yusufun şâhid ikâmesiyle isbât eylesine karar karîne olarak 9 Zi'l Ka'ade sene 97 tarihinde ekseriyan ara ile karar verilip şifâhen tarafına takdim olunduğunda merkûm Yusuf mîrasına kaza-i mezkûreye tâbi' 'Arabdarlı Karyesinden Mustafanın oğlu Ali ve Mehmedin oğlu diğer Ali ve Tafalin oğlu Mesud ve 'Abdullahın oğlu Salvek ve Ayıntab Mahallatından mahkeme mahallesi ahâlisinden Alinin oğlu Şerif nâm kimesneleri şâhid gösterib bunları tâ'yîn olunan doksan altı senesi teşrîn-i evvelinin yirmi birinci salı günü ikâme eylemiş ise de müdde'î merkûm Avasır gün mahkemeye gelmiş bulunmadığı cihetle merkûmun vâkı' olan da'vanın müvakkatine sükûtu merkûm Yusuf tarafından 22 Teşrîn-i Evvel sene 97 tarihli mezkûre ile iddi'â olunmasına ve usûl muhâkeme-i hukuk kânûn-ı muvakkatin yüz kırk ikinci maddesinde dâhi tâ'yîn olunan günde mahkemede hazır bulunmayan mîras olmadığı halde müdde'î âliyyeden talebi üzerine müda'in da'vanın muvakkaten sükûtuna mahkemeden karar verilir deyü muharrir bulunmuş olmagla iş bu madde-i kânûniye hakimini müdde'î merkûm da'vanın muvakkaten sükûtuna ve i'lam ve sûret ve teblîğ

Sahife: 22 Numero :19

Harcı olmak ve merkûm ... rücû' etmek üzere alınması icâb eden elli iki guruşdan mukaddemi alınan yirmi guruş rebî'u'l âhir bâ tenzîl-i küsür otuz iki guruşun merkûm Yusufdan ahzine salı Zi'l Ka'ade sene 97 ve 22 Teşrîn-i Evvel sene 96 tarihinde ekseriyyet ara ile karar virilerek tarafına takdim olundu

fî 1 Zi'l-hicce sene 97 ve fî 22 Teşrîn-i Evvel sene 96
Re'is A'za A'za Müsveddesine Mütabıkdır
Serkâtib

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden Divanlı Mahallesi'nde mukîm müteveffâ Hacı Hüseyinin kerimesi Ümmü Gülsüm hatun tarafından virilen elli dokuz numrolu ve 16 Nisan sene 96 tarihli arzûhalde pederi müteveffânın terekesinden olub diğeri variseler Teb'a-i Devlet-i Müşârü'l İleyhden 'Alemlî Mahallesi'nde mütemekkîn Hacı Bekir oğlu Halil Ömer Reşid Efendiler ile zevcesi Fatma Hatunun taht-ı semâyetlerinde bulunan mahalle-i mezbûre de vâkı' iki bin guruş kıymetlü bir bâb menzil ve bin beş yüz guruş kıymetlü bir bâb ahdar ve iki re'si ve iki re'si dana ve bir re'si buzağı ve bir aded resmi takımlı tüfengle ve bir aded palabıçak ve bir re'si bârgîr bedeli olarak altı yüz elli guruş akçe ve tutluca tarabında vâkı' iki bin beş yüz guruş kıymetlü bir kıt'a bağı ve mezkûr bağı üç senelik hâsılâtı olan bin beş yüz guruş akçe Cafer Pınarı nâm mahallede bulunan tarlanın hâsılâtından yüz kırk sekiz kır'at hâsılât ve karahatib dimekle masarîf tarlanın hâsılâtından yüz altmış ve mevcûd ibnâr yirmi beş ki cem'aten yüz seksen beş kır'ata şî'âr ve bir re'si merkeb samanı olan iki yüz kırk guruş akce ve üç yüz guruş kıymetlü iki aded mushaf-ı şerif ve iki yüz guruş kıymetlü bir aded şahsi takımlı tüfengin ve iki yüz guruş diğeri bir çift tabanca vuruddan kasabada vâkı' bir kıt'a da bakce de olan dört para hisse bedeli sekiz yüz guruş ve bakce hâsılâtından iki yüz Salman Ağanın zevcesi İsmet Hatundan tahsîl kılınan akce ve dokuz kıt'a arazi ve otuz aded nakışlı gömlek ve bir re'si kısrakdan nısf hisse bedeli olan iki yüz ve Bertizin Budaklı Karyesi'nde vâkı' bir kıt'a bağı esmani olarak sekiz yüz ve üç yüz guruş kıymetlü on iki batman sadeyağı ve üç yüz guruş kıymetlü on dokuz tob mavres ve üç yüz seksen guruş kıymetlü otuz aded saman ve yüz elli guruş kıymetlü on beş aded denizlik ve yüz yirmi guruş kıymetlü bir aded cedîd kilim ve elli guruş kıymetlü bir aded seccade ve elli guruş kıymetlü bir aded samanlığını ve dört yüz guruş kıymetlü iki kat yatak ve yüz guruş kıymetlü bir aded kilim ve seksen guruş kıymetlü iki çift zahîre çuvalı ve seksen guruş kıymetlü sekiz aded tabak ve on bin guruş nakd mevcudundan ve Bekdaş oğlu Ahmed zimmetinde bin sekiz yüz ve Abdullahın zimmetinde bulunan sekiz yüz seksen ve Kılalı Ömerin zimmetinde olan üç yüz guruş matlûbetinden hisse-i arsasının tefrîk ve mûmâ ileyh mezbûreden tahsîli iddi'â olunmasına ve tarafeyn müdâven ve dâhilen Mer'aş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelerek müdde'î mezbûre zevci Veysel Efendiye ve müdde'î âliyyelerden

Sahife: 23 Numero :23

mezbûre Fatma Hatunla Ahmed Efendi kuyumciyân Artin Efendiye tescilâten tevkîl eylemiş olmadıklarından emr-i muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifadeleri istifar olundukda vekil Veysel Efendi arzûhal-i mezkûrun mündericâtını tekrardan başka zikr olunan menzil ile Ahver Şakir Efendi ve Mehmed beg ve tarîk ve oğlu hânesiyle mahdûd olub bunlarla tüfeng ve palabıçak dâhil teslîm olmadığı ve tutulca tarabındaki bağı dâhi Hacı Mustafa ve Emin oğlu Ali ve Celil ile Mahmud olmadığı ve arazilerden cafer pınarı dimekle ma'rîf olan tarla dâhi Latif Efendi ve Şaban Güran oğlu ve Parsil oğlu Hacı Efendi tarlalarıyla mahdûd iddügünü ve birisinin dâhi tarafları Şirikci zâde Hacı ve eskalen oğlu Ali ve Azarob oğlu Akop tarlaları ve tarîk ile mahdûd Elif Hatun yeri demekle ma'rîf olmadığı ve bir kıt'ası dâhi Kara Mer'aş tarabında kâin tarafları Elbistanlı oğlu Durmuş ve Arab Ali tarlaları ve darı ile mahdûd ve Arablar dimekle meşhur bulunduğunu ve birisi dâhi Kara Küçük zâde Mahmud Efendi ve Duran oğlu Hacı İbrahim ve Elbistanlı oğlu Durmuş ve Kara Hafız tarlalarıyla mahdûd kezalik arablar dimekle meşhur bulunduğunu ve birisi dâhi mahal-i mezkûre de Elbistanlı oğlu Durmuş ve tarîk ile mahdûd olmadığı ve birisi dâhi Şirikci zâde Hacı Mustafa ve Hacı Mevlûd oğlu Mehmed ve Yusuf beg tarlaları ve tarîk ile mahdûd Hacı'nın yeri demekle ma'rîf iddügünü ve birisi dâhi Kara Küçük zâde Mahmud Efendi ve şeyh münid Alinin oğlu Hacı Mahmud dayısı zâde Hacı Ali Efendi tarlalar ve

tarık ile mahdûd kıraç tarla dimekle meşhur bulunduğunu ve birisi dâhi Emecan tarabında vâkı' Hacı Mehmed ve latif tarlaları ve tarık ile mahdûd Karahatib dimekle ma'rif olmadığını ve birisi dâhi Yusuf beg tarlası ve tarık ile Mehmed Esabil oğlu yeri dimekle niyam iddüğünü ve müteveffâ-i merkûmun on re'si koyun ve iki re'si keçi ve Abdullahın borcu beş yüz yirmi sekiz guruş alacağı ve yüz elli yük mikdarı samanı olmadığı ve Ak Ali nâm kimesnedeki matlûbundan hisselerinin seksen guruş ahz eyledikleri cihetle bunlardan ve mûmâ ileyh Hacı Hüseyin Ağanın sayan vefâtında beş yüz guruş değeri olmadığı halde hisselerinin te'diyyesiyle yüz seksen guruşu fûruht edilmiş bir re'si beledi iskân beş yüz guruş üzerinden ve Hüseyin Ağanın sayan vefâtında kaçırılmış olan mâldan müvekkilinin hisse-i arsiyesinin tefrik ve tahsilini iddi'â eylemiş vekil Artin Efendi dâhi iddi'a olunan samanlık ile ma'lûm ol mikdar araziye müvekkili Ahmedle birâderleri Halil ve Ömer Efendiler pederleri Hacı Hüseyin Ağadan hayatında müştereken iştirâ ve tefrîg eylemiş ve tapuları dâhi bunların namına çıkarılmış olmadığı gibi hânenin şimâl tarafındaki odaya dâhi mukaddem sagir iken müvekkili Ahmedle birâderi Ömer Efendinin iki bin guruş şahsi mukâbilinde pederleri mûmâ ileyh müştereken ve müteveyyen bey'a eylediği ve müteveffânın takdim terekesiyle kısımasının tahririnde Ahmedin sagir bulunmadığını ve menzil-i mezkûrun orta odasını ve bir re'si buzağı ve Kınalıdaki baği doksan bir senesinde ve dört para bakce hissesini dâhi on yedi sene mukaddem mûmâ ileyh Hüseyin Ağa müvekkilesi Fatma Hatuna bey'a ve fûruht eylemiş oldukdan sonra mezkûr bakce hissesi mezbûre dâhi âhere ferâğ etmiş olmadığından iş bu bağla bakce hasılatından Veysel Efendinin hisse-i taleb etmeğe hakkı olmadığını ve menzil-i bag bakcenin mübaya'âsına şahidle tâ'yîn ettireceğini ve bir aded tûfengle bir aded palabıçağı mûmâ ileyh Hüseyin Ağa müvekkili Ahmede ve bir aded mushaf-i şerifi dâhi müvekkilesi Fatma Hatuna hibe ve teslim ettirdiğini ve hânenin müteveffânın yetimi vardır denilerek itbâs müvehhiri tarafından kısma dâhil edilmiş ise de buda mu'âmele-i ba'is mensahı edemeyeceğini ve mûmâ ileyh Hüseyin Ağanın Bekdaş oğlu Ahmed zimmetinde bin sekiz bin guruş olub bâde'l vefât

Sahife: 24 Numero :24

Bundan dört yüz guruş müvekkil Ahmed ve birâderleriyle müvekkilesi Fatma Hatunun ahz ittikleri ve kusur altı yüz guruşu da merkûm Ahmedin inkâr eylemesine mebnî iki yüz guruş mâlî olduklarını ve Abdulgani zimmetinde dâhi yalnız sekiz yüz guruş alacağı olub bu da henüz tesvîye edilmemiş iddüğünü ve İsmet Hatun zimmetinde olan altı yüz guruş matlûbu verese tarafından alınub takdim kılındığını ve zikr olunan iki re's inekle iki re's dananın telef olmadığını ve mûmâ ileyh Hüseyin Ağanın hayat-ı vefâtında yalnız üç batman mevcûd sade yağı bulunub müdde'î mezbûre bunda olan hissesini diğer vereseye hibe eylediğini ve bârgîr esmanıyla mevcûd şî'ardan ve fûruht olunan eşyadan müdde'î mezbûreye isâbet iden hisse-i arsanın virildiği gibi mezbûrenin emriyle vekil Veysel Efendiye Ömer oğlu yeri dimekle ma'rûf olan tarlanın hâsılâtından otuz kır'at hinta ve çuka beher olarak yüz on ve çuval bedeli olarak on guruş teslim olmadığını ve diğer iddi'â olunan Kılalı Ömerdeki zimmet kısarak hissesi ve baği ve ... vesairenden müvekkil ve müvekkilesinin ma'lûmatı bulunmadığını ve kaçırıldığı beyân olunan mâlın nev'i ve mikdarı gösterilmedikçe öyle mechul üzerine olan da'vanın mesmu' olamayacağını beyân ve Halil Efendi dâhi salifü'z-zikr cafer pınar ve hatb-ı nâm tarlalara tahsis müstakillen kendü ve tarafından zer' ittirmiş olmadığı cihetle hâsılâtını kendüsü ahz eyledigini ve bir aded Mushaf-ı Şerifle bir aded tûfeng hayatında pederi Hacı Hüseyin Ağa tarafından kendüsüne hibe olunduğu gibi nısf kısarak hissesini dâhi pederinden iştirâ idüb esmanı olan iki yüz elli guruş dâhi pederi hibe etmiş olduğu ve pederinin terekesinden altı yüz guruş ve vasiyyetine ve dört bin altı yüz doksan

dokuz guruş deynlerine ve beş yüz guruş zikr-i kâmina ve yüz yirmi guruş temettu' ve bir gûna ve yüz on guruş terekesinin taksimine me'sur olan Hüseyin Efendiye i'tâ eylediklerini ve Veysel Efendinin diğer iddi'âlarına Artin Efendi tarafından virilen cevaba kendüsünde tasdik ettiğini ve pederinin vefâtında mevcûd arpası otuz beş kır'at olub bundan ve mevcûd samandan Veysel Efendinin müvekkilesine hissesi verildiğini isbât itmiş ve Ömer Efendinin ifâde ve itirâzı dâhi Artin ve Halil Efendilerin takrirlerini tasdikden başka iddi'â olunan merkebi pederi hayatında iken kendüsüne hibe eylediğini beyândan 'ibâret bulunmuş olması üzerine Veysel Efendi Artin Efendiyle Halil ve Ömer Efendilerin emlak-ı vesairenin iştirâ ve tefrîğ ve hibe hakkında olan iddi'âları bâ esâsı ve kendüsünce mechul bulunduğunu ve mezkûr arazinin ferâğı Halil ve Ömer efendilerin tehditleri üzerine kerhen vuku' bulduğunu ve bagdan müvekkilesi hissesini diğer variseye hibe etmediğini ve Hatib yeri diğer tarlaların tahsisi Halil Efendi tarafından virilmiş olduğu ve Halil Efendiyle birâderleri pederinin 'iyâlinde bulunduklarından öyle neferinden tohum zer' da'vaları mesmu' olamayacağı ve mûmâ ileyhın inkarlarında kalan avâni vesaireyi bâ beyâna isbât ideceğini ve müvekkilesinin hisse-i arsasına mahsûben yalnız on beş guruş kıymetlü bir çuka ve on üç kır'ata hinta ve bir müstâmel çuka ve bârgîr esmanı dört yüz guruş üzerinden akçe alub bundan

Sahife: 25 Numero :25

Başka bir şeyi olmadığını ve müteveffânın vasiyeti altı yüz guruş olduğu ma'lûm olmayub fakat vasiyeti denilerek üç yüz guruş sarf olundugunu ve defter kısım-ı harici dört yüz beş guruş iddügünü ve müteveffânın deyni kendüsünce müstevir olduğundan deynine sarf olunduğu gösterilen meblâğ kabul edemeyeceği ve me'mur Hasan Efendiye virilen yüz guruş olub bu da kabulu iddügünü ve mevcûd şî'ar alınmış kır'at iken bunun otuz beş kır'atından müvekkilesinin hissesi olub kûsûründen alınmadığını ve mevcûd bulunan saman yüz otuz yük olmadığı halde elli yükünden müvekkilesine hisse verilüb mutâbıkından hisse verildiğini ve cafer pınarı denilen tarlanın harmanında üfreh yerinden hasımlarının aldığı yetmiş iki ve tarlalara su masarısından dolayı müteveffâ tarafından verilüb müdde'î âlilerin zimmetine giçen iki yüz yirmi guruşdan dâhi müvekkilesinin hissesinin tesvîye kılınmasını ser ve isbât eylemiş ve Halil ve Ömer Efendiler ile Artin Efendi arazinin ferâğı meclis-i idârede olduğu ve ferâğ pederleri bulunduğu cihetle mu'âmele-i ferâğın kerh üzerine icrâ kılınmadığını ifâde ve Artin Efendi müvekkilesinin mühür mes'ûl olub hala ifâ' olunmayan beş yüz guruş dâhi tereke-i müteveffâdan tesvîyesini tezakir itmiş olmaları üzerine müdde'î âliyyenin inkârlarında kalan Bekdaş oğlu Ahmed zimmetinde bin yüz elli ve Abdullahın zimmetinden bin dört yüz ve Kılalı Ömer zimmeti olan üç yüz Ak Ali zimmeti seksen guruşla bârgîrin esmanı altı yüz altmış guruş olmadığını ve bir re'si merkeb ve bir çift tabanca ve otuz aded gömlek ve Bertizdeki bağın esmanı olarak sekiz yüz guruş ve dokuz batman yağı ve on dokuz tob bez ve otuz aded saman ve on beş aded denizlik ve iki cedîd kilim ve bir sobada ve bir aded harmanlığını ve iki kat sabun ve iki çift çuval ve sekiz sabun ve on bin guruş mikdar ve beş yüz guruş kıymetlü bir re'si ineğin müdde'î âliyyelerin te'diyesinden beş yüz seksen guruşa satıldığı ve bir re'si tosun bedeli iki yüz altmış guruş ve on re'si koyun ve iki re'si keçi ve zikr olunan araziler hakkında Halil ve Ömer Efendiler tehdidini ifâ' miktar bulundukları cihetle eğere mütebere üzere pederlerinin ferâğ eylediği müdde'îlerini vekil Veysel Efendinin ikâme-i şuhudûle isbât etmesine ve zikr olunan bakce hissesini on yedi sene mukaddem menzilin orta odasını ve bir re'si buzağıya ve tutulca tarabındaki bağı mûmâ ileyh Hacı Hüseyin kendüsüne fûruht ve bir aded mushaf-ı şerifi dâhi hibe eylediğini mezbûre Fatma Hatuna ve zimmetlik şimâl tarafındaki oda ve samanlığını mûmâ ileyh Hüseyin Ağadan iştirâ eylediklerini Halil ve Ömer ve Ahmed Efendilerin resmi takımlı tufengle

palabıçağı pederi Hüseyin Ağanın kendüsüne hibe ettiğini Ahmed Efendinin ve bir aded mushaf-ı şerifle bir aded tûfeng mûmâ ileyh Hüseyin Ağanın kendüsüne hibe ve vezaif kısarak hissesini dâhi bey'a eylediğini ve cafer pınarı ve Kara Hatib tarlalarına zirâ' olunan samanın müstakillen kendü tarafından zirâ' eylediğini Halil Efendinin ve mevcûd anbar olan yirmi beş kır'at hintadan hissesinin ve on yedi kır'at hissenin müdde'î mezbûreye verildiğini ve mûmâ ileyh ve sayan ve deynine beş bin guruş i'tâ olmadığını kânûn-ı müteveffânın seksen ikinci maddesi mûcibince müdde'î âliyyelerin bâ beyâna isbât etmelerine karar karîne olarak 15 Ramazan sene 97 tarihinde ekseriyan ara ile karar verilip şifâhen tarafına takdim olundukda

Sahife: 26 Numero :26

Veysel Efendi şâhidle tâ'yîn ettirmesine karar verilen müdde'îlerine Çomaklı Mahallesi'nden Kara Hüseyin oğlu Mehmed ve 'Alemlî Mahallesi'nden Emin oğlu Ali ve Duraklı Mahallesi'nden Sezainin oğlu Ahmed vesa'ireye şâhid olarak beyân ettikten başka zıkr olunan bakce hissesini mûmâ ileyh Hüseyin Ağa bundan on iki sene mukaddem iştirâ ettiğini iddi'â ve bu mîrasını dâhi bâ beyâna isbât eyleyeceğini dermeyân etti ve vekil Artin Efendiyle Halil ve Ömer Efendiler dâhi salîfû'l beyân şâhidle tâ'yîn ettirmelerine karar virilen da'valarına Şeyh Mahallesi'nden Musa Efendi zâde Sabit Efendi ve Hafız Mehmed ve Derviş ve Hasan Efendilerle eşhâs-ı saireye şâhid göstermiş olduklarından sonra menzil-i mezkûrun kabîle cihetindeki odasını dâhi pederi Hüseyin Ağadan kendüsü iştirâ ettiğini ayrıca Halil Efendi söylemiş ve mûmâ ileyh Artin ve Halil ve Ömer Efendiler şâhidlerine tâ'yîn olunan günde ikâme etmiş iseler de ikâme ettikleri şâhidler da'valarına muvaffak 'ada-ı şehâdet idememiş olduğundan Artin Efendi müdde'î mezbûrenin iddi'â ettikleri bey'a ve hibe vesair hususlara ma'lûmatı olmadığını yemin etmesini talep ve hamil hîn-i tahririnde müvekkil ve müvekkilesinin hazır bulunmadıklarını ifâde de bulunmuş ve Veysel Efendinin zıkr olunan kirâ müdde'âsı için ikâme eylediğini şâhidler mîrasına muvaffak iddi'â şehâdeti ile mahsusdur bunun üzerine icâb-ı lede't tezkıyye müdde'î mezbûre Ümmü Gülsüm pederi müteveffânın malı olup birbirleriyle diğer varisanın zabtında bulunan dokuz kıt'a arazinin ferâğı kerâhen vuku'a bulunmadığından bunlarla bir bâb menzil iki ahver ve pederlerinin alacağından ahz olunan üç bin beş yüz seksen guruş ve iki re'si inek ve iki re'si dana ve iki re'si buzağı resmi takımlı iki aded tûfengin ve bir palabıçak ve bir re'si bârgîr ve tutulcada vâkı' bir kıt'a bağı ve iş bu bağı üç senelik hasılatı olan bin beş yüz guruş akce ve cafer pınarının vâkı' tarla hasılatından yüz kırk sekiz kır'at hisse ve Kara Hatib nâm tarla hâsılâtından yüz altmış ve mevcûd ibnâr yirmi beş bin yüz seksen beş kır'at şa'yir ve bir re'si merkeb ve iki aded mushaf-ı şerifi ve bir çift tabancı ve bakce esmanından sekiz yüz ve hâsılâtından iki yüz guruş ve vezaif hisse kısarak ve Bertizdeki bağı esmanından sekiz yüz guruş ve on batman sade yağı ve on dokuz tob mavres bez ve otuz aded bakır sahan ve otuz aded nakışlı gömlek ve on beş aded dizlik ve iki aded kilim ve bir sabun ve bir aded samanlığını ve iki kat yatak ve iki çift kırmızı çuval ve sekiz aded yatak ve on bin guruş mikdar mevcûdundan hisse-i arsasını iddi'âda bulunmuş ve müteveffâ-ı merkûmun diğer varisesinden mahdûmları Halil ve Ömer ve Ahmed zıkr olunan tarlaları pederleri Balakire rızasıyla kendülerine ferâğ ve kendüleri dâhi tefrîğ ettiklerini ve samanlık tabir olunur ahveri sekiz yüz guruş bedel ile pederlerinin hayatında kendüleri iştirâ ettiklerini ve mezkûr hanenin şimâl tarafındaki odayı Ömerle Ahmed ve ortadaki odayı müteveffânın zevcesi Fatma Hatun kible cihetindeki oda dahi Halil Efendi pederlerinden hayatında bedel ma'lûmla iştirâ etmiş olmadıklarını ve iddi'â

Sahife: 27 Numero :27

Olunan inek ve dana buzağılardan bir re'si mezbûre Fatma Hatun satun alıb kûsürü telef olmadığını ve varisesinden kendülerine dört yüz gurusu keçi gibi ve bir aded tûfengle palabıçağı Ahmed ve diğeri bir aded tûfengle bir aded mushaf-ı şerifi Halil Efendiye ve diğeri bir aded mushaf-ı dâhi Fatma Hatun kendülerine müteveffâ-ı merkûm hayatında hibe ettiği ve bir re'si bârgîr altı yüz gurusu satılıb bundan mezbûre Ümmü Gülsüm hisse-i arsası verildiği ve tutulcada bağı Fatma Hatun kendü müteveffâdan satun aldığı gibi bakce hissesi dâhi müteveffânın olmayıb kendüsünün bulunduğunu ve zikr olunan cafer pınarı ve Kara Hatib tarlalarına pederi Halil Efendi kendüsü verib hasılatını kendüsü kaldırdığını ve müteveffânın mevcûd yirmi beş kır'at arpası olub bundan mezbûre Ümmü Gülsümün hissesini verdiklerini ve merkebi dâhi iki yüz gurusu fûruht ettiklerini ve vezâif hisse-i ferâğ Halil Efendi kendüsü pederinden iştirâ ettiğini ve pederlerinin bin sekiz üç batman sade yağı bulunub bundan Ümmü Gülsüm hissesini hibe eylediğini ve bir re'si beledi iki yüz yirmi ve bir re'si tosun iki yüz gurusu satdıklarını ve pederlerinin beş re'si koyunu bulunmadığını ve Abdullahından sekiz yüz seksen ve Süleyman Ağanın zevcesi Emine Hatundan altı yüz gurusu makbuzları ve mezbûrenin tasvir iddi'â eylediği eşyaların ismi olmadığını ve mezbûreye otuz kır'at hisse ve yüz on gurusluk çuka ve on gurusu kıymetli bir aded çuval teslimatları olmadığı misüllü beş yüz gurusu kısmı hârici ve yüz gurusu mühevvir Hasan Efendiye ve altı bin yirmi dokuz gurusda müteveffânın zimmetiyle ve Hüseyine sarf eylediklerini beyânda bulunmuşlar ve mezbûre Ümmü Gülsüm dâhi pederinin vasiyyetine üç yüz gurusu sarf olunub kûsür zimmetiyle sarfiyyetlerini kabul etmediğini ve bârgîr esmanından dört yüz gurusu üzerinden hissesini verildiklerini ve bağı hissesini hibe ettiğini ve on üç kır'at hisse ile müstâmel bir çuka ve bir çuval teslimatları olunub başka bir şey olmadığına defe'atla Hasan Efendiye verilenin mecmû' beş yüz gurusu iddûğünü isbatla merkûmun diğeri da'valarını red etmiş olmaları üzerine müdde'î mezbûre arazi-i mezkûrun kerhen ferâğ etdirildi müdde'âsıyla müdde'î âliyyenin inkârında kalan eşya ve nefudu şâhid ikâmesiyle tâ'yîn etdirilmesine karar verilmiş ise de kira mîrasına ikâme eylediği şâhidler iddi'âsına muvaffak sûretde 'ada-ı şehâdet idemediklerinden şehâdetleri kabul olunmadığı ve 'ada-ı sairesine şâhid ikâmesinden ezhar- âcizle hısımlarının tahlîfini talep eylemiş olmasına mebnî salifü-z zikr arazinin kerhen tefrîğ etdiklerini ve ikrarlarında olan nefud ve eşyadan başka pederlerinin terekesinden zimmetlerinde bir şeyi bulunmadığına mecellenin bin yedi yüz kır ikinci maddesi mûcibince merkûmun Halil ve Ömer ve Ahmedle mezbûre Fatma tahlîf olunmasına ve merkûmundan Halil iddi'â eylediğini hâneye pederinden iştirâ etmiş iddûğünü makbûl eşhada ettükleri ihbâr olunan imâm ve Ümmet Baba nâm kimesnelerin şehâdetleriyle ve dâhil kısım olmadığını evrâk-ı mütebere ile isbât edib mutabâkî hibe ve zimmetim ve sarfiyat da'valarını isyândan âciz göstermiş olmadığı gibi diğeri Ahmed ve Ömer ve Fatma dâhi ber vechi muharrir def'a mîraslarını şâhidle tâ'yîn ettiremeyüb bu vech ile vâkî' olan iddi'âlarının sıhhatine 'adem 'alemi için mezbûre Ümmü Gülsümün tahlîfini talebde bulunmuş olduklarından marû-l beyân husûsat müdde'î beheriye 'adem

Sahife: 28 Numero :25

'alemden dolayı mecellenin bin yedi yüz sekizinci maddesi mûcibince mezbûre Ümmü Gülsümeye yemiş verilmiş olmağa müdde'î mezbûrenin kirâ iddi'âsıyla müdde'î âliyyenin ikrarlarından fazla eşya ve nefud da'vanın reddine ve müteveffâ-ı merkûmun terekesinden olub zabitlerinde olmadığı ikrarıyla münasib olan iki bâb ahver ve beher bâb hâne ve tutulcada vâkî' bir kıt'a bağdan müdde'î mezbûre Ümmü Gülsümün

hissesine isâbet eden dokuz şahısta bir şahsından müdde'î âliyye merkûmun keşf beda ettirilüb gıyâben mezbûreye teslîmine ve bin sekiz yüz seksen guruş zimmetden akce ve iki aded gümüşlü tûfengin ve bir palabıçak ve cafer pınarıyla hatib tarlaları hâsılâtı ve mevcûd yirmi beş kırat şa'yir ve merkeb esmanı iki yüz ve iki aded mushaf-ı şerif ve nısf kısrak bedeli iki yüz guruş ve üç batman yağı ve bir re'si inek esmanı yüz yirmi guruş ve tosun bedeli iki yüz ve beş re'si koyundan müdde'îyye mezbûrenin me'huzeti olan on üç kırata hisse ve bir çuval ve bir müstâmelin çoğunu ve kısmi harici müvehhir ücreti bulunan beş yüz guruşun kûsûründen mezbûrenin hisse-i arsası olan kezalik dokuz şahsi i'tibârıyla bir şahsının mezbûre Ümmü Gülsüm Hatuna i'tâsına i'lam ve sûret ve teblîğ harcı olarak ve tarafına rücû etmek üzere alınması icâb eden yetmiş guruşun mezbûreden alınmasını kabul-ı istinaf olarak fî 20 Zi'l Ka'ade sene 97 ve fî 2 Teşrîn-i Evvel sene 96 tarihinde ekseriyetle karar verilerek tarafına takdim olundu

fî 22 Zi'l-Hicce sene 97 ve fî 25 Teşrîn-i Evvel sene 96

Re'si A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır

Başkâtib

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden Kayabaşı Mahallesi'nde mukîm esnaf küttabdan kara mer'aş emmi zâde Mehmed Efendi tarafından mahsuren virilen otuz numrolu ve 9 Teşrîn-i Evvel sene 96 tarihli arzûhalde Teb'a-i Devlet-i Müşârû'l İleyhden Divanlı Mahallesi'nde mütemekkîn Baykar makûlesinden saki Hacı Mehmedin damadı Güren Hasan keffâletiyle mahalle-i mezkûre ahâlisinden ve kasab esnafından Asaf zimmetinde esbab esmanı olarak alacak hakkı olan yirmi yedi buçuk Osmanlı lirasının merkûm Asafdan ve olmadığı sûretde kefil merkûm Hasandan tahsili husûsen hükmü rabt iddi'â olunmasına ve tarafına müdâven ve dâhilen Mer'aş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelerek müdde'î mûmâ ileyh Kuyumcıyan Artin Efendiye tescilâten tevkîl eylemiş olmadığından emr-i muhakemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifadeleri istifar olundukda vekil Artin Efendi arzûhal-i mezkûrun mündericâtını tekrar ettikten sonra meblâğ mezbûresinde merbût olmadığını beyânla irâe eyledi müdde'î âliyye Asaf dâhi marû-l beyân ismi şâyan-ı mezkûr mûkabilinde Divanlı Mahallesi ahâlisinden Süleyman Çavuşla müştereken iştirâ edib esmanı olan yirmi yedi buçuk altun deynleri olmadığını Müşir Süleyman Ağa ile birlikte bir kıt'a deyn senedi vermişler ise de müvehhiren iş bu senedin münâsib olmadığını varakadan divangahında yazıldığı cihetle cezâ-i nakdîyesi vardır diyerek Mehmed Efendi tebdîlen âher bir sene tahrir edib

Sahife: 29 Numero :29

Yalnız kendüsüne tahrir ettirdiğini ve Süleyman Çavuşla müşterik verdikleri senedin sevk olmadığını ve Artin Efendinin ibrâz eylediği sened kendü tarafından ve müvehhiren verilen sened bulunmadığını ve mezkûr esbab Süleyman Çavuşa fûruht eylemiş ise de kendüsüyle Süleyman Çavuş lece'l maslahat Islahiye de iken Mehmed Efendi tarafından Süleyman Çavuşa hisse-i binâ'en gönderilen mektubun esbab beher senenin kâmilâten bir kıt'a verilerek tarafına irsâl olunmasına iltimas kılınmasına mebnî Süleyman Çavuş esbanın esmanını kendüsüne vermediğini beyân etmiş ve Güren Hasan dâhi keffâleti inkâr eylemesi üzerine Artin Efendi esbab mübaya'âsı esnâda Süleyman Çavuş dâhi hazır bulunmuş ise de bu mabeyinci olub ismi Bekir Efendi iştirâ ederek esmanının deyni olmadığını havî mezkûr senedi verildiğini ve Hasan Ağa dâhi kefil bulunmadığı senedin hasmına şerh verdirib barmak basmış iddügünü Asaf Ağanın Süleyman Çavuşla ismi müştereken alub senedi müştereken verdik deyü vâkı' olan da'vanın bâ ismi bulunmadığını ve Hasan Ağanın keffâletiyle seneddeki şerh tasdiken barmagını basmadığını usûl-ı muhâkeme-i hukuk kânûn-ı muvakkatin sekseninci ve yüz üçüncü maddeleri mûcibince bâ beyâna isbât edeceğini ve eğerçi bu bâb da şahid

ikâmesine nizâm müsaid değil denilir ise kefil olmadığına ve mezbûr şerhden ma'lûmatlı bulunmadığını Hasan Ağanın tahlîf olunmasını dermeyân etmiş ve mezkûr sened dâhi yüz yirmi sekiz numro ile merkûm ve 15 Mart sene 96 tarihli müverrih ve esnaf mührüyle mahsur olarak hulâsası doksan altı senesi martının on beşinci gününden i'tibâren otuz bir güne kadar te'diye eylemek üzere yirmi yedi buçuk osmanlı lirasının Mehmed Efendiye borcu olmadığını beyândan 'ibâret bulunmuşdur îcâb-ı lede't tezkîyye iddi'â olunan meblâğın kefil olmadığına Artin Efendinin talebiyle virilen karar mûcibince merkûm Hasan yemin eylemiş ve Asaf dâhi mezkûr yirmi yedi buçuk Osmanlı lirasının deyni bulunmadığını nutk olan sened kendüsünün olmadığını ikrar ve deyn-i mezkûre Süleyman Çavuşla müşterik olub mezkûr ismi dâhi Süleyman Çavuşa fûruht eylemiş iddügü cihetle esmanının doğrudan doğruya tarafına irsali müdde'î mûmâ ileyh tarafından Süleyman Çavuşa gelen mektubun beyân olunmasına nâşî esbâk eşnâsı Süleyman Çavuş kendüsüne vermediğini ifâde eylemiş ise de bu ifâdesinin iltifata gayr-ı şâyan bulunmadığından ve kânûn-ı muvakkatin altmış sekizinci maddesi ahkâmına tevfikten merkûm Asaf ikrarıyla elzem olunacağından salifü-z zikr yirmi yedi buçuk Osmanlı lirasının merkûm Asafdan tahsiline ve i'lam ve sûret ve tebliğ harcı olmak ve Asafa rücû' etmek üzere alınması îcâb eden doksan beş guruşdan mukaddem alınıb teslim sandık kılınan yirmi guruş borc harc bâ tenzîl mutâbık yetmiş beş guruşun müdde'î Mehmed Efendiden ahzine 28 Zi'l Ka'aade sene 96 ve 20 Teşrîn-i Evvel sene 96 tarihinde müttefikten ve kat'ıyyen karar verilerek tarafına takdim olundu

fî 4 Zi'l-Hicce sene 97 ve fî 26 Teşrîn-i Evvel sene 96

Re'si A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır

Başkâtib

Sahife: 30 Numero :21

Teb'a-i Osmaniyyeden Çavuşlu Mahallesi'nde mukîm tüccar esnafından Karşlı oğlu Halil tarafından virilen on numrolu ve 8 Mart sene 96 tarihli arzûhalde Teb'a-i Devlet-i Müşârû'l İleyhden ve esnaf küttabdan Restebâiyye Mahallesi'nde mütemekkîn Hamamcı Begzâde Mehmed Efendinin doksan dört senesinde derûhde ve iltizâm eylediğini kırac vakıf karyesi i'şarına şer'îyyen bulunmasından dolayı bedeline mahbusen yüz on iki aded Osmanlı lirası meclis-i temyîzin 8 Safer sene 96 tarihli i'lam mûcibince kendüsünden tahsil olunmasına ve i'lam-ı mezkûre de mehabis talebine hakkı bâkî bulunduğunu göstermiş olmadığı halde henüz muhâsebeleri ruiyyet olunmamış iddüğünden usûl muhâkeme-i hukuk kânûn-ı muvakkatin elli dokuzuncu maddesi mûcibince bir encümen ma'rifetiyle muhâsebelerinin bâ te'diye tâ'yîn edecek hale göre keyfiyyen hükmü rabt iddi'â olunması ve tarafına müdâven ve dâhilen Mer'aş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelerek müdde'î merkûm Çakmakyan Ziron Efendiye tescilâten tevkîl eylemiş olmadığından emr-i muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifâr olundukda vekil Ziron Efendi arzûhal-i mezkûrun mündericâtını tekrardan sonra 'öşürü mezkûre bedeline mahsûben müvekkilin mâl sandığına Erzurumlu zâde ma'rifetiyle teslim eylediğini on beş ve Mehmed Efendinin emriyle kazazedeye verildiği başka cem'aten yirmi lira ile kezaik mûmâ ileyhin emriyle Asafa teslîm eylediğini bin dört yüz seksen beş ve birâderi Hasan Efendiye i'tâ eylediğini bin dört yüz yetmiş guruşun tahsilini beyân eylemiş müdde'î âliyye Mehmed Efendi dâhi sene-i merkûme de karye-i mezkûre 'öşürünü yirmi üç bin beş yüz guruş bedel ile cânib mîrîden derûhde ve iltizâm edib nısf hissesini üç yüz bin yedi yüz elli beş guruş saman ile merkûm Halil Ağaya ihâle eylediğini ve esmanı ta'şirde defterini tutmak üzere tarafına Hamamcı zâde Ali Efendi ve husuleten ahz ve kaza-i dâhi Halil Ağa tarafından birâderi musdili Ağanın vekil tâ'yîn kılınarak bunun ma'rifetiyle ta'şir

olunub hasılatının mecmû merkûm musdalinin ahz eylediğini ve hasılatdan kendüsü bir şeyi almadığını ve hükümetden olunan tasdik üzere karye-i mezkûre bedelini kâmilten tesvîye eylediğini ve Halil Ağa ve zimmetinde nısf hisse bedelinden bin üç yüz elli guruş alacağını ... bununla hâsılâtdan hissesinin tahsilini ve hâsılâtın ahz ve kabulüne Halil Ağa tarafından musdalinin vekil tâ'yîn olunduğunu isbât edeceğinden ve bu bâbda tutulan ve defterini Halil Ağa ahz edüb kendüsünde defter bulunmadığından 'öşür mezkûrun hesabını Halil Ağanın musdaliden irâesi lazım geleceğini ve mâl sandığına ve Asaf Ağa ve Hasan Efendilere akce vir deyü Halil Ağaya bir dürlü emri olunmadığını ifâde de bulunmuş olması üzerine Ziron Efendi merkûm musdaliye hâsılâtın ahz ve kabulüne müvekkili vekil etmeyüb Mehmed Efendinin vekil eylediğini ve Ali Efendinin tutduğu defter dâhi Mehmed Efendide bulunmadığını ve hâsılât mezkûreye Mehmed Efendi ahz ve kabul eylediğini ve hâsılât mezkûreden baği iştirâ yirmi dört bin ve bakce 'öşürü sekiz yüz doksan ve soğan 'öşürü üç yüz kırk guruş ve yüz seksen beş kırat hinta ve yirmi altı buçuk kırat şa'yir ve on yedi kırat mercimek te'min eylediğini vesaire hâsılât defteri kendülerinde olmadığı cihetle ma'lûmları olmadığı ve Mehmed Efendinin defterin müvekkiline verildiğini 'alem kazberle isbât eylesine ve müvekkilinin mâl sandığına teslim eylediğini akceyi maliye kayduyla tâ'yîn ettireceğini ve Hasan Efendiye verildiği meblâğın alem kazberi zâyî' olmadığından bununla hâsılâtın mikdarı ve Mehmed Efendinin kabz eylediğini bâ beyâna isbât edeceğine ve kazazede ile Asafın celile anlara verilen akce mütala'asının tahkîkini

Sahife: 31 Numero :31

İsyânda bulunmasıyla iş bu 'öşür hâsılâtından dolayı mukaddeme mahkemeden virilen i'lamla Halil Ağanın derûhde eylediği nısf hissenin şerîtasının ve Mehmed Efendiye vuku'a bulan teslimatın 'alem kazberlerinin ve Ali Efendi tarafından tutulan defterin ibrâzına ve defter ibrâz olunmadığı halde Halil Ağaya verildiğinin isbât edilmesine 1 Nisan sene 96 tarihinde karar verilerek tarafına takdim olunduğunda karye-i mezkûrenin nısfını marû-z zikr üç yüz bin yedi yüz elli guruş bedel ile Halil Ağanın derûhde eylediğini havî 21 Temmuz sene 94 tarihli senedle ve meclis-i temyîzin i'lamı Mehmed Efendi tarafından ibrâz ve arasa-i defter kendüsünde olmayıb Halil Ağaya verilmiş iddüğünü ve ta'sir vakti kendüsü iltizâm eylediği Bertiz nahîyesinin ta'siri için Bertizde bulunduğunu ifâde olunmasına muhâkemenin ikmâli için tâ'yîn olunan günde Mehmed Efendi mahkemeye gelmemiş ve gönderilen da'vanın varakalarını dâhi adem-i müsâvatda bulunmuş olmasına mebnî usûl-ı muhâkeme-i hukuk kânûn-ı muvakkatin yüz kırk sekizinci maddesi mûcibince Kuyumciyân Artin Efendi vekil müsehhâr tâ'yîn kılınarak ikmâl muhâkemeğe müdâvemet olundukda Artin Efendi müvekkili Mehmed Efendinin takriri vechile defterin Halil Ağaya verildiğini ve müvekkili hâsılâtdan bir şeyi tesbit etmediğini ve hâsılâtın mikdarı sahîhinin beyânıyla müvekkiline teslim kılındığını Halil Ağanın evrâkla isbât eylesine ve musdaliye müvekkili dâhi vekil etmiş iddüğünden hâsılât için her iki tarafın musdaliye müraca'atla musdalinin kabz-ı tahkîk ettirirse andan etmediği takdirde sâcilerinden iddi'â olunmasını iktizâ edeceğine ifâde ve Ziron Efendi dâhi salifü-l beyân mîrasinin evrâkla isbâtı gayrı mümkün bulunduğu ve 'öşür mezkûre Mehmed Efendi tarafından fuzûlî ta'sir ve hâsılâtı ahz kılınmış iddüğü hasebiyle müdde'î vâkı'a şâhid ikâmesiyle tahkîk ettireceğini söylemiş olmasıyla nısf hisse bedelinin te'diye olduğu arasa olunan evrâk mütala'âsından anlaşıldığından bu cihetin karardan müstagni bulunduğu cihetle Mehmed Efendinin karye-i mezkûr fuzûlî ta'sirle hâsılâtını ahz ettiğini ve havâleten iddi'â eylediği teslimâtın sened 'alem kazberi zayî' edilmiş iddüğünden bu da'vanın Halil Ağanın şâhidle defterin Halil Ağaya verildiğini Mehmed Efendinin evrâkla isbât etmelerine edemedikleri halde yekdiğerinin tahlîflerine virilen karar üzerine Halil Ağa

tarafından şâhid olarak Haznedar oğlu Mustafa ve Çavuşlu Mahallesi'nden Bakkal Osman ve Karcı oğlu Ahmed ve Seksenler Mahallesi'nden vezir Mehmed Ağalar ve Pir Ahmed oğlu Hacı İshak ve Selanın oğlu Köker ve Celil zâde Ahmed Ağa ve Kösenin oğlu İsmail ve Medinenin oğlu Seyyid nâm kimesneler tâ'yîn olunan günde ikâme olunmuş olmadıklarından keyfiyyen bunlardan sevk olundukda bunlardan hazînedar oğlu Mustafa ve bakkal Osman ve İshak zikr olunan senede 'öşür mebhuse Mehmed ve Ali Efendiler toplar olduklarını görmüş iselerde mikdarı ma'lûmları olmadığını ve Ahmed Ağa dâhi hâsılât-ı mezbûrenin mûmâ ileyh tarafından ahz olunduğunu ve hatta Necib Efendinin konağına tarafeyn münasib görmek üzere varıb orada bağların 'öşürü tahrîriyesi bâ defter yirmi dört bin guruş bağ olub bundan tahsîl kılınan on sekiz bin iki yüz guruş kendüsüne teslim olunmadığını Mehmed Efendinin söylediğini ve mütebâkisini dâhi Mehmed Efendinin topladığını vezir Mehmed Ağa dâhi kendüsü sene-i merkûmda bağların tahrîri için ... olmadığı cihetle umûm bağların 'öşürü yirmi dört bin guruş bağ olub olmamasıyla yapılan defterlerin

Sahife: 32 Numero :32

Bir nüshası Mehmed Efendiye verildiğini ve hâsılâtını dâhi Mehmed ve Ali Efendiler toplar iddüklerini ve Köker dâhi kendüsü sene-i merkûmede karye-i mezkûrun ta'sir kolcusu bulunduğu mulasebesiyle yüz seksen kırat hinta ve şi'ar ve küşne ve mercimek ve nohud altı yüz seksen guruşda bakce 'öşürü hâsılâtı vâkı' olub bunlarla defterini mûmâ ileyh Mehmed Efendinin aldığını ve bağlarının hâsılâtı dâhi Mehmed Efendinin ahz ve defterini Ali Efendinin yazdığını çok yerde gördüğünü ve Ahmed Ağa ve İsmail dâhi karye-i mezkûre bag 'öşürünün yirmi dört bin guruş yazıldığını mûmâ ileyh Mehmedle birkaç adamın kendü bağlarının civarında defteri için söylediklerini istima' eylediklerini ve Hüseyin dâhi kendüsü karye-i mezkûrenin 'öşür müheviri olmadığı cihetle hinta ve şi'ar ve mercimek ve küşne ve nohud olarak yüz seksen ve bakce 'öşürü altı yüz seksen guruş hâsılâtı olub bunun defterini Mehmed Efendiye teslim ve aldığı yerlü yerinden tahsîl eylediğini ma'ruz-ı şehâdet de ifâde etmişlerdir bunun üzerine îcâb-ı lede't tezkîyye müdde'î Halil Ağanın vekili Ziron Efendi zabt olunan takrîrinde doksan dört senesi kırac ve kazı 'öşrünün nısf hissesini müvekkili Halil Ağa müdde'î âliyye Hamamcı begzâde Mehmed Efendiden bedel ma'lûm mukâbilinde derûhde ve iltizâm etmiş ise de 'öşür mezkûrun hâsılâtından müvekkilinin hissesine isâbet iden zahîren ve akceyi teslim etmiş iddügünden mikdar hâsılâtdan müvekkilinin hissesinin mûmâ ileyh Mehmed Efendiden tahsîlini iddi'â etmiş ve mûmâ ileyh Mehmed Efendi dâhi 'öşür mezkûr hâsılâtı ne mikdâr olduğunu bilmediğini ve kendüsü ahz etmediğini ve 'öşür mezkûrun nısf hissesi bedelinden mutâbık zimmetinde bin üç yüz elli guruş alacağını kaldığını beyân eylemiş ve tarafeyn yerinde bulunan sened ve şartnâme ve i'lam ve evrâkının ibrâzına virilen karar üzerine müdde'î âliyye Mehmed Efendi 'öşür-ü mezkûrun nısf bedeli olan üç yüz bin yedi yüz elli beş guruşluk merkûm Halil Ağanın deyn senediyle müvehhiren meclis-i temyîzden merkûm Halil Ağa üzerine yüz on iki aded osmanlı lirasıyla on yedi guruş zâi akcenin tahsiline dâ'ir istîmal eylediği hüküm i'lamı zuhurunda ve mecelle-i mezkûrdan musaddak olmakla meblâğ mezbûr kâmilten teslimat gösterilmiş ve merkûm Mehmed Efendi müvehhiren muhâkemeye ikmal etmeyerek yüz üstü bıragıb üç defa gönderilen ihdariye ve ihdarnâmeye adem-i musâvatda bulunmasından dolayı da'va vekillerinden Kuyumcıyân Artin Efendi vekil müsehhhar tâ'yîn kılınmasına ve vekil Ziron Efendi müvekkilinin iddi'â eylediği hâsılât ne mikdâr olub ve mûmâ ileyh Mehmed Efendinin kabz eylediği hakkında olan iddi'âsına şâhidle isbât etmesine karar verilerek mîrasının vekil Ziron Efendi 'öşür mezkûrun bag 'öşürü yirmi dört bin guruş ve bakce 'öşürü sekiz yüz doksan iki guruş ve soğan 'öşürü üç yüz kırk guruş ve yüz

seksen beş kırat hinta ve yirmi altı buçuk kırat şî'ar ve on yedi kırat mercimek olmadığını ve Mehmed Efendi tarafından ahz ve kabz eylediğini şâhidle isbât edeceğini bâ beyân isbât müdde'î zımında ikâme eylediği şâhidlerden Çavuşlu Mahallesi ahâlisinden Kırmılı oğlu Ahmed Ağa şehâdetde vakf-ı mezkûr dâhilinde bulunan bağların 'öşür hasılatı akcesi mûmâ ileyh Mehmed Efendi tarafından ahz ve kabz olunmadığı ve defteri Ali Efendi ma'rifetiyle tutulduğunu ve mûmâ ileyh Mehmed Efendi ile Halil Ağa meyânelerinde muhâsebe görmek üzere müteveffâ Necib Efendinin konağına varıldığında ber mûceb defter bag 'öşürü hâsılâtı yirmi dört bin guruşa bağı olup bundan on sekiz bin iki yüz gurusunu tahsîl ve kûsûründe bakâyâ gösterdiklerini ve bakâyâ-ı mezkûreden bir re'sini dâhi toplamış ise de mikdarı ma'lûm olmadığını şehâdet eylemiş ve 'Acemli Mahallesi'nden Halil zâde

Sahife: 33 Numero :22

Ahmed Ağa ve Mağaralı Mahallesi'nden Kösenin oğlu İsmail dâhi şehâdetlerinde sene-i merkûm bağ 'öşürü hâsılâtı yirmi dört bin gurusu olmadığını Mehmed Efendinin yedinde bulunan defterde gördüklerini şehâdet eylemiş ve Hatuniye Mahallesi'nden Debbağ Medinenin oğlu Hüseyin ve Çavuşlu Mahallesi'nden Bitlinin oğlu Könür şehâdetlerinde vakf-ı mezkûrun sene-i merkûme cevaben ve bağce 'öşrüne kendüleri me'mur olup ve yüz seksen kırata hinta ve şa'ir ve mercimek ve küşne ve nohud hâsılâtı ve altı yüz seksen gurusu bağce 'öşürü tutarı olup defteri ile hâsılât-ı mezkûre mûmâ ileyh Mehmed Efendi tarafından ahz olunmadığını şehâdet eylemiş olduklarından şuhûd-ı merkûmun mahalleleri ihtiyar meclisinden bâ-dereke-i müstevire serian ve alenen lede't-tezkîyye adli ve makbûl eşhada iddükleri ihbâr olmasına ve şâhidlerin şehâdetleriyle 'öşür mezkûre hâsılâtı müdde'î 'aleyh Mehmed Efendinin kabahatde bulunmadığı müstebân olmağa bağ hâsılâtı olan yirmi dört bin gurusu tahsîl olunan on sekiz bin iki yüz gurusu bağce hâsılâtı altı yüz seksen gurusuna cem'aten on sekiz bin sekiz yüz seksen gurusu müdde'î Halil Ağanın nısf hissesi olan meblâğın ve hubûbat 'öşründen yüz seksen kırata zahîreden kezalik müdde'î Halil Ağanın nısf hissesine isâbet eden doksan kırata zahîre-i müteveffânın müdde'î 'aleyh Mehmed Efendinin müdde'î Halil Ağaya virmesine ve i'lam ve sûret ve teblîğ harcı olmak ve müdde'î 'aleyh Mehmed Efendiye rücû etmek üzere alınması îcâb eden iki yüz doksan altı gurusu resm-i mecidiyeye yirmi gurusu ol emrde Halil Ağadan ahzına gıyâben ve müttefikten 22 Zi'l Ka'ade sene 97 ve 14 Teşrîn-i Evvel sene 96 tarihinde karar verilerek tarafına takdim olundu

fî 6 Zi'l-Hicce sene 97 ve fî 28 Teşrîn-i Evvel Sene 96

Re'si A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır

Başkatib

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden Karamanlı Mahallesi'nde mukîm mülâzım makûlesinden Kasber oğlu Manuk tarafından verilen dokuz numrolu ve 15 Şubat sene 97 ve 8 Şubat sene 96 tarihli arzûhalde doksan altı senesine mahsûben meydan-ı müzâyedeye çıkarılan arsasına keyl resmi üç yüz kûsûr Osmanlı lirasına bağ alıb ziyâdeye çıkarıldığı halde hükûmet anbarından fûruht olacak hâsılât ve zahîr 'öşriyye için müşterikleri tarafından resm-i keyl mukâvelesiyle resm-ı mezkûreye beş yüz iki aded Osmanlı lirası bedel ile der'uhde ve iltizâm etmiş ve zikr olunan zahîr 'öşriyyeden fûruht olunan bir mikdarının resm alınmış iken on bin kırata mütecâviz mikdarından resm edilmemiş olmadığı gibi derdest müzâyede bulunan zahîreden dâhi müşteri tarafından resm-i keyl verilmesi şart kılınmış iddügünden ve bu ise mağduriyetini mûceb olacağından hükûmet namına olarak müdde'î mutasarrıfı sa'adetlü Münib Paşa hazretleri ve 'öşür me'muru 'izzetlü Ali Rıza Efendi ile muhâkemelerinin bi'l-icrâ

fûruht olunan ve alınacak zahîreden resm keylesinin alınmasını veyahud müvehhiren tarafından zam edilen meblâğ resm mezkûre bedelinden tenzîl olması husûsunun hükmü rabt ve iddi'â olunmasına

Sahife: 34 Numero :34

ve olunan da'vet üzerine müdde'î merkûm bizzat Mer'âş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelerek Kuyumcıyân Artin Efendiye tescîlen tevkîl eylemiş ve mutasarrıf müşârü'l ileyh cânibinden dâhi bâ vekâletnâme-i masrafa Çakmakyan Ziron Efendi vekil tâ'yîn kılınmış olmagla muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifâr olundukda Artin Efendi arzûhal-i mezkûrun mündericâtını tekrar ettikten başka rûsum-ı mezkûrenin müzâyedesi esnâda müvekkili tarafından zehâ'ir-i mîrîyenin dâhi resm-i keyli olunur ise zamm olacağı ifâde olunmasına mebnî bu bâbda makam-ı mutasarrıfdan olunan istizâna cevâben Haleb Vilâyet-i Celilesinden şeref-vürûd iden 26 Şubat sene 95 tarihli emrânâmede zehâ'ir-i mîrîyenin rûsûm-ı keylesi müşterisinden alınmak üzere ihâlesi irâde buyrulmuş olduğu mutasarrıf müşârü'l ileyhle idâre meclis heyeti tarafından alenen tebliğ olunması üzerine mârû'z-zikr müvekkil arsa rûsûmunu beş yüz iki liraya der'uhde eylemiş ve müvekkilinin verdiği yedi yüz beş numrolu arzûhalin bâlâsına dâhi arsa civarındaki dar anbar olan zahîre için müşterileri tarafından rûsûm-ı keylesinin alınması i'lam olunmasına ve ber vechi muharrir rûsûm-ı mezkûrun zehâ'ir mebhûsanın keylesi müşterilerinden alınmak şartıyla heyet-i idâre ve mutasarrıf müşârü'l ileyh müvekkiline ihâle eylemiş olduklarından bu cihetini bâde'l isticâb inkârda bulunurlar ise heyet-i mezkûre ile mutasarrıf müşârü'l ileyhe yemin teklif ideceğini ve rûsûm-ı mezkûre bedelinin nısf cânib ve vakfe ve nısf diğeri dâhi beldenin ta'mir ve tezyinatı için belediye idâresine â'id olub bu ise muhâfaza için ikâme-i da'vaya müdde'î umûmilerin mükellef olduğu husûsatdan bulunduğundan bu bâbda mer'âş müdde'î umûmi muâveni 'izzetli Mehmed Efendinin dâhi muhâkemeye dâhil olunmasını ve bir de iş bu rûsûmun ihâlesine dâ'ir evrâkın mahallerinden celb ve mutala'â kılınmasını beyânda bulunmasına Ziron Efendi dâhi mezkûr 26 Şubat sene 95 tarihli vilâyetin emr-i telgrafiyesinde zehâ'ir-i mîrîye keyl ve kaza rûsûmunun taa'rrûf ve mahalinde cârî olan ka'idesi vechile müşterisi tarafından verilmesi irâde buyrulmuş ve müzâyede pusulasına dâhi bu vech ile şerh verilmiş ve Artin Efendinin müvekkiline ihâle olunan dâhi arsa keyl rûsûmu olub bunun te'amül-ı kadîm ve ka'ide-i câriyesi ise Artin derununda fûruht olunan zehâ'irden nâm resm ve hâricinde olub keyl vekili Artinden celb olunarak satılan zehâ'irden nısf resmi alınmakdan 'ibâret bulunduğunu ve arsaya müraca'at olunmaksızın hâricde diğeri keyl ile satılan zahîre resm-i keyliyeden müstesnâ olmadığını ve zehâ'ir-i mîrîye dâhi arsanın hâricinde verilen muvazzaf hadem ma'rifetiyle ve İstanbul keyliyle ölçülüb nizâm ve usûl dâ'iresinde müşterilerine fûruht edilmekde bulunduğundan bundan mültezimin keyliye almaga hakkı

Sahife: 35 Numero :35

Olmadığını ve meclis-i idârenin mezkûr arzûhalin bâlâsındaki i'lamında arsa civarındaki mîrî anbarından resm-ı keyile alınmak iktizâ eder ise de deyü bir mutala'â ve inkâr gösterilib bu ise hükmü kazâi â'id olunamayacağı ve olunsa bile resm-ı mezkûr zahîrin müşterilerinden alınması lazım geleceği hasebiyle meclisin kararının müşterilerin hukukuna sirâyet edemeyeceğini ve müzâyede pusulasıyla mültezimin senedinde ihâle der'uhde olunan arsa-i keyl resm-i bulunmadığı münderic olub arsanın civarında satılamayacak mîrî zahîrinden resm-i keyilesi alınmasını tasrî' ve derc edilmediği cihetle ihâlenin esâsı bulunan böyle müzâyede pusulası ve senedin ahkâmın hilâfında müvekkile hibe-i idâreye yemiş verilmek fevka'l'ade bulunduğunu ve müvekkile hibe-i idâre resm-i mezkûrun sûret müzâyede ve ihâlesi hakkında hükümetce

mevzûu bahis olan ve tefrîka ve usûlün hilâfında olarak arsa haricinde fûruht olacak bâ umûm zahîreden keyile almaklığını şart ederek ol vech ile mültezime ihâle eylemiş olsa bile bunlar hükümetin vekil oldukları cihetle asılları bulunan hükümetin nizâmına tâ'yîn eylediği şerâit mugâyir ettikleri mu'âmele ve mübaya'â ve akidin mecelle ahkâmınca nâkız olmayacağı misüllü kendülerine yemiş vermesi dâhi lazım geleceğini varise merkûmda zahîr mîrîyeden resm-i keyile alamayacaklarını mültezimlerin derk etmelerine binâ'en rûsum-ı mezkûre sene-i sabıkından dün-ı fiyatıyla ihâle olmadığını sūrûd ve isyânla Artin Efendinin da'vasının reddini talep eylemiş olması üzerine Artin Efendi padişahi müşârû'l ileyhle heyet-i idâreye teklif eylediğini yemin kendü kavî ve şartlarına mahsûs olmadığını resm mezkûrun sene-i sabık bedeli liraya nisbetle pek kıymeti iken olan kâime olup bu seneki bedeli bu nisbetle sabıkını tecâvüz eylediğini ve ahâlî tarafından hâricde fûruht olunan zahîreden resm-i keyile alınması kendüsünün iddi'âsına mukayyis olamayacağını ifâde eylemiş olmasıyla bazı evrâkı ma'âdan mûmâ ileyh i'tâ kılınıb mûmâ ileyh tarafından zeyrine yazılan takrîrin hulâsaten mütteli dâhi zahîr-i mîrîyenin resm-i keyilesi müşterilerinden alınması hakkında gelen telgrafnâme-i vilâyet penahinin müzâyede pusulasına şerh verdikten sonra vuku' hümâyunla mültezime merkûmun der'uhde ve iltizâm etmiş iddûğüne ve mecelle ahkâmınca şart ra'ıyyet lazım geleceği cihetle satılan zahîr mîrîye için mültezimin müşteriden resm-i ahzine salâhiyeti olup fakat maaşlarına mukâbilan ve mâl sandığından alacakları akceye mübâdeleten asâkir-i nizamiye ve zabtiyeye verilen zahîreden keyl resm-i alınmak icâb etmeyeceğini beyândan 'ibâret bulunmuştur icâb-ı lede't tezkîyye tarafına vekillerinin takdir ve ifâdeleriyle müdde'î umûmi muâvenetinde takriri livâ el müsala'a keyl resm-i mültezimini müdde'î Manukun vekili Kuyumcıyân Artin Efendi takririnde resm-i mezkûrun müzâyede esnâsında ve otuz bin kûşür gurusu bağı olmadığına emânet 'öşürü zahîrenin sayan fûruhtunda müşterilerinden resm-i keyl alınmak üzere şart edilerek müvekkili tarafından resm-i mezkûr üzerine

Sahife: 36 Numero :36

Ve Asahim ile beş yüz iki liraya iblâğ ve ol vech ile rûsum-ı mezkûru der'uhde ve iltizâm eylemiş ve hükümet anbarından fûruht olunan zehâ'irden bir mikdarının resm-i müvekkili tarafından ahz olunmuş iken şimdiye kadar on bin kırat mütecâviz mikdar zehâ'irden resm alınmadığı ve el yevm müzâyedesini derdest bulunan zehâ'ire dâhi resm-i keyilesi müşteri tarafına â'id olacağı şart edilmediği cihetle hükümet namına olarak mutasarrıf sa'adetlü Münib Paşa hazretleriyle muhâkemelerinin icrâ satılan ve satılacak zehâ'irden resm-i keyliyesinin aldırması veya da mukâveleden dolayı bi'l-âhire zan edilen ma'lûm ol mikdar meblâğın bedelinden tenzîline hükm verilmesini ifâde eylemiş ve hükümet vekili Çakmakyan Ziron Efendi dâhi takrîrinde emânet 'öşürü zehâ'irden resm-i keyl verilmesine dâ'ir bir şart olmayub ancak 26 Şubat Sene 95 tarihinde vilâyet-i celileden şerefvürûd iden telgrafnâmede zehâ'ir mîrîyenin keyl ve tahzir resminde ta'rifesi mahalinde cârî olan ka'idesi vech ile müşterisi tarafından verilmesi muktezâ olmadığı irâde buyurulub ve buranın ka'idesi ise arsa derununda satılan zehâ'irden tam ve hâricde satılub arsadan celb idilen keyl ile ölçülenden nısf resm-i keyl alınmış olup ve mirî zehâ'iri ise arsanın hâricinde ve mîrîye â'id İstanbul keyli ile satılmakda olmadığından mirî zehâ'irinden resm keyl alınmak ka'ide-i sabıkaya mugâyir olduğundan mirî zehâ'irinden resm-i keyl almağa mültezimin salâhiyeti olmadığından da'vanın reddini talep eylemiş ve müdde'î umûmi muâveni Mehmed Efendi beyân eylediği mutala'âsında 26 Şubat sene 95 tarihli telgrafnâme-i vilâyet penahi mûcibince mirî zehâ'irinin rûsum-ı keyliyesi müşterisinden istifa olunması emr-i 'âdet ve ka'ide-i ma'rufa ve müttehindeden demek olacağı ve âhiren şerefvürûd iden fî 6 ve fî 11 Ağustos sene 96 tarihli telgrafnâme-i vilâyet penahi

mûcibince keyl rûsûmundan müstesnâ olması lüzûmu derkâr ise de müzâyede pusulasının tedkikinden müstebân olacağı vech ile mültezim merkûm zehâ'ir-i mirîyenin keyl-i rûsûmu müşterisine â'id olmasına dâ'ir olan telgrafnâme-i vilâyet penahinin müzâyede pusulasına derc olunduktan sonra pey sürüb mezkûr rûsûmun bedelini beş yüz küsur liraya iblâğ eylediği ve mecellenin madde-i mahsûsasınca şart ria'yet lazım olduğu ve şu halde mültezimin zehâ'ir-i mirîye müşterisinden resm-i ahzına salâhiyeti olacağı ve asâkir ve zabtiyyeye virilen zehâ'ir satılmakla virilmeyüb mu'aşirine mukâbele-i mâl sandığından verilmesi lazım gelen akceye mübâdeleden virile geldiginden bu mukâvele zehâ'irden keyl rûsûmu almaga salâhiyeti olmadığını beyân olmasına ve muhâkemeye hitam virildikten sonra hükûmet vekili Ziron Efendi tarafından fî 21 Teşrîn-i Evvel sene 96 tarihli virilen müzekkerede arsa haricinde her nerede olur ise olsun satılan 11 resm mezkûr mirîden alınmayub müşterisinden alınmak şartı ve tarafınca kabul ve te'hîr kılınmış ve bu halde mültezimin hukuk-ı müşterilerin zimmetine ta'alluk itmiş demek olacağından ve müşteriden alınmasına hükûmet tarafından muâvenet idilmiş olduğundan bu yüzden hükûmet 'aleyhinde husûmete hakkı olmayub müşterilere müraca'at ve da'va itmesi ve hükûmetin hasım tanımaması beyân olunmuş Derkenar

Sahife: 37 Numero :37

Rûsûm-ı mezkûrun müzâyede pusulasının tedkikinde rûsûm-ı mezkûrun heyet müzâyedesinde vilâyet-i celileden olunan istizân üzerine 26 Şubat sene 95 tarihli vilâyet penahiden şeref-vâki' olan telgrafnâmede zehâ'ir-i mirîyenin keyl ve kantar rûsûmunun tefrîkası ve mahalinde cârî olan ka'idesi vech ile müşterisi tarafından virilmesi müktezâ iddüğü emr ve irâde buyurulub ve telgrafnâme-i mezkûr müzâyede pusulasına derc ve bu şartla müzâyede olunub mültezim merkûm Manuk Ağa uhdesinde beş yüz iki liraya takrîr ve ihâle kılındığı anlaşılmış ve vilâyet-i müşârü'l ileyhden fî 6 ve 11 Ağustos Sene 96 tarihli telgrafnâmede satılan mirî zehâ'irden ve askere virilen zahîre için keyl rûsûmu almaga mallarının hakkı olmadığı irâde buyrulduğu görülmüş ve heyet müzâyede ve ihâlede mirî zahîrenin resm-i müşterisinden alınmak üzere şart kılınmış olup ve vekil Ziron Efendinin müvehhiren virmiş olduğu müzekkereye nazaran müdde'î merkûm Hakkının talebi için müşteriye müraca'at edüb bu bâbda hükûmetle muhâsımaya hakkı olmadığı gösterilmiş halbuki müdde'înin iddi'âsı bin sekiz resmi mezkûrun tahsili husûsu olmayub mirî zehâ'irden resm-i keyl almaga mültezimin hakkı olmadığı cevâbı virilmekte olmadığı ve hükûmet tarafından virdirilmekte bulunduğu iddi'âsından 'ibâret bulunduğundan Ziron Efendinin bâ müzâkere ifâdesi vasî olduğunu ve asker nizamiye zabtiye kâin maaş ve tayinatları için mîrîden verilen zehâ'ir bey'a hükmünde olmayub nakd makamında verilmekte olduğundan zehâ'ir-i mezkûreden mültezimin resm-i keyl almağa hakkı olmayacağını ve rûsûmu mezkûrun heyet-i müzâyede de zehâ'ir mîrîyyenin fûruhtunda keyl rûsûmunun müşteriden alınmasına dâ'ir müzâyede pusulasında munderic şart mecellenin seksen üçüncü maddesi mûcibince ra'iyet olunmasına ve rûsûmu mezkûrun müşteriden ahzına muhâlefet olunmasına ve resm-i keyl mültezimin müşteriden almağa hakkı olduğuna ve hükûmetle müdde'î merkûm rücû' olmak üzere yüz guruş i'lam ve kırk guruş sûret ve teblîğ harcı olarak yüz kırk guruşun borc harc mahsubuyla müdde'î merkûmdan alınmasına gurre-i Zi'l-hicce sene 97 ve 23 Teşrîn-i Evvel sene 96 tarihinde kabil-i istînaf olarak müttefiken karar verilub tarafına takdim olundu

fî 14 Zi'l-hicce sene 97 ve fî 5 Teşrîn-i Sanî sene 96
Re'is A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır
Başkâtib

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden ve Şekerli Mahallesi ahâlisinden alacacı esnafından Kotuz oğlu Hamparsum tarafından vâlidese Sema'ya vekâleten virilen dört numrolu fî ve 3 Şubat Sene 96 tarihli arzûhalde müvekkilesinin mahal-i mezkûreden kâin tarafları tarîk ve i'lam ve Çopot oğlu ve şeyh Mesud oğlu hâneleriyle mahdûd ve bir bâb menzilin arka tarafından arsa-i altı arşun yedi barmak ve doksan sekiz arşun

Sahife: 38 Numero :38

Üç yüz barmak mesafe mahâline bin guruş saman mûkabilinde mezbûre sema Teb'a-i Devlet-i Müşârü'l İleyhden mahalle-i mezkûrede mütemekkîn ziraatçı esnafından Şencihad oğlu Mustafa Ağaya ferâğ etmiş olduğu halde ağayı mûmâ ileyh esnâ-i ta'mirde hakkından ziyâde olarak bir arşun borc mesafe mahâlî nüzulu zabt üzerine hâne inşâ eylemiş olmadığından bi'l muhâkeme nüzulu zabt ettiği mahâlin heyet-i aslîyesiyle i'âdesi husûsun hükmü rabtı iddi'â olunmuş ve olunan da'vet üzerine mezbûre sema tarafından bâ vekâletnâme-i musaddaka Çakmakyan Ziron Efendi ve vekâleten ve müdde'î aleyh Mustafa Ağa asâleten Mer'aş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelmiş olduklarından emr-i muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifar olundukda vekil Ziron Efendi zabt olunan takrîrinde arzûhal-i mezkûrun mündericâtını tekrarla mu'âmele-i ferâğ havî merkûm Mustafa mührüyle müvekkilesine verilmiş olan senedi arsa ve mahal-i münâzaun fihin keşf olunmasını ifâde eylemiş ve merkûm Mustafa dâhi mevzûu bahis ve zirâ' olan mahâl dâhi kendüsünün satın aldığı mahâl dâhilinde bulunduğunu ve mezbûreden arsayı alır iken arsa olunan senedi vermiş ise de sayan mübâya'âda arşun takridiyesi olmayıb senedde arşun kalemini mezbûre kendi vekiline yazdırmış iddûğunu beyân etmiş olmasıyla mahâl-i münâzaun fihinin arzan tûlen kaç zirâ' olub Mustafanın satun aldığı mikdardan ziyâdeye tecâvüz edüb etmediği anlaşılmak üzere usûl-ı muhâkeme-i hukuk kânûn-ı muvakkatin altmış üçüncü maddesi mûcibince Belediye Mühendisi Ali Rıza Efendiyle me'mur odalarından Yabancı oğlu ve anın ehli-i hibre ve a'zadan Osman Efendi müvehhir tâ'yîn olunub bunlar ma'rifetiyle keçe şehri Zi'l Ka'adenin ikinci Perşembe günü mahâl-i mezkûrun keşfine 29 Şubat sene 97 tarihinde karar ve i'dâdî olarak karar verilmesi üzerine mu'âmele keşfinin icrâsıyla müvehhir mûmâ ileyh ile ehli-i hibreler tarafından verilip sûreti tarafeyn teblîğ olunan ve hulâsası merkûm Mustafa ile Semanın hâneleri arasına müceddeden inşâ olunan duvar ile mahdûm duvarın meyânı yagni sade arsası zirâ' ... altı zirâ' on yedi ve zikr olunan duvarların 'arzları on dokuz barmak olduğu mahdûm olan duvarın akdemi müceddeden inşâ kılınan duvarın ... esnâda tarafeyn mevcûd olub aralarında muvakkat namı hasıl olmadığı ve inşâ edilen duvarın masarısı her iki taraftan tesvîye olmadığı mezbûrenin evladlarının yakından ta'mir ve inşâ eyledikleri hânenen merkûm Mustafanın hânesine nâzır hâdis olarak ve zâyi' etmiş olmadıkları pencereleri ibtal eylemek üzere Mustafanın hânesi üzerine muhaddesen bir kıt'a inşâ eylemiş münazâ mezkûrenin zuhuruna sebebiyet verilmesi iddûğünde inde'l tahkik talan olmadığını beyândan 'ibâret bulunan

fî Teşrîn-i Evvel sene 96

Sahife: 39 Numero :39

Tarihli raporda tarafına muvâcehesinde kıraatle bir diyecekleri olub olmadığı sevk olundukda Ziron Efendi meblâiyeyi tevsif iden Mustafanın senediyle raporda mündericâtını muvâzene ve mûkayis olundukda merkûm Mustafanın müvekkilesinin

arsasından yirmi dokuz barmak bir gasb etmiş olmadığının anlaşıldığı ve eğerçi iki duvarının yeri müvekkilesiyle Mustafanın müşterilerinin malları denilir ise bu hesabca gasb olunan malların on dokuz buçuk barmakdan 'ibâret olacağını ve raporda duvarların akdem ve inşâsı esnâsında tarafına hazr olub ol vech ile yapılmasına rızâ gösterdikleri beyân olunmuş ise de öyle şehrin mahruc mahâlindeki arsadan ma'lûm ol mikdar mâlların hibe veyahud ferâğ tarîkiyle terk olacağından böyle hibe ve ferâğ dâ'iresinde ve tapu var ise ibrâz olunmasına ve olmadığı halde senedin ahkâmına mûgâyir olan akvalin kabul olunamayacağını beyân etmiş ve Mustafa dâhi mahâl-i mezkûr-ı mezbûrenin kendüsüne fûruht edib duvarı kendüsünün akdem ettiği ve masarîfının dâhi müştereken verildiğini bâ beyâna isbât edeceğini ve isbâtdan âciz kaldığı halde mezbûrenin tahlîfini söylemiş olmasına mebnî Ziron Efendi müvekkilesinin duvar akdemine müktedâr olmadığını ve satılıb alınan malların altı arşun yedi barmak olmadığını senedinde Mustafanın ikrar eylemiş demek iddüğü cihetle böyle ikrarı hilâfında isbât ve yemin da'vasının mesmû' olamayacağını ifâde de bulunmuşdur zikr olunan sened dâhi tarihsiz ve Mustafa mührüyle mahsur olub mündericâtı hâtim civarında boyacı arşunuyla altı arşun yedi barmak aynı sekiz arşun üç yüz barmak üzerine ve yekûn kerestesi kendü tarafına olmak üzere Kotuz oğlu Akopun 'iyâli Semanın hânesinde gündeği arka içerüsünü ber vech ile beş bin gurus bey'a sahîh ile alıb ve kendüyle aramızda bulunan duvara tarafımıza iktizâ olacağı mahâl-i kadar her kaç gurus gider ise müceddeden inşâ olmadığında nısfını şerh olarak tarafından verib ve andan yukarı üç arşun kaldırdıkları halde yekûne münazâ olmak üzere iş bu senedü tarafından Sema yedine i'tâ kılındığını beyândan 'ibâret görünmüştür bunun üzerine icâb-ı lade't tezkıyye müdde'î mezbûre Semanın vekili Ziron Efendi iddi'âsında tarafına yedlerinde bulunan bir kıt'a sened mûcibince müvekkilesi mezbûre Sema hânesinden altı arşun yedi barmak mahâllini müdde'î 'aleyh Mustafaya satmış iken merkûm Mustafa arsasına duvar inşâ ettirdiği sırada almış olmadığı mallardan mâ'ada fazla olarak bir reb'i arşun müvekkilesinin hânesi cihetine tecâvüzle kazulu duvar inşâ ettirmiş olduğundan duvar-ı mezkûrun akdemiyle mahal kazule-i mezkûrun müvekkilesi tarafına i'adesine iddi'â eylemiş ve müdde'î 'aleyh Mustafa dâhi mezbûrenin hânesinden kazule mahâl-i atîk duvar ile şimdiki inşâ olunan duvarın arasında bulunan mahâl-i mezbûreden satın aldığını ve buna dâ'ir birer kıt'a sened tanzîm ve tarafına yedlerinde bulunacağını beyânla mezbûre tarafından ibrâz olunan sened kendüsünün olmadığını tasdik eylemiş ve mahâl-i mezkûrun keşfine sebebiyet ve ehli-i hibre tâ'yîn ve keşf ettirdiklerinde verdikleri raporda atîk duvar ile mahdud duvarın arası bizzat inşâ ve masarîf dâhi müşterilerin olarak tesvîye eylediği ehli-i hibre ve merkûmun ihbârlarından mukîm olacağı ve iş bu münazâ müdde'îye mezbûrenin müdde'î 'aleyh Mustafanın müvellisine nâzır ihdas eylediği pencereleri kaçırıldığından Mustafa tarafından duvar inşâ edüb pencereleri kapadığından

Sahife: 40 Numero : 40

neşet eylediği anlaşıldığı gösterilmiş ve vekil Ziron Efendi takrîrinde duvar-ı mezkûrun bu vech ile inşâsına razı olacağına dâ'ir sened tanzîm ve resmi tapuya rabtı lazım geleceği derkar bulunacağını ve merkûm Mustafa pederinde öyle bir sened var ise ibrâz etmesini beyân eylemiş ve müdde'î 'aleyh Mustafa dâhi müceddeden inşâ olunan duvar ile atîk duvarın arasında olan mahâl-i satın aldığını isbât edeceğini ve isbât lazım gelmez ise mezbûreye yemiş teklif edeceğini beyân eylemiş ve tarafına pederinde olub tarafınca tasdik kılınan sened mutala'â olarakda mezbûre Sema hânesinin arsasından altı arşun yedi barmak mahâline bin gurus satdığı ve merkûm Mustafa dâhi ol mikdar mahâl-i meblâğ mezbûr mûkabilinde iştirâ eylediği görülmüş ve merkûm Mustafa satın aldığı mahâlden fazla olarak yirmi dokuz barmak mahâl-i mezbûrenin mülküne

tecâvüzle gasb eylediği keşf raporda müttelinden ve gasb merkûm mahâl-i mezkûre sebebi şer'î zamlıya olmayarak duvar binâ eylediğini olunan muhâkemelerinde anlaşılmış olmagla mecellenin bin dokuz yüz altıncı maddesi mûcibince gasb merkûmun müdde'îyye mezbûre Semanın yerine binâ eylediği duvarın kal'aina ve i'lam ve sûret ve teblîğ harcı olmak ve merkûm Mustafaya rücû' etmek üzere alınması icâb eden altmış gurusun evvel emrde müdde'îyye mezbûreden ahzine ekseriyetle 6 Zi'l Hicce sene 97 ve 28 Teşrin-i Evvel sene 96 tarihinde kat'iiyen karar verilerek tarafına takdim olundu

96 sene Teşrin-i Sanî 11 fi ve 97 Sene Zi'-Hicce 21 fi
Re'si A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır
Başkâtib

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden Duraklı Mahallesi'nde mukîm ziraatçı esnafından Parsil oğlu Mustafa bin Hacı Mahmud tarafından virilen 18 Şubat sene 97 tarihli arzûhalde iki sene mükaddem pederi müteveffâ Hacı Mahmuddan hayatında iki bin gurus saman ve mevzû' mukabilinde iştirâ ve tefrîğ etmiş olmadığı ve etraf şehirde vâkı' Bertiz Nâhiyesinde hulâsalı tarabında vâkı' tarafları Hacı Mahmud bağı ve Eşkici oğlu Osman tarlası ve duvarı ile Mahmud Çömle bağı demekle mâ'ruf bir kıt'a bağı birâderi Hacı Mahmud tarafından vuku'a bulan müdâhalenin men' ile bağın tapusunun i'tâsı olmadığı takdîrde esmani olan mübaşi mezbûrun icâb edenlerden tahsili iddi'â olunmasına ve tarafeyn müdâven dâhilen Mer'as Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelerek müdde'î merkûm Nişancıyân Minas efendiye ve müdde'î 'aleyh merkûm dâhi Çakmakyan Ziron Efendiye tescilâten tevkîl etmiş olduklarından muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifar olundukda Minas Efendi arzûhal-i mezkûrun mündericâtını tekrardan başka mezkûr bağın mübâya'âsıyla akcesinin teslimi hakkındaki mîrasını isbât zimmetinde tapu ve evrâk saire olmadığından ve bu gibi mübâya'â maddesinde bâ beyâna isbâtı hâiz bulunduğundan mârû'z-zikr bağın müvekkilinin pederinden tefrîğle akcesini teslim ettiğini ikâme-i şuhudüle isbât edeceğini ve bağı müvekkilinin zilyed bulunduğunu beyân eylemiş Ziron Efendi dâhi zikr olunan bağı müdde'î merkûmun iştirâ ve esmanını i'tâ eylediği müvekkilinin mahbûlu olup Hacı Mahmud Ağanın vefâtından sonra müvekkiliyle diğer variseye intikali icrâ olunub tapuya dâhi rabt kılındığını ve müdde'î merkûmun bağı tefrîğine ve akcesine i'tâsına dâ'ir tapu senedi ve 'alem kazber var ise ibrâz etmesini yoksa kânûn-ı muvakkatin neşrinden mukaddem iştirâ ettim da'vasında bulunduğunda bu bâbda şahid iştirâsı uyamayacağı ifâde de bulunmuş olmasıyla iş bu bağı müstakillen müvekkilinin zilyed olmadığını Minas Efendinin bâ beyânına isbât etmesine

Sahife: 41 Numero : 35

Salı Şubat sene 97 tarihinde karar verilip tarafına takdim olunması üzerine Minas Efendi ber mûceb-i karar-ı mezkûr bağı müvekkilinin zilyed olduğunu Divanlı Mahallesi'nden Dertli zâde Mehmed Efendi ve Duraklı Mahallesi'nden Osman Efendinin oğlu Mustafa Efendilerin şehâdetleriyle isbât eylemiş olması üzerine salifü-z zikr bağı iki bin gurus mübaya'â ve esmanının te'diye olduğunu müdde'înin şahidle isbât eylemesine karar karîne olarak 7 Zi'l Ka'ade sene 97 tarihinde karar verilip tarafına takdim kılındığını Minas Efendi mîrasına şahid olarak Kazancı zâde Hacı Ahmed Efendi ve Yahya Efendi vesaire ye haber vermiş ise de bunları iştirâ için tâ'yîn olunan gece şehrin teşrin-i evvelin altıncı bazar ertesi günü ikâme edemediği cihetle zikr olunan bağı pederinin müdde'î merkûm Mustafaya saman mezbûre mukâbilinde satıldığını ve şahsına aldığını 'Adem 'Ali Mustafanın talebiyle Mahmudun tahlîfine 19 Zi'l Ka'ade sene 97 tarihinde karar verilerek tarafına takdim olundukda Minas Efendi

şâhidlerin 'adem ikâmesi bazısının hissesine ve bazısının bağlarında olmadığından tekrar bir ... tâ'yîni talebiyle yemin teklifinde bulunmuşlardır bunun üzerine icâb-lade't tezkıyye müdde'î Mustafanın vekili Minas Efendi isbât müdde'î zımnında muhâkemeye ikâme edeceği şâhidleri tâ'yîn olunan günde gösteremediği gibi müdde'î 'aleyh Mahmudun tahlîfine dâhi taleb olunmadığından mecellenin bin sekiz yüz on dokuzuncu maddesi mûcibince müdde'î merkûmun mu'ârazadan men'ine ve i'lam ve sûret ve tebliğ harcı olmak ve müdde'î Mustafaya rücû etmek üzere alınması icâb eden doksan gurusda müdde'î 'aleyh Mahmudun ahzine mütefakken ve kat'ıyyen 8 Zi'l Hicce sene 97 tarihinde karar verilerek tarafına takdim olundu

fî 21 Zi'l-Hicce sene 97 ve fî 11 Teşrîn-i Sanî sene 96

Re'si A'za A'za Müsveddesine Mutabıktır

Başkâtib

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden Şekerli Mahallesi'nde mukîm mahkeme-i bidâyet a'zasından Muradyan Kiforok Efendiyle tüccarından birâderleri Panos ve Kirkor ağalar tarafından virilen yedi numrolu ve 12 Şubat sene 97 tarihli arzûhalde Teb'a-i Devlet-i Müşârü'l İleyhden Şekerli Mahallesi'nde mütemekkîn tüccar makûlesinden Kisan oğlu Ohannaes ve birâderleri Karabet ve Asvanan zimmetlerinde kefil bi'l mâl olarak alacakları olan on üç bin altı yüz gurus mukâbil merkûmunun fûruht ve bey'a etmiş olmadıkları mahalle-i mezkûre de vâkı' tarafları tarîk ve Artin ve Kirkor ve Hamparsum hâneleriyle mahdud bir bâb hânenin re'si ferâğının icrâsı veyahud meblâğ mezbûrun tahsîli hususunun hükmü rabt iddi'â olunmasına ve tarafeyn müdâven Mer'aş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelerek müdde'îlerden Bogos Ağa Çakmakyan Ziron Efendiye ve müdde'î 'aleyhler dahi Kitabcıyan Minas Efendiye tevkîl eylemiş olduklarından emr-i muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifar olundukda vekil Ziron Efendiyle asil mûmâ ileyh Kiforok Efendi ve Kirkor Ağa arzûhal-i mezkûrun mündericâtını tekrar ettikten sonra merkûmunun altı kıt'a sened mûcibince deynleri olan meblâğın muhâsebesi bâ te'diye on iki bin sekiz yüz gurus borcları zuhûr edib evvel esnâda

Sahife: 42 Numero : 42

Taraflarından sekiz yüz gurus dâhi virilerek cem'aten on üç bin altı yüz gurus gurre 5 Rebiü-l Evvel sene 97 tarihinde müdde'î 'aleyh merkûmunun mühürleriyle mahsûr bir kıt'a sened ahz ve iş bu meblâğ mukâbil menzil-i mezkûru bey'a baş şer'î ile müvekkillerine bey'a etmiş ve mezkûr senedin fuzûlî atîk ve cedîd hesablarının görölüb birbirlerinde bir alıb virecekleri kalmamış olduğundan ibrâlaşdıklarına dâhi şumûl bulunmuş iddûğünü ve zikr olunan akcenin kırk şahsi i'tibârıyla on yedi şahsi Kiforok ve on üç şahsi Kirkor Efendiler kendülerin malı müşterikleri bulunduğu cihetle sened-i mezkûrun tarihine kadar müdde'î 'aleyh taraflarından ve da'va irâe etdiler vekil Minas Efendi dâhi müdde'î mûmâ ileyhde müvekkillerinden pederinizin altı kıt'a sened mûcibince borcu vardır diyerek ibrâz ettikleri senedi aldıktan sonra mezkûr altı kıt'a senedi ibrâz ve müvekkillerine i'tâ etdikleri vakit iş bu altı kıt'a senedin nutk olmadığı meblâğ mukâbil ruhsat olarak müdde'îlere bin dokuz yüz on kırat sayır ve dört yüz kırat nohud verilmiş iddûğünü görmeleri üzerine verdikleri senedi geri istemişler ise de alamadıklarını ve şimdi iş bu nohud ve sayır gün hükmü fiyatın takdîr ve kat'ıyle esmanının meblâğ müdde'î beheriye mahsûbu icrâ olunub üst tarafının müdde'îlerden tahsil olunmasına ve hânenin mübâya'âsı nizâmı vech ile icrâ ve mâmûlâten nizâmıyesi ifâ' olunmadığından câiz olmayacağını ve müvekkillerinin borcları çıksa bile menzil-i mezkûr kendilerinin sekinesine bile kafî olamadığından bey'a olamayacağı ve müvekkillerinin verdiği sened mahbûl üzerine verilmiş iddûğünden mündericâtı ve ibrâ

ciheti sahîh olamayacağını beyânla zikr olunan altı kıt'a senedden beş kıt'asını ibrâz eylemesi üzerine Ziron Efendi Minas Efendinin ibrâz eylediği senedlerden bin sekiz yüz yetmiş iki guruş nutk Kirkor nâmına olan bir ve bin guruş nutk berge iki kıt'ası müvekkiliyle birâderlerinin verdiği sened olub diğer şayir ve nohudun müvekkiline bey'a olunduğunu nutk bulunan senedlerin müvekkilinin bu sıra verdiği senedler olmadığını ve olsa bile bunlarda zahîrenin râziyyetine dâ'ir bir işaret bulunmadığını ve mezkûr sened Minas Ağanın müvekkilleri tarafından verilmiş olmadığı tarafının taht-ı tasdikinde olunduğundan bunun mündericâtı hilâfındaki da'valarının mesmû' olmayacağını tezakirde bulunmasına ve Minas Ağa dâhi ibrâz ettiği senedlerinde nutk olduğu akce ve zahîrenin mesmû' müvekkillerinin verdiği senedin natık bulunmadığını akceye mukâbil geleceğinden burası da'vanın isbâtına kifâyet edeceğini ve şayir ve nohud mührü senedlerde kalan güne kadar paraya te'diye edemez ise beher kıratı şu kadar guruş deyü gösterilen 'ibârenin ruhsad demek olacağını ve zahîre teslimatdan olduğundan malının tahsîlini söylemişdir bunun üzerine icâb-ı lade't tezkîyye tarafına ifâde ve takrirleri lede'l mutala'â müdde'î 'aleyh Ohannaes ve Karabetin Asovanın pederlerinden sudûr ve müstakil ve birbirlerine kefil bi'l mâl olarak altı kıt'a sened ve rûiyyet olunan muhabis olunan muhâsebe mûcibince on iki bin sekiz yüz guruş deynlerini zuhûr ve iş bu deyn üzerine sekiz yüz guruşda takdiren ahz ederek Şekerli Mahallesi'nde ma'lûm el hudud iki odaya müştemel bir bâb hânelerini on üç bin altı yüz guruş bey'a baş sahîh şer'î ile kendilerine bey'a ve âmmeten

Sahife: 43 Numero : 43

Da'vadan ibrâ olarak fî gurre Rebi'u'l Evvel sene 97 tarihli bir kıt'a sened dâhi verdikleri halde hâne-i mezkûrun hükümetce mu'âmele nizâmiyesini icrâ etdirmedikten imtinâ eylediklerinden ya hânenin mu'âmele-i nizâmiyesinin icrâ ettirilmesine veyahud meblâğ mezbûrun tahsilini müdde'î Kiforok ve Kirkor Efendilerle Bogos Ağanın vekil Ziron Efendi takrirlerinde ifâde ve iddi'â eylemeleri üzerine müdde'î 'aleyh merkûmundan Ohannaes ve Karabetin vekil Nişancıyân Minas Efendi müdde'î 'aleyh müvekkillerinden pederinizin borcu vardır diyerek altı kıt'a sened mûcibince bir meblâğ talebinde bulunduklarında nihayed evvelâ müdde'îlerin ibrâz eylediği senedi alub bâde pederinde bulunan senedini müvekkillerine verdiklerinde müvekkilleri tarafından senedat-ı mezkûre de ruhsat olmadığı gösterilen bin dokuz yüz on kırat şayir ve dört yüz kırat nohudu müdde'îlerden talep ve olmadığı halde vermiş oldukları senedin taraflarına i'adesini beyân etdiklerinde sened-i mezkûru i'ade etmeyerek müvekkilleri hakkında iddi'â'ya kıyâm ettiklerini beyânla mezkûr şayir nohudun gün hükmü fiyatın kıt'a edilüb deyn-i mezkûre mahsûben icrâ olunduktan sonra üst tarafının müvekkillerine teslimini ve hânenin bey'a ve ferâğ nizâm-ı dâ'iresinde icrâ olmadığından bey'a sened hükmünde olmadığını ve şayid müvekkillerinin deyni zuhûr etse bile hâne-i mezkûre iskânlarına bile kâfi olmadığından satılamayacağını beyân eylemiş müdde'î mûmâ ileyh tarafından ibrâz olunan sened lede'l mütala'â gurre Rebi'u'l Âhir sene 97 tarihli ve Dekisyân Karabet ve Asovan ve Ohannaes imzalarıyla mûmza ve mührüyle ... ve müstenâ ise pederlerinden sûdur ve müvehhiren birbirleriyle kefil bi'l mâl olarak altı kıt'a sened mûcibince on iki bin sekiz yüz guruş zimmetleri üzerine sekiz yüz guruş dâhi takdiren ahz ile on üç bin altı yüz guruş Şekerli Mahallesi'nde vâkı' ma'lûm el hudud iki odalı bir bâb hânelerini bey'a ve ferâğ ederek atık ve cedîd kaffe-i muhâsebeleri ruiyyet ve ibrâ olarak ber vech ile alub virecekleri kalmadığı muharrir bulunmadığı görülmüş ve müdde'î mûmâ ileyh tarafından i'adesi bulunmadığı ve mezkûr nohud ve şayirin ruhsatını havî bulunmadığı beyân olunan altı kıt'a senedden vekil Minas Efendinin ibrâz eylediği beş kıt'a sened nâzır mutala'âdan geçirildikde Kisan Oğlu Artin imzasıyla mûmza ve fî 1 Şubat sene 86 tarihli sened de Muradyan

Bogos Ağaya yirmi sekiz kadar üç bin yüz kise şayir vermek üzere iki bin guruş ahz eylediği ve imzası na ma'lûm fî 9 Teşrîn-i Evvel sene 84 tarihli bir kıt'a sened de muradyan Bogos Ağadan doksan birgün ve i'ade ile altı bin üç yüz guruş ahz ve bedeline arsa civarında boyacı Alabaşlı hânesinde olan bin üç yüz kırat şayir ve iki yüz altmış kırat nohudlarını beher kırat dörder guruşdan olarak bey'a ederek günü hakkında meblâğ mezbûru vermedikleri halde fiyat-ı mezkûre ile şayir ve nohud mezkûru bey'a eyledikleri ve üçü birbirlerine kefil bi'l mâl bulunduğ ve diğer 6 Nisan sene 85 tarihli sened de muradyan Bogos Ağadan üç bin yüz guruş ahz ederek altmış bir güne kadar viremedikleri halde bazarcık anbarında bulunan altı yüz kırat şayir ve yüz elli kırat nohud ve beher kırat dörder guruşdan mûmâ ileyh bey'a etdikleri

Sahife: 44 Numero: 44

12 Mayıs sene 92 tarihli iki kıt'a olarak Kebeşyân Ohannaesin imzasıyla mûmza olan senedlerde iki bin sekiz yüz yetmiş iki guruş Muradyan Kırkor Ağadan ahz eylediği muharrir bulunmuş ve senedat-ı mezkûreden fî 1 Mayıs sene 92 tarihli iki kıt'a sened iş bu iddi'â eyledikleri meblâğın dâhilinde olup diğer üç kıt'a sened iş bu ibrâz eyledikleri sened de olan meblâğın dâhilinde olmadığı ve vaktiyle hükmü icrâ olunması zımında bulunduğunu Bogos Ağanın vekili Ziron Efendi beyân eylemiş ve vekil Minas Efendi kendü iddi'âsında ahiren virilen sened tahsîr olunub müdde'ilere verildikten sonra pederlerinin atık senedleri i'ade bulunmadığını ve pederlerinin evvel borcu mukâbil pederlerinin ruhsatları bulunmadığını beyân etmiş halbuki zımında ruhsat yazılı denilen senedlerinin pederlerinin yani senedin bazı üç zat tarafından ve bazı dâhi cem'a imzasıyla yazılı olmadığından ve müvehhiren gurre 5 Rebi'ü'l Âhir sene 97 ve fî 21 Kanun-ı Sanî sene 96 tarihli sened de ise pederlerinden madûr ve muvehhiren birbirlerine kefil bi'l mâl olarak müda'yan olan meblâğ borçları olmadığı muharrir bulunmuş olmadığına vekil Minas Efendi tarafından tasdik olunmasına ve mezkûr sened de ise atık ve cedîd kâime-i muhâsebelarını ruiyyet ve ibrâ olunarak ber vech ile alub verecekleri kalmadığı muharrir bulunmuş olmağla mecellenin bin beş yüz altmış beşinci maddesi mûcibince ibrâ âmmе olup ibrâdan mukaddem olan hiçbir hak da'vasına müdde'î 'aleyh merkûmunun hak ve salâhiyetleri olmayacağını ve zikr olunan on üç bin altı yüz guruşun muhâkemede hazır bulunan Minas Efendinin müvekkili Ohannaes ve Karabetden tahsiline ve i'lam ve sûret ve tebliğ harcı olmak ve merkûm Karabet ve Ohannaes rücû etmek üzere alınması icâb iden üç yüz yirmi iki guruşun evvel emirde müdde'ilerden ahzine mütefakken kabl-i istinaf olarak 7 Zi'l-Hicce sene 97 ve 29 Teşrîn-i Evvel sene 96 tarihinde karar verilerek tarafına takdim olundu

96 Sene Sanî Teşrîn-i 11 fî ve 97 Sene Zi'l-Hicce 21 fî

Re'si A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır

Başkâtib

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden ve Bazargân Esnafından Bektûtiye Mahallesi'nde mütemekkîn Haşir zâde Mustafa Ağanın bâ vekâletnâme-i musaddaka vekil bulunan çakmakyan Ziron Efendi tarafından virilen yüz iki numrolu fî ve 27 Mayıs Sene 96 tarihli arzûhalde müvekkili Mustafa Ağanın Teb'a-i Devlet-i Müşârü'l İleyhden ve Islahiye Kazası ahâlisinden Köse İbrahim Ağa zimmetinde alacak hakkı olan yirmi iki buçuk Osmanlı lirasının Mer'aşda te'diye ve teslîm olunmasına taksid kılınmış olduğundan tahsili için vâkı' olan istid'a üzerine gönderilen da'vanın varakalarına müdyûn mûmâ ileyh tarafından icâbet olmadığından vekil müsehhhar tâ'yîniyle da'vanın faslı ve kısmı iddi'â olunması üzerine mûmâ ileyh Köse Ağanın yerine Kuyumcıyan Artin Efendi

Sahife: 45 Numero : 45

Vekil müsehhâr tâ'yîn olarak muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifâr olundukda Ziron Efendi arzûhal-i mezkûrun mûndericâtını tekrar ettikten başka müvekkilinin alacağı 15 Mart sene 93 tarihli bir kıt'a sened mûcibince otuz lira olup bundan on lirası teslîm kılınmış olmagla mutâbık yirmi liranın güzêştesi bozdurulmak üzere müvekkilinin keşide ettiği protestonluk tarihi olan 24 Temmuz Sene 93 tarihinden berû mûrur iden eyyâmın güzêştesiyle birlikde tahsilini talep sened-i mezkûru irâe eylemiş Artin Efendi dâhi ibrâz olunan sened müvekkilinin olmadığı mahbûlu iddüğünü ve müvekkili müdde'î 'aleyh olup ikâmetgah-ı nufusu Islahiye kazası bulunmadığı cihetle bu da'vanın muhâkemesi Islahiye Kazası Bidâyet Mahkemesi olduğundan evvel emr de bu cihetine karar verilmesini beyân eylemesi üzerine Ziron Efendi da'vanın bir muhâkemededen diğer mahkemeye nakl ve hulâsesi muhâkemeye görüşmezden mukaddem iddi'â olunmasına kânûn-ı mûvakkatin kırk dokuzuncu maddesi iktizâsından iken Artin Efendi muhâkemeye mübâşeretle ibrâz ettiği senedin müvekkilinin olmadığı mahbûlu iddüğünü beyândan sonra bu bâbda 'öşür ahz hakkı olamayacağını ve zikr olunan protestonun teblîğine havî Islahiye Kazası Bidâyet Mahkemesinden musaddaka 'alem kazbarı verdikten sonra ihtiyar sükûtla reddiye verilmemesi Köse Ağanın deynini ikrar demek olmadığından hükmünden verilmesini dermeyân eylemiş olmasıyla zikr olunan sened de iddi'â olunan meblâğın Mer'aşide tezkiyyesi müşterik olmadığı görülmüş olmadığından ve usûl-ı muhâkeme-i hukuk kânûn mûvakkatin on sekizinci maddesinde müdde'î 'aleyhin ikâmetgah-ı muhâkemesiyle akcenin te'diye olunacağı mahâl-i muhâkemesinden kangısında iştirâ ise muhâkeme olacağı mesruh bulunmadığı cihetle burada muhâkemeye hak ve salâhiyetleri olacağından muhâkemenin ikmaline 11 Ramazan sene 97 tarihinde ekseriyetle karar verilerek tarafının vekillerine takdim olundukda Artin Efendi mârû'z-zikr sevk müvekkilinin verdiği Ziron Efendinin tâ'yîn ettirmesine ve tâ'yîn etdirebilir ise natık olduğu akce bir tarafa hulâsa ve ahz müvekkilinin zimmetini ber vechiyle ibrâz ettiğine Mustafa Ağanın tahlîf olunmasına isyân ve Ziron Efendi dâhi seneddeki imza Köse Ağanın kendü yazısı olduğundan bunun protestosunun teblîğine havî Köse Ağa tarafından imza olarak verilen alem kazbarın imzasıyla tatbîk olunmasına ve bu cihete olmaz ise Köse Ağanın mührü hisse destiyle Islahiyede tatbîk olunmak üzere i'lam verilmesi dermeyân etmiştir müdde'înin vekili Ziron Efendinin ibrâz eylediği sened de olan imza ve mührü müdde'î 'aleyh İbrahim Ağanın mührü ve imzası olduğu mahbûlu bulunduğu mûmâ ileyh gıyabında olarak mahkemece tâ'yîn olunan vekil müsehhâr Kuyumcıyân Artin Efendi tarafından ifâde olunmasına ve sened de bulunan imzanın hattı mûmâ ileyh İbrahim Ağanın hinta desti olduğunu ve müdde'î tarafından senedin havî olduğu meblâğ için mûmâ ileyh İbrahim Ağaya keşide eylediği protestonun

Sahife: 46 Numero : 46

Teblîğ 'alem kazbarında bulunan imzanın dâhi hatt-ı mûmâ ileyh İbrahim Ağanın hattı desti bulunduğunu beyânla sened ile 'alem kazbarde bulunan imzanın tatbîk edilmesine ve 'alem kazbardan ma'ada medâr tatbik yerinde evrâk bulunduğunu ve mûmâ ileyh İbrahim Ağa Islahiye Kazasında meclis-i idâre azalığında bulunduğu cihetle sened-i mezkûr hisse ve hatimenin kaza-i mezbûrece tatbîkini talep eylemiş ve vekil mûmâ ileyh ibrâz eylediği 'alem kazbar sened-i mezkûrun tatbîkine ma'dar olunmayıp usûl-ı muhâkeme-i hukuk kânûn-ı mûvakkatin yüzüncü maddesinde mûnâzaun fih olan senedin ashaba diğer bir şehir ve kasabada oldukları halde mühevvinin takrîri üzerine tatbîk hisse hatemi hususunun mahâlinde icrâsı zımında

mahkeme tarafından bir i'lam verilir deyü muharrir bulunduğ u ve müdde'î vekil tarafından müdde'î 'aleyh ma'dar tatbîk burada başka evrâkı bulunmadığı cihetle bulunduğ u kazada tatbîk hisse ve hatemin icrâsı talebinde bulunmuş olmadığından madde-i mezkûr mûcibince sened-i mezkûrun hisse ve hateminin mezkûr Islahiye kazasında icrâsına ve i'lam harcı olmak ve haksız çıkan tarafa rücû' olmak üzere elli guruş evvel emirde müdde'îden ahzine fi 20 Zi'l-Hicce sene 97 ve 12 Teşrîn-i Sanî sene 96 tarihinde ekseriyetle karar verilerek tarafına takdim kılınmış

fi 28 zi'l-hicce sene 97 ve fi 19 Teşrîn-i Sanî sene 96
Re'si A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır
Başkâtib

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden etrafı şehirde vâkı' Çakallı Aşiretinden Çullunun oğ lu Karyesinde mukîm Ahmedin oğ lu Osman tarafından virilen yüz elli yedi numrolu fi ve 12 Şaban sene 97 tarihli arzûhalde mukaddem zayî' etmiş olmadığı üç yaş ında tûlu katır bir re'si kısarak tayını mer'aş hükümetinde bulunmuş olmadığından mezkûr tayın kendüsüne teslîmi iddi'â olunmuş ve olunan da'vet üzerine müdde'î merkûm asâleten ve mâl müdürü 'izzetlü Ziya Efendi tarafından keşyan ... Mehmed Efendi vekâleten Mer'aş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelmiş olmadıklarından emr-i muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifar olundukda müdde'î merkûm arzûhal-i mezkûrun mündericâtını tekrar etdikden başka mezkûr kısarak neticen mâlî olub dört yüz guruş kıymeti bulunduğ unu ve iş bu ma'dasını şâhid ikâmesiyle isbât edeceğ ini ifâde eyledi vekil Mehmed Efendi dâhi mezkûr ferâğ ın hark yerinden bırakdırıb bâde hükmünde hükümetde bulunduğ unu ve müdde'î merkûmun mâlî olmadığını bildiğ ini beyân etmesi üzerine mârû'z-zikr kısrağ ın neticen mâlî olmadığını müdde'î merkûm Osmanın şâhidle tâ'yîn etdirmesine karar karîne olarak 16 Şubat sene 97 tarihinde karar verilip şifâhen tarafına takdim olunduğ unda müdde'î merkûm ber vech ile muharrir ma'dasına Halidin oğ lu Mehmed ve Mehmedin oğ lu Mahmud şâhid ikâme etmesiyle keyfiyyen bunlardan sevk olundukda zikr olunan kısarak tayı merkûm Osmanın ferâğ ından doğ muş mâlî olmadığını ihbâr ve isyân eylemiş olmalarıyla muhâkemenin hatemi bulunduğ u tarafına takdim olundu icâb-ı lade't tezkıyye müdde'î merkûm Osman iddi'â eylediğ i bir re'si kısarak tayı neticen malı olmadığını lade't tezkıyye adl ve makbûl eşhada ettikleri beyân olunan Çakallı Aşiretinden Mehmedin oğ lu Mahmud ve Hacı Sayrılı Karyesinden Halidin oğ lu Mehmed nâm kimesnelerinin şehâdetleriyle isbât eylemiş

Sahife: 47 Numero : 28

Ve müdde'î merkûm mezkûr kısrağ ı ahire bey'a ve hîbe etmediğ ine ve ber vech ile mülkiyetden çıkarmadığ ını yemin verilmiş olmadığından mezkûr kısrağ ın müdde'î Osmana teslîmine ve i'lam harcı sekiz guruş un resm-i mecidiyeye yirmi guruş dan ve sûret ve teblîğ harcı olan kırk guruş un resm-i mecidiyeye on dokuz guruş üzerinden müdde'î Osmandan ahzine 18 Şaban sene 97 ve 14 Temmuz sene 96 tarihinde müttefîken ve kat'ıyyen karar verilerek tarafına takdim olundu

fi 28 Zi'l-Hicce sene 97 ve fi 19 Teşrîn-i Sanî sene 96
Re'si A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır
Başkâtib

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden ve Divanlı Mahallesi ahâlisinden iken mukaddema vefât etmiş olan Sarı Fakı zâde Reşid Ağanın yetimlerinin vasî mîras yedi oğ lu Mustafa Ağa ile müteveffâ-i mûmâ ileyh zevcesi Ayiş e Hatun tarafından virilen 25 Şaban sene 97 tarihli ve yüz altmış yedi numrolu itirâz Ali el mahkeme arzûhallerinde Teb'a-i

Devlet-i Müşârû'l İleyhden mahalle-i mezkûre de mütemekkîn mahkeme-i ticaret a'zasından Topalyan Karabet Ağanın müteveffâ-i mûmâ ileyh Reşid Ağa ile mührü vasî Mustafa Efendi zimmetlerinde kefil bi'l mâlî olarak alacağı olan on altı bin altı yüz yirmi sekiz guruşda tahsiline dâ'ir terekesine vâziu'l-yed denilerek 'aleyhinde mahkeme-i bidâyetden virilen yüz üç yüz numrolu fi ve 4 Şaban sene 96 tarihli hükmü gıyabı i'lamı 29 Ramazan sene 97 tarihinde taraflarına tebliğ olunmasına ve i'lam mezkûre de müteveffâ-i mûmâ ileyhın yetimleri hakkında bir şeyi dinlememesi ve kendüsünün vâziu'l-yed olmadığı ikâme-i şühudûle isbât edilmesi lazım gelir iken bu cihetinde icrâ kılındığına dâ'ir bir bahis bulunmadığı ve kendüsü müdde'î 'aleyh olmadığı cihetle usûl mahkeme-i hukuk kânûn-ı müvakkat ahkâmınca üç defa da'vetine varakası gönderilib icâbet etmediği takdîrde vekil müsehhâr tâ'yîniyle muhâkeme ve hükmü olmasına ve usûl muhâkeme-i ticaret kanunnâmesinin altmış sekizinci maddesi mûcibince da'vayı vâkı'an bilâ taraf-ı teftiş ve tahkîkiyle muferadan ... olmadığına emin usûl olduktan sonra hükmü verilmesi icâb eder iken buralarına ra'ıyyet edilmemesi ve hükmü mezkûr kendüsünün gıyabında verilmiş bir hükmü olmadığı halde buna istinaden Reşid Ağanın emlâk ve eşyasının Karabet Ağa tarafından hâciz edildiğinden iş bu hâcizin mu'âmeleyi nizâmiyesinin icrâsı zımmında mûmâ ileyhın yetimlerinin dâhi da'vet ve bunlar 'aleyhinde dâhi hükmü olunmuş iddûğünü ve bu ise mugâyir kânûn olduğundan hâciz hakkından dolayı yetimler hakkındaki olunan mu'âmelenin kanun-i hükmünde bulunması cihetleri hükmü vâkı'an nokta-i mûcib bulunduğundan ber vech muharrir tekazziyle tekrar muhâkemelerinin icrâsı iddi'â olunmuş olunan da'vet üzerine merkûm Mustafa ile mezbûre Ayişe Hatun bizzat Mer'aş Bidâyet

Sahife: 48 Numero : 48

Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelüb Ziron Efendiye vekil tâ'yîn eylemiş ve Karabet Ağa tarafından dâhi bâ vekâletnâme-i musaddaka Kuyumcıyân Artin Efendi gelmiş olmadığından emr-i muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifar olundukda Ziron Efendi arzûhal-i mezkûrun mündericâtını tekrar eyledi Artin Efendi dâhi tutulan zabıtnâme de müvekkili Karabet Ağa Reşid Ağanın emriyle elli iki bin kûsür guruşluk yüzlük kâime verib bunun bedeli inde'l hesab resm-i meci diyeye yirmi iki guruş üzerinden on iki bin beş yüz guruş bag olmuş iddûğünden iş bu meblâğı natık ve birbirlerine kefil bi'l mâlî olarak Reşid Ağa ile mahdûmu Mustafa Efendi taraflarından mahsûren 1 Mayıs sene 96 tarihinde bir kıt'a deyn senedi vermiş oldukları misüllü kezalik müvekkilinin Reşid Ağaya ber vech i'tâ eylediği yüz elli aded yüzlük kâimenin bedeli dâhi bi'l muhâsebe dört bin guruş reşide olub bunun içinde yalnız Reşid Ağa kendü mührüyle mahsûr ve 13 Rebi'u'l Âhir sene 96 tarihli müverrih bir kıt'a deyn senedi vermiş ve iş bu meblâğından dolayı müvekkilinin mukaddeme istihsali etmiş olmadığı 4 Şaban sene 96 tarihli hükmü gıyabı i'lamında mûmâ ileyh Mustafa Efendinin terekesinden on beş lira tahsili dâhi gösterilmiş ve hükmü vâkı' ise müteveffâ Reşid Ağanın umûm varisesi 'aleyhinde bulunmuş iken iş bu hükmü yalnız Reşid Ağanın yetimlerinin ve hasebiyle zevcesi tarafından iştirâk edilmiş olmagla diğer variseleri ile Mustafa Efendinin terekesi hakkındaki cihetlerinin nakıs edilib bâkî kılınmış iddûğu ve i'lam mezkûrde senedlerin hâricinde müvekkilinin iddi'â da bulunduğu gösterilen yüz yirmi sekiz guruşun altmış dokuz guruşu pirinç parası olub elli dokuz guruş dâhi kısarak olarak i'tâ olunmuş iddûğünden müvekkili tarafından hâciz edilmiş olan Reşid Ağanın emlâk ve eşyasının fûruhtuyla esmanından meblâğ ma'lûmenin mâ güzeşte tahsiline hüküm olunması talebinde bulunmuş olması üzerine Ziron Efendi zikr olunan senedlerde Reşid Ağanın mührü basılmış ise de bundan on iki bin beş yüz guruşu natık seneddeki mührü Reşid Ağanın ana vasî olmadığına medayir emvâri Mehmed vasî müteveffâ Mustafa Efendi Karabet Ağaya te'min eylemek üzere

basılmış olmadığı gibi yalnız Reşid Ağa mührüyle mahsur bulunan ve dört bin guruşu natık olan senedi dâhi Mustafa Efendinin vefâtından sonraca Reşid Ağa aklına hizmet gösterib tecennün etmiş olduğu esnâda ölmezden bir iki gün mukaddem tahsîr eylemiş iddüğü kâimenin Reşid Ağa tarafından alınıb alınmadığı müvekkilinin mahbulu bulunduğu ve ... ma'mûlât-ı şer'îyye batıl bulunduğu cihetle bundan dolayı varisenin mes'ul olmayacağını tezakir eylemiştir mûmâ ileyh Karabet Ağanın zikr olunan iki kıt'a sened mûcibince müteveffâ Reşid Ağada on altı bin beş yüz guruş matlûbu olduğunu tahkik etmiş ise de Ziron Efendinin on iki bin beş yüz guruşluk senede Reşid Ağanın Mehmed vasî Mustafa Efendi tarafından hıyânet mührü bulunmadığı hakkındaki

Sahife: 49 Numero : 49

İfâdesi senedin natık olduğu akceyi ahz etmeyüb ikrârında kâzib demek olduğundan mûmâ ileyh Reşid Ağanın iş bu ikrârında kazib olmadığına müdde'îlerin talebiyle Karabet Ağanın tahlîf olmasına ve dört bin guruşluk senedi müteveffâ Reşid Ağanın gafil olmadığı halde tahrîr eylediğini mecellenin bin yedi yüz altmış yedinci maddesi mûcibince ikâme-i şuhudûle Karabet Ağanın isbât etmesine 17 Şubat sene 97 tarihinde karar verilip tarafına vekillerine takdim olundukda Artin Efendi dört bin guruşluk senedi Reşid Ağanın gafil olmadığı halde tahrîr eylediğine şâhid olarak ticaret mahkemesi mübaşirlerinden Hacı Mustafa ve Belediye çavuşlarından hacı Reşid Ağalar tâ'yîn olunan doksan yedi senesi Şevvalinin yirminci cumartesi günü ikâme ettiğinden keyfiyyen bunlardan sevk olundukda mûmâ ileyh Mustafa Efendinin vasiyetinden üç beş gün sonra lece'l tâ'ziye Reşid Ağanın hânesine vardıklarında Karabet Ağanın dâhi orada bulunduğunu ve Reşid Ağa evvel esnâda aklı başında olmadığı halde Karabet Ağadan bir sened alıb kâime bedeli dört bin guruş borcu vârisine senedi deyü mühürleyüb Karabet Ağaya verdiğini mâruz-ı şehâdetde söylemeleri üzerine Ziron Efendi şâhidlerden bir başının serhu selef i'tiyad eylediğini şâhidle ta'yîn ettireceğini ve böyle serhu self i'tiyad eden şâhidlerin şehâdeti makbûl olamayacağını ve bu cihetini isbât edemez ise Reşid Ağa mahcûb bulunmadığı tevatürle isbât eyleyeceğini ve Karabet Ağanın on iki bin guruşluk sened-i nuzuleye tahlîf hakkındaki kararı 'adem kabul ile istînaf eyleyeceğini evvelâ sürûd ve isyân ve müvehhiren iş bu kararı müvekkiline takdim edib na istînaf ve danede yemiş vereceğine dâ'ir cevab alamadığından bu bâbda nizâmına türlü mu'âmele olunmak iktizâ eder ise icrâ olunmasını dermeyân eylemiş Artin Efendi dâhi zikr olunan meblâğın senedin hâricindeki yüz yirmi sekiz guruş için müvekkilinin isbâtdan âcizi olmadığı gibi bundan dolayı hisse-i yemin dahi teklif etmeyeceğini söylemiştir bunun üzerine icâb-ı lade-t tezkıyye fî 17 Şubat sene 97 tarihli virilen karar üzerine on iki bin beş yüz guruş için verilen karar karîneye istînaf edeceğini müdde'înin vekili Ziron Efendi takrîr etmiş ise de vekil mûmâ ileyhin takrîr ihbârında karar mezkûr müvekkiline takdim ile na istînaf ve danede yemiş teklif edeceği kat'î bir sûretde bir cevâb veremeyerek muhavele ile ihdâr vakt edeceğini anladığı ve dört bin guruşluk sened hakkında virilen karar mûcibince sened-i mezkûrun sayan tanziminde müteveffâ Reşid Ağanın mecnûndan olmayıb aklı başında olduğuna dâ'ir müdde'î 'aleyh Karabet Ağanın ikâme eylediği şâhidlerden birisi serhu selef i'tiyad edilmiş olduğundan şehâdeti merdûd bulunmadığını hak ile şâhid merkûmun su'âline şâhid ikâme edeceğini vesair ta'yîn ettiremez ise Reşid Ağanın mecnûndan olduğuna tevatür ikâme edeceğini beyân eylemiş vekil Ziron Efendinin

Sahife: 50 Numero : 50

Evvel ve âhir vermiş olduğu takrîrlerinde Karabet Ağanın ibrâz eylediği iki kıt'a sened de olan müteveffâ Reşid Ağanın mührü olmadığını tasdîk etmiş ve takrîr ihbârınca on iki bin beş yüz guruş için Reşid Ağa ikrarında kazib olmadığına Karabet Ağaya yemiş vermesi taleb bulunmadığından ve şâhid hakkında eylediği zulmü iltifata gayr-ı şâyan bulunmadığından mûmâ ileyh Karabet Ağanın ikâme eyledikleri ticaret mübaşiri Hacı Mustafa ve Belediye çavuşu Reşid Ağalar dâ'irelerinden lade't tezkiyye adl ve makbûl eşhada iddükleri ihbâr olmağla mûmâ ileyh Karabet Ağanın iki kıt'a sened mûcibince müteveffâ Reşid Ağa zimmetinde on altı bin beş yüz guruş hakkı olduğunu tahkîk etmiş ve senedat-ı mezkûreden fî 1 Mayıs sene 92 tarihli senedin hulâsası tarihi mezkûrden i'tibâren yüz seksen bir gün hitamında emrine tezkîye eylemek üzere kâime bedeli olarak on iki bin beş yüz guruş lira osmani yüz on sekiz guruş ve mecidi yirmi iki guruş üzerinden Topalyan Karabet Ağaya borçları olduğunu ve geçmiş günü için kendüsüne vereceklerini ve birbirlerine kefil bi'l mâlî olmadıklarına dâ'ir Sarı Fakı zâde Ahmed Reşid Ağa Mehmed vasî Mustafa Efendi imza ve mühürleriyle mûmza ve mühür ve 12 Rebi'u'l Âhir sene 96 tarihli bir kıt'a senedin hulâsası tarihi mezkûrden i'tibâren doksan bir gün hakkında emrine tezkîye olmak üzere Topalyan Karabet Ağaya resm-i mecidiye yirmi iki guruşdan dört bin guruş borcu olmadığına ve geçmiş günü için fâiz i'tâ edeceğine dâ'ir Sarı Fakı zâde Ahmed Reşid Ağa imza ve mühürleriyle mûmza ve mühür mahsûr bulunmadığı görülmüş ve mecellenin bin yedi yüz kırk altıncı maddesi mûcibince meblâğ mezbûru müteveffâ Reşid Ağadan ber vech ile istifa ettiğine ve ettirmediğine ve başkasının üzerine husus eylediğine ve başka kimesne tarafından îfâ' olmadığını ve bu hissennin mûkabilinde müteveffânın ruhsatı olmadığını mûmâ ileyh Karabet Ağa tahlîf olmasına ve müteveffâ mûmâ ileyh terekesine vâriseleri vâziu'l-yed bulunmuş iddügünden meblâğ mezbûrun ber mûceb-i senedat mezkûre müddetinin iltifatından buraya kadar güzêşesi olan iki bin dokuz yüz bir guruş bi'l alavetde on dokuz bin dört yüz guruşun mecidiyeye yirmi iki guruşdan müteveffâ Reşid Ağanın terekesinden tahsiline senedatın hâricinde iddi'âsı olan yüz yirmi sekiz guruş için Karabet Ağa isyândan âciz ettikten başka bundan dolayı hissesini yemiş teklifinde dâhi bulunmamış olmadığından iş bu yüz yirmi sekiz guruş iddi'âsının reddine ve i'lam ve sûret ve teblîğ harcı olmak ve mütevaffâ-i merkûmun terekesine rücû' etmek üzere alınması icâb eden dört yüz yirmi sekiz guruşun mecidiyeye yirmi guruşdan müdde'î Karabet Ağadan ahzine fî 2 Mayıs sene 98 ve 22 Teşrîn-i Sanî sene 96 tarihinde kabl-i istinaf olarak müttefiken karar verilip tarafına takdim olundu

fî 6 Mayıs sene 98 ve fî 29 Teşrîn-i Sanî sene 96
Re'si A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdık
Başkâtib

Sahife: 51 Numero : 29

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden Boğazkesen Mahallesi'nde mukîm boyacı esnafından Sagbazaryan nezâreti tarafından virilen fî 17 Nisan sene 96 tarihli ve altmış numrolu arzûhalin Teb'a-i Devlet-i Müşârû'l İleyhden Akdere Mahallesi mütemekkînlerinden ve esnaf merkûmdan Sagıb zâde oğlu Karabet ve hamparsum nâm kimesnelerin pederleri müteveffâ haçirden hıyânetde on iki bin guruş saman mûkabilinde iştirâ eylemiş olduğu Boğazkesen Mahallesi'nde kâin bir bâb menzil derununda bey'a dâhilinde bulunan iki bin dört yüz guruş kıymetlü dört yüz parça basması ve altmış aded resm-i mecidiye kıymetlü basma kalıbları ve yedi yüz guruş kıymetlü bir aded boya gazanını henüz tarafına teslim olunmamış iddügünden ve hânenin mu'âmele-i ferâğ nizâmiyesi icrâ

edilmiş iddüğünden bey'a fiyatıyla samanı bey'a olan meblâğ mezbûr ile kısarak tarîkiyle merkûm haçire vermiş olmadığı bin beş yüz guruşun tahsili veyahud mübaya'a abesan teslîmi iddi'â olunmuş ve olunan da'vet üzerine müdde'î merkûm tarafından Ziron Efendi ve müdde'î 'aleyhlerden Karabet tarafından Kuyumcıyan Artin Efendi musaddaka vekâletnâmeleri hasıl olarak Mer'aş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelmiş olduklarından muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifar olundukda vekil Ziron Efendi arzûhal-i mezkûrun mündericâtını tekrardan başka esnâi mübaya'âda menzil-i mezkûrun emlâkiyesinin bey'a tarafından yedi bin guruşu tenzîl ettirebileceği şart olarak ve zikr olunan basmaların ücretleri dâhi mübaya'â sırasına konularak bu vech ile akd bey'a edilmiş bulunduğu halde hala şart-ı mezkûre riâyet kılınmadığı cihetle bey'anın batıl olmadığından hânenin reddiyle esmanının tahsilini ve mârû'z zikr on iki bin guruşun dokuz bin guruşu nakd ve hisse tarîkiyle te'diye olunub mutâbık üç bin guruş için dâhi hasımlarından Karabet namına bir kıt'a deyn senedi verilip bundan bin beş yüzü Karabetin ve bin beş yüz guruşu dâhi merkûm haçire lira yüz dört guruşu ranic üzerinden verildiği ve haçirin vefâtından sonra bu husûsdan dolayı müvekkilinin Karabetiyle meclis-i temyîzde icrâ olunan muhâkemelerin salîfü'l beyân haçire virilen bin beş yüz guruşun iki yüz guruşu ikrar ve kabul ile küsür bin üç yüz guruşun müvekkilinden tahsili hükmü rabt kılınmış olmagla bunun lira-i osmani yüz dört guruş üzerinden tesvîyesini beyân eylemiş Artin Efendi dâhi nezâretin müvekkiline verildiği deyn senedinin natık olmadığı üç bin guruşdan mutâbık alacağı olan bin dokuz yüz elli guruşun tahsili hakkında mukaddem müvekkili Karabet tarafından vâkı' olan iddi'â üzerine meclis-i temyîzde icrâ kılınan mahkemelerinin nezâret-i sair teslimatları mebainde mezkûr bin beş yüz guruşu dâhi göstermiş

Sahife: 52 Numero :52

Ve menzil-i mezkûru emlâkiyesinin yedi bin guruş üzerinden verdirilmek şartıyla iştirâ edib iş bu şartın icrâ edilmediği cihetle hânenin bey'andan rücû' ile verdiği akcenin istirdâdı iddi'âsında bulunmuş ise de bu iddi'âları meclisce kabul olunmayarak red ve bin dokuz yüz guruşun tahsili hükmü olarak tanzîm kılınan otuz üç numrolu fî ve fî 7 Safer sene 97 tarihli hükmü i'lamı gününde nazırına teblîğ edilmiş olmadığı halde müddet-i nizâmiyesi içinde hükmü vâkı' bir dürlü itirâzatında bulunmaması hükmü mezkûru kabul etmiş demek olacağından şimdi mukaddeme-i mahkeme hükmün hilâfında olarak etmekde olduğu da'vaya salâhiyeti olmayacağı cihetle da'vanın reddini ifâde ve i'lam mezkûr irâe eylemesi üzerine Ziron Efendi dâhi i'lam mezkûrede müvekkilinin Karabete verdiği sened de gösterilen üç bin guruşdan azagir teslimat küsür kalan bin üç yüz guruşun mâ gûzeşte müvekkilinden tahsiline hükmü verilip muhâkemenin kararında menzil-i mezkûrun bey'an sahih ve batıl iddüğüne ve iş bu hâne hakkındaki da'vanın reddine dâ'ir bir işaret olmadığından Artin Efendinin bu bâbında müvekkilinin 'adem salâhiyeti yolunda ettiği iddi'âsının vasî iddüğüne dermeyân eylemiştir icâb-ı lade't tezkıyye tarafına takrîrleri lede'l mütâla'a müdde'î nezâretinin vekili Ziron Efendi takrîrinin müvekkilinin müdde'î 'aleyhe Karabetin pederi haçirden on iki bin guruş bir bâb hâne ile iki bin dört yüz guruş kıymetli dört yüz parça basma ve altmış resm-i mecidiye kıymetli ve altmış takım basması kalıbları ve yedi yüz guruş kıymetli bir boya gazganını hakikaten ve ihda ile iştirâ eylediğine ve hâne-i mezkûrun hükümetçe mu'âmele-i nizâmiyesi icrâ edilmediği ve diğer dört yüz parça basmanın kıymeti olan iki bin dört yüz guruş ve altmış takım basma kalıbları ve bir aded boya gazganı tarafına teslim olmadığından hâne-i mezkûrun iddi'âsıyla meblâğ mezbûrun on iki bin guruşlu bin beş yüz guruş ferahen alacağının tahsilini dâhi hâneye satar iken hânenin emlâkı on iki bin guruş üzerinden olmadığından bey'a yedi bin guruşunu tenzîl ettirebileceğini şart ederek akd bey'a olunub henüz şart

mezkûre ra'yyet olunmadığı ve dört yüz parça basmanın ücretleri müvekkiline bey'a sırasına konularak bey'a dâhil olunmamış olmadığı cihetle bey'a mezkûrun batıl olmadığını ifâde ederek hânenin reddiyle on iki bin guruşla ferahen vermiş olduğu bin beş yüz guruşun verildiği tarihinde liranın ranic olan yüz dört guruş üzerinden tahsilini talep ve iddi'âsıyla ve vekil Artin Efendi dâhi merkûmun iddi'âsının beyân eylediği bin beş yüz guruşun cihet ve esbabı vekil Ziron Efendi tarafından ifâde edilmiş ifâdesi üzerine Ziron Efendi ifâde-i cevâben senede bey'an saman almak üzere ta'yîn olunan

Sahife: 53 Numero :53

On iki bin guruşun dokuz bin guruşu ol vakitte lade'l tedîye üç bin guruşunu müdde'î 'aleyh Karabet namına bir kıt'a sened tanzîm bir taksitin bin beş yüz guruş kendüsüne ve diğer bir taksitinde bin beş yüz guruş dâhi pederi haçire verilmiş olmadığı cihetle heyet-i sabıka zimmetinde vâkı' olan mahkemelerinde pederlerine vermiş olduğu bin beş yüz guruşdan iki yüz guruşunu kabul ile bin üç yüz guruşunu gece vererek ise andan da'va ile diyerek bırakılmış ve bin üç yüz guruş dâhi ol vakit müvekkilinin üzerine hükmü olunmuş olup bin üç yüz guruş pederleri üzerinde kalmış olmadığından bin beş yüz guruş iddi'âsı dâhi bundan 'ibâret bulunduğunu isyân eylemiş ve vekil Artin Efendi takrîrinde müdde'î nezâretinin müvekkiline vermiş olduğu mezkûr sened bedelinden mutâbık bin dokuz yüz elli guruş matlûbu kaldığından şimâli tahsili hakkında müvekkili Karabetin mukaddemce vâkı' olan istid'ası üzerine Bidâyet Mahkemesi'nde seyfiyyet eden mahkemede merkûm nezâret sair teslimat iddi'âları meyânında mezkûr bin beş yüz guruş ve mezkûr hânenin yedi bin guruş üzerinden emlâkiyesi verdirilmek şartıyla iştirâsına ve şart mezkûrun 'adem icrâsından dolayı mezkûr hânenin beyândan rücû' ile vermiş olduğu akcenin iştirâ dâ'iresine da'va eylemiş ise de mahkemenin hakkında merkûm nezâretin iddi'aları kabul olunamayarak red ve mezkûr bin dokuz yüz küsur guruşun tahsiline muhâkeme-i mezkûreden hükm ve fî 2 Safer Sene 97 tarihli ve otuz üç numrosuyla i'lam rabt edildiğini ve sûret hükmü merkûm nezârete gününde tebliğ olunarak hükmü mezkûr 'aleyhine merkûm nezâret için her dürlü itirâz müddetleri mürûr etmiş olmadığından tekrar da'vaya salâhiyeti olmadığından iddi'âsının reddini talep eylemiş ve mahkeme-i mezkûrenin i'lamı vekil Artin Efendi tarafından ibrâz olunarak nazır tedkîk ve mütâlâ'adan geçirildikde Artin Efendinin müvekkili Karabetle birâderi hamparsum müdde'î nezâretde fî 15 Cumâde'l Âhir sene 92 tarihli bir kıt'a sened mûcibince hâne bedelinden bin dokuz yüz elli guruş matlûbları olup tahsilini iddi'â eyledikde ve merkûm nezâret tarafından def'i bu defa'a iddi'â eylediği bin beş yüz guruşu pederleri haçire tezkîye eylediğini vesair teslimatlarını ve merkûm haçir hânenin saman bey'anda emlâkiyesi yedi bin guruş üzerinden verdirilmek üzere şart edilib ve merkûm haçir tarafından şart ra'yyet olunmadığı cihetle hânenin bey'andan rücû' ile vermiş olmadığı akcenin iştirâ dâ'iresine iddi'a eylediği ve mahkeme-i netice-i kararının (SİLİK) bin sekiz yüz yirmi iki guruş zimmeti ta'yîn ederek tahsiline fî 25 Zi'l-Hicce sene 96 tarihinde kat'iyyen karar verildiği ve fî 7 Safer sene 97 tarihinde i'lam rabt olduğu görülmüş ve sûret i'lam mezkûr fî 10 Kanun-i Sanî sene 95 tarihinde merkûm nezâret tarafından

Sahife: 54 Numero : 25

Tebliğ kılınmadığı ve vekil Artin Efendi tarafından ibrâz olunan tebliğ 'alem kazbarından anlaşılmış ve merkûm nezâretin mukaddemli iddi'a ve müdafa'asıyla bu kere vâkı' olan iddi'âsı bir yerine mübayân ve mütenakıs olup ve i'lam mezkûrun 'aleyhine hîn-i nizamiyesi tarafında bir dürlü itirâzına teşebbüs etmemiş ve tebliğ 'alem kazbarı mûcibince bâde itirâzına hakkı kalmamış olmadığından merkûm nezâretin iddi'âsının reddine ve i'lam ve sûret ve tebliğ harcı olmak ve müdde'î nezârete rücû'

etmek üzere alınması icâb eden yüz kırk guruşun merkûm Karabetden ahzine müteffiken fî 24 Zî'l-Hicce sene 97 tarihli karar verilerek tarafına takdim olundu

Re'si A'za A'za 96 Sene Sani Teşrîn-i 29 fî ve 98 Sene Mayıs 9 fî
Müsveddesine Mutabıkdır
Başkâtib

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden Mer'aşın Divanlı Mahallesi'nde mukîm tabâ esnafından na'lband zâde Ali Efendiyle birâderi ziraatçı makûlesinden Mustafa Efendiler tarafından virilen 12 Mayıs sene 96 tarihli ve seksen dört numrolu arzûhalde mahalle-i mezkûre de vâkı' tarafları Hazeran oğlu Ahmed ve İbrahim ve değirmenci na'lband zâde Ahmed Ağa ve Molla Bayram hâneleri ve samanlık ve tarîk ile mahdud mülklerinden bir bâb hâneye Teb'a-i Devlet-i Müşârû'l İleyhden mecelle-i mezkûrede mukîm mahkeme-i ticaret azasından na'lband zâde Mehmed Ağa tarafından kazılı olarak olunan müdâhale ve tasrifin müteâliye mezkûr hânenin kendülerine teslîmi iddi'â olunmuş olunan da'vet üzerine müdde'î mûmâ ileyh taraflarından Çakmakyan Ziron Efendi ve müdde'î 'aleyh cânibinden Kuyumcıyan Artin Efendi bâ vekâletnâme-i musaddaka tevkîl edilmiş olduklarından muhâkemelerine mübâderet olundu Ziron Efendi arzûhal-i mezkûrun mündericâtını tekrardan başka mârû'z zikr hudud dâhilinde bulunan hâne ile ittisalindeki selamlığı müteveffâ na'lband zâde Ahmed Ağa hayatında aklı ve şuûru yerinde iken üç yüz bin beş yüz guruş saman mukâbilinde müvekkilleri Ali ve Mustafa Efendilerle birâderleri Hüseyin Efendiye bâde'l icâb ve el kabul bey'a ve meclis-i idârede defter-i hâkanî mühevveri hazır olmadığı halde ferâğ müvekkilleri dâhi tefrîğ etmiş ve lazım gelen tapu senedi dâhi ahz kılınmış olmadığını beyânla mezkûr tapuya irâe eyledi Artin Efendi dâhi zikr olunan menzil ve selamlığın ferâğı esnâda müvekkilinin pederi mûmâ ileyh Ahmed Ağa mütebere bulunmadığını ve ferâğın icrâsı için ferâğdan bir gün evvel Ahmed Ağanın mîras dâ'iresinde inşâdan sonra Ali Mustafa Efendiler tarafından Ahmed Ağa tehdid ve kerh edilmiş olması üzerine hali mütevâziyetde Kerahen ferâğ eylemiş iddûğünden ve saman ferâğda Ahmed Ağanın müteve bulunduğunu hükmü sabık müteveffâ Abdurrahim Efendi ve meclis-i temyîz heyet-i huzurunda Ali Efendi ikrar eylediğinden başka esnâ-i ferâğda birâderleri Mustafa ve Hüseyin Efendilerin resm-i bulunmalarından nâşî bunların yerine ferâğı kendüsü kabul eylediğini muhâkeme-i şer'îyye de huzur mahkemede vesair mahâlde keza Ali Efendi ikrar etmiş bulunmadığından ve Ali Efendi evvel esnâda yetimlerin vasî ve dayisi olmadığından bunlar için ferâğ kabulü müteber olamayacağını ve ferâğ dâ'ir mahallerden verilen 'alem kazbarda (SİLİK) kırk şahsı i'tibârıyla on altı şahsi muharrir iken ibrâz olunan tapuda mâ selamlık hânenin şahsi muharrir olması zayî' ile yapılmış olmadığı ve göstermekde iddûğünü ve akl ile müteve beyinesi cem'a olmadığı halde mecelle ahkâmınca akl beyinesi olamayib bu cihetde

Sahife: 55 Numero : 55

Beyine müdde'îlerin olduğunu göstermekde iddûğünü ve nısfî mütevatir beyinesi iddi'â olmadığından aklı olmadığı hakkında dâhi tevatür beyinesi kendülerine lazım geleceğinden ifâ'ül beyân Ahmed Ağanın sayan ferâğında akl olmayib müteve olduğunu tevatürle ve kirâ da'vasını dâhi beyine ile isbât edeceğini isyânda bulunmuş olması üzerine Ziron Efendi hâne ve selamlığın ferâğ esnâsında müvekkillerinden Mustafa Efendinin hacı olması ve müteveffâ Ahmed Ağanın mahdûmları Ahmed ve Mehmed Efendiler muhâfaza etmekde oldukları ve müvekkilleri ise bunlara karşı mûmâ ileyh Ahmed Ağaya kirâ düçar etmeğe karar olamayacağını zan galib bulunmasına ve böyle kirâ maddesinin esâsı olmak lazım gelse Ahmed Ağanın hâne ve selamlığı ferâğ etmek üzere meclis-i idâreye vardığı vakit kirâ hakkında hususu arzla kerahı ittifa

edenleri terbiyan ettirmek lazım geleceği derkâr iken Ahmed Ağanın bir şeyi demeyüb rızâsıyla ferâğ icrâ etmiş olmadığından ve Ahmed Ağanın emlâk destinesi kazanan büyük Mehmed vasî müvekkillerinin pederi İbrahim Ağa olub mûmâ ileyh İbrahim Ağanın vuku'a vefâtına mebnî bunun oğullarına kendü emlâk ve eşyasından mîras verilemeyeceğini ikas etmesine mebnî bunları mîrasdan mahrûm bırakmak üzere hâne ve selamlığı müvekkillerine ferâğ etmiş Ahmed Ağanın îfâ'linin âkıbet ve neticesini düşünür olduğunu ibâ eylemekde olmadığından burasıyla sayan ferâğ da meclis-i idâre ferâğı kabul ederek red etmemesi Ahmed Ağanın mûteve olmadığına delil کافی bulunmadığından Artin Efendinin kira ... da'vasının mesmû' olamayacağını ve müvekkillerinden Ali Efendinin Ahmed Ağanın mûteve heyeti birâderlerinden Hüseyin için ferâğı kendüsü kabul ettiği hakkında bir dürlü ikrarı sebkât etmediğini ve Ahmed Ağanın hissesinin vasîsi bulunduğu cihetle bey'a ve ferâğı Hüseyin Efendinin kabulüne ...ol mikdarına bey'a şer'an sahih olmadığı ve müvekkillerinin dâhi Ahmed Ağanın mûteve olmayıp akl olmadığı bey'a ve ferâğı icrâ ettiği tevatür ve şehâdet şube ile isbât edeceğini ve selamlıktan mâ'adâ hânenin on altı şahsına müvekkillerine ferâğ olunan mahâl-i müsavî olub hâne ise bu vech ile tasdik ve tarafları tapuda gösterilmiş olduğu cihetle 'alem kazberle tapu beyânındaki ihtilâf sanayiden olmadığını ifâde de bulunmuşdur bunun üzerine meclisenin bin altı yüz altmış yedinci maddesine tevfiқан akl beyinesi ata beyinesi üzerine tercih olunacağından müteveffâ Ahmed Ağanın vefât beyânda akl olunduğu müdde'înin bâ beyine isbât etmesine ve bâde şehâdet şer'îyye kangı tarafında ise şehâdet şer'îyye tarafı tercih olunmak üzere tarafının mütevatir ikâmesine karar karîne olarak müttefiken fi 4 Şaban sene 97 tarihinde karar verilerek tarafına takdim olunması üzerine Ziron Efendi mûmâ ileyh Ahmed Ağanın hâne ve selamlığı Hüseyin bey'a ve ferâğda akl olmadığını Şaban zâde Ali bin ve Seksenler Mahallesi'nden Ramazan oğlu Hacı Mehmed Ağalar şehâdetiyle isbât eylemiş ve mûmâ ileyh Ahmed Ağanın akl olmayıp mûteve olduğuna vekil Artin Efendinin müvekkilinin tevatür beyinesinin doksan yedi senesi şevvalinin altıncı günü ikâme olunmamasına dâ'ir 9 Ramazan sene 97 tarihli virilen karar üzerine mârû'z-zikr Ahmed Ağanın sayan bey'anda akl olmayıp mûteve olduğunu Mehmed Ağa tevatürle isbât etmiş olması üzerine müdde'î 'aleyh Mehmed Ağa pederi Ahmed Ağa münazeun fih olan hane şahsı ile selamlığın müdde'î 'aleyh bey'a eylediğinde mûteve olduğu iddi'âsı ve müteveffî mûmâ ileyhın sayan bey'anda mûteve bulunduğu dâ'ir mahkemenin kararı üzerine mahkemeye ikâme etmiş olmadığı durmuş babadan gayrı yirmi dokuz kişiden 'ibâret tevatürü müteveffî mûmâ ileyh doksan dört senesi martı ibtidâsında mûteve olub vefâtına değin mûteve

Sahife: 56 Numero : 21

Bulunduğunu ihbâr etmişler ve mûmâ ileyh Mehmed Ağanın ibrâz eylediği meclis-i idârenin ferâğ mu'âmelesine havî vermiş olduğu i'lam sûretde mu'âmele-i bey'a ve ferâğ sene-i merkûme martının yedinci gününde icrâ edildiği görülmüş ve bu sûretle müteveffâ Ahmed Ağanın sayan ferâğda mûteve iddüğü anlaşılmış ise de şehâdet şer'îyye tarafı tercih olmak üzere müteveffî mûmâ ileyhın sayan ferâğda akl olmadığına karar sabık vech ile müdde'î mûmâ ileyhın tevatür ikâmesine dâ'ir karar karîne olarak 24 Zi'l-Hicce sene 97 tarihinde verilen kararın istînaf olmak üzere i'lamı rabt Artin Efendi tarafından taleb olunması üzerine ol vech ile karar mezkûrun i'lam ve rabtına ve salib muhâkeme-i istânaf bâdeye kırk iki saat mesafe olmadığından usûl muhâkeme-i hukuk kânûn-ı muvakkatin altmış altıncı maddesi mûcibince i'lamın tebliğ tarihinden i'tibâren istînaf için yirmi iki gün mahsul i'tâsına ve i'lam ve sûret ve tebliğ harcı olmak ve bâde haksız çıkmak taraf-ı rücû' eylemek üzere alınması icâb eden yüz

kırk guruşun evvel emirde Mehmed Ağadan ahzine ekseriyetle karar verilerek tarafına takdim olundu

Re'si A'za A'za 96 Sene Kanun-ı Evvel 8 fî ve 98 Sene Mayıs 18 fî
Müsveddesine Mutabıkdır
Başkâtib

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden Hacı Mehmedli Mahallesi'nde mukîm mültezim makûlesinden Mahmudcanın oğlu Mehmed mührüyle mahsûr ve yüz altmış bir numro ile merkûm ve 12 Temmuz Sene 96 tarihli müverrih ve 16 Şaban sene 97 tarihinde mukayyîd virilen arzûhalde Andırın Kazası dâhilinde mâ Kavaklı Göksun Nâhiyesi 'öşüründen yirmi altı şahısdan dokuz şahsi doksan beş senesinin mültezimi bulunan 'Acemli Mahallesi ahâlisinden ve ziraatçı esnafından Celil zâde Reşid Ağadan der'uhde ve iltizâm etmiş olduğu halde nâhiyye-i mezkûreye mûmâ ileyh Reşid Ağa ta'sir ve hâsılâtını fûruhtla ticâretten hissesine isâbet eden yirmi bin guruş mütecâviz akceye vermekde olduğundan bi'l muhâkeme-i meblâğ mezbûrun tahsîli iddi'a olunmasına ve tarafeyn müdâven ve dâhilen Mer'aş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelerek müdde'î merkûm da'va vekillerinden Kuyumcıyan Artin Efendiye ve müdde'î 'aleyh mûmâ ileyh Reşid Ağa dâhi Çakmakyan Ziron Efendiye tescîl tevkîl etmiş olduklarından muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ifâde istifar olundukda Artin Efendi arzûhal-i mezkurun mündericâtını tekrardan başka nâhiyye-i mezkûre 'öşürü kırk şahsı i'tibârıyla sekiz şahsi topalyan Karabet Ağanın ve altı şahsi dâhi Harabende Bogos oğlu Akopla diğer Harabende oğlu Haçirin olub kûsür yirmi altı şahsından dokuz şahsını da müvekkili der'uhde etdikden sonra üç mikdarını Reşid Ağaya bedeliyle terkle sekiz para altı ... hissesi kaldığını ve mukaddeme diğer hissedarı olan Ethem oğlu Kiforok Reşid Ağa ile gördükleri muhâsebede hâsılâtdan mer'aş-a nakl edilip mer'aşda fûruht olunan zahîre esmanından müvekkilinin hissesine isâbet iden üç bin yüz guruşdan bin beş yüz guruşunu

Sahife: 57 Numero : 57

'öşürü mezkûreden aldığı hisse bedeline mahsûb edilmiş ve beş yüz guruş dâhi Reşid Ağa tarafından nakd olarak verilmiş ve mutâbık bin guruş için dâhi bir kıt'a deyn senedi alınmış olduğundan mârû'z-zikr hisseyi müvekkiline vermediğine ve ol vech ile muhâsebe görölüb hâsılât esmanından üç bin guruş müvekkiline hisse isâbet etmediğine dâ'ir Reşid Ağaya yemiş virildikden sonra iş bu muhâsebeden sonra gerek Göksunda ve gerek Mer'aşda Reşid Ağa tarafından fûruht olunan zahîr için defterin Reşid Ağa tarafından ibrâziyla muhâsebelerinin ruiyyetiyle bundan müvekkilinin hissesinin tahsîlini beyân ve müvekkilinin nazarında bulunan şartnâme ile deyn senedini irâe etmiş Ziron Efendi dâhi müdde'î merkûm Mehmedin 'öşürü mezkûrede şahsi bin seksen beş resmî olmadığı ve görülen muhâsebe dâhi beş şahsi i'tibârıyla görülmeyib müvekkili tarafından fûruht olunan zahîre dsmanından olarak bin guruş havî merkûm Mehmede mezkûr sened verilmiş ise de natık olmadığı akce müvehhiren tezkîye kılındığı ve şartnâme de kırk şahsi gelmesini haber alub üzerine sonradan yirmi altı şahsi kalematı tahrîr edilmiş olduğu cihetle sıhhate bulunduğundan kabule gayr-ı şâyan iddûğüne ve Mehmedin da'va vâkı'ası karye sıhhat olmadığından bu bâb da müvekkiline yemiş vermek lazım geleceğini soran müdafa'a da ifâde de bulunmuş olmasıyla tarafının ifâde ve müdafa'ası meşkul ve dolaşık olunmasına ve ruiyyet muhâsebeye muhtac olduğundan da'va mezkûreye etrafiyla tahkîk ve tedkîkat vâkı'a vari mütâla'âlarını beyân tahrir vermek üzere tarafeynden müntehib birer mümeyyizden 'ibâret bir encümen teşkiline dâ'ir virilen karar üzerine müdde'î tarafından Nıksar zâde Hacı Ahmed Efendi ve Topalyan Karabet Ağa ve Reşid Ağa tarafından dâhi Celil zâde Reşid ve icrâ

müvehhiri Sami Efendiler mümeyyiz isticâb kılınmış olmadığından hûsusi mezkûrun tedkiki bunlara havale olunmuş idi bu mümeyyizler tarafından ayrı ayrı iki kıt'a olarak virilen rapordan tarafeyn muhâsebeye ismi tutulacak evrâk ve defteri ibrâz ve i'tâsından imtinâ ve tahrir ettiklerinden muhâkemeye ta'alluk kılındığı istidlâl olunmasına mebnî merkûm Mehmedin etmekde olduğu hisse da'vasıyla meyânelerinde gördükleri hesab hâricinde Reşid Ağa tarafından fûruht olunan zahîrin mikdarını bâ beyân isbât etmesine ve idemediği halde Reşid Ağanın inkârında kalan zahîre için tahlîfe 21 Zi'l Ka'aade sene 98 tarihinde karar karîne olarak ekseriyetle karar verilip tarafına takdim olunması üzerine Mehmed tarafından gösterilen şâhidlerden bir ikisi dahi istirâ edilmiş ve diğerleri dâhi taleb olmakda bulunmuş iken bu sırada merkûm Mehmed mührüyle mahsûr ve 12 Teşrin-i Sanî 96 tarihli müverrih virilen arzûhalde 'öşür mezkûreden Bektûtiye Mahallesi'nde mukîm tüccarından Kara Mehmed zâde Hacı Mehmed Ağaya

Sahife: 58 Numero : 58

İkiyüz kırat hinta ve Celil zâde Halil Efendiye sekiz yüz elli kırat hinta ve yüz elli kırat şa'yir ve yüz kırat darı ve on üç kırat nohud ve Naum Necaş Efendiye seksen beş kırat nohud vüzerâdan Hasan nâm kimesneye elli kırat hinta ve Doğu oğlu Mustafaya yüz elli kırat hinta ve Sabaya yirmi bir kırat hinta ve Sarının oğlu Parsum üç yüz buçuk kırat hinta ve Andırın nâhisi Ferid Efendiye sekiz kırat hinta ve boyacı oğlu Palvosa yüz kırat hinta ve altmış altı kırat darı ve iki yüz kırat nohud fûruht olunub bunları ise Reşid Ağanın inkâr eylemesine mebnî gasb hükmünde bulunduğundan usûl-ı muhâkeme-i hukuk kânûn-ı müvakkatin yüz on beşinci maddesi mûcibince eşhaf-ı merkûmenin dâhi celile mahkemeye idhal oldukları zahîreden kendü hissesinin istihsal olunması iddi'â olunmuş ve Artin Efendinin bu bâbda ki ifâdesi dâhi iş bu iştirânın mündericâtını tasdikden 'ibâret bulunmuş olmasıyla sûret-i istid'a Ziron Efendiye takdim olunduğunu arzûhalde isimleri muharrir kesen eşhas-ı selase olub bunların mahkemeye celili ibtidâ mahkemede müdde'î 'aleyh tarafından da'va olunmak lazım geleceği halde mezkûre ahkâmından bulunduğu ve da'va mezkûrede ise merkûm Mehmed müdde'î 'aleyh olub müdde'î olduğu ve mahkemeleri ise ikmâl takrib eylediği cihetle eşhaf-ı merkûmenin celili iddi'âya Mehmedin salâhiyeti olamayacağını ve eşhaf-ı merkûmeye gasb denilir ise mal mahsûb el yevm pederinin mevcûd bulunduğu halde bunun için âliyyelerinin ayruca iddi'â edilmek iktizâ edib yük mâl ma'sub müstehlik ise esmanının müvekkilinden taleb ve iddi'â olunması icâb edeceği hasebiyle merkûm Mehmedin mîrasının reddini dermeyân ve Artin Efendi dâhi mevzûu bahis vüzerâ olan hâsılâtdan mârû'z-zikr eşhas-ı zahîre satıldığı ibtidâî mahkemede müvekkili haber alamayıb mahkemenin şühud istir'ana karar verdikten sonra haber alınması ve bir mahkemede bir müdde'î bazı müdde'î ve bazı müdde'î 'aleyh sanıkını hâ'iz olacağı usûl-ı mahkeme iktizâsından olduğu cihetle eşhaf-ı merkûmunun celiline karar verilmesine isyân eylemiştir icâb-ı lade't tezkıyye müdde'î Mehmedin 12 Teşrin-i Sanî sene 96 tarihli istid'asında beyân eylediği dokuz kimesneye hasm tanınarak şenhas-ı salise hükmünde usûl-ı mahkeme-i hukuk kânûn-ı müvakkatin yüz on beşinci maddesi mûcibince mahkemeye celb ve ihzârlarını iddi'â ve ifâde eylemiş ve maddei mezkûre de ise müdde'î 'aleyh ibtidâ mahkemede evvel da'vadan dolayı ber şenhas-ı salise rücû' hak ve sâlâhiyeti olduğunu isbât ve müdde'î dâhi iş bu sâlâhiyeti def'a edemez ise evvel şenhas-ı salisenin bir maden kalile tarafında mahkemeye celb ve ihzarını taleb eder deyü muharrir bulunmuş olub müdde'î Mehmed ise bu bâbın müdde'î bulunduğu cihetle öyle bir şenhas-ı salisenin celb ve ihzarını tulba salâhiyeti olamayacağından merkûm mehmedin bu bâbdaki iddi'âsının reddine ve i'lam ve sûret ve teblîğ harcı olmak ve Mehmed Ağaya rücû' eylemek üzere alınması icâb eden yüz kırk gurusun Reşid Ağadan

ahzine kabil-i istinaf olarak 5 Mayıs sene 98 tarihinde müttefiken karar verilip tarafına takdim olundu

Re'is A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır
Başkâtib

Sahife: 59 Numero : 32

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden etraf-ı şehirde vâkı' Yeşildere Karyesi mütemekkînlerinden ve ziraatci esnafından Osman mührüyle mahsûr ve 12 Teşrîn-i Sanî sene 96 tarihli müverrih ve elli beş numro ile merkûm ve 12 Teşrîn-i Sanî sene 96 tarihinde mukayyîd virilen arzûhalde doksan üç senesine mahbûsen der'uhde ve iltizâm etmiş olduğu Çoğban Karyesi tarafından bilâ icraat vekâleten te'sir etmiş olan Teb'a-i Devlet-i Müşârü'l İleyhden ve karye-i mezkûre sakinlerinden vüzerâ makûlesinden olub mer'aşda arsa civarında Talatın oğlu Kirkorun hânesinde müsâfereten ikâmet etmekde bulunan Halil İbrahim oğlu Kebki Mehmed karye-i mezkûre hâsılâtını tekmlen zimmetine geçirib bundan yüz elli kırat çavdar hintayı ikrar eylemekde olduğundan bâ muhakeme iş bu ikrarında olan yüz elli kırat hintanın tahsiline hükm i'tâsı iddi'â olunmuş olunan da'vet üzerine tarafına bizzat mer'aş sancağı Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelerek müdde'î merkûm da'va vekillerinden Kuyumcıyân Artin Efendiye tescîlen tevkîl eylemiş olduğundan muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifar olundukda Artin Efendi arzûhal-i mezkûrun mündericâtını tekrar eyledi müdde'î 'aleyh Mehmed Ağa dâhi evvelâ doksan üç senesinde karye-i mezkûreye iltizam eden müdde'î merkûm olmayıp pederi Hasan Ağa bulunduğu cihetle mûmâ ileyh Hasan Ağanın emir tahrîriyesi üzerine kendüsü te'sir edib bi'l cümle hâsılâtı ba defter altı kırat şa'yir ve yirmi beş kırat darı ve yüz on dokuz kırat hintaya bağ alub bundan altı kırat darı Hasan Ağa kendüsü ahz ettiği gibi ve kûsür darı ile hintaya dâhi Hasan Ağanın bin elli gurus saman mukâbilinde Karsih karyesinden İsbir oğlu Küçük Bekire fûruht etmiş iddûğünü beyân ve müvehhiren dâhi zikr olunan karyeye kangı tarihinde te'sir ettiğini bilmeyib fakat te'sir eylediğini mer'aş redif esnaf mukaddem taburunun dârü-l harbiye azîmeti sene bulunduğu ve bu gelecek harman vakti beş sene olacağını ve müdde'î merkûm asla tanımadığını def'a da'vamızında sürûd ve isyân eylemesi üzerine Artin Efendi mezkûr karyeye müvekkilinin der'uhde ve iltizâm eylediği doksan iki senesi olub arzûhalde doksan üç senesi tahrîr kılınmasına sehve mebnî olduğuy ve redif esnaf-ı mukaddem taburunun dâhi mer'aşdan sene-i merkûme de hareket ettiğini ve buralarını maliye kaydıyla isbât edeceğini ve müvekkilinin Duran oğlu Fakı Osman ikbâlarıyla mülekkab bulunduğu ve mezkûr karyeye Çığırğan karyesi dâhi itlâk edildiğini ve Mehmed Ağanın ikrarında olan hasılâtın cümleside hinta olmadığına dâ'ir Mehmed Ağaya yemin verilmesine ve müvekkili pederinden ayrı hâne sahibi olduğuy ve hâsılâtın pederine verilmesine dâ'ir Mehmede bir güne ömrü bulunduğu cihetle eğerçi merkûm Mehmed zahîre mezkûreye müvekkilinin pederine vermiş ise müvekkilinin emri olmaksızın verib hidmetinde ta'di ettiğinden saman alacağı taleb ve ifâde ve isbât müdde'î zımnında bâlâsı muhâsebe-i livâdan derkenarlı iki kıt'a arzûhal irâe etmişdir muhâsebe-i livânın derkenarlarından 15 Teşrîn-i Sanî sene 96 tarihli bulunan derkenarın hulâsaten madlûlü doksan bir ve iki senesinde Çığırğan mezra'sının Çelikyan oğlu Hasan Ağa keffâletiyle Mehmed vasî Osman uhdesinde ve doksan üç senesinde dâhi Şevket Efendi zâde Osman Efendi keffâletiyle Osman Paşa zâde Süleyman beg uhdesinde bulunduğunu mütezamman olduğuy gibi fî 24 Teşrîn-i Sanî 96 tarihli diğer derkenarın neticesi mâlî dâhi tabur-ı mezkûrun doksan iki sene temmuzunun on ikinci günü mer'aşdan hareketle dârü-l mihriye 'azimet eylediğini beyândan 'ibâret bulunmuşdur bunun üzerine iktizâ-i

maslahat lede'l müzâkere merkûm Mehmed redif esnafı mukaddem taburunun mer'âşdan hareket ve 'azimet sene karye-i mezkûreye Osmanın pederi Hasanın emri tahrîriyesiyle te'sir edib hasılatdan altı kırat şa'yiri hasan kendüsü aldığı ve kûsûrû hinta ve darı ... dâhi

Sahife:60 Numero : 22

Hissenin âhire fûruht eylediğini ve Osmanı tanımadığını beyân eylemiş ise de isbât müdde'î zımnında Osmanın vekili tarafından ibrâz olunan marû-l beyân iki kıt'a derkenarın birisinde mezkûr karyenin doksan iki senesinde mültezimi Osman bulunduğu ve diğer birinin dâhi redif esnafı mukaddem taburunun doksan iki senesi temmuzunda mer'âşdan dârü-l mihriye hareket ve 'azimet etdiği gösterilmiş olmasına mebnî merkûm Mehmedin bu bâbındaki müdafa'ası vahis olub zikr olunan doksan iki senesinde karye-i mezkûre Osmanın taht iltizamında olduğu halde Mehmed tarafından te'sir olduğu tahkîk etmiş ve hâsılât-ı mahbûseden hintanın yüz on dokuz kıratdan ziyâde olmadığına ve vekîl mûmâ ileyhın talebiyle Mehmed tahlîf olunmuş olmağla mecellenin bin sekiz yüz on yedinci maddesi mûcibince merkûm Mehmed ikrarıyla iltizâm olunacağından ve zahîr mezkûre mesaliyetden bulunduğu salîfû-z zikr yüz on dokuz kırat çavdar hinta ve yirmi beş kırat darı altı kırat şa'yirin müsellimlerini merkûm Mehmedin müdde'î merkûm Osmana i'tâ eylesine ve i'lam ve sûret ve teblîğ harcı olmak ve merkûm Mehmede rücû' etmek üzere alınması icâb eden seksen guruşdan mukaddem teslîm sandık kılınan yirmi guruş borç harç bil muhasib kûsûr altmış guruş merkûm Osmandan ahzine ekseriyetle 7 Mayıs sene 98 ve 27 Teşrîn-i Sanî tarihinde karar verilerek tarafına takdîm olundu

fî 4 Safer Sene 98 ve fî 24 Kanun-ı Evvel sene 96
Re'si A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır
Başkâtib

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden Çığcığı Mahallesi'nde mukîm bakkal esnafından Kaya oğlu Mustafa ve mührüyle imza ve mühür ve 14 Mayıs sene 98 tarihli müverrih ve doksan yedi numro ile merkûm ve 9 Kanun-ı Evvel sene 96 tarihleriyle mukayyîd virilen arzûhalde Teb'a-i Devlet-i Müşârû'l İleyhden mahalle-i mezkûre mütemekkîn esnaf mezkûreden Kalendar oğlu Osman zimmetinde bâ sened alacak hakkı olan altı yüz guruş mâ kendüsüne tahsîl iddi'â olunmuş olunan da'vet üzerine tarafına bizzat Mer'âş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelib müdde'î 'aleyh merkûm da'va vekillerinden Nişancıyân Minas Efendiye tescilâten tevkîl eylemiş olmadığından mahkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'a ve ifâdeleri istifar olundukda müdde'î merkûm meblâğ mezbûrun elli bin iki yüz guruş olub bundan altı yüz guruş kendüsüne teslîm olarak mutâbık altı yüz guruş matlûbu kaldığını ifâde ve sened-i mezkûru irâe eyledi vekil Minas Efendi dâhi sened-i mezkûr müvekkili tarafından verildiği tasdik ve ikrar etdikden sonra müvekkili müdde'î merkûmdan doksan iki senesinde güzeşte ile iki bin guruş istid'a edib iki sene fahiş güzeşte olarak dörder yüz guruş i'tâ etmiş olduğu gibi doksan beş senesinde dâhi müvekkilinin bin yüz elli guruş takdiren ve iki yüz elli guruş dâhi havaleten teslimat olduğu halde iş bu teslimatlar ibrâz olunan sened tarihine kadar meblâğ mezbûrun fahiş güzeştesine mahsubiyle bundan fazla kalanın asl deyninden tenzîl kılınarak kûsûr kalan bin guruş dâhi bir senelik iki yüz guruş zamlı bin iki yüz guruş natık mezkûr sened müvekkili tarafından verilmiş olduğu ve mezkûr bin iki yüz guruş mahsûbe icrâ olunmak üzere 6 Şubat sene 97 tarihinde yedi yüz yetmiş guruş Fatmalı Karyesinden ... verilip iş bu havaleye müdde'î merkûmun kabul ettiğini ve bundan başka

Sahife:61 Numero : 61

Müvekkilinin üç yüz guruş dâhi teslîmatı bulunduğu beyânla mukaddem ve müvehhiren virilen kaza güzeştenin bi'l muhasib teslîmat vakı'a ile birlikde asıl ziynetinden tenzîliyle ol madde müvekkilinin borcu kaldığı sûretde te'diye olacağını sûret müdafa'ada isyan ve bu ifâdelerini şâhidle isbât edeceğini dermeyân eylemiş olması üzerine müdde'î merkûm doksân iki senesinde merkûm Osmana iki bin guruş verilmiş ise de güzeşte olmayıb tekâbül etmek üzere sermaye olduğu ve bunun iki sene sonra takdire ve havaleten ahzle Osmanın zimmetini ibrâ eylediğini ve zikr olunan senedin natık olduğu akceden bin guruş göz görücü Hacı Mehmed Ağadan iştirâ edib Osmana fûruht etdiğini hâne bedeli ve iki yüz guruş dâhi güzeştesi olduğu ve buna mahbûsen kırk guruş takdire ve altı yüz guruşda havaleten makbuz alıb mütebâkîsi hâlâ merkûm Osmanın borcu iddüğünü sürûd ve isyânda bulunmuşdur sened-i mezkûr 10 Cumâde'l Evvel sene 96 tarihli müverrih olub hulâsaten madlûlu doksân altı senesi Cumâde'l evvelinin onuncu günü tarihli bin iki yüz guruş ranic akce Kaya oğlu Mustafa Ağanın emrine tezkiye olunmak üzere hesap mührü Osmanın borcu olduğunu mütezamandır iktizâ-i maslahat lade't tezkıyye müdde'î Mustafa Ağa iş bu iddi'â eylediğini meblâğ için beher sene dörd yüz guruş fahiş güzeşte olmadığı müdde'î 'aleyhin vekil Minas Efendinin talebiyle kânûn-ı müvakkatin doksân ikinci maddesi mûcibince tahlîf olunmuş ve meblâğı mezbûrun esası iki bin guruş olub şirket sermaye seneden olduğu ve fî 10 Cumâde'l Evvel sene 96 tarihine kadar bin guruşunu ifâ' bin guruş deyni kalarak bin guruş için dâhi bir senelik iki yüz guruş kendüsüne hasm ile mürûr iden isim için güzeştesi hesap olunmak üzere tarihi mezkûrede senede bir rabt eylediğini ve fî 1 Şubat sene 97 tarihinde altı yüz guruşunu ve müvehhiren kırk guruşunun ahz etmiş olduğunu ikrar etmekle sened-i mezkûre de muharrir meblâğın esâsı bin guruş olduğu anlaşılmış olmagla sened-i mezkûr tarihinden altı yüz guruşun teslîmat tarihi olan fî 1 Şubat sene 97 tarihine kadar on sekiz mâh yirmi günlük güzeştesi yüz seksen altı buçuk guruş ve mutâbık dört yüz guruş için dört aylık on altı guruş güzeşteki cem'an iki yüz iki buçuk guruş dâhi kânûnnâme-i mezkûrun yüz on ikinci maddesi iktizâzınca meblâğ mezbûrun bin guruşu i'lam ederek bin iki yüz iki buçuk guruşu bey'a olmuş iş bu meblâğdan altı yüz guruşla kırk guruş tenzîl kılındıkda müdde'î 'aleyh Osmanın beş yüz altmış iki buçuk guruş zimmeti kaldığı anlaşılmış olmagla meblâğ mezbûrun merkûm Osmandan ahzine ve i'lam ve sûret ve teblîğ harcı olmak ve müdde'î 'aleyh merkûm rücû' etmek üzere alınması icâb eden elli iki guruşda müdde'î Mustafa Ağadan ahzine 28 Mayıs sene 98 ve fî 18 Kanun-ı Evvel sene 96 tarihinde müttefikten ve kat'ıyyen karar verilerek tarafına takdîm olundu

Re'is A'za A'za 96 Kanun-ı Evvel 27 fî ve 98 Sene Safer 7 fî
Müsveddesine Mutabık
Başkâtib

Sahife:62 Numero : 34

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden Şekerdere Mahallesi'nde mukîm ziraatçı esnafından Hadalı zâde Durdu imza ve mührüyle mûmza ve mühür ve 18 Mayıs sene 98 ve 8 Kanun-ı Evvel sene 96 tarihli müverrih doksân beş numro ile merkûm virilen arzûhalde peder müteveffâdan müstakil olub yirmi guruşla yetişdiği takdirde müştereken mülkleri olmak mukâvelesiyle Teb'a-i Devlet-i müşârû'l ileyhden ve esnaf mezbûrdan etraf şehirde vâkı' Kürdler Afşarı karyesi mütemekkînlerinden Sakarın Oğlu Ömer ve birâderi Mehmed ve Kürt Ahmed nâm kimesnelere vermiş olduğu Çavuşlu nâm mahâlde vâkı' tarafları sark ve ziyaret ve Serkman yolu ve sandıklı Derviş oğlu tarlalarıyla mahdud bir kıt'a tarlaya ber vech-i mukâvele merkûmun tarafından yirmi

guruşla bağ deşdirilmiş ise de bunlar kendüsünün hissesini dâhi zabt etmek sûretinde bulunduklarından ve içlerinden Ahmed vefât etmiş iddüğünden bunun vârise kiberinden Mehmed vasî Mustafa ile merkûmun Ömer ve Mehmed celb olarak bi'l muhâkeme-i mezkûr bağdan hissesiyle hissesine isâbet eden üç senelik mahsûlun hükmü rabt olunması iddi'â olunmuş ve tarafeyn müdâven ve dâhilen Mer'aş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelmiş olduklarından mahkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifâr olundukda müdde'î mûmâ ileyh Durdu Efendi arzûhal-i mezkûrun mündericâtını tekrar etdikden başka zıkr olunan tarlanın nısfı kâdimen pederinin olub nısf diğerinin dâhi pederi müteveffî Çetinde 25 Mayıs sene 77 tarihinde Mestan bin Mestandan tefrîğ edib ol vech ile mutasarrıf olduğunu havî bir kıt'a tapu irâe ve i'tâ ve eşhası merkûm ile vâkı' olan mukâveleleri evrâka müstenid olmayıb şifâhi bulunduğu ve bağın değeri bin guruş ve üç senelik hâsılâtı bir günden 'ibâret iddüğünden bunun tahsîlini talep ve iddi'â eylemiş ve merkûmun Ömer ve Mehmed ve Mustafa dâhi mezkûr tarlaya Durdu Efendiye ahzle bir kıt'a mukâvele bağ arsası etmiş olduklarını ikrar ve iki seneden mahsûs verilmekde olduğunu iş bu tarla Durdu Efendinin mâlî değil deyü bağdan ve hâsılâtdan Durdu Efendiye hisse vermediklerini ve mezkûr bağın iki senelik hâsılâtı mecmû' alınmış bir batman keçe bulunduğunu ifâde ve taraflarından irâe olunan bir kıt'a tapuda mezkûr bağ yerine Kürt Oğlu Ahmed bin Mustafa ve Durdu Mehmed bin zâdenin mutasarrıf olduğu müşâhede edilib mütteli kendülerine takdim edildiğine Ömer ve Mehmed nâmına olan tapularında meblâğ olduğunu ve ibrâz etdikleri tapudan mezkûr bağ müdde'î mûmâ ileyh dâhi serbest olduğu görüldüğü gibi zayî' olan tapularda dâhi mûmâ ileyh nâmına mühür olacağından bu bâbda bir diyecekleri kalmadığını sürûd ve tezâkir eylemişlerdir Durdu Efendinin ibrâz eylediği tapu koçanı fî 25 Mayıs sene 77 tarihli olub hulâsaten mütteli Suçatı Karyesi'nde Dobuoğlu tarlası ve ziyaret ve tarîk 'alem ve hark ile mahdud tarlanın nizâfî 'Acemli Mahallesi'nden Mestan bin Mestandan

Sahife:63 Numero : 34

Yüz elli guruş bedel ile müşteriki Şekerdere Mahallesi'nden İhsan bin Hadiye nâm kimesnenin tefrîğ etdiğini mütezamman ve müdde'î 'aleyh merkûmun tarafından irâe olunan tapu koçanı dâhi beş yüz on dört numrolu ve 2 Zi'l hicce sene 91 tarihli bulunub netice-i madlûlu karye-i mezkûrede yüz pene nâm mahâlde hark ve Ömer ve İsa oğlu ve Mehmed bağlarıyla mahdud bağ Kürt Ahmed Bin Mustafa ve Durdu Bin Hadiye nâm kimesnelerin hak kararından mutasarrıf olduklarını beyândır bunun üzerine icâb-ı lade't tezkıyye müdde'î 'aleyh merkûmun arasa etdikleri bağları arasa etmezden mukaddem müdde'î Durdu Efendiyle müşterik olmak üzere mahal-i mezkûre bağ arsa etmeği mukâvele eylemiş olduklarını mukarrîr ise de mahal-i mezkûr mülki olmadığını ta'yîn etdirmedikleri halde müdde'î Durdu Efendiye hisse vermediklerini beyân eylemeleri üzerine bu bâb da tarafeyn yerinde olub isbât müdde'î zımında ibrâz olunan evrak bi'l mütâla'â müdde'ilerden Mustafanın pederi Kürt Ahmed nâmına olan ve 2 Mayıs sene 37 tarihli tapuda müdde'î Durdu Efendinin dâhi münâzafeten şirketi mukayyid bulunduğu ve diğerlerinin nâmına olan tapular zayî' edilmiş iddüğünden mezkûr tapularda dâhi mûmâ ileyh Durdu Efendinin nâmı bulunacağında şâhidi olmadığı müdde'î 'aleyhe taraflarından ikrar olunmuş ve diğer tapu dâhi mahâl-i mezkûrun nizâfî iştirâkı hasebiyle müdde'î Durdu Efendinin pederi İhsan Efendi şeriki Mestan bin Mestandan tefrîğ eylediğine dâ'ir bulunduğu ve müdde'î 'aleyhelerin takrîrlerine nezâreten tarlayı mezkûr müdde'î mûmâ ileyh mülkü bulunduğunu ve bağ arsa edilib ber vech-i nısfıyyet mutasarrıf olmak üzere mukâvele eyledikleri tahkik etmekle müdde'î 'aleyh merkûmun tarafından arsa edilen bağlarda müdde'î mûmâ ileyh ile ber vech-i nısfıyyet mutasarrıf olmalarına ve iki senelik hâsılâtı olarak iddi'â eylediği

sekiz yüz batman olmadığını ta'yîn ettiremeyeceği gibi tahlîflerine dâhi tapu bulunamayarak ikrarları mûcibince hissenin tahsilini beyân eylemiş olduğundan merkûmların ikrarları bulunan altmış bir batman bekmez nısfı olan otuz buçuk batman bekmezi müdde'î Durdu Efendiye teslim eylemelerine ve i'lam ve sûret ve teblîğ harcı olmak ve müdde'î 'aleyh merkûmuna rücû' etmek üzere alınması icâb eden doksan guruşun müdde'î Durdu Efendiden ahzine 2 Safer sene 98 ve fi 22 Kanun-ı Evvel sene 96 tarihinde müttefîkan ve kat'ıyyen karar verilerek tarafına takdim kılındı

7 Safer sene 98 ve fi 27 Kanun-ı Evvel sene 96

Re'is A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır

Başkâtib

Mervaşa tâbi' Camustil Nâhiyesi dâhilinde vâkı' Fatmalı Karyesi'nde mütemekkîn Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden müteveffî malı oğlunun zevcesi Fatma imza ve mührüyle mûmza ve mühür ve 18 Şubat sene 96 tarihli müverrih ve 11 Şubat sene 96 tarihli mukayyid virilen arzûhalde karye-i mezkûrede kâin dört kıt'a tarlanın borç hissesine bâ tapu mutasarrıf olub tarafından tanzim zirâ' etdirmiş olduğu halde hâsılâtını Teb'a-i Devlet-i Müşârü'l İleyhden

Sahife:64 Numero : 64

Ve karye-i mezkûre ahâlisinden olub müvakkaten mer'aşda bulunan çiftçi makûlesinden hala oğlunun oğlu Ahmed nâm kimesne zabt etmiş iddüğünden hâsılât mebhûsanın tahsiliyle merkûm tarafından tarlalardaki hissesine vâkı' olan müdâhalenin men'i iddi'â kılınmış olunan da'vet üzerine tarafeyn bizzat Mer'aş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelerek müdde'î mezbûre da'va vekillerinden Nişancıyân Minas Efendiye ve müdde'î 'aleyh merkûm Ahmed dâhi Kuyumcıyân Artin Efendiye tescilâten tevkîl eylemiş olduklarından muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifar olundukda vekil Minas Efendi arzûhal-i mezkûrun mündericâtını tekrar ettikten başka zikr olunan tarlalardan birisi Karaçoban Karyesi'nde köy yeri nâm mahâlde olub tarafları tarîk ve Hasan pınarı ve su harmanı ve birisi dâhi karye-i mezkûre de Ali baba yeri nâm mahâlde bulunub tarafları tarîk ve diğeri karye-i mezburede Düden nâm mahâlde bulunup tarafları dere tarîk ve birisi dâhi Harab nâm mahâlde tarafları tarîk ve Karafakı tahsis tarlalarıyla mahdud olub iş bu dört kıt'a tarlanın kırk şahısta onar şahsı müvekkilinin kerimesi müteveffîye Melek Hatundan müvekkili Fatma Hatuna intikâl ederek ol vech ile müvekkili namına tapu koçanı i'tâ kılındığı gibi diğeri otuzar şahsi dâhi merkûm Ahmedin bu tapu tahtı tasrifinde bulunduğunu ve bu arâzi meselesinden dolayı müvekkilesiyle merkûm Ahmedin mukaddeme meclis-i temyîzde sıbkât iden muhâkemelerinde ber vech-i muharrir onar şahsi hissenin mutasarrıfı müvekkilesi Fatma Hatun olduğuna 9 Mayıs sene 96 tarihinde hükm i'lamı verilmiş ise de iş bu i'lam tarafının takrir şifâhilerine binâ kılındığı cihetle zabt varıkası olmadığı ve müte'addeden Ahmed nâmının yerine sehven ihsan yazılmış iddüğüne ve bununda sehven olduğu mahkeme kaleminde müvekkilesinin mukaddemli iddi'âsının kaydının Hasan bin Ahmed nâmları mukayyid bulunmuş delâlet edeceği ve müvekkilesi tarafından kendü şahsında zirâ' olunmak üzere merkûm Ahmede virilen yetmiş beş kırat hinta olub hasılâtdan müvekkilesine on dört kırat hinta isâbet ettiğini beyânla isbât müdde'î zımında mezkûr i'lam ve dört kıt'a tapu ile tapuların mündericâtını müveyyîd defter-i hâkanî idâresinden bâlâsı derkenarlı bir kıt'a arzûhal irâe ve tanzim ve hâsılât iddi'âsında bâ beyâna isbât edeceğini ifâde eyledi Artin Efendi dâhi mezkûr i'lamın mütteli hala oğlu Hüseyin bin Abdullahın mahdûmu Hasan tarafından vuku'â bulan iddi'â üzerine mezbûre Fatma ile merkûm Hasanın mahkemelerinin icrâsı esnâsında mezbûre Melek Hatunun mezkûr tarlaların yirmişer

şahsi hissesini pederi hala Hasandan tefrîğ etdikden sonra mezbûre Meleğin vefatı vuku'â kılınmasına mebnî mârû'z-zikr diğer müşir şahsın onar şahsı kendüsüne intikâl ettiği mezbûre Fatma tarafından ifâde ve merkûm sanıkda iş bu ifâdeye ve şahsı mebhusenin taht-ı tasrifinde olunduguna dâ'ir mezbûre Fatmanın yerinde tapu bulunmuş olmasına binâ'en zikr olunan onar şahsi hissenin mezbûre Fatmanın olduğunu beyân dört kıt'a tapunun madlûlû dâhi mezbûre Melek hatunun vefatı hasebiyle tarla hibe-i mezkûredeki hissesinden onar şahsında Fatma Hatun namına ... bulunmuş ise de

Sahife:65 Numero : 65

İ'lam mezkûr usûl-ı muhâkeme ve kânûn-ı seniyyenin hilâfında ve hisse 'aleyhinde tanzîm olub halbuki müvekkilinin ismi Hasan olmayıb Ahmed bulunduğu ve tapu koçanları dâhi müvekkilinin ma'lûmatı olmaksızın yükleri esnâsında alınmış olduğu cihetle i'lamla posa posalar hibeden 'ibâret iddüğünden bunların müvekkili hakkında te'siri olamayacağı misüllü sayan yüklerde müvekkili namına tanzîm olunmasına tapu koçanlarının dâhi mevzûu bahis ve vüzerâ olan tarlaların kırk şahısta otuzar şahsi müvekkili namına mukayyid ise de bunlarda müvekkiline ma'lûmat verilmeksizin bozulub müvekkilinin hânesine gönderilmiş ve müvekkili ise okumak yazmak bilmediği gibi karyelerinde diğer okur ve yazar adam dâhi bulunamadığı hasebiyle mündericâtına vakıf olmayarak alıb hafıza etmiş olması ve mârû-l beyân tarlaların müvekkilinin pederi hülâsasının müstakillen malı olduğu Minas Ağanın ifâdesinden ve merkûm mulâhas namına olan dört kıt'a atık tapu koçanları mütâlâ'âsından anlaşıldığı ve merkûm mulâhasının ise müvekkilinden başka diğer vârisesi olmadığı ve mezkûr tarlaların yirmi müşir şahsi Melek Hatuna defter-i hâkanî mühevviri huzurunda ferâğ ve tefrîğ icrâ olunduğu ta'yîn ettirilmediği pederi mulâhasından tefrîğ iddi'âsı sahîh olamayacağı defter-i hâkanî idâresinde derkenarında dâhi zikr olunan tarlaların seksen dokuz tarihinde icrâ olunan yüklerde hak kararından Ahmed ve Melek Binas oğlu namına kayd edilmiş iddüğü gösterilmiş ise de iş bu derkenarın mütteli Nişancıyanın iddi'âsına mütenakis oldukdan başka hak karar on sene zikr olunan tarlalara tasrifle hasıl olacağı derkâr iken mezkûr tarlaların merkûm mulâhas namına seksen dört ve seksen bir senelerinde tapu koçanı virilmiş bulunduğu cihetleri Minas Ağanın da'vasının vasî iddüğüne mîrasına bırakmakda iddüğünden ol vech ile da'vanın reddine dermeyânla mezkûr tapu koçanlarını irâe etdikden müdde'î mahkemeye mübâşeret oldukdan sonra mezbûre Fatma tarafından münâzaun fihi olan tarlalardan durmuş nam tarlaya çift koşdurulub on kırat tanzîm zirâ' edilmiş iddüğünden bâ Botanhanın müvekkili tarafından mezbûreye redle mevrû'atın müvekkiline terk veyahud tarlanın tekrar müvekkili tarafından çift tanzîm zirâ' ile mezbûrenin verdiği nüshanın ibtâl etdirilmesi hususunun dâhi hükmü rabtını ve mezbûre pâyidar namıyla müvekkilinin gıyabında hânesine beş kırat hinta bırakmış ise de tarlalarda hakkı olmadığından zirâ' olunmayıb hala müvekkilinin hânesinde mevcûd bulunduğunu ilâveten tezâkirde bulunmuşdur tarafının ibrâz etdikleri tapu koçanlarından tarla hibe mebhûsanın beşer şahsi müteveffî Melek Hatundan müdde'îyye mezbûrede Fatmaya intikâl etmiş iddüğü anlaşılmış zirâ' olunan samanın beş kıratı mezbûre Fatma Hatun tarafından zirâ' edildiğini ve yekûn hâsılâtı elli altı kırat geldiğini mezbûrenin bâ beyâna isbât etmesine 9 Mayıs sene 98 tarihinde karar verilip tarafeyn vekillerine şifâhen takdim olduğunda Minas Efendi isbât müdde'î zımında ikâme edeceği şahidler Çavuşlu Mahallesi ahâlisinden Haznedâr oğlu Hasan Efendi ve Fatmalı Karyesi'nden Kalaycı oğlu Ali ve karye-i mezkûreden Çoparın oğlu Mehmedden 'ibâret olduğunu beyânla bunlardan Çoparın oğlu Mehmed ve Kalaycının oğlu Aliye ta'yîn olunan doksan sekiz sene şehri muharremin on altıncı cum'a ertesi günü ikâme eylemiş

olmasıyla keyfiyyen bunlardan su'âl olundukda geçen sene kış mevsiminde oba önü tarlaya zirâ' etmek üzere merkûm Ahmedin mezbûreden

Sahife:66 Numero : 66

Beş kırat hinta alıb on beş kırat hinta da kendüsü koyarak cem'aten yirmi kırat hinta zirâ' eylediğini ve bunun mahbûse hâsılâtı yüz otuz kırat geldiğini mîras şehâdetde ifâde etmeleri üzerine Artin Efendi şahidden merkûmun şahısları kendüsünce ve mahkemece mahbûl olunduğundan bunların şahıslarının tasrîf olmasına ve şehâdet vakı'aları iddi'â olunan hasılatdan fazla bulunması cihetiyle mecelle ahkâmınca şehâdetleri müteber olamayacağını beyân ve Minas Efendi dâhi şahidlerin tasrîri vech ile hâsılâtın yekûne yüz otuz kırat olub bundan on üç kırat 'öşre ve beş kıratı köy unu ve elli altı kıratı dâhi çifti şahsı çıkıb tarlanın köy önünde bulunmuşdur nişin beş kıratını dâhi cevaneş görmek için yapılan sibaha ücret verilerek mutâbıkı elli altı kıratında müvekkilinin on dört kırat hinta hissesi bulunduğunu sürûd ve isyân eylemişdir defter-i hâkanî idâresinin derkenarı 17 Teşrîn-i Sanî sene 96 tarihli müverrih olub hulâsası mesbûk el zikr dört kıt'a tarlanın seksen dokuz senesi şehir teşrîn-i evvelinde ve esnâ-i yüklerde hak kararından ... Niyahas hala oğlu namına mukayyid olduğunu mütezamandır ve mezbûre Fatma tarafından irâe olunan dört kıt'a tapu koçanı dâhi 28 Zi'l-Hicce sene 95 tarihli olub mâzûnları mezkûr tarlalardan 'öşr hissesi kerimesi Melek Hatunun vefâtından vâlidesi Fatma Hatuna intikâl eylediğini beyândan 'ibâretdir Artin Efendinin i'tâ eylediği tapular üç kıt'ası seksen dört ve bir kıt'ası seksen bir tarihinde verilmiş ve netice-i müvadalari dört kıt'a tarlaların müstekâl Hasan bin Mehmedin namına mukayyid olduğunu beyan bulunmuş ise de hududları münâzaun fih olan tarlalara muvaffık olduğunu görmüşdür bunun üzerine icâb-ı maslahat lade't tezkıyye müdde'ıyye mezbûre Fatmanın vekili Nişancıyân Minas Efendinin takrîrinde münâzaun fih olan dört kıt'a tarlanın kırk şahsı i'tibârıyla on şahsı müvekkilesi mezbûre Fatmaya mütevakkiye ferâğ mülkden intikâl edib yerinde bulunan fi 9 Mayıs sene 96 tarihli meclis-i temyîzin bir kıt'a i'lam ve 28 Zi'l-hicce sene 95 tarihli dört kıt'a tapu mûcibince malın mütakilesi olub taht-ı tasrifinde bulunduğu ve iş bu tarlalardan köy önü nam tarlaya zirâ' etmek üzere şeriki mala oğlu Ahmede beş kırat hisse verib ol bâbındaki hâsılâtından hissesine on dört kırat hinta isâbet eylediği halde merkûm Ahmed virmekde olduğu beyânla mezkûr dört kıt'a tarlada müvekkilinin 'öşür hissesi olduğunu isbat müdde'î zımnında ve ibrâz eylediği bir kıt'a i'lam ve dört kıt'a tapu ile mezkûr dört kıt'a tarlanın nısfı mütevakkiye mezbûre Melek üzerine esnâ-i yüklerde kayd edildiğine dâ'ir fi 20 Teşrîn-i Sanî sene 96 tarihli arzûhali bâlâsına yazılan defter-i hâkanî mühevvinin fi 17 Teşrîn-i Sanî 96 tarihli derkenarıyla ta'yîn etdireceği cihetle hâsılât mezkûrenin müdde'î 'aleyh merkûm Ahmedden tahsilini ifâde ve isyân eylemiş ve müdde'î 'aleyh merkûm Ahmedin vekili Kuyumcıyân Artin Efendinin ifâdesine cevabesinde dâhi vekil Minas Efendinin ibrâz eylediği i'lamda Hasan namında bir kimse ile şikâyet eden mahkemelerinde ferâğ müteveffî mezbûre Melek hatunda mezkûr dört kıt'a tarlanın nısfını pederi hala oğlu Hasanın mülkü olub ve merkûm Hasanın vefâtı cihetiyle müstakillen müvekkiline intikâl etmiş Hasan bin Abdullahdan tefrîğ eylediğini ve mezbûre Meleğin vefâtından mezbûre Fatmaya intikâl eylediğini merkûm Hasan tarafından

Sahife:67 Numero : 66

Tasdîk olduğu gösterilmiş ve müvekkilinin ismi ise Ahmed olub mezkûr i'lamda müvekkiline şumulü olmadığını ve mezkûr tarlalar esasen müvekkilinin pederi Hasanın mülkü olub ve merkûm Hasanın vefâtı cihetle müstakîlen müvekkiline intikâl etmiş olduğunu ve mezkûr tarlaların tapusu müstakillen müvekkili üzerine kayd olacak iken

müvekkilinin haberi olmaksızın kırk şahsi i'tibârıyla on şahsını mezbûre Fatma üzerine otuz şahsına dâhi müvekkili Ahmed namına kayd etdirib ve müvekkili dâhi emin bulunduğu cihetle tapuların otuz resmi olduğunu fark edemeyib teshîh ettirmemiş olduğunu ve esâsen müvekkilinin bulunmadığı bir sırada beş kırat hinta müvekkilinin hânesine bırakmış ise de müvekkili kabul etmediğini ve kâmilaten bir yeri müvekkili tarafından zirâ' eylediğini beyân eylemiş tarafeyn pederinde olub isbât müdde'î zımnında ibrâz olunan evrâk nâzır-ı tadrîkden geçirildiğinde meclis-i temyîzin i'lamında mîrası gösterilen hisse olub ve müdde'î 'aleyhenin ismi ise Ahmed olduğu ve zikr olunan mahkeme merkûm Ahmedle şikâyet eylediğine mahkemeden bir kayd ihrac ettirememiş olduğundan i'lam mezkûrun bu hususa şumulü olmadığını ve defter-i hâkanî kaydına nâzaren münâzaun fih olan dört kıt'a tarlanın nısfî müteveffî Meleğin olduğu ve müdde'îye mezbûre Fatma yerinde bulunan dört kıt'a tapu mûcibince onar şahsi mezbûre Melekin vefâtından mezbûre Fatmaya intikâl eylediği ve müdde'î 'aleyhe merkûm Ahmedin yerinde bulunub mezkûr tarlaların otuz şahsına mutasarrıf olduğu vekil Artin Efendi tarafından beyân olunan tapular mûcibince dört kıt'a tarlanın 'öşür hissesi mezbûre Fatmanın olduğunu ta'yîn etmiş ve mezkûr tarladan köy önü nam tarlaya zirâ' olunan yirmi kırat samanın beş kıratını müdde'î 'aleyhe Ahmedin mezbûre Fatmadan alıb zirâ' eylediğine ve mikdar hâsılâtını mezbûre Fatmanın bâ beyâna isbât etmesine virilen karar üzerine mezbûrenin vekili Minas Efendi tarafından isimleri beyân olunub mahkemeye ikâme eylediğini şahidlerden Fatmalı Karyesi'nden Çoparın oğlu Mehmed ve Kalaycının oğlu Ali nâm kimesneler şehâdetlerinde köy önü tarlaya borç hisse için merkûm Ahmed mezbûre Fatmadan beş kırat hisse pâyidar olarak alıb mezkûr tarlaya yirmi kırat pâyidar zirâ' eylediğini ve yekûn hâsılâtı yüz otuz kırat geldiğini şehâdet eylediklerinde lade'l tezakiyye adl ve makbûl eşhada iddükleri ihbâr olunmuş ve şahidden merkûmunun şehâdetleri pâyidar hâsılâtda müdde'îye mezbûrenin iddi'âsından ziyâdeye bulunmuş ve müdde'îyenin vekili dâhi şu vech ile iddi'âsına şehâdete tedkîk ettirmiştir ki yüz otuz kırat hintanın on üç kırat 'öşr ve beş kırat tarlanın sahibine verilip mutâbık yüz on iki kıratdan elli altı kıratı çiftçi hissesine ve elli altı kıratdan dâhi reb'î olan on dört kıratı müvekkilesi hissesine isâbet eylediğini beyân eylemiş olduğundan dört kıt'a tarlanın kırk şahsi i'tibârıyla onar şahsının mezbûre Fatmanın mülkü müstekâlesi olduğunu ve pâyidar hâsılâtı olan on dört kırat hisseye mecellenin bin sekiz yüz on sekizinci

Sahife:68 Numero : 36

Maddesi mûcibince müdde'î 'aleyhe Ahmedin mezbûre Fatmaya i'tâsına ve i'lam ve sûret ve tebliğ harcı olmak ve müdde'î 'aleyhe merkûm Ahmede rücû' etmek üzere alınması icâb eden doksan gurusun evvel emirde müdde'îyye mezbûreden ahzine 27 Mayıs sene 98 ve 17 Kanun-ı Sanî sene 96 tarihinde müttefiken karar verilerek tarafına takdim olundu

fî 10 Safer sene 98 ve fî 20 Kanun-ı Sanî sene 96
Re'si A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır
Başkâtib

Mer'aşda Cıgıcı Mahallesi'nde mukîm ekmekci esnafından Arab oğlu Soavon imzasıyla mûmza ve mührüyle mahsûr ve fî 15 Kanun-ı Evvel sene 96 tarihli müverrih ve fî 17 Kanun-ı Evvel sene 96 tarihli mukayyid virilen arzûhalde Bostancı Mahallesi mütemekkînlerinden ve esnaf merkûmeden Deli Minas oğlu Artin zimmetinde hâne eşhadından dolayı alacak hakkı olan bin gurusun tahsili husûsunda hükm rabt iddi'â olunmuş ve olunan da'va üzerine tarafeyn bizzat Mer'aş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelerek müdde'î merkûm da'va vekillerinden çakmakyan Ziron Efendiye

tescilâten tevkîl etmiş olduğundan muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifâr olundukda vekil Ziron Efendi arzûhal-i mezkûrun mûndericâtını tekrar eyledi müdde'î 'aleyhe Artin dâhi iddi'â olunan bin guruş müdde'î merkûm vâlidesi ve kendüsünün karindeşi Akop Beg ise de senedi müdde'î merkûm namına yazıldığı ve beş seneden berü beher sene ikişer yüz guruşluk bulgur ve tarhana vesaire verib mezkûr bin guruş bu vech ile kâmilten teslim eylediğini ve fûruhatına esmanî deynine mahsûb olmak üzere ... üç ... ile bir aded altundan ma'mûl gerdanlık emâneten vermiş ise de bunların fûruhtuyla esmanının deyninden dolayı müdde'îye verilip verilmediği mahbûlû bulunduğunu ve bu teslimatlarını müdde'î merkûm inkâr ettiği halde tahlîf olunması sûret müdafa'ada beyân olunması üzerine Ziron Efendi teslîmen mahbûsenin esâsı olmadığını dermeyânla bu bâbda müvekkili beyân edeceğini ifâdede bulunmasına mebnî mârû'z-zikr meblâğ mahsûben beher sene ikişer yüz guruşluk olarak beş sene de meblâğ mezbûre mahsûben müdde'î 'aleyheden bin guruşluk zahîre ahz etmediğine mahbûsenin bin altı yüz otuz ikinci maddesi mantukca merkûmun tahlîfine karar karîne olarak fî 4 Safer sene 96 tarihinde verilen karar tarafına takdim olundu bunun üzerine icâb-ı maslahat lade'l tezâkirde müdde'î 'aleyhe merkûm Artin mezkûr bin guruşun bâ sened görmüş olduğunu ikrarla buna mahsûben beş sene tarafından bin guruşluk bulgur ve tarhana vesaire teslîmatı bulunduğu gibi ve ahziyle esmanî kezalik meblâğ mezbûre mahsûb olmak üzere müdde'î merkûmun vâlidesine emâneten üç aded darı ve bir altun gerdanlık vermiş ise de bunun fûruhtuyla merkûm Artine verilip verilmediğini bildiğini ifâde edib iş bu teslîmatları isbâtıdan izhar âcizle merkûmun Artine tahlîfini talep eylesine mebnî ol vech ile merkûm Artin tahlîf olunmuş olmağla üç gaza ile iki altun gerdanlığını merkûm Artinin müdde'î merkûmden talbâ salâhiyeti olmayacağını ve sabık tezâkir bin guruşun Artinden tahsiliyle müdde'î merkûme i'tâsına ve i'lam ve sûret ve teblîğ harcı olmak ve müdde'î 'aleyhe rücû' etmek üzere alınması icâb eden altmış guruşun müdde'î merkûmdan ahzine 7 safer sene 96 ve fî 7 Kanun-ı Evvel sene 96 tarihinde müttefîken ve kat'îyyen karar verilerek tarafına takdim olundu

fî 16 safer sene 96 ve fî 6 Kanun-ı Sanî sene 96
Re'si A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır
Serkâtib

Sahife:69 Numero : 37

Mer'âşda Divanlı Mahallesi'nde mukîm Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden ve tüccarından Salbayan Karabet Ağa imzasıyla mûmza ve 23 Mayıs sene 98 tarihli müverrih ve 12 Kanun-ı Evvel sene 96 tarihli mukayyid virilen arzûhalde Teb'a-i Devlet-i Müşârû'l ileyhden Çavuşlu Mahallesi'nde mütemekkîn esbâk tabur a'zası Yusuf Ağa zimmetinde bâ sened alacağı olan iki bin beş yüz guruş mukâbilinde mûmâ ileyhin Hacı Veysel oğlu Mehmedin hânesinde anbarda bulunan çeltikten mikdar-ı kaffesinin hâcizine dâ'ir mukaddeme verdiği haciznâmenin tasdîkiyle meblâğ mezbûrun hükmü rabt iddi'â olunmuş olunan da'vet üzerine tarafına bizzat mer'âş sancağı Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelerek müdde'î merkûm da'va vekillerinden Kuyumcıyân Artin Efendiye tescilâten tevkîl eylemiş olduğundan emr-i muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifâr olundukda Artin Efendi arzûhal-i mezkûrun mûndericâtını tekrar etdikden başka müvekkilinin Ağayı mûmâ ileyh zimmetinde hâne bedelinden ve faizden mutâbıkı azagîr teslimat iki bin iki yüz üç guruş yirmi para ranic akce matlûbu bulunduğundan mârû'z-zikr hacizin bi'l tasdîk çeltiğin fûruhtuyla esmanından tesvîyesini talep ve ifâde ve iki kıt'a senedi irâe eyledi ve müdde'î 'aleyhe Yusuf Ağa dâhi senedleri kendüsünün olduğunu ve zikr olunan iki bin iki yüz üç buçuk guruşun hala borcu bulunduğunu ikrarla çeltiğini dökdürüb pirinç ederek satıldığı anda

îfâ' edeceğini tezâkir etdi senedi mezkûrun birisi 16 Haziran sene 95 tarihli müverrih ve Yusuf Ağanın mührüyle mahsûr olub hulâsaten mütteli Kayseriyeli Anasan Ağaya hâne esmanından dolayı zimmeti olan sekiz bin on sekiz guruşu Ağayı mûmâ ileyhin vekil Salbayân Karabet Ağanın emrine i'tâ olmak üzere borcu olduğunu ve mukâbilinde Yusuf Ağanın ikâmet ettiği hânenin terhin kılındığını mütezammindir diğer birisinin dâhi 16 Mayıs sene 96 tarihli müverrih ve kezalik Yusuf Ağanın mührüyle mahsûr bulunub netice-i mütteli Anasan'ın hâne esmanından dolayı vekili Sabalyâna deyni olan sekiz bin on sekiz guruş müddet-i müteyinesi hakkında te'diye olunamayib zimmetinde kalan akcenin doksan beş senesi eylülünün on altıncı gününden i'tibâren on aylık güzesteyle mahkeme masarifi olan iki yüz doksan beş buçuk guruşu tarihi seneden i'tibâren altmış bir güne kadar mûmâ ileyh Karabet Ağa emrine te'diye olunacağını beyândır iktizâ-i maslahat lade'l müzakere mîrasının vekili Artin Efendinin ibrâz eylediği 19 Haziran sene 95 tarihli sened mücibince sekiz bin on sekiz guruş ve fî 16 Mayıs sene 96 tarihli sened mücibince iki yüz doksan beş buçuk guruşla cem'aten sekiz bin üç yüz on üç buçuk guruşdan azagir teslimat iki bin iki yüz üç buçuk guruşun matlûbu olunduğunu iddi'â ederek müdde'î 'aleyhe Yusuf Ağa dâhi müdde'î mûmâ ileyhin iddi'â eylediği mezkûr iki bin iki yüz üç buçuk guruşun borcu olduğunu ve mezkûr iki kıt'a sened kendüsünün olduğunu ikrarla mevcûd bulunan çeltiği pirinç etdirdiğinde tasvîye deyn edeceğini isyân etmekle usûl mahkeme-i hukuk kânûn-ı muvakkatin iki yüz doksanınıncı maddesi mücibince meblâğ mezbûre mukâbil fî 6 Kanun-ı Evvel sene 96 tarihli istid'a ve mahkemenin fî 16 Mayıs sene 98 ve fî 6 Kanun-ı Evvel sene 96 tarihli kararı

Sahife:70 Numero : 38

Üzerine Ağayı mûmâ ileyhin Hasba Durdu Mahallesi'nde Yusuf Kahya zokağında vâkı' Veysel oğlu Mehmedin hânesinde ceneviz Mehmed ile müşterik çeltiğinden ve hissesinden on beş kûsürü hâciz altına alınmagla esmanından tesvîye deyn ettirmek üzere çeltiğin mezkûrun fûruhtuna ve hâcizin tasdikine ve i'lam ve sûret ve teblîğ harcı olmak ve müdde'î 'aleyhe Yusuf Ağaya rücû' etmek üzere alınması icâb eden seksen altı guruşun müdde'î Karabet Ağadan ahzine 2 Safer sene 98 ve fî 22 Kanun-ı Evvel sene 96 tarihinde müttefîken ve kat'iiyen karar verilerek tarafına takdim kılındı

fî 16 Safer sene 98 ve fî 6 Kanun-ı Sanî sene 96

Re'si A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır

Başkâtib

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden Etmekci Mahallesi'nde mukîm Hacı Abdi oğlu Hafız mührüyle mahsûr ve 22 Zi-l Hicce sene 97 tarihli müverrih ve 2 Teşrin-i Sanî sene 96 tarihli mukayyîd verilen arzûhalde mer'aşa tabî' Ayaklıcaoluk Karyesi'nde bulunan tarlanın Teb'a-i Devlet-i Müşârü'l İleyhden karye-i mezkûre de mütemekkîn çiftci makûlesinden taşbahı Kara Oğlan ma'rifetiyle zirâ' ettirmiş olduğu kanun vârisi hâsılâtdan merkûm tevdî' ettiği yirmi yedi kırat darıya merkûm telef etmiş olduğu cihetle bi'l muhakeme ma'lûm ol mikdar darının tahsîli iddi'â olunmuş ve tarafeyn müdâven ve dâhilen Mer'aş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelmiş olduklarından emr-i muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifar olundukda müdde'î merkûm arzûhal-i mezkûrun mûndericâtını tekrar etdikden sonra zikr olunan tarlada birâderiyle kendüsünün borc hissesi olduğu ve diğer şerikleri Münib zâde Mehmed Efendi vesaire ile münâvebe tarîkiyle ziraat eder bulundukları cihetle keçesine kaffesine kendü tarafından pâyidar verilmeyib zirâ' olduğu ve hâsılâtdan pâyidar hissesine kırk dokuz kırat darı olub bundan yirmi iki kıratıyla samanını kendüsü hânesine nakl ederek

küsürünü dâhi kaldırmak sırasında iken mûmâ ileyh Mehmed Efendi gelib tarlada şahsi olduğunu beyânla darıdan hisse taleb ederek birbirleriyle temas olunan mukala'at esnâsında meyânelerinde münâza zuhûr edeceğini anlayıp mârû'z-zikr yirmi yedi kırat darı emâneten çiftçi merkûme verib kendüsü liecli'l istînaf mer'aşa geldiğinde iş bu darıya merkûm Kara Oğlan Mehmed Efendiye vermiş iddüğüne haber alınmasına mebnî Mehmed Efendiden sevk eylediğinde kendüsünün darısını almayıb merkûm Kara Oğlandan bâ sened iştirâ etdiği bir kırat darı peydarının hâsılâtı olarak bir mikdar darı aldığını söylemiş iddüğüne ve müdde'îye def'a isbâtından âcizi olduğundan Kara Oğlanın tahlîfine ifâde ve isyân eyledi merkûm Kara Oğlan dâhi mezkûr tarlaya müstakillen Hafız Efendi tarafından virilen iki kırat yarım çelik kanun darı zirâ' edib harman olduğunda kendüsü çift hissesi tasrîf etdikden sonra pâyidar hissesine isâbet iden mezkûr kırk dokuz kırat darı Hafız Efendiyle müşterikleri Mehmed Efendi vesaire harmanda meyânelerinin takdim edib kaldırdıklarını tezâkir ve Hafız Efendinin iddi'âsını inkâr etmesi üzerine Hafız Efendi mîrasını isbât edemediğinden mecellenin bin sekiz yüz on sekizinci maddesinin fıkrasına sene tevîkan talebiyle Kara Oğlanın tahlîfe karar karîne olarak Salı Mayıs sene 98 tarihinde karar verilip tarafına takdim olundukda Hafız Efendi

Sahife:71 Numero : 39

Merkûm Kara Oğlana yemiş teklifinden sarf-ı nâzar etdiğini ifâde de bulundu icâb-ı lade'l müzakere müdde'î Hafız Efendi yirmi yedi buçuk kırat darı mîrasını isbât edemediği misüllü müdde'î 'aleyhe Kara Oğlanın tahlîfine dâhi taleb bulunmadığından mecellenin bin sekiz yüz on dokuzuncu maddesi mûcibince mûmâ ileyh Hafız Efendinin mâ'rûzadan müstesnâ ve i'lam ve sûret ve teblîğ harcı olmak ve Hafız Efendiye rücûv etmek üzere alınması icâb eden kırk altı gurus mikdar borc harc olarak teslim sandık kılınan yirmi gurus bi'l muhasib küsur yirmi altı gurusun merkûm Kara Oğlandan ahzine Salı Mayıs sene 98 ve 20 Kanun-ı Evvel sene 96 tarihinde müttefikan ve kat'iiyen karar virilerek tarafına takdim kılındı

fî 16 Safer sene 98 ve fî 6 Kanun-ı Sanî sene 96

Re'si A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır

Başkâtib

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden ve Çavuşlu Mahallesi ahâlisinden mahbushânede bulunan berber esnafından Hacı Reşidin oğlu Kadir Efendi ve mührüyle imza ve mühür ve 1 Kanun-ı Evvel sene 96 tarihli müverrih ve 6 Kanun-ı Evvel sene 96 tarihli mukayyid virilen arzûhalde mahpushânede bulunan ibrânı resmen kendüsüne emâneten vermiş olduğu beş aded Osmanlı lirası kuruş tarîkiyle mahalle-i mezkûre mütemekkînlerinden ve boyacı esnafından Adil nâm kimesneye i'tâ edib ve müvehhiren bir lirasını ahzle el yevm merkûm zimmetinde dört lira alacağı kalmış olduğundan bi'l muhâkeme iş bu dört liranın tahsili iddi'â olunmuş ve tarafeyn müdâven ve asâleten Mer'aş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelmiş olduklarından emr-i muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifar olundukda müdde'î merkûm arzûhal-i mezkûrun mûndericâtını tekrar etdikden başka merkûm o iddüğü resmen mâlından yedi lira verib bundan iki adedini mecdiye akceye tebdîlen teslim etdiği gibi mutakiyyesine mahsûb kırk sekiz gurusun arâziyeden ibrâ ve hibe ve yetmiş gurusun dâhi zabtiye Ahmed ma'rifetleriyle teslim küsur dört aded Osmanlı lirası matlûba kalmış ise de bunda zabtiye Ahmede i'tâ etdim diyerek vermekden imtinâ etdiğinden tahsilini tekrar ve mârû'z-zikr liralari merkûm Avadike verildiğini merkûm İbrahim ve zabtiye Asvadorun şehâdetleriyle isbât idecegine tezâkir eyledi merkûm Avadik dahi merkûm kadirin zabtiye-i nâzır Ahmedle bir gün dükkânına gelib merkûm

Ahmed Kadirin yerinde beş lira alarak emânet tarîkiyle kendüsüne virildiğini ve bir gün sonra bir adedini onluk akçeye tebdil ederek merkûm Ahmede i'tâ eylediği misüllü mutâbık dört aded liraya dâhi müvehhiren merkûm Ahmede teslim ettiğini ve Kadire bir para borcu olmadığını dermeyân etdi bunun üzerine merkûm Kadir ta'yîn olunan doksan yedi senesi şehr-i muharreminin yirmi sekizinci çaharşanba günü şâhidler olan İbrahimle sudûrî mahkemeye göstermiş olduğundan keyfiyyen bunlardan sevk olundukda İbrahim Kadirle ... gelir iken esnâ-i ruhsada kayd merkûm Avadikin dükkânına girib Avadike eliyle bir şeyi vermiş ise de

Sahife:72 Numero : 40

Ne olduğunu fark idemediğini ve Asvador dâhi Kadirin dükkân-ı mezkûru derûnunda balyandan bir beyaz çift çıkarıb küşadla içindekini bi'l tâdil Avadike vermiş ise de ne cins akce ve kaç guruş olduğunu bilmediğini ma'ruz-ı şehâdetde ifâde etmeleri üzerine şâhidlerin şehâdet ve ikâmesi Kadirin da'vasına tevâfuk etmediğinden ve bu bâb da diğer şâhid ikâmesinden izhar âciz ettiğinden merkûm Kadirin talebiyle Avadikin tahlîfîne 3 Safer sene 98 tarihinde karar virilerek tarafeyn takdim olundukdan sonra icâb-ı lade'l müzakere müdde'î Kadir iddi'âsına bâ beyâna isbât edemediğine mebnî talebiyle müdde'î Avadik tahlif olunmuş olmagla mecellenin bin sekiz yüz on dokuzuncu maddesi mûcibince merkûm Kadirin ma'ruzadan müstenâ i'lam ve sûret ve tebliğ harcı olmak ve müdde'î merkûm Kadire rücû' etmek üzere alınması icâb eden kırk sekiz guruşun müdde'î 'aleyhe Avadikden ahzine 3 Safer sene 98 ve 22 Kanun-ı Evvel sene 96 tarihinde müttefikân ve kat'ıyyen karar verilerek tarafına takdim olundu

fî 18 Safer Sene 98 ve fî sene 7 Kanun-ı Sanî sene 96

Re'si A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır

Başkâtib

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden Şekerli Mahallesi'nde mukîm Harun oğlu Ömer imza ve mührüyle mûmza ve mühür ve 18 Teşrin-i Evvel sene 96 tarihli müverrih ve 18 Teşrin-i Evvel sene 96 tarihli mukayyid virilen arzûhalde Teb'a-i Devlet-i müşârû'l ileyhden Şeyh Mahallesi'nde mütemekkîn tüccar esnafından Kılalı oğlu Ali nâm kimesneden mukaddeme altı yüz yetmiş beş guruşun saman mukâbilinde iştirâ etmiş olduğu bir re'si Tayehanın oğlu Artin bi'l mahkeme-i müstehab çıkarak ahz eylemiş iddiğünden becâyış mezkûr altı yüz yetmiş beş guruşla mahkeme masarısı olarak kendüsünden tahsîl kılınan dört yüz doksan üç guruşun hükmü rabt iddi'â olunmuş ve olunan da'vet üzerine tarafeyn bizzat mer'aş sancağı merkez Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelerek müdde'î 'aleyhe merkûm Ali da'va vekillerinden Kuyumcıyân Artin Efendiye tescilâten tevkîl eylemiş olduğundan mahkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri isifar olundukda müdde'î merkûm arzûhal-i mezkûrun mûndericâtını tekrar etdikden başka mezkûr tayı dördü yapışib başının içinde olub tûlu dori arka ayakları sekili ve boynunun iki tarafı serdiyle ve elinde beş altı tûy beyazı bulunduğu ve 'aliden iştirâ eylediğini ve arsanın netice da'vası edib müstehak çıkarak aldığı tayın iş bu tay olduğunu bâ beyâna isbât edeceğini ve masarîf mebhûsun Andırın ve Mer'aş Bidâyet Mahkemelerinde vuku'a bulan mahkeme masarısı iddiğünü beyân eyledi Artin Efendi dâhi müvekkili merkûm Ömere saman mezkûr mukabilinde evsaf-ı mezkûre ile mutasarrîf bir re'si tay fûruht eylemiş ise de arsanın müstehak çıkıp aldığı tayın bu tay olduğunu müvekkilinin mahsûlu iddiğünü iş bu tay ise Ayıntablı Hasırcı zâde Ahmed Ağanın neticeten mütteli olub Ayıntablı Mustafaya satılmış olan tay bulunduğu cihetle bu arsanın yani mezkûr tayın mûmâ ileyh Ahmed Ağanın ... olduğunu bâ beyâna isbât

edeceğini ve müdde'î merkûm da'va eylediğini mahkeme masarısına müvekkili kabul edemediğini sûretde müdâfa'da sürûd ve isyânda bulunmuşdur.

Sahife:73 Numero : 73

Verilen karar üzerine müdde'î 'aleyhlerin şâhid olarak ikâme eylediği Şekerli Mahallesi ahâlisinden Arif Beyin oğlu Osmanın ve Bilyeci Kavasın oğlu Hacı Mustafa Ağa ve kömürcü Karabet Hatuniye Mahallesi'nden Ali Kavasın oğlu Süleyman nâm kimesnelerden keyfiyyen sevk olundukda işkâl mebhûse ile meşgul olan taya müdde'î Ömerin saman mezkûr mukâbilinde merkûm 'aleyhden iştirâ etdiğini ve müvehhiren ahzinin müstehak çıkıp aldığını mîras şehâdetde ifâde ve tezâkir ve bunlardan Hacı Mustafa ile Karabet mezkûr taya bila tashîk Ömerden ahz eden merkûm Artin olduğunu i'lamda küffar etdiler bunun üzerine iktizâ-i maslahat lade't tezkıyye müdde'î Ömer Ağa bedelini iddi'â eylediğini taya müdde'î 'aleyhe âliyyeden altı yüz yetmiş beş guruşa satın aldığını ve mezkûr tayı Canibin oğlu Artin neticen bilâ tashik Mer'aş Bidayet Mahkemesi'nde isbât ederek müdde'î Ömer Ağanın yerinden zabt ve istirdad eylediğini müdde'î merkûmun ikâme eylediği şâhidleri Şekerli Mahallesi'nden Bilyeci Kadir oğlu Hacı Mustafa ve mahalle-i mezkûreden kömürcü Karabet nâm kimesneler şehâdet etmiş olduklarından ve şâhidten merkûmun mahalleleri ihtiyar meclisinden bâ varaka-i mestûre serren ve alenen lade'l tezakiyye adl ve makbul eşhada iddükleri ihbar olunmagla mezkûr tayın bedeli olan altı yüz yetmiş beş guruşla Canibin Artinde iş bu tay hakkında Andırın ve Mer'aş Bidayet Mahkemelerinde iki def'a vuku'a bulan mahkeme masarısı olup inde'l tadrîk kabz-ı şâyan olan dört yüz doksan üçer guruşun müdde'î 'aleyhden tahsiline i'lam ve sûret ve tebliğ harcı olan elli dört guruşun müdde'î 'aleyhe merkûm rücû etmek üzere müdde'î Ömer Ağadan ahzine 28 Mayıs sene 98 ve 18 Kanun-ı Evvel sene 96 tarihinde ekseriyetle karar virilerek tarafına takdim olundu

96 sene Sanî Kanun-ı 9 fi ve 98 Sene Safer 21 fi
Re'is A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır
Başkâtib

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden Kayabaşı Mahallesi'nde mütemekkîn Kırmacı zâde Ahmed imzasıyla imza ve 17 Teşrîn-Sanî sene 96 tarihli müverrih ve 17 Teşrîn-i-Sanî sene 96 tarihinde mukayyid verilen arzûhal hisse tarabında vâkı' nakibin yeri dimekle ma'rif bir kıt'a tarlanın borç hissesine kendüsü mutasarrıf olduğu halde diğer borç hissesini dâhi Boğazkesen Mahallesi mütemekkînlerinden ve basmacı esnafından Çoban oğlu Karabet üç bin iki yüz guruş saman mukâbilinde tefrîğ etmiş olduğundan iş bu borç hissesini hesablaştırmak kendüsü talep olduğuna dâ'ir tarafından i'tâ olunan 9 Temmuz sene 96 tarihli arzûhal üzerine cereyân eden mahkemeleri esnâsında Karabetin tefrîğ eylediğini borç hisseye takdîr kıymet olunmak üzere istinab olunan ehl-i hibrelerden Tefsir zâde Hacı Ahmed ve Hadiye zâde Durdu Efendilerin olvakitler bulunamamalarından ve kendüsünün hissesi olup mahkemeye devam edememesinde nâşî da'vasının muvakkaten sâkıtı hakkında Mer'aş Bidayet Mahkemesi hukuk dâ'iresinden verilen hüküm ve kararı 'adem kabul ile mahkemelerinin ikmalî iddi'â olunmuş

Sahife:74 Numero : 74

Ve da'vet vâkı'a üzerine tarafeyn vakt- mü'teyide bi'l asale dâ'ire-i mezkûreye gelerek müdde'î Ahmed Efendi da'va vekillerinden Çakmakyan Ziron ve müdde'î 'aleyhe Karabet dâhi Kuyumcıyan Artin Efendileri tescîlat tevkîl etmiş olduklarından mahkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifar olundukda Ziron Efendi

arzûhal-i mezkûrun mündericâtını tekrar etdikden başka zikr olunan tarla Ahmed Paşa ve Kocabaş oğlu tarlaları ve ... hark ve tarikiyle mahdûd olub Karabet tefrîğ edeli bir mâh olduğundan kıymeti tezâyid etdirecek bir dürlü 'imâretde bulunmamış olması hasebiyle saman ma'lûma ile müvekkilinin tefrîğ hakkı olacağından bu bâbda ehl-i hibre ma'rifetiyle keşf ve takdîr kıymet olunmasına hüccet görülemediğini beyân eyledi Artin Efendi mevzûu bahis vüzerâ olan hisseye müvekkilinin bi'l iştirâ samanı te'diye etdikden yedi sekiz mâh sonra mu'âmele-i ferâğ icrâ olunduğu Ahmed Efendinin istid'ası sarıncı ve ferâğ tarihinden iki mâh sonra bulunduğu tapu ve arzûhal tarihleriyle hüveydâ iddûğunu arâzi nizâm-nâmesinin kırk birinci maddesi mantukca Ahmed Efendinin hisse-i mebhûsa sayan talebdeki bedeliyle almaga hakkı olabileceği ve talebi esnâda ise hisse-i mezkûrenin yedi bin beş yüz guruş değeri olduğu ve mecellenin dört yüz on dördüncü maddesi hükmüne tevffiken hisse-i mezkûreye ahâl-i vukuf tarafından takdîr kıymeti olunmak lazım geleceği cihetle mârû'z-zikr borç hissenin yedi bin beş yüz guruşu değeri bulunduğu müvekkili tarafından bâ arsa eşhasın şehâdetleriyle isbât olacağına ve müvekkilinin keşf talebinde olunmadığı surûd ve isyân eylemesi üzerine salifü-l beyân kırk birinci madde mûcibince Ahmed Efendinin sayan talebinin Karabetin tefrîğ ettiği hisse-i ma'lûmenin bedeli misliyle almaga hakkı olduğu ve bunun mahâlice keşf iktiza eyler ise de keşf cihetine tarafeyn rızâ göstermediği cihetle hisse-i mebhûsenin sayan talebde yedi bin beş yüz guruş değeri olduğunu iddi'âda bulunan Karabet iş bu ziyade mîrasını arz ahâl-i vukuf şehâdetiyle teyin etdirmesine karar karîne olarak müttefikan 7 Mayıs sene 98 tarihinde karar verilip tarafının vekillerine takdim olduğuna mebnî merkûm Karabet tarafından Şeyh Mahallesi ahâlisinden çiftçi Cabib ve hafızın oğlu çiftçi Şuayyib ve bulundu oğlu Bayram ve Kuyumcu oğlu Panos ve Topal oğlu Mıgırdic ve Tesbihci Ahmed ve oğlu Akop ve hamamcının Oğlu Avadisi ve zeytinlu oğlu Karabet ve Arakil oğlu Arakil ve zabtiyenin oğlu Tesbihci Panos nâm kimesneler dâ'ireye göstermiş olunmagla keyfiyyen bunlardan sevk olundukda münâzaun fih olan tarladan Karabetin tefrîğ ettiğini kırk şahısta on şahsının dört mâh evvelden bu arasa kadar yedi bin beş yüz guruş değeri bulunduğunu müttefak iltifat ve (SİLİK) ifâde ve ihbâr etdiler bunun üzerine merkûm Ahmed imzasıyla imza ve 6 Kanun-ı Evvel sene 96 tarihli müverrih verilen iddi'âda karar mezkûrede erbâb-ı vukufun mîrası veya müdde'î 'aleyhe veyahud müdde'î 'aleyhe veyahud mahkemeden ta'yîn olunmasına dâ'ire serahat olmadığı sıbkât eden mahkeme-i evveliyelerinde

Sahife:75 Numero: 75

Ahâl-i vukufun tarafından istinâb gösterildiği halde bunların hilâfında olarak Karabet mesbûk el ismi eşhazın yalnız Karabet tarafından gönderildiği ve bunlar ise zikr olunan tarlanın kıymetine vâkıf-ı eşhazdan bulunmayıp âher mahâl-i ziraatçı ve çiftçilerinden bulundukları ve hatta tarlanın hududunu bile beyân itmediklerinden başka hâricde olunan su'âle cevâben mezkûr tarlanın hududları kendülerince mahbûl olub Karabetin irâe ettiğini söylemiş olmalarına bakılınca mezkûr tarlaya Karabet tarafından âheren tarlanın dâhi i'lamında gösterilmiş olduğu maznun iddûğunu ve bu gibi bir mâlın kıymeti dört mâh tarafında iki buçuk mislini tecâvüz etmeyeceği derkâr iken ber vech-i meşrûh takdîr kıymeti olunmasına kendü hakkında arz veyahud Karabet iltimas demek olduğunu beyânla bu bâbın kendü tarafından dâhi gösterilecek ahâl-i vukufun istima' olunması veyahud mahkeme tarafına müraca'at etmediğine ahâl-i vukuf insanıyla anlardan tahkîk madde olunmasına beyânla buralarına bir karar verilmiş olmasında bulunmuş Artin Efendi dâhi karar mezkûre de müvekkilinin yagrus ahâl-i vukuf göstermiş münderic olub bu kararı tarafına kabul etdikden sonra müvekkili tarafından mârû'z-zikr istihsalin mahkemeye gönderilib Ziron Efendi muvâcehesinde ihbâr keyfiyyen etdirilerek mahkemece ihbârat mezkûrenin hayîz kabulde görülmesine mebnî

takdîr olunan bedeli ile hisse-i ma'lûmaya kabul edib etmeyeceği zımnında müvekkiline müraca'at ideceğini Ziron Efendi şifâhen beyân ettiği ve istihsali merkûmeden şuyayib ve kuyumcu oğlu Panos ve topal oğlu Mıgırdıç Ağalar onunla mahkemede ehl-i hibre ta'yîn olunan eşhasdan bulundukları cihetle bu bâbda Ziron ve Ahmed Efendi taraflarından vâkı' olan itirâzâtın gayr ve vürud bulunduğuna ber vech-i meşrûh yedi bin beş yüz gurus bedeli ile hisse-i mezkûreye kabul ettiği halde akcenin teslîmiyle hisse-i mezkûreye Ahmed Efendinin tefrîğ etmesine ve almadığı halde mîrası vâkı'ın reddine karar verilmesine dermeyân etmiştir iktizâ-i maslahat lade'l müzakere fî 7 Mayıs sene 98 tarihli virilen karar mûcibince tarlayı mezkûrun borç hissesi müdayin sayan talebde yedi bin beş yüz gurusun kıymeti eder iddüğüne yagrus ahâl-i vukufdan çiftçi Habib ve çiftçi Şuayyib ve Bayram ve kuyumcu oğlu Panos ve topal oğlu Mıgırdıç ve Bakırcı Asvador ve Hamamcının oğlu Avadis ve zeytunlu oğlu Karabet ve Arakil oğlu Arakil ve bakırcı Panos nâm kimesneler tarafından takdîr edilmiş ve bu sûretle hisse-i mezkûrenin sayan talebindeki bedeli misli yedi bin beş yüz gurus olduğu tahkîk etmiş olmagla arâzi kânunnâme-i hümâyunun kırk birinci maddesi mûcibince müdde'î merkûm hisse-i mezkûreye bedeli mezkûre ile alınma hakkı olacağına kabul-i istînaf olarak müttefikân 7 Safer sene 98 ve Kanun-ı Evvel sene 96 tarihinde karar verilerek tarafına takdim kılındı

fî 5 Rebi'ü'l Evvel sene 98 ve fî 23 Kanun-ı Sanî sene 96
Re'is A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır
Başkâtib

Sahife:76 Numero : 42

Teb'a-i Devlet-i Âliyyenin ziraatçı esnafından Çavuşlu Mahallesi'nde mütemekkin Kayseriyeli zâde Hasan Ağa ve Dedeceli Mahallesi ahâlisinden ve esnaf-ı mezkûreden Tefsir zâde Hacı Ahmed ve Kuyucak Mahallesi sâkinlerinden ve tüccarından Hırlakyan Kiforok Efendiler vüzerâdan Bektutiye Mahallesi'nde mukîm Kuyumcıyân Panos Ağa mühürleriyle mahsûr ve 10 Şubat sene 97 tarihli müverrih ve 13 Eylül sene 96 tarihinde mukayyid virilen arzûhalde Teb'a-i Devlet-i müşârü'l ileyhden Helvacı Durdu Mahallesi mütemekkinlerinden ve meclis-i idâre a'zasından Asaf zâde Kerâmetlü Hacı Ömer Efendi ve Çavuşlu Mahallesi ahâlisinden ve esnaf-ı mezkûreden Mürif begzâde Hacı Koca Beg ve Karamanlı Mahallesi sâkinlerinden ve esnaf-ı mezkûreden Çuhadar oğlu Salman ve mahalle-i mezkûreden ve esnaf-ı merkûmeden fakı oğlu Ali ve 'Acemli Mahallesi ahâlisinden ve esnaf-ı mezkûreden Sebenyanın oğlu İnof ve Şekerdere Mahallesi'nden ve esnaf-ı merkûmdan Kışan oğlu Çopar Ohannaes nâm kimesneler etraf-ı şehirde vâkı' Camustil Nâhiyyesi'nde bulunan kumaşır harkı dimekle ma'rif mülkleri olan harkın suyunu bilâ ruhsat kendü müzâaatlarına çevirmelerinden nâşî mezkûr harkın şahsına zirâ' etmiş oldukları üç yüz kûsür hâsılât verir çeltik müzâaatlarına te'diye vekiline gödürmüş olduğundan mahkemelerinin icrasıyla vâkı' olan zarar ve ziyanın tazyin etdirilmesine ve mâ-i mezkûre olunan müdâhalenin müstesnâ hükm verilerek hükm-ü mezkûrun müvakkaten icrâsı iddi'â olunmasına ve da'vet vâkı'a üzerine müdde'î mûmâ ileyh taraflarından musaddak vekâletnâmeye hasıl olarak da'va vekillerinden Kuyumcıyân Artin Efendi ve müdde'î 'aleyhe mûmâ ileyhden Hacı Ömer Efendi ve Hacı Koca Beg ve Salman ve Ali Ağalar taraflarından dâhi akdiye ve ziraat şeriklerinden Ali Alemi Efendi bâ vekâletnâme-i musaddaka vekâleten kebabcı oğlu Hacı ve Telbiyenin oğlu İnof ve Çuhadar oğlu Salman ve fakı oğlu Ali Ağalar dâhi asâleten ta'yîn olunan günde Mer'aş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelmiş olduklarından emr-i muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifar olundukda vekil Artin Efendi arzûhal-i

mezkûrun mündericâtını tekrar etdikden başka hark mezkûre Rıza oğlu nâmı dâhi söylenir iddûğüne ve Ali Alemlî Efendinin vekil olduğu zata Karabet ve şirket-i münâsib olmadıkca vekâleti kabul olunamayacağını dermeyân eylemiş olmasıyla keyfiyyen lade'l istihkak müdde'î 'aleyheninde Hacı Ömer Efendiyle Koca Beğin mûmâ ileyh Ali Alemlî Efendiye vekâletnâmesinin ta'yîn eylediği derecede karîneleri olub diğer Salman ile Alinin Karabeti bulunmadığı ta'yîn etmekle mûmâ ileyh Ali Alemlî Efendinin Hacı Ömer Efendi ile Koca Beğe olan vekâletinin kabulüyle diğer Salman ve Ali Ağalara vekâleti kabul olamayacağına 18 Şubat sene 97 tarihinde karar verilip tarafına takdim olunmasına mebnî Salman ile Ali Ağalar dâhi dâ'ireye asâleten celb olunmuş olduklarından mahkemenin icrâsına devam olundu Artin Efendi zikr olunan harkla çeltik zirâ' kılınan çiftliğin müteveffâ Kenan Beğin taht-ı tasrifi ve temlikinde olduğu halde bunlardan nısf şahsına altmış beş altmış altı senelerinde mîr-i mûmâ ileyh cânibinde müvekkillerinden Hacı Hasan Ağa diğer nısf şahsına dâhi kuyumcu oğlu Panos Ağanın pederi Ohannaes bâ tapu tefrîğ etdikden sonra Ohannaesi Ağa kendü şahsının nizâmına müvekkili Panos Ağaya ve diğer nısfını dâhi Mehmed vasî Akopun oğulları Kirkor ve Dikran ve nizare ferâğ eylemiş olduğu misüllü doksan altı senesinde dâhi Hasan Ağa ile Panos ve Kirkor ve Dikran ve nâzır kendü hisselerinin nısfı şer'îni Tefsir zâde Hacı Ahmed Efendiyle Hırlakyan Kiforok ve birâderleri Avadis ve Akop Ağalara ferâğ etmiş iddükleri cihetle salifü-z zikr

Sahife:77 Numero : 77

harkla çiftliğin bu vech ile müvekkillerini bâ tapu taht-ı tasriflerinin bulunduğunu ve mezkûr harkın kadîm olub ta'miri zamanı alan bir buçuk sene akdem eşarı meydanda görüldüğü gibi hark mezkûrdan cereyân iden sunun menbâğı bulunan gölün hark mezkûre müttasıl mahâllinde atîk bendinin dâhi eşarı mevcûd iddûğünden altmış beş altmış altı senelerinde iş bu bendin yanına ağaç ve çamla bend inşâ edilerek hark mezkûre su cereyânıyla çiftliklerine çeltik zirâ' olmuş ve bazen dâhi bu vech ile zirâ' edilememiş olduğundan başka sekiz sene mukaddem mûmâ ileyh Hacı Ömer Efendi sünbül nâm-ı mahâli kurbnda Mikail oğlu yeri dimekle ma'rif tarlanın Elbistanlı oğlu Hacı Hüseyin tarafından kumaşırın suyuyla çeltik zirâ' edilmesi için hâsılâtndan onda bir kirâ vermek üzere mezkûr harkı müvekkillerinden Hasan Ağa ile Panosdan istinâb ettirilib ber vech-i meşrûh çeltik anlaşılmış ve doksan beş senesinde müvekkilleri tarafından mezkûr bendle harkın ta'mir etdirilmesi esnâda mûmâ ileyh Hacı Ömer Efendi müşâhede edüb tahsis ettiği gibi müvekkillerinin diğer hasımları dâhi ta'mirata vakıf oldukları halde ihtiyar sükût etmeleri ve müvekkilleri tarafından çiftliklerine mezkûr harkla geçen sene çeltik zirâ' olduğu cümleinin ma'lûmu bulunduğu ve bu cihetler ise harkın müvekkillerinin mülki olduğuna delil iddûğüne ve harkın hududları ak sûretleri ve kumaşır gölü köprü ve tarîk ve Haznedar oğlu tarlalarıyla mahdud olduğunu ve iş bu harkı müdde'î 'aleyheye verib sevabını kazanma kendü müzâratlarına iktizâlarından dolayı müvekkillerinin çeltiğine su yetişmeyüb kuruyarak ziyana uğradıklarını beyânla müvekkillerinin ciheti tasriflerini natık bir kıt'a cem'atle dört kıt'a tapu ve bir kıt'a atîk sipâhî tapusu dâhi irâe eylemiş Ali Alemlî Efendi dâhi mezkûr gölün suyu menkûl olub zilyedi müvekkilleri olduğu gibi iş bu su civarında bulunan müvekkillerinin vesaire yüz kadar istihsalin arâzilerine mahfûs ve münhasır olarak bu vech ile su ile harkın arâzi müvekkillerinin mâlî olduğu halde müdde'iler tarafından mezkûr harkı hadis olarak küşad edilmiş iddûğüne ve buralarını lüzum görüldüğü halde tevatürle isbât ideceğine ve Artin Efendi tarafından ibrâz olunan tapular ise çiftliğin tapusu olub hark ve sunun müdde'ilerin mülkü olduğuna sıhhat olamayacağına ve bunlarda müherrir hududun yeri ak sûretleri ve diğer birisi dâhi göl deyü gösterilmiş ise de bu iki hududun aralığında yüz kişi kadar istihasin arâzileri dâhi

bulunduğu cihetle bu tapuların hiçbir vech ile encümenin mâlî olamayıp tashîhi iktizâ ideceğini ve habîs ise harkın Tefsir zâde Hacı Ahmed Efendiye Hırlakyanlara mübaya'âsını natık olub mezkûr harka bey'a olan Hasan Ağa ile kuyumcu oğullarının cürret-i temlik ve tasrifleri sâbit olmadıkça iş bu cihetin hükmü mîrası olamayacağından evvel emirde Hasan Ağa ile Kuyumcıyân Panos ve Kirkorla birâderlerinin harka mezkûr mülkleri olduğunu isbât etmeleri lazım geleceğini halbuki bu ciheti isbâta kifâyet edecek yerlerinde bir dürlü sened bulunmadığı ve Artin Efendinin ictibâ edildiği sipâhî senedi der deyü söylediği bir kıt'a atık varaka ise evrâk-ı resmiye ve makbûleden olmayıp 'adî hükmünde bulunduğu cihetle buna sipâhî senedi denilemeyeceği ve sipâhî senedi denilmiş olabilse bile mûndericâtı Kenan Beg nâmına olduğundan bunun mîrası vâkı'alarına delil tutulamayacağını ve salîfû-l beyân alınan senedle harkın müdde'î mûmâ ileyh taraflarından ta'miri esnâda müvekkilleri sükût etmeyip meclis-i temyîze arzûhal i'tâsıyla Hasan Ağa ve şerikleri mahkemeye da'vet edilmiş ise de her nasılsa evvel-i esnâda müvekkillerinin zuhûr iden hissesi meşrûhlarından dolayı mahkemeleri icrâ olunamamış

Sahife:78 Numero : 78

Ve bir müddet sonra müdde'î mûmâ ileyh harkda ve suda hakları olmadığını i'tirafla ta'miratına sarf etdikleri bir yük gurusdan mütecâviz akceye karşılık olmak üzere iki sene harka mezkûrla çiftliklerine çeltik zirâ' etdikden sonra terk eylemek şartıyla müvekkillerini arza edüb müvekkillerinden aldıkları izin ve ruhsat üzerine iki sene çeltik zirâ' etmiş iddüklerini ve yüz sene mukaddem ve Ağta oğlu harka küşadla mezkûr gölden müdde'îlerin çiftliğine su cereyân etdirilmiş ise de müvehhiren ibtal kılınmış olması ve Artin Efendinin dediği vech ile altmış beş ve altmış altı senelerinde zikr olunan harka küşadla çiftliğe çeltik zirâ' olduğu sahîh olsa bile terk edilerek aradan otuz seneye mütecâviz zaman ve mürur eylemiş iddüğü hasebiyle mecelle ahkâmınca müdde'îlerin hakları sâkıt bulunduğunu ve mezkûr mekanlı yeri denilen tarlaya zirâ' olunan çeltiğe harka-ı mezkûreden akıdılan su için Elbistanlı oğlu Hüseyinin Hasan Ağa ve şeriklerine ücret verdiği müvekkillerince mahbûl olub bunun sahte bulunması bile bu bâbdaki da'vaya ta'alluk eder mahâlî görülemediği ve müdde'îler ise çeltiğe Deli çoban suyunun ayağıyla zirâ' edib bunun sakı için mezkûr harka işlenmişler ise de mikdar kâffe-i su yetiştirememelerinden ve Deli Çoban ayağı ise kesilib çeltiklerine cereyân edememesinden nâşî görülüb iddi'â olunan (SİLİK) bu yüzden meydana gelmiş olduğu hasebiyle bundan dolayı müvekkillerinden da'va etmeğe hakları olmadığı ve mezkûr harkın uhdesine birinin mâlî olan kulaksız harkının suyunu dâhi mezkûr herife cereyân etdirmelerinden ve Deli çoban çiftlik vesaire mahâldeki çeltik döşeklerini dâhi herifin altına alarak Deli çoban döşüğünün ekserisini ibtal edüb mer'âyı hüsrân-ı külliye uğrattıklarından ma'ada müvekkillerinin arâzisine mahsûs mülkleri olan Cennet ve Karapınarı denilen enhar-ı sagîrenin suyunu dâhi zabt ve herife idhâl ile bunlardan müvekkillerinin arâzisine cereyân ide gelen sunun kıt'a edilmesinden ve ihdas olunan harkdan müvekkillerinin müzâratlarına su taşkınıyla zarara uğradılmasına nâşî müvekkillerini dâhi mutazar etmekde iddüklerini ve husûsat-ı mebhûse keşifle sayan olacağından müvekkilleri tarafından keşf için ehl-i hibre olarak Gazar zâde Hacı Musdili ve Denilyan Hamparsum Ağalar istinâb olduğunu ma'ruz-ı müdafa'da sürûd ve isyân eylemiş ve müdde'î 'aleyhelerden Salman ve Ali ve Hacı ve Anof dâhi kendülerinin ifâdesi mûmâ ileyh Ali Alemlî Efendinin takrîri vechiyle olduğunu söylemiş olmaları üzerine Artin Efendi Ali Alemlî Efendinin harka-ı mezkûr müvekkilinin mülkü olduğunu inkârla müdde'î 'aleyhelerin arâzilerine mahsûs bulunduğunu sürûd edib bu vech ile harka mülkiyen iddi'âsında bulunduğu müvekkilinin ziyân iddi'âlarına revac ve mâl için olub yoksa harka-i mezkûrun müdde'î

'aleyhenin mülkleri olduğuna dâ'ir yerlerinde bir dürlü evrâk bulunmadığına ve müvekkilleri tarafından ta'mirat sırasında müdde'î 'aleyhe tarafından da'va vuku'a bile müvekkilleri mahkemeye celb ve ihzar olmadıklarını ve bu bâbında da'va vuku'una dâ'ir Ali Alemi Efendinin beyân ve ibrâz ettiği arzûhal ahvaline olub bunun mündericâtı ise herifin müdde'î 'aleyhenin mülkleri bulunduğu müsted'â olmadığını

Sahife:79 Numero: 79

ve harkdan su neşfle kenarında bulunan müzâraat saclarına zarar vermekde olsa bile bu da'vaya mutazır olanlar ayrıca istid'â etmek icâb ideceğinden böyle herifin suyundan dolayı zarar da'vasıyla mîrâsa 'â'id Deli çayı ve kulaksız heriflerinin ziyana uğratıldı deyü iddi'âya Ali Alemi Efendinin salâhiyeti olamayacağı ve herifin suyu da'vaya kayyum olduğunu cevâbında müvekkillerinin yerinde ve çeltiklerine haberyân etdirilmekde bulunduğundan zilyed müvekkilleri olub herifin dâhi müvekkillerinin mâlî bulunduğu meşhur iddügüne ve Cennet ve Karapınarı şehirleri hakkında olan ifâdatını bade'l keşif sürûd ideceğine isyânda bulunmuşdur bunun üzerine tarafının istinâb eyledikleri Karaküçük zâde Mahmud ve Kazancı zâde Yahya Efendiler Gaffur Ağa zâde Hacı musdili ve Denilyan Hamparsum Ağalar ve mahkemeden sâbit ta'yîn kılınan A'za Manuk Efendi ma'rifetleriyle hark ve su ve çeltiğin keşf ve tahkîkine 22 Zi'l Ka'ade sene 97 tarihinde karar verilerek tarafına takdim olunması üzerine keyfiyyet keşfi havî mûmâ ileyh tarafından virilen 17 Teşrîn-i Sanî sene 96 tarihli raporda mârû'z-zikr çeltiğin Deli Çoban Suyu ile zirâ' olunub müvahheren hark mezkûrun ta'mirâtı hatim bulunduğu bunun suyu ile saki edildiği ve Kumaşır Gölünden tebaan eden mâlın mecmû' yirmi kantar çeltiği kifâyet edemez iken bunun sâlisi kulaksız harkına çevirilib oraya ayrıca on üç mikdar çeltik zirâ' edilmiş ise de onu dâhi layıkıyla istî'ab edemediği ve kusur iki sâlis su ile çiftliğin mezkûre bâlâ mulahasa otuz dokuz mikdar çeltik zirâ' olunmuş olmasından nâşî ziyan müdde'înin vuku'â geldiği ve hark mezkûrun civarındaki tarlalara zirâ' olunan hişve ve darı müzâratlerinin hark mezkûrdan su şarbları olduğunu ve mezkûr hişvenin tamamı yedi kantar ve darının pâyidarı dâhi on sekiz kırat olub bunlara harkı mezkurdan cârî olan suya nisbetle fâhiş bulunmadığı su bile saki olunan müzâraat sayıfiyeden on beşde bir hark sacları suluk almağa hakkı olduğu ve harkın altındaki çeltik zirâ' olduğu takdirde hark saclarıyla arâzi sacları münâsafeten zirâ' eylemeleri te'âmül kadim iktizâsından iddügü ve ol dâ'ire dâhilinde vâkı' Karapınarı sünbül özü ve damla denilen enharı sagîre tahtında olub esbalı yerlerinde evrâk mütebereleri bulunan çift kıt'a arâziden hark mezkûrun suluk ve sairece su müdâhalesi olamayacağı gösterilmiş raporun zeyrinde mûmâ ileyh Manuk Efendi tarafından yazılan şerhde dâhi hark mezkûrun zeyrindeki tarlalara zirâ' edilen mütevâ tahtında hişveden bir kantar beş batman ve darıdan iki kırat fazlası olduğu ve Kumaşır Gölünün önüne inşâ olunan bendin Suvağı basılıb su yetişmedikçe müdde'îlerin çiftliğinde mevrû çeltiğe su cereyân edemeyeceği mevfuun ittizasından olduğu halde Hacı Koca Beğin zirâ' etmiş olduğu çeltiğe bend-i mezkûru su cereyân etdirilmesi ve marû-l beyân hişve vesaire mevrû'ata

Sahife: 80 Numero : 80

hark mezkûrdan su alınması münâzakiyye olan çeltiğin bir büyük kısmının kurumasına sebebiyet verdiği gösterilmiş ve iş bu rapordan mündericâtı terfiyyen vekillerine tefsîhiyle bu bâbın bir diyecekleri olub olmadığı soruldukda Artin Efendi zikr olunan hişve ve darı tahsisinin Manuk Efendinin şerhinde beyân olunan mikdar bulunduğu halde rapordan fazla gösterilmesi ve Köse Beğin Düşbapkan Köprüsünün civarındaki karpuz bostanıyla Koroğlu ayağında bulunan arâzinin harka mezkûre de hak şartı olmadığı halde bunların harka mezkûrdan kazılı su alarak saki olmadığı mahâl-i

keşifde ifâde olunmuş iken bundan raporda da bahis edilmemesi ve ehl-i hibrelerin mütevâridleriyle harka ve çeltiğin keşfinden 'ibâret olduğu halde kar ve sünbül pınarı ve damla nâm şehirlerin su bile saki olmak üzere harka mezkûr tahtındaki arâzinin bazılarının sulakdan müstesnâ tutulması ve Koca Beg bendi yıkayıb çeltiğe su tutulduğu alenen söylediği halde bundan bahis idildiğine ve Deli Çoban şahsında bulunan tarlalara zirâ' olunacak çeltiğin dördünden biri sâhib arâziye ve üçü hark sâhibine 'â'id bulunduğu halde müvekkillerinin masarîf keyl ile ta'mir etdikleri harkın altındaki tarlalara çeltik zirâ' olunduğunda dördünden ikisi arâzi ve ikisi harka sacına tahsîs kılınmış mugâyir adâlet olunduğundan raporda mündericâtını kabul idemeyeceğini ve müvekkilleri çeltiğin her mikdar Deli Çoban su bile zirâ' etmişler ise de iş bu Deli Çobanın suyunun kesilmesine mute'âkib kendü harklarından su yetiştirib çeltiklerini saki ederek çeltik küçük olmuş olduğu ve göl ile müvekkillerinin çeltiğin müzâratlarını müsâvat üzere bir hüserada bulunub hark dolmadıkça çeltiğe su yetişmeyeceği derkâr iken iş bu harkı şahsında bulunan müdde'î 'aleyhlerin acararak müzâratlarını su tutmalarında nâşî hark ve gölün suyunun müzâraat mezkûreye cereyân idüb çeltiğe yetişmediğinden ziyan darı olduğu söylemiş ve Ali Alemi Efendi dâhi rapordan ahkâm-ı adâlet ve hakkı ta'yîne muvaffik olub fakat tarafından da'va olunmayan suluk meselesinde derci usulsüz bulunduğu ve keşf mevsimi yağmurların nüzulünden ve müzâraat sayıfeden suların kıt'a edilmesinden sonra olub gölün suyunun çoğaldığı ve diğer harkları dâhi kâffesine hark mezkûre tutulduğu vakit aldığı halde yine çok mevzûu bahis ve zirâ' olan çeltiğe tamamıyla esbab idemediği meydanda iken temmuz ve ağustosda suların kalitesi ve o şehirlerden harka su gitmediği halde ve kışlarda çeltiğin mezkûrun çok ... olunamayacağı emr-i beyân iddüğüne ve Manuk Efendi 'alem ve ahval ziraata vakf-ı zevadta bulunmasına nâşî bedahte karşı olarak virildiği şerhin nazır iltifata alamayacağı ve Koca Beğin arâzisinin

Sahife: 81 Numero : 81

harkı mebhusda hakkı şer'î olmadığı cihetle çeltiğine yarım saat mikdarı harkdan su cereyân ettirmiş ise de buda hak şer'îni almak demek iddüğünden ve hark müvekkillerinin mâlî olduğundan ibtal edilmesini talep ve iddi'âda bulunmuş olmasıyla bâlâda meşrûh ifâde ve itirâzlarından başka bir diyecekleri olub olmadığı sevk olundukda her iki taraf bir diyecekleri olmadığını söylemiş olduklarından mahkemenin hatem bulunduğu tarafına takdim olundu icâb-ı lade'l müzakere tarafın vekillerinin takrîrleri lade'l mütâla'a müdde'îlerin iddi'âsı etraf-ı şehirde tâbi' Camustil Nâhiyyesi'nde vâkı' kumaşır harkı demekle ma'rîf harklarının suyunu müdde'î 'aleyhe mûmâ ileyh bilâ ruhsat kendü müzâraatlarına çevirmelerinden dolayı hark-ı mezkûr tahtında bulunan çeltiğin müzâraatlarını ziyan-ı ibras etdirerek üç yüz küsür çeltiklerini kalabeten ve tesdiye görünmüş ve vuku' tahkîkde bulunmuş olduklarından ve keyfiyyen mevâd-ı müstâcileden bulunmasından dolayı bilâ te'hir mahkemeye celile huzur-ı ve ziyanlarının tanziminden 'ibâret olub müdde'î 'aleyhede Hacı Ömer Efendiyle Hacı Koca Beğin vekâlet mahkemesiyle vekilleri bulunan Ali Alemi Efendi ile bizzat mahkeme de hazır bulunan Salbi oğlu İnof ve Fakı oğlu Ali Salman Ağalar takrîrlерinin müdde'î mûmâ ileyh hak ta'alluk iddi'â eyledikleri su da kat'ıyyen alakaları olmayıb mütteli mezkûr kadîmen kendü müzâraatlarını muhassaren hakları olub mütteli mezkûrla fuzûlî çeltiğin zirâ' etmiş olduklarından men'î müdâhalelerini ve iş bu iddi'ânın evvelâ kat'ini talep etmişler ve müdde'î mûmâ ileyhin vekilleri Kuyumcıyân Artin Efendi müvekkillerinin iddi'âları tazmînât iddi'âsından 'ibâret olub vekil Ali Alemi Efendinin iddi'âsı ise müvekkillerinin tahlikini inkârla istihkâk da'vasında bulunduğu ve hark-ı mezkûre ise müvekkilleri ziyed olub bedeli bir istihkâk da'vaları olduğu halde hükmüne müraca'atıyla men' etdirmeleri lazım gelir iken şimdiye kadar

istid'a etmeleri haksızlıklarını delil iddûğüne ve vâkı' olacak keşfin hamal edeceği tahkikat vekil Ali Alemi Efendinin ifâdesinin hulâsasını dermeyân ideceğini hark ve çiftliğin mezkûr esâsen müteveffâ Kenan Beğin bâ tapu taht-ı tasrifinde olub altmış beş ve altmış altı senelerinde hark ve çiftliğin mezkûrun nizâmını müvekkillerinden Hacı Hasan Ağa ve diğer nısfını müvekkili kuyumcu oğlu Panos pederi müteveffâ Ohannaes Ağa bâ tapu tefrîğ eylemelerinden ve bi'l âhire müteveffâ Ohannaes Ağa hissesinin tanzimini müvekkili Panos Ağaya ve diğer tanzimini dâhi müteveffâ Akopun oğulları Kirkor ve Dikran ve nezâret bâ tapu ferâğ eylediğini ve geçmiş doksan altı senesinde Hacı Hasan Ağa ve merkûmun Panos ve Kirkor ve Dikran ve nezâret kendü hisselerinden nısfı sâni diğer müvekkilleri Tefsir zâde Hacı Ahmed Efendi ile Hırlakyan Kiforok ve birâderleri Avadis ve Akop Ağalara ferâğ ederek çiftliğin ve hark mezkûr bâ tapu müvekkillerinin taht-ı tasrifinde olub ve tarafları ise Ak Su nehri ve göl ve köprü ve tarîk Haznedar oğlu tarlasıyla mahdud bulunduğunu ve müvekkilleri nâmına olub isbât müdde'î zımında üç kıt'a tuğralı tapu ve bir kıt'a tapu Koçanı ile bir kıt'a mübayâ'a ciheti ibrâz eylediğini ve hark mezkûr kadîm olub bundan bir buçuk sene akdem vuku'a bulan ta'mir zamanına kadar hark-ı mezkûrun eseri ve çok yerleri ve atîk bendinin eseri mevcûd bulunduğunu ve altmış altı tarihinde hark mezkûreden mâlî mezkûr müvekkillerinin çiftliğine celb edilerek çeltiğin zirâ' edildiğini ve idârede bazen çeltiğin zirâ' edildiği dâhi müdde'î 'aleyheden Hacı Ömer Efendinin sünbül özü kurbnda Mikail yeri nâm arâzisine Elbistanlı oğlu Hacı Hüseyin çeltiği zirâ' etmek üzere hark-ı mezkûru müvekkillerinden

Sahife: 82 Numero : 82

istîcar eylediğini ve hark-ı mezkûrun ta'mir edildiği sırada mûmâ ileyh Hacı Ömer Efendi rey el yemin müşâhede ederek mahsûn olduğunu ve bundan bir buçuk sene mukaddem hark-ı mezkûru müvekkilleri ta'mir etdirib ve çeltik dâhi zirâ' ederek hâsılâtını kaldırdıkları müdde'î 'aleyhenin ve cümlelerin ma'lûmu bir keyfiyyen iken şimdiye kadar sükût ederek müvekkilleri tarafından tazminat iddi'asında bulunmaları üzerine hark-ı mezkûr müvekkillerinin mülkü olduğunu inkâr eylemeleri ve ahasi olub sükût etmelerinden dolayı mecelle ahkâmınca da'vaları mahsûm olamayacağını beyân eylemiş ve vekil Ali Alemi Efendi dâhi takrîrlerinde vekil Artin Efendinin ibrâz eylediği tapu ve hüccet çiftliklerinin tapusu olub harkın hududunu havî sened şer'î veya nizâmı ibrâz etmelerini ve tapuda bir taraftan göl diye gösterilen hudud Kumaşır Gölü olduğu halde mezkûr gölün tahtında müvekkillerinin vesaireleri arâzisi olduğundan mezkûr tapuların hududunun tashîhi lazım geleceğini vesayid altmış beş ve altı senelerinde hark-ı mezkûrden arâzilerini saki etmişlerdir ise bâde terk etmeleri hak şer'îye ve müceddeden hark çıkarak da'valarından sâkıt olduklarını ve Elbistanlı oğlu Hacı Hasanın hark-ı mezkûrle çeltiğin zirâ' ederek cevâb verdiği müvekkillerinin mahbûlu olduğunu deyü cevâb vermiş olsa müvekkillerinin hukukuna dokunmayacağını ve müdde'î mûmâ ileyhin hark-ı mezkûru ihdas ederek müvekkilleri sükût etmeyib hark-ı mezkûru inşâ ve ihdasa tesbitleri esnâda fî 20 Mayıs sene 95 tarihinde mahkeme-i bidâyete istid'a ederek üç yüz doksan yedi numro ile mahkeme-i cerîyesine kayd olunduğunu ve müvekkillerinin vâkı' olan müdâa şer'îyeleri mahkemeye celb olmak üzere ihzariye yazdırması lüzum gösterilmeyerek bir müddet mahkemenin te'hirini icâb etdirdiğini ve muvahheren mûmâ ileyh müvekkillerine bizzat ve bi'l vasıta müraca'âtla harkda hakları olmayib etdikleri masarîfı çıkartmak üzere geçmiş sene ve bu sene çeltik zirâ' eylemelerine ruhsat verdiklerini ve müvekkillerinin ruhsatı üzerine çeltik zirâ' etdiklerini iş bu harkı ihdas eylemelerinden dolayı müvekkillerinin harkıyla meyrinin Kulaksız oğlu harkını ibtal eylediklerini ve çeltiklerinin korucu isbâtı ise zirâ' etdikleri çeltiği Deli Çay arkının bağıyla zirâ' edib ve açdıkları harkın ağzını indirmeğe

çalışdıkları esnâda Deli Çay bağı münkıt'a olmuş ve açdıkları harkdan çeltiğe su çıkması üzere çok su götürmüşler ise de gündüzleri kalabeten kıt'a ve geceleri dâhi çeltiğe sal buyurub ve harkı işlemenin inkârıyla ise harre de kat'ıyle çeltiklerine su cereyân etmesinde nâşî iddüğüne beyân eylemiş ve mahkemeden fî 22 Zi'l Ka'ade sene 97 tarihli verilen karar da tazminat maddesi hatem mürâzaya mevkûf ise de çeltik müzâraatlarının biçilmesi mevsimi mutekarrib-ül duhul bulunduğundan çeltik ve hark-ı mezkûrun keşf ve tahkikatına müdde'î umûmi Efendiyle müdde'î tarafından Karaküçük zâde ve Kazancı zâde Yahya Efendilerle Gazar Ağa zâde Hacı Musdili ve Denilyan Hamparsum Ağalar ehl-i hibre ve a'zadan Manuk Efendi neşet ta'yin kılınarak ehl-i hibre-i mûmâ ileyhin keşfine dâ'ir vermiş oldukları raporda müdde'îler çeltiklerini hark mezkûr suyla zirâ' etmeyib Deli çay nehri ayağıyla zirâ' olduğu ve hark-ı mezkûrun i'marat hatem bularak inekle ifâ' olunmuş halbuki hark-ı mezkûrden cârî olan suyun mahbûsu yirmi mikdar çeltiğe kifâyet edemez iken posa selâse mikdarı kulaksız harkına cereyânla o cihetle on üç ve diğer sülûsânıyla bilâ mulahaza otuz dokuz kûsür çeltik zirâ' olduğu ve nehri mezkûrden saki olunmuş olan hişvenin

Sahife: 83 Numero : 83

Yedi kûsür ve derenin dâhi on sekiz kırat peydarı olub bunlarında hak şer'îleri olduğu ve mâh-ı cârî'ye nisbetle hişve ve darı peydarlarının mikdarının fâhiş görülemediği ve hark-ı mezkûrun masarifatına karşılık olarak umûmen hak şer'îleri olanlardan Deli Çay nehri gibi on beşde bir suluk almak hakları olduğu ve hark-ı mezkûr su bile çeltik zirâ' olundukda su sacıyla arazi sacı ber vech-i tasfiyyen şer'an olmaları te'amûl-ü kadîm ve Karapınar ve damlı ve sünbül özü denilen enhan-ı sagîre tahtında bulunan arazi saclarından hark-ı mezkûr saclarının suluk vesairece müdâhaleleri olmayacağı gösterilmiş ve raporda zeyrînde a'zadan sâbit ta'yîn kılınan Manuk Efendinin şerhinde hark-ı mezkûr zeyrindeki tarlalara zirâ' edilen hişve tahsîs sekiz kûsür beş batman ve derenin tahsîsi yirmi kırat iddüğü ve mezkûr gölün önüne inşâ edilen bendin suvağı basılıp göl mezbûr ile müdde'îlerin çiftlik ithaz etdikleri arâziye kadar su taşmış gibi çiftlik mezkûre hark-ı mezkûrden su cereyân idemeyeceği mevkûun iktizâsından bulunduğu ve gölün bir cihetinden Hacı Koca Beğin çıkıp arâzisine zirâ' ettiği çeltiği saki etmesinden zikr olunan sayifiye müzâraatının saki olması için hark-ı mezkûrun kenarının yakılmasından müdde'îlerin çeltiklerinin bir büyük kısmının görmesine sebebiyet verdiği ve müdde'îlerin tanzimat iddi'âsı fâhiş iddüğü gösterilmiş ve vekil Artin Efendi keşf mevkûunda müdde'î 'aleyhenin vâkı' olan ta'dileri gösterilmiş iken raporda bir şey denilmeyerek sükût birağılmış olmasından müvekkillerinin hukukunun zayî' edildiğini ifâde de ve vekil Ali Alemlî Efendi dâhi raporda mezkûr hak ve adâlete mukârrîn bulunduğu ve tarafından iddi'â olunmayan suluk meselesi kabul-ı şâyan olmadığından bu fakîrenin reddini ve iş bu sudan yani Kumaşır Gölünden dokuz mülk harkları kadîm olduğundan kadîmi üzere ibkâsı ve müdde'îlerin mahdus harklarının ibtali talebinde bulunmuş oldukları çeltiği ziyanın mezkûr keşf rapordanda ve A'za oğlu harkının suyunun mahcûmu yirmi kûsür çeltiğe kifâyet edemez iken bunun selâse mikdarı kulaksız harkına cereyânla o cihete on üç ve diğer sülûsânıyla dâhi bâlâ mülâhaza otuz kûsür çeltik zirâ' olunması çeltiği ziyan hişvede sebep olmuş ve hark-ı mezkûrden saki olunmuş olan hişve darı tanzimlerinin hak şer'îleri olub mali câriye tesbitle ... mikdarında fâhiş görülememiş olduğu gösterilmesine nazaran Artin Efendinin müdde'î 'aleyhenin arâzilerinin hark-ı mezkûrede hak şer'îleri olmadığı ve ziyan vâkı'a müdde'î 'aleyhelerin suyunu fuzûlî müzâraatlarını cereyânlarından eyledikleri duvarın iddi'âsı vasî olub zirâ' eyledikleri çeltiğin tanzimi suyun idâresinden fazla zirâ' olunmasından ileri geldiği anlaşılmış ve Ali Alemlî Efendinin dâhi nehri mezkûr müvekkillerinin mülkü olub vazı-ul yed dâhi

müvekkilleri bulunduğu ve sudan müdde'îlerin arâzilerinin hak şartı olmayıp müstakillen ve münhasıren müvekkillerinin arâzisiyle diğer civarındaki arâzilere mahsus bulunduğu ve Rıza oğlu denilen harkın otuz seneye mütecâviz ibtal edilmiş iddûğüne ve müvekkillerinin rızası olmayarak müdde'îlerin gölün önüne fuzûlî bend inşâ ederek hark-ı mezkûre ile iki seneden berü çiftliklerine su cereyân itdirmiş iselerde buda bendin ta'miratı için vâkı' olan

Sahife: 84 Numero : 84

Masarıflarına mukâbil ve diğer su saclarının izâtı üzerine olduğunu ve iş bu bendi inşâ harkdan su cereyân ettirmelerinden mizânın Deli Çayı ve kulaksız harklarına ziyan küllî îras ideceğini ve müvekkilleri seyfiyye müzâaatlarını mülkü olan harkdan saki ettiklerini ve mezkûr bendin inşâsı esnasında men'î hakkında hükümete müraca'âtla fî 20 Mayıs sene 95 tarihli arzûhal takdîm ederek da'vadan sükût idilmediğini iddi'â ve isyân eylemiş ise de Rıza oğlu harkının kadîmen eseri bulduğu kendüsünün tasrifi altında olunmuş vâkı'a da'va ise sudûr hükmünde mahkemeye mütevakıf olub sekiz istid'a takdîmiyle da'va da bulunmuş olamayacaklarından bu bâb da da'va etmeyerek sükût etmiş olmalarına ve iş bu Rıza oğlu harkının müdde'îlerin çiftliğine teb'a-ı mülkleri bulunduğu hüküm dâhi mezkûr gölden cereyân eder iddûğu ve müdde'î 'aleyhenin tarlalarının dâhi mezkûr sudan hak şer'î olub hark hâsılâtından on beşde biri saclarına 'â'id iddûğu mârû'z-zıkr rapordan müvaddisden fâhiş edilmiş olmasına ve Artin Efendinin isbât mîrası zımında ibrâz eylediği fî 21 Cumade'l Âhir sene 96 tarihli hüccet-i şer'îye müfadiine nazâren salifü-l beyân Rıza oğlu harkının müdde'îlerin şer'an mülkü olub müdde'îlerle oraya civar diğer arâzi saclarının dâhi hak şer'î olduğu tahkîk etmiş hark mezkûrun metrûk olub müceddeden inşâ ve 'imar ettirdikleri esnâda sükût etmelerinden dolayı mecellenin bin altı yüz elli dokuzuncu maddesinde fıkrahen sânisî mûcibince hark mezkûrun batlanı iddi'âsına ve meyrîye 'â'id ziyanı iddi'âyâ vekil Ali Alemi Efendinin selâhiyeti olmayacağına ve marû'z-zıkr Rıza oğlu harkının evrâk-ı mütebere ibrâz etmeyerek kul mücerred olarak mücerred müvekkillerinin mülkü deyü olan iddi'âsında reddine ve rapordada beyân olunan suluk keyfiyeti tarafından iddi'â olunmamış iddûğünden suluk hakkında bir şeyi denilemeyeceğine kezalik raporda da beyân olunan Karapınarı ve damlı sünbül özü nam küçük gözler ile ancak müdde'î 'aleyhenin salifü-z zıkr Kumaşır Gölü tahtında bulunan mülk harklarına müdde'îlerin müdâhaleye hakkı olmayacağına ve salifü-l beyân rapordan istidlâl olduğuna göre hark-ı mezkûrden müdde'î 'aleyhenin Hacı Ömer Efendi ve Hacı Koca beg ve İnof ve Salman ve Hacı Ali Ağaların arâzilerinin hak şer'î kadîm olduğu anlaşılmış olduğundan kadîmi üzere terk olunmasına ve arâzi sacları hark-ı mezkûru ahdemle sulamalarının çeltiğe bir büyük kısmının görünmesine sebebiyet vermiş oldukları rapor da hakkında a'zadan sâbit Manuk Efendinin şerhi ... mahâl görüldüğüne ve çeltiğe vâkı' olan zarar ziyanın zirâ' eyledikleri çeltiğin tahsîsi suyun idâresinden fazla zirâ' olunmasından ileri geldiği keşf raporuyla tahkîk etmiş olduğundan vekil Artin Efendinin zarar ve ziyan da'vasının müvekkillerine izâfetle reddine yüz elli guruş i'lam ve yüz altmış guruş sûret ve teblîğ harclarının mukaddeme borc harc namıyla teslim sandık kılınan bin yüz on iki buçuk guruşdan mahsûbenin icrâsıyla küsur dört yüz iki buçuk guruşun iddi'âsında ekseriyetle 13 Safer sene 98 ve fî 21 Kanun-ı Evvel sene 96 tarihinde karar verilerek tarafına takdim kılındı

fî 10 Rebi'u'l Âhir sene 98 ve fî 28 Kanun-ı Sanî sene 96

Re'is A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır

Başkâtib

Sahife: 85 Numero : 42

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden Divanlı Mahallesi'nde mukîm mültezim makûlesinden Topalyan Karabet imza ve mühürleriyle mûmza ve mühür ve 28 Mayıs sene 96 tarihli müverrih ve yüz üç numro ile merkûm ve 28 Mayıs sene 96 tarihli mukayyid virilen arzûhalde Teb'a-i Devlet-i müşârun ileyhden ve esnaf-ı merkûmeden Çığcığı Mahallesi'nde mütemekkin Çaris oğlu Hasinde yazarak fazlası suluğu bedeli muhâsebesinden mutâbık olacağı bulunan bin sekiz yüz altmış yedi buçuk guruşun tahsili husûsunda hükmü rabt iddi'â olunmuş ve tarafına Ali ale'l usûl da'vet olundukda müdde'î merkûm ta'yîn olunan günde mahkemeye gelib da'va vekillerinden Kuyumcıyân Artin Efendiye bâ sened musaddaka tevkîl eylemiş ve müdde'î 'aleyhe dâhi gönderilen da'vetine ve ihtarnâme varakalarına 'adem müsava'âtında bulunmuş olduğundan yerine da'va vekillerinden Çakmakyan Ziron Efendi vekil müsehhâr ta'yîn olunub mahkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifâr olundukda vekil Artin Efendi arzûhal-i mezkûrun mûndericâtını tekrar etdikden başka doksân beş senesi bazarcık suluğu bedelinden dolayı kapu parası olarak fî 16 Ağustos sene 95 tarihli ve doksân bir gün müddetle bir kıt'a sened mûcibince müvekkilinin bin sekiz yüz altmış yedi buçuk guruş alacağı olduğundan mal sandığının rücû' olan mecidî on dokuz ve lira-ı osmani yüz guruş üzerinden hükm-ü rabt iddi'âsında mezkûru irâe eyledi ve Ziron Efendi dâhi takrîr etmekde iken müdde'î 'aleyhe bizzat mahkemeye gelmiş olduğundan Artin Efendinin bâlâ-ı takrîr ve ifâdesi kendüsüne takdim olundukda bazarcık suluğunun bedeli dört bin guruş olub nısfı kendüsünün olub ve nısfı diğeri dâhi Topalyan Karabet Ağanın olduğunu ve iş bu suluk resminden Karabet Ağanın zimmetine dört kûsür buçuk beş batman pirinc ve yetmiş buçuk kırat darı ve elli beş kırat keçe geçmiş iddûğüne ve pirincin batmanı yedi ve dört bin kıratı on beş ve keçelik kıratı üç guruşdan satılıb akcesi Karabet Ağaya teslim edildiğine ve yüz yirmi batman pirinc dâhi kendüsüyle şeriki Sabı oğlu Kökere teslim kılındığı ve çeltik serkine ve serkenci ve nakliye vesaireye yedi yüz kırk guruş masarîf olub bunun yekûn vâridat olan beş bin iki yüz yetmiş yedi buçuk guruşdan tenzîl kılındığında dört bin beş yüz otuz yedi buçuk guruş vâridat kaldığını ve iş bu vâridatın taksîm olduğunda iki bin iki yüz altmış sekiz guruş otuz para nısf hisselerine isâbet ideceğine ve Karabet Ağaya ise dört bin beş yüz otuz yedi buçuk guruş geçmiş olub hissesi olan iki bin iki yüz altmış sekiz guruş otuz para tenzîl olduğunda kûsür iki bin iki yüz altmış sekiz guruş otuz para zimmetinde fazla kalmış olduğunu ve bundan dört yüz yetmiş altı guruş teslîmatı olduğundan bâ tenzîl lira-ı osmanî yüz on dokuz guruş üzerinden bin altı yüz doksân iki guruş otuz para Karabet Ağaya teslîmatı olduğuna ve bunun mukâbilinde mezkûr ve suluğun bedelinden bu mevzû üzere hesab olduğunda borcunu zuhûr eylediği halde ifâ' ideceğini ifâde ve tezâkir eyledi vekil Artin Efendi dâhi müdde'î 'aleyhe Hüseyin Ağanın iddi'â eylediği darı altmış dokuz kırat olub beher sene bin otuz iki buçuk ve keçe elli kırat olub osmanî yüz kırk dokuz buçuk guruş olduğunu ve pirinc dört yüz elli batman olarak müvekkilinin hissesi Manuk ma'rifetiyle beher batman altı guruş otuz paraya fiyat takdîr olub kıymeti üç bin doksân üç guruş

Sahife: 86 Numero : 86

Otuz para ki cem'aten dört bin iki yüz yetmiş beş guruş otuz para bulunduğu ve müvekkili tarafından vuku'â' bulan iki yüz seksen üç buçuk guruş değirmen ücreti ve masarîf saire tenzîl kılındıkda üç bin dokuz yüz doksân iki buçuk guruş müvekkili yerinde vâridat kılmış ise de bundan dâhi Hüseyin Ağaya ve Kökere dört yüz yetmiş altı guruş bir ve yüz dört guruş ve yüz doksân guruş bir ki cem'aten yedi yüz doksân beş guruş keçesi olub bu da tenzîl olduğunda üç bin yüz doksân yedi guruş o pınara sahih

el bâkî müvekkili yerinde vâridat kıldığını ve Hüseyin Ağa ile Kökerin almış olduğu yüz yirmi batman pirincin osmanî bulunan sekiz yüz yirmi beş guruşla yekûn hâsılât beş bin yüz guruş otuz para olub bundan müvekkilinin atmış olduğu iki yüz seksen üç buçuk guruş masarısı tenzîl olunmasına ve Hüseyin Ağanın atmış olduğunu masarıfdan iki yüz on beş guruşunu kabûl itmeyeceğini ve suluğun nısf bedeli olan ve Hüseyin Ağanın senedi ve ikrarı tahtında bulunan iki bin guruş doksan bir günden te'diye olunmadığı halde geçmiş günü için kendüsüne hesap olunmasına meşrû bulundugundan bu arasa kadar güzestesinin hesap olunmasına ve kazâ-i mezkûrden suluk namıyla üç yüz kadar darı hâsılâtı mahsûl iken merkûm Salbi Köker ve oğlu Hacının ihbârına nazâran otuz iki kırat darı merkûm Hüseyin Ağa ve sekiz kırat osmanî Köker almış olduğundan bununda nısfının abiten ve mevcûd değil ise bunun ki rücû' olan on beş guruş fiyat ile bedelen alınmasına ve bundan fazla hâsılât almadığına dâhi tahlîf olunmasına ve darı keyfiyyetden dolayı müvekkili tarafından olunan su'âle cevâben nesi üzerinde zaim kaldığından ilerüde gidib tahsil ederim ve bu vâkı' olan ikrarını inkar eder ise bunun için dâhi tahlîf edilmesine sürûd ve isyân eyledi ve müdde'î 'aleyhe Hüseyin Ağa dâhi Karabet Ağanın aldığı pirinci dört yüz elli beş batman olub ve beher batmanını yedişer guruş üzerinden kabul eylediğini ve darıdan inkarı olan bir buçuk kırat şâhidle isbât ideceğini ve idemediği halde yemiş teklif olunmasına ve Salbi Kökerin aldım deyü ikrar eylediği darı mikdar ise andan ma'âda bir hisse darı hâsılâtı vuku'â bulmadığı ve ahâl-i üzerinde dâhi darı zaim olmadığına ve değirmen masarısı ile sirken masarısı denilen iki yüz seksen üç buçuk guruşdan yüz seksen buçuk guruşunu kabul edib kûsûrünü kabul itmeyeceğini ve Karabet Ağanın kendüsüne teslîmat iddi'âsında bulunduğ u yüz doksan bin guruşun yirmi iki guruşu ahver kirâsına vermiş olduğundan kabul olunmayıp kûsûr yüz yetmiş dokuz guruş kabulü iddûğ u ve Salbi Kökere teslîmat iddi'âsında bulunan yüz dört guruşun vuku'â olmayıp otuz yedi buçuk guruş beş çeltik darı beher sene ile on altı guruş nazâreten Kökerin aldığı ve bundan ma'âda bir şeyi olmayıp ziyâdesini kabul itmeyeceğini ve darı hâsılâtından Salbi Köker sekiz kırat darı alıb beher kıratını dokuz guruşunu satıb parasını çeltik üzerinde bayacın masarıflarını sarf etmiş iddûğ u ve iş bu suluğun Çorağı Karabet Ağanın üzerine hesap olmak mukâvelesi meşrû iddûğ undan Cenevizin üzerine suluk çeltiğ inden dolayı yedi yüz kûsûr guruşun ahzi için hükm olunmuş olduğundan iş bu meblâğ dan hissesine isâbet edeni dâhi borcundan tenzîl kılınmasını ve dermeyân eyledi vekil Artin Efendi dâhi

Sahife: 87 Numero : 87

Fi'l hakîka müvekkil Karabet Ağa ceneviz Mehmed 'aleyhinde otuz kûsûr guruş için bir kıt'a hükmü i'lamı almış ise de bunu bi'l-âhire üç ayn osmanlı lirası bedelinde salih olduklarını ve bundan masarîf nizâmıyesi olan yüz yetmiş guruş bâ tenzîl yüz doksan guruş müvekkili yerinde kalıb bundan doksan beş guruşu Hüseyin Ağanın hissesine 'â'id olduğunu beyân ve hikaye eyledi ve müdde'î 'aleyhenin vekil Kitabcıyan Minas Efendi dâhi müvekkili Hüseyin Ağa kifâyet derecede onla zabtının ikrar ve inkârlarını beyân etmiş olduğundan ceneviz Mehmedin üzerine hükm olunmuş olan meblâğ Karabet Ağa nâmına olub sulhu kabul etmeyerek nısfının müvekkilinin borcuna mahsûb olunmasını ifâde eyledi bunun üzerine icâb-ı lade't tezkıyye tarafına takrîrleri lade'l mütâla'a müdde'înin vekili Kuyumcıyan Artin Efendi takrîrinde müdde'î 'aleyhe Ceribaş oğlu Hüseyin Ağada doksan beş senesi bazarcık suluğu resminden iki bin guruş matlûbundan azagir teslîmat bin sekiz yüz altmış yedi buçuk guruş matlûbun hükmü rabtı ifâde ve istid'a olunmasına ve merkûm Hüseyin üç def'a olarak gönderilen da'vet varakasıyla ihtarnâmeye 'adem icâbetde bulunmasından dolayı gıyaben ... ve ru'ıyyeti için müdde'î 'aleyhenin yerine da'va vekillerinden çakmakyan Ziron Efendi yevmi

yirmi beş guruş ücretle vekil Mehmede ta'yîn kılınmış ve müvehhiren merkûm Hüseyin bizzat mahkemeye gelerek icrâ olunan mahkemelerinin sene-i merkûm bazarcık suluğu resminden iki bin guruşluk bir kıt'a sened mûcibince borcu olduğunu beyânla iş bu meblâğ mukâbilinde mûmâ ileyh Karabet Ağaya geçmiş olduğunu ve teslîmatı ise resm-i mezkûr hâsılâtdan olup ve hâsılâtın yekûnû ise kendü tarafından sarf edilen masarıfat tenzîl edildikten sonra dört bin beş yüz otuz yedi buçuk guruşu bey'a olarak bundan Karabet Ağanın hissesine iki bin iki yüz altmış sekiz guruş otuz para isâbet edib zimmetine geçmiş ise dört bin beş yüz otuz yedi buçuk guruş olduğundan hissenin tenzîlinde iki bin iki yüz altmış sekiz guruş otuz para fazla geçmiş olduğunu ve Karabet Ağanın dâhi kendüsüne ve uşağı salbi Kökere dört yüz altı guruş teslîmatı olup zimmetine geçmiş meblâğdan tenzîl kılındıkda bin altı yüz doksan iki guruş otuz para lira osmani yüz on dokuz guruşdan teslîmatı olduğunu beyân eylemiş vekil Artin Efendi dâhi takrîrinde müvekkilinin zimmetine pirinc ve darı ve geçen hâsılâtından dört bin iki yüz yetmiş beş guruş otuz para geçmiş ise de değirmen ücreti ve Serkis için iki yüz seksen üç buçuk guruş masarısı olup tenzîl halinde dokuz yüz doksan iki buçuk guruş müvekkilinde hâsılât kaldığını ve bundan dört yüz yetmiş altı guruş bir ve yüz dört guruş bir ve yüz doksan bir guruş bir ki cem'aten yedi yüz doksan beş guruş geçmiş olup tenzîl kılındıkda üç bin yüz doksan yedi guruş on para sahih el bâkî müvekkilinde vâridat kaldığı ve yekûn hâsılâtı ise beş bin yüz guruş otuz para olup ve müvekkilinin masarısı olan iki yüz seksen üç buçuk guruşun tenzîli lazım geldiğine ve Hüseyin Ağanın beyân eylediği masarıfdan Hüseyin Ağanın senedi mûcibince suluk mezkûr idâresi bedelen merkûm Hüseyin Ağaya meşrût iken kendüsü ifâ' hizmet etmeyerek Kisan oğlu ile Kılağlı Hasanı tutdum diyerek vermiş olduğu yüz beş guruş bir ve yüz on guruş bir ki cem'aten iki yüz on beş guruş müvekkilinin kabulü olmadığı ve Hüseyin Ağanın teslîmatı doksan altı senesi

Sahife: 88 Numero : 88

Martının beş ve onuncu gününden olmasından dolayı geçmiş günü için kendüsüne hesap olunmasına ve kırk kırat dâhi darı hâsılâtı olup bunun dâhi abiten veyahud beher kırat on beşer guruşdan bedelen tahsilini dermeyân eylemiş ve iş bu darıdan fazla darı almadığını vazimesinde üç yüz kırat darı olup ileride gidib tahsil ideceğini ikrar eylediğini inkâr eder ise yemiş teklif olunmasını taleb eylemiş ve merkûm Hüseyin Ağa takrîr âherinin uşağı Salbi Kökere otuz yedi buçuk guruş iki buçuk kırat darı on altı guruş takdire alıb başka teslîmatlarını kabul etmeyeceğini ve değirmen ve serkis için masarıfdan yüz seksen buçuk guruşunu kabul ile kûsûrünü kabul etmeyeceğini ve yüz doksan bir guruş teslîmatın yirmi guruş ahır kirâsı olup yekûn hâsılâtdan tenzîl kılınacağı ve kûsûr yüz yetmiş bir guruş kabulü olduğunu ve yüz dört guruşun esâsı olmayıp otuz yedi buçuk guruşluk darı ile on altı guruşdan ma'âda bir şeyi olmadığını beyân eylemiş ve vekil Artin Efendi dâhi müvekkilinin 'ademi kayr Manuk Hüseyin Ağaya yirmi dört guruş vermiş ise de sehve mebnî onunla zabtını beyân edemediğinden yirmi dört guruşun dâhi hesap edilmesini ifâde eylemiş ve Hüseyin Ağa dâhi yirmi dört guruşun mahâlini gösterir ve iknâ' eder ise kabûl ideceğini ve darı hâsılâtından Salbi Kökere sekiz kırat darı alıb ve beher kıratını dokuz guruşa satarak çeltikde masarîf eylediğini ve çeltiğin hâsılâtından Ceneviz Mehmed üzerine yedi yüz guruş hükm etdirmiş olduğundan iş bu meblâğdan hissenin borcundan tenzîlini beyân ederek yine merkûm Hüseyin mahkemeye ikmal etmeksizin ve müvehhiren üç def'a gönderilen varaka da'vetine ile ihdamnâmeyle 'adem-i müsâvaatda bulunmasından dolayı yevmi yirmi beşer guruş ücretle da'va vekillerinden Nişancıyân Minas Efendi vekil müsehhâr ta'yîn olarak icrâ olunan mahkemelerinin vekili Artin Efendi takrîrinde müvekkili Karabet Ağa Ceneviz Mehmed üzerine altı yüz guruş gabala olarak ber hükm

olub ve müvehhiren bâsut-ı müslihî ve Hüseyin Ağanın re'iyle üç yüz altmış gurus mütala'a olarak bundan mahkeme masarîfî tenzîl kılındıkda müvekkilinde yüz doksan gurus kaldığını ve tarafının inkârları için yemin lazım gelir ise müvekkilinin yemin etmeğe hazır bulunduğu ve Hüseyin Ağanın tahlîfî lazım geldiği halde mahkemede hazır bulunmasından dolayı müvekkilinin yemin hakkı sâkıt olamayacağından ve Hüseyin Ağanın tahlîfî lazım geldiği halde mahkemeye gelmemesi mahz-ı teannîden neşet etmiş iddûğünden gıyabında olarak iddi'asında hükm olunmasını talep eylemiş ve vekil Minas Efendi dâhi müvekkili Hüseyin Ağa kifâyet derecede onunla zabtının ikrar ve inkârlarını beyân etmiş olduğundan Ceneviz Mehmed üzerine hükm olunan meblâğ Karabet Ağa namına olub sulhu kabul etmeyerek nısfının müvekkilinin borcunu mahsûbunu ifâde eylemiş ve müdde'î 'aleyhe Hüseyin Ağa teannîden nâşî mahkemeye gelerek müdde'î Karabet Ağaya olan teslîmatını isbât etdirmemiş olduğundan Karabet Ağanın ikrarı mûcibince beş bin yüz gurus otuz para yekûn hâsılâtıdan Hüseyin Ağanın masarîfî olan beş yüz yirmi beş gurus tenzîl kılındıkda dört bin beş yüz yetmiş beş gurus otuz paradan Karabet Ağanın hissesine iki bin iki yüz seksen yedi gurus otuz beş para isâbet edib hâsılât mezkûrden zimmetine geçmiş üç bin yüz doksan yedi gurus

Sahife: 89 Numero : 89

O paradan hisse ihraç edildikde dokuz yüz dokuz gurus otuz beş para ile Ceneviz Mehmedden aldığı meblâğdan hissesi olan doksan beş gurus birleştirildikde bin dört gurus Karabet Ağaya teslîmatı vuku'â bulduğu anlaşılmış ve Karabet Ağanın ibrâz eylediği sened bâ tadrîk doksan beş senesi bazarcık suluğu resminden nısf hissesi tapu parası olarak iki bin gurus bedel ile Topalyan Karabet Ağadan der'uhde ve doksan bir gün vadeli ve geçmiş günü için fâhiş makûlesi cem'a Çeryis oğlu Hüseyin imzasıyla mûmza ve mührüyle mahsur ve 16 Ağustos sene 95 tarihli müverrih bulunmuş ve teslîmat tarihi olan doksan altı martının beşinci gününe kadar mürûr eden iki mâh yirmi günlük güzeste bâ hesab yüz elli beş gurus bey'a olub ve mâ güzeste iki bin yüz elli beş gurusdan teslîmatı olan bin dört gurus tenzîl edildikde bin yüz elli dört gurus Karabet Ağanın matlûbu olduğunu tahkîk etmiş ve Karabet Ağanın üç yüz kırat darı var deyü Hüseyin Ağanın ikrarı hakkında olan da'vası kabûle şâyan görülmeyib kırk kırat darı için Hüseyin Ağanın tahlîfî lazım gelib mahkemede hazır bulunmadığı cihetle tahlîf olunmamış olduğundan zimmet müstahakkası olan bin yüz elli dört gurusla Hüseyin Ağanın çeltiğinde esmanı masarîf eyledi deyü ikrar ve Karabet Ağanın kabul etmediği sekiz kırat darının nısf olan dört kıratının mislini müdde'î 'aleyhe Hüseyin Ağadan tahsiline ve i'lam ve sûret ve teblîğ harcı olmak ve müdde'î 'aleyhe Hüseyin Ağaya rücû etmek üzere alınması icâb eden altmış dört gurusun Karabet Ağadan ahzine 9 Safer sene 98 ve 29 Kanun-ı Evvel sene 96 tarihinde gıyâben ve müttefiken karar verilerek tarafına takdim olundu

fî 12 Rebi'u'l Evvel sene 98 ve fî 20 Kanun-ı Sanî sene 96

Re'is A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır

Başkâtib

Numero 44:

Mer'aş mahkeme-i ticaret basan kâtibi Akis Efendi imzasıyla imza ve 13 Kanun-ı Sanî sene 95 tarihli müverrih ve 14 Safer sene 97 tarihinde mukayyid virilen arzûhalde 23 Mayıs sene 88 tarihinde mer'aş münif sandığından istid'a eylediği iki bin gurusun bin iki yüz altmış gurusu senef-i küttabdan ve Divanlı Mahallesi mütemekkinlerinden iken mukaddeme vefât etmiş olan Sarı Fakı zâde Mustafa Efendinin bâ sened deyni bulunduğundan iş bu meblâğın güzestesinin kendüsüyle birlikde müteveffî mûmâ ileyhın terekesinden tahsili iddi'â olunmuş ve da'vet vâkı'

üzerine müdde'î mûmâ ileyh müdde'î 'aleyhenin yetimlerinin ve Hacı Ahmed Efendi bi'l asale mer'as merkez bidâyet mahkemesi hukuk dâ'iresine gelerek müdde'î mûmâ ileyh da'va vekillerinden Kuyumcıyân Artin Efendiye teslimat tevkiî eylemiş olduğundan emr-i muhâkemelerinin icrâsına ibtidâr ve iddi'â ve ifâdeleri istifâr olundukda Artin Efendi arzûhal-i mezkûrun mündericâtını tekrar etdikden başka meblâğ müdde'îye memleket sandığı koçanına senedden 22 Mayıs sene 88 tarihinde Akis Efendi nâmına verilen iki bin guruşdan bin iki yüz altmış guruşu Mustafa ve yedi yüz kırk guruşu Akis Efendilerin

Sahife: 90 Numero : 90

Borcu olduğu havî olan ve 23 Mayıs sene 88 tarihli müverrih ve mûmâ ileyh Mustafa Efendinin mührüyle mahsûr bulunan bir kıt'a senedle müvekkilinin alacağı olup sandık mezkûrden istid'a olunan meblâğın üç mâ bir güzeştesine güzeşte buyrulmuş usûl ve 'adet-i kadîme iktizâsından bulunmuş olduğundan mârû'z-zikr meblâğın bir mes'ul muharrir güzeştesinin güzeştesi bi'l i'lamında her kaç bey'a olur ise bunun mûmâ ileyh Mustafa Efendinin mâlından olup müvekkili tarafından hâciz edilmiş olan zahîre küllî bakkal dervişde bulunan iki bin guruş matlûbundan hâcizin bâ musaddıak tesvîyesine ve meblâğ mezkûrun senedinde cinsi tasrîğ kılınmayıp guruş yazılmış iddûğünden hesabının mahkemece mecidiye ta'yînine hükm olunmasını taleb eyledi Ahmed Efendi dâhi zikr olunan senedi gördükden sonra mührü müteveffâ Mustafa Efendinin olduğunu ikrarla ve hatta münif sandığından alınan akcenin üç ayda bir güzeştesine güzeşte buyrulmuş mahsûlû bulunduğu ve müteveffânın sebatında meblâğ mezbûru alıp Mustafa Efendinin zimmeti tebri'e eylemediğine dâ'ir Akis Efendi hakkında nizamnâme lazım gelir ise icrâsı ve bakkal dervişdeki meblâğ Mustafa Efendinin olmayıp 'iyâlinin matlûbu bulunduğu ve Hacı Mustafa Efendi vefâtından mukaddem iş bu meblâğın 'iyâlinin olduğuna dâ'ir sened dâhi vermiş iddûğüne dermeyân etdi bunun üzerine müteveffî merkûmun zimmeti meşhûr ve müte'arif bulunduğu gibi yetimlerine vasî bulunan Ahmed Efendi tarafından dâhi tasdik kılınmış olduğundan meblâğ mezbûru müteveffiden ber vech ile istifa itmediğine ve ittirmedigine ve müteveffâya ibrâ ve başkasının üzerine sevk eylemediğine ve başka kimesne tarafından ifâ' olunmadığına ve bu alacağının mukâbilinde müteveffânın rızâsı olmadığına Akis Efendiye yemin vermesinde Rebi'u'l Âhir sene 97 tarihinde karar verilip tarafına takdim olundukdan sonra mûmâ ileyh Akis Efendi tarafından virilen 10 Mart sene 96 tarihli arzûhalde Mustafa Efendide olan alacağından dolayı bakkal Derviş zimmetinden mûmâ ileyhın matlûbu bulunan iki bin guruş hâciz etmiş iddûğünden iş bu meblâğın dâhi hükmü rabt iddi' olunmuş olması üzerine merkûm Derviş dâhi mahkemeye celile mahkemeye dâhil edilerek keyfiyyen kendüsünden sevk olduğunda ticaret münâsafaten meyânelerinde tefsîm olunmak üzere bakkallık eylemek için mûmâ ileyh Mustafa Efendiden iki bin guruş almış ise de bunu kâmilten vefâtından mukaddem mûmâ ileyh teslim ederek mukâbilinde verdiği senedini kurtarıp bakdığı ve Mustafa Efendiye bir para borcu olmadığını beyân eylemesi üzerine merkûm Dervişin zimmeti üç bin guruş olup bundan iki bin guruş Mustafa Efendinin ve bin guruş dâhi 'iyâlinin matlûbu bulunduğu ve hatta merkûm Derviş meblâğ mezbûrden Mustafa Efendiye sekiz yüz guruş borcu kaldığını Mustafa Efendinin vefâtından sonra müvekkili Akis Efendinin yanında ikrar itdiğine ve bu ikrarını inkâr eyler ise Dervişin tahlîf kılınmasına isyânda bulunmuş olması üzerine merkûm Derviş meblâğ mezbûrun esası üç bin guruş olup bunun bin beş yüzü Mustafa Efendinin ve bin beş yüz guruş dâhi 'iyâlinin olduğu ve Mustafa

Sahife: 91 Numero : 91

Efendinin vefâtından sonra iş bu meblâğdan iki bin yüz elli guruş vasî mûmâ ileyh Ahmed Efendiye ve dört yüz elli guruş dâhi 'iyâline teslim ederek dört yüz guruş borcu kaldığı ve Akis Efendiye her ne kadar kalan borcunun sekiz yüz guruşdan 'ibâret bulunduğunu söylemiş ise de bu da serve mebnî vâkı' olduğu ve teslimatı havî 'alem kazber dâhi olunduğundan bunu lade'l tahrî bulub doksan sekiz sene muharreminin on sekizinci bazarertesi günü ibrâz ideceğini ifâde de bulunmuşdur icâb-ı lade't tezkıyye müdde'înin vekili Kuyumcıyân Artin Efendi takrîrinde müvekkili Akis Efendinin fî 23 Mayıs sene 88 tarihinde menfu umûmi sandığından güzeşte ile almış olduğu iki bin guruşdan bin iki yüz altmış guruş müteveffâ Mustafa Efendinin zimmeti olduğu ve tarihi mezkûrde Akis Efendi yerine bir kıt'a sened virmiş olduğu cihetle meblâğ mezbûrun güzeştesinin güzeştesiyle beraber kaç guruş bey'a olur ise mecidîye yirmi iki guruşdan tahsîl olunmak üzere müteveffî mûmâ ileyhin hâciz altına alınan cehrelikle Duraklı Mahallesi'nde mukîm bakkal kısacık Dervişde azagir teslimat iki bin guruş alacağından tesvîye ve hâcizinin tasdîki ifâde iddi'â olunmuş ve müteveffî mûmâ ileyhin yetimleri Cafer oğlu Refet ve sagîre kızı Duranın bâ hüccet şer'îyye vasî mensûbları Kazancı zâde Ahmed Efendi takrîrinde vekil mûmâ ileyhin ibrâz eylediği sened de mühür ve imza ve mühür müteveffî mûmâ ileyhin imza ve mührü ise de iddi'â eylediği meblâğ menfu umûmi sandığından alındığı cihetle üç akde bir güzeşteye kendisine almak nizâmından olub olmadığı mahbûlû bulunduğu ve bakkal Dervişde olan iki bin guruş Mustafa Efendinin olmayıb zevcesi Fatma Hatunun olduğu ve müteveffî mûmâ ileyhin hâciz altına alınan cehrelik vesaire emlâki ifâ' etmez ise ol vakit meblâğ mezbûr iki bin guruş için mahkeme ve masarîfî olunmasına ve meblâğ mezbûr bin iki yüz altmış guruş müteveffî mûmâ ileyhin hayatında istifa itmediğine icâb şer'îyye ve nizâmiyesinin icrâsını talep eylemiş ve bakkal Derviş dâhi ifâdesinde iki bin guruş Mustafa Efendinin kendüsünde sermayesi olmadığı ve fî'l vâkı' sermâye olarak iki bin guruş olub hayatında teslîm eylediğine ve senedini kurtardığı ve takrîr âhirenin bâde üç bin guruş almayıb bin beş yüz guruş harmanın ve bin beş yüz guruş müteveffâ Mustafa Efendinin olub meblâğ mezbûrden iki bin beş yüz guruş hâciz tarihinden mukaddem mezbûre ile vasî mûmâ ileyh teslim ederek dört yüz guruş borcu kaldığını ve teslimat 'alem kazberini doksan sekiz sene muharreminin on sekizinci bazarertesi günü ibrâz ideceğini ifâde eylemiş ve merkûm Derviş 'alem kazber ibrâz edemediği gibi mukaddemli takrîrinde iki bin guruş olduğu ve âhiren bin beş yüz guruş zimmeti olduğunu takrîr etmiş olduğundan takrîrleri birbirine mübâyin ve mütenakıs bulunduğundan Akis Efendinin fî 23 Mayıs sene 88 tarihli menfu umûmi sandığından ahz eylediği iki bin guruşdan bin iki yüz altmış guruş kendü zimmeti olduğu ve fî 23 Mayıs sene 88 tarihli müverrih bulduğu

Sahife: 92 Numero : 92

Görölmüş ve menfu umûmi sandığı kaydı mahkemeye bâ celb tarih mezkûre de mûmâ ileyh Akis Efendi müteveffâ Mustafa Efendi keffâletiyle meblâğ mezbûru istid'an eyledikleri anlaşılmış ve şu sûretle salifü-z zikr bin iki yüz altmış guruş müteveffâ Mustafa Efendiden hayatında ber vech ile istifa itmediğine mecellenin bin yedi yüz kırk altıncı maddesi mûcibince mûmâ ileyh Akis Efendiye yemiş virmiş olduğundan mezkûr bin iki yüz altmış guruş müteveffî mûmâ ileyhin zimmeti olduğu ta'yîn etmiş ve müdde'î mûmâ ileyhin güzeşteye kendüsüne talebi iddi'âsı iltifata gayrî şâyan olub ve vasî mûmâ ileyh müteveffî mûmâ ileyhin terekesine vaz'ul-yed olub ve meblâğ mezkûr dâhi menfu umûmi sandığından alınmış ve şimdiye kadar sandık mezkûrden bir kimseye güzeştesi akce verilmemekde olduğundan sened-i mezkûr tarihi

olan fî 27 Rebi'ü'l Evvel sene 89 tarihinden i'tibâren şimdiye kadar mürûr eden yüz altı iplik güzeştesi bi'l hesab bin üç yüz otuz beş guruş bi'l i'lamında iki bin beş yüz doksan beş guruş bey'a olmagla ve merkûm Derviş teslimat iddi'âsı ta'yîn itdiremediğinden iki bin guruşun hâcizinin tasdîkine ve cehrelik dâhi Sarı Fakı zâde Hacı Reşid Ağanın yetimleriyle müteveffâ Mustafa Efendi yetimleri meyânesinde münâzalâ bulunduğundan cehrelik için hâciz iddi'âsının şimdilik 'adem tasdîkiyle iki bin guruşdan ziyâdesinde müteveffî mûmâ ileyhın sair terekesinden tesvîyesine ve i'lam ve iki kıt'a sûret ve tebliğ harcı olmak ve Dervişle müteveffâ Mustafa Efendinin terekesine rücû' etmek üzere alınması icâb eden yüz otuz iki guruşun müdde'î Akis Efendiden ahzine müttefikten ve kat'ıyyen 9 safer sene 98 tarihinde karar virilerek tarafına takdim olundu

fî 13 Rebi'ü'l Evvel sene 98 ve fî 21 Kanun-ı Sanî sene 96

Re'is A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır

Başkâtib

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden Etmekçi Mahallesi'nde mütemekkin sabsız Velinin zevcesi Fatma imzasıyla imza ve 22 Kanun-ı Evvel sene 96 tarihli müverrih verilen arzûhalde Camustil Nâhiyyesi dâhilinde vâkı' Fatmalı Karyesi'nde bulunub cedîd mutasarrıf olduğu Ayıntablâ oğlu ve Askim oğlu ve Cedir oğlu bağları ve tarîk hisse ile mahdûd bir kıt'a bağla on beş sene mukaddem vefât eden Yeşil oğlu Hacı Mehmedden üç bin iki yüz guruş saman mukâbilinde iştirâ etmiş olduğu mahalle-i mezkûre de vâkı' na'lband Reşid oğlu Esad ve keçeci Serkis ve enâm ve tarîk 'amele mahdud bir kıt'a hânesi zevcesi müteveffî sabsız Velinin zaman-ı mîyrîyesinden dolayı cânib memleketden müzâyede verilip fûruht edilmediğinden bulunduğundan lade'l mahkeme hükûmetinin mezkûr hâne ve bağı vuku'a bulan müdâhalesinde men'i iddi'â olunmuş olunan da'vet üzerine

Sahife: 93 Numero : 93

Müdde'îyye mezbûre tarafından bâ vekâletn3ame-i musaddaka da'va vekillerinden Kitabcıyan Minas Efendi ve hükûmet cânibinden dâhi muhâsebeci 'izzetlü Ziya Efendi Mer'aş Bidâyet Mahkemesi hukuk dâ'iresine gelmiş olduklarından mahkemelerinin icrâsına ibtidârla arzûhali mezkûr ve tefrîgatı lâyiha ve muhâsebeci mûmâ ileyh tarafından virilen cevap lâyihası zabıt kâtibi Artin Efendiye kararen etdirildi müdde'î mezbûre Fatma Hatunun lâyihası 24 Kanun-ı Evvel sene 96 tarihli müverrih olub hülâsen müveddesi arzûhal-i mezkûrun mündericâtını müveyyid olduktan başka menzil-i mezkûrun emlâk tahrîr esnâda sehven zevci Veli namına kayıd edilmiş olduğundan ve bu gibi ikra bâ meyânında metkûn beş bin guruş dan olan da'valar hakkında şuhûd istima' kanunen hayîz iddûğünden mârû'z zikr hânenin şer'en mülkü olduğu bâ beyâna isbât ideceği misillü mezkûr bağı dâhi kendüsünün olduğu defter-i hâkanî ve emlâk idârelerinin Koçan ve tezkireleriyle ta'yîn etdireceğini beyân bulunmuşdur mûmâ ileyh Ziya Efendinin cevâb lâyihası dâhi 6 Kanun-ı Sanî 96 tarihli müverrih bulunub netice-i mezbur müteveffî merkûm sabsız Velinin zaman mîyrîyesi kayd-ı muhâsebeden ta'yîn olduğu gibi mevzûu bahis ve zirâ' olan hâne ve bağı dâhi mülk mutasarrıfı merkûm Veli bulunduğu emlâkın idâresinin kaydından müstebân olmuş ve bu gibi medyûnların emlâk ve arâzilerinin satılıb esmanından deynlerinin tesvîyesi dâhi nizâmat-ı seniyye ve o emir nâme-i mahsûs ahkâmından bulunmuş olduğundan mezbûrenin bu bâbda ki iddi'âsının reddini mütezamandır bunun üzerine mezbûrenin nazarında olduğunu beyân ettiği koçanlar celb edilip mutala'â olundukda defter-i hâkanî idâresinden virilen ve arâzi mîyrîye ye mahsûs olub ismi mahâllî mahkûl bulunan 16 Cumade'l Âhir sene 89 tarihli bağ yeri Koçanından başka bağı kirası için dâhi sened mahsûs olub olmadığı vekil Minas Efendiden su'âl olundukda zikr olunan

koçandan mâ'ada bağ için sened mahsûs olmadığı ve koçandaki hîn-i sınıyetinden ma'lûmatı bulunmadığı ifâde eylemesine mebnî lâyhaların mûndericâtı hâricinde daha bir diyecekleri olub olmadığı su'âl olundukda her iki taraf diyecekleri olmadığını söylediler mûnâzaun fih olan hâne ile bağın emlâk ve defter-i hâkanî idârelerince sayan yüklerde kimlerin nâmına kayd edildiğini bilmek üzere idâre ta'yîn mezkûre ta'yînden isti'lam olundukda isti'lam keyfiyeti havî maksûm riyasetden yazılan tahrîratın yerine emlâk idâresinden olunan fî 21 Kanun-ı Sanî sene 96 tarihli derkenarda zikr olunan hâne ve bağın müteveffâ Velinin nâmına mukayyid bulunduğu ve defter-i hâkanî idâresinin kezalik 21 Kanun-ı Sanî sene 96 tarihli derkenarında dâhi emlak yüklese esnâda menzîl-i mezkûrun merkûm Veli nâmına ve bağın kirâsının dâhi mezbûre Fatma ismine kayd edilmiş iddûğu ve bağın arâzisinin dâhi mezbûre üzerine mukayyid olduğu kayden anlaşılmış ise de bağın arazinin kaydında sânisî görölüb buradan neşet ettiği bilinemediği

Sahife: 94 Numero : 94

Gösterilmiştir icâb-ı lade't tezkıyye bâlâda muharrir karar mûcibince emlâk defter-i hâkanî idârelerinden olunan isti'lâm üzerine mûnâzaun fih olan hâne ve bağın müteveffâ Sabsız ve Velinin nâmına ve bağ mezkûrun mukayyid bulunduğu emlâk idâresinin 21 Kanun-ı Sanî sene 96 tarihli derkenarında ve emlâk mûnâza mîrîyeden hâne müteveffâ merkûm Velinin nâmına ve bağ mezkûrun yeri ve kirâsı müdde'îye mezbûre nâmına mukayyid bulunduğu defter-i hâkanî idâresinin fî 21 Kanun-ı Sanî sene 96 tarihli derkenarında görölmüş idâre-i mezkûrelerin derkenarına nazaren hâne-i mezkûr müteveffâ Velinin ve bağ mezkûr müdde'îye Fatmanın mülkü olduğu ta'yîn etmekle mecellenin bin yedi yüz otuz yedinci maddesi mûcibince bağ mahdud mezkûreye hükûmetin müdâhalesinin ... mezbûrenin hâne-i mezkûrun mülkü olduğuna dâir evrââk-ı mütebere ile isbât idemediğinden müdde'î mezbûrenin hâne iddi'âsının reddine ve i'lam ve sûret ve teblîğ harcı olmak ve tarafına rücû' etmek üzere yüz guruşun evvel emirde müdde'î mezbûre Fatma hatundan ahzine müttefikten ve kat'ıyyen fî 9 Rebi'ü'l Evvel Sene 98 ve 24 Kanun-ı Sanî sene 96 tarihinde karar virilerek tarafına takdim olundu

fî 25 Rebi'ü'l Evvel sene 98 ve fî 13 Şubat sene 96
Re'is A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır
Başkâtib

Numero: 46

Mer'aş meclis-i idâre a'zasından Hırlakyan Kiforok Efendiyle refiklari tarafından ve A'za oğlu Sarıklı çiftliklerine zirâ' olunan çeltik ziyanından dolayı meclis-i mezkûr a'zasından Kerâmetlü Hacı Ömer Efendi vesaire 'aleyhenin ikâme olunan tanzimat da'vasından mûmâ ileyh Kiforok Efendiyle refikalarının inde-l mahkemeye haksız çıktıkları da'vaların reddine ve i'lam ve sûret ve teblîğ harcı olarak alması lazım gelen üç yüz on guruşun borc harc namıyla müdde'î mûmâ ileyh tarafından verilip mahkemece 3 Eylül sene 96 tarihinde dâhil yevmiye bulunan yedi yüz on iki buçuk guruşdan mahsûbun icrâsıyla mütebâkisinin iddi'âsına kırk iki numrolu fî ve 10 Rebi'ü'l Evvel sene 98 tarihli i'lamla hükm olunmuş sandık cânibince iddi'âsı icâb eden meblâğ dört yüz on sekiz guruşdan 'ibâret bulunmuş olmagla iş bu meblâğın müdde'î Kiforok Efendiye iddi'â ve i'tâsına karar virildi

fî 5 Rebi'ü'l Âhir sene 98 ve fî 21 Şubat sene 96
Re'is A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır
Başkâtib

Numero: 47

Teb'a-i Devlet-i Âliyyeden Kuyucak Mahallesi'nde mukîm esnaf Küttabdan esbâk sandığı emini hamamcı oğlu Ohannaes Efendi tarafından 'ada-i muhâsebeden dolayı mer'aş sancağı muhâsebecisi 'izzetlü Ziya Efendiyle mer'aş hânedanından ve Şeyh Mahallesi mütemekkinlerinden esbâk sandığı emini olub el yevm mahkeme-i bidâyet

Sahife: 95 Numero : 95

A'zası bulunan Kadı zâde Refikle Mustafa ve meclis-i idâre a'zasından ve tüccarından Hırlakyan Kiforok Efendiler haklarında ikâme olunan 'ada-i muhâsebe ile on dokuz bin kûşur gurusun iddi'âsına dâ'ir virilen arzûhal ve tefra'ât üzerine tanzîm olunan da'vetiye varakasından bir nüshası müdde'îye ve diğer üç nüshası dâhi lâyiha-i mebhusa süren muktesib müdde'î 'aleyhe Ali el usûl teblîğ kılınmış olmasına mebnî varaka-i da'vetiyede ta'yîn kılınan güne müdde'î mûmâ ileyh tarafından bâ vekâletnâme-i musaddaka Kuyumcıyân Artin Efendi vekâleten ve mûmâ ileyhden Ziya ve Mustafa Efendiler asâleten mahkeme-i mezkûre hukuk dâ'iresine gelerek bunlardan mûmâ ileyh Ziya Efendi muhâsebe kalemi kitâbetinden Hüseyin Efendiye teslîmat tevkîl eylemiş olmağa mahkemelerinin icrâsına ibtidârla Ziya ve Mustafa Efendiler taraflarından verilen cevâb lâyihalarıyla arzûhal ve tefri'âtıyla birleştirilerek a'za mülâzımlarından zabt kâtibi sandığında bulunan Artin Efendiye karane etdirildi mezkûr arzûhal 22 Teşrin-i Sanî sene 96 tarihli müverrih ve müdde'î Ohannaes Efendinin mühûr ma'rifetiyle mahsûr olub hûlâsaten mütteli doksan senesi şehri martı ibtidâ'sında sandık emini ta'yîn olunub doksan bir senesi teşrîn-i sanîsinin dokuzuncu gününe kadar îfâ'yı me'muriyet etdikden sonra vuku'â ittizaline mebnî görülen devir muhâsebesinde bir para zimmeti zuhûr etmediği ve ol vech ile mazbatası tanzîm kılındığı halde bi'l âhire yirmi yedi bin kûşur gurus zaman gösterilib bundan on bin gurus mikdarı kendüsünden tahsil olunduğu ve iş bu meblâğ altı kıt'asında mahsûs bedelinden zaman gösterilerek bunun tenzîli halinde nakd mevcûdu bulunan bir yük on sekiz bin kûşur gurusdan dâhi on dokuz bin kûşur gurus Feke taburu havâlesine verilip kendü idâresi nâmına kaydla tenzîl olunmuş olmasına mebnî bu bâbda ki muhâsebeyeye adem ...esnâında nâşî takdîm eylemiş olduğu arzûhal bâlâsına muhasiyye-i livâdan olunan derkenarda doksan bir senesi şehir Ağustosuna mahbûsen tabur mezkûrden ahzle masarıfat kayd kılınan altmış dört bin altı yüz doksan iki gurusluk sened mahsûs bedelinden on yedi bin dört yüz yirmi yedi buçuk gurus kendü tarafından tesvîye edilib mütâbık kırk yedi bin iki yüz altmış dört buçuk gurusu halefî mûmâ ileyh Mustafa Efendi zamanında îfâ' kılındığı beyânla zikr olunan kırk yedi bin iki yüz altmış dört buçuk gurusun kendüsünün mevcut sandığından tenzîl olduğu gösterilmiş ise de mârû'z zikr Ağustosun sened mahsûs bâ serki Hırlakyanın koçaniyesine mahsûs verilip müvehhiren serkisin bedeli olan altmış dört bin kûşur gurus ceste ceste tesvîye edilerek serkisini kurtarmış olduğu misüllü doksan bir sene şehir Eylûlüne mahbûsen tabur mezkûrden gelen sened mahsûs dâhi kendü zamanında sandığa teslimiyle bedeli kendü tarafından tesvîye kılınmış iken bunun muhâsebesinde masraf sırasında gösterildiğine dâ'ir kayd bulunamadığından iş bu sened-i mahsûsun kangı tarihde kimlerin vâsıtasıyla gelmiş ve Mustafa Efendi zimmetinde îfâ' olundu denilir ise de mutâbık def'a ve kimlere verilip sarfiyeti kangı yevmiyeye kayd edilmiş olduğu meydana çıkmak üzere muhâsebeci mûmâ ileyh ve Mustafa ve Kiforok Efendilerle muhâsebe ve mahkemelerinin icrâ ve tahkîken nizamnâmesinin îfâ'sıyla keyfiyetin hükmü rabt iddi'âsına mütezamandır arzûhal-i mezkûre merbût

Sahife: 96 Numero : 96

Ohannaes Efendi mührüyle mahsûr lâyiha dâhi 23 Teşrîn-i Sanî sene 96 tarihli olup neticesi arzûhal-i mezkûrun mündericâtını te'yidden başka salifü-z zıkr kırk yedi bin kûşur guruşun muhâsebenin derkenarında tabur mezkûrun doksan bir senesi Ağustos sened mahsûsası bedelinden zaman olduğu beyân olunmuş ve halbuki şehir mezkûr senedinin natik olduğu akce kâmilten Hırlakyan Koçayinesine bâ serkis hâvale virilib serkisin bedeli dâhi kendü zamanında te'diye kılındığı mezkûr Koçayine ve defterinin mukayyid bulunmasını ve meblâğ mezbûrun kise zimmet olduğu muhâsebede tasri kılınmayıp mahbûl bırakılmış ve salifü-l beyân on dokuz bin kûşur guruşla yirmi yedi bin kûşur guruş birleştirilib seneden mebhûsanın yekûn bedelinden tenzîl kılınmak usûl-ü muhâsebeden iken bu iki kalem meblâğdan on dokuz bin kûşur guruşun muhâsebesinin nihâyetinde ayrıca tenzîl olunmuş ve iş bu akcenin muhâsebe-i mezkûreye verilen şerhde Feke taburu havâlesine virilib zamanına kayd olunan 'ibâre muharrir ise de muhâsebe ve kendü defterinin ber vech-i meşrûh sarfîyete dâ'ir kayd görülememiş cihetlerinin zimmetinin esâsı olmadığı burhan olacağı mübeyyendir muhâsebeci mûmâ ileyh cevâb lâyihası dâhi 2 Kanun-ı Evvel sene 96 tarihli müverrih olup madlûlu salifü-z zıkr Feke taburunun doksan bir senesi eylül taksitine mahbûsen verilmesi lazım gelen altmış dört bin altı yüz doksan iki guruşu natik bir kıt'a sened mahsûs Mustafa Efendinin vekili Öseb Efendi zamanına musaddaka bulunan 20 Kanun-ı Evvel sene 91 tarihinde binbaşı Salih beg ma'rifetiyle mâl sandığına teslim olunması üzerine kırk sekiz bin altı yüz doksan iki guruş o tarihinde binbaşı mûmâ ileyh virilmiş olduğu misüllü mutâbıkı on altı bin guruşu dâhi bâ serki Andırın emvâlinden havâle verilip bununda Andırın kazası mal sandığından te'diye ve i'tâsıyla mezkûr serki kurtarılarak kaza-î mezkûrun doksan bir senesi Kanun-ı Sanî cedveline idhalen nakd makamında i'âde kılınmış ve sened-i mahsûs sene-i merkûme Şubatının yirmi beşinci yevmîyesinin altmış dördüncü numrosuna masraf kayd edilmiş olmasıyla iş bu sened-i mahsûsiye Ohannaes Efendinin müdâhaleye hakkı olmadığı ve tabur mezkûrun doksan bir senesi martı ibtidâ'sından ağustos nihâyetine kadar altı kıt'a sened mahsûsun bedelleri olan üç yüz seksen sekiz bin yüz elli iki guruşun üç yüz kırk bin sekiz yüz seksen yedi buçuk guruşu Ohannaes Efendinin sandık emînliği makamında tesvîye olunub kûşur kırk yedi bin iki yüz altmış dört buçuk guruşun on dokuz bin sekiz yüz dört guruşu dâhi 10 Teşrin-i Sanî tarihinde vekil Oseb Efendiye devr olunan yüz on sekiz bin kûşur guruşun nakd mevcuddan tabur mezkûrun sened-i merkûme Nisan ve Mayıs ve Haziran taksitine mahbûsen havâle mühevviri mülâzım Zeki Efendiye virilmek üzere mûmâ ileyh Ohannaes Efendiye red ve teslimiyle zaman idâresine masraf kayd edilmiş zıkr olunan üç iplik taksitden deyn sandık kalan yirmi yedi bin dört yüz altmış buçuk guruşun dâhi mezkûr Eylül taksitinin te'diyesi esnâsı olan 20 Kanun-ı Evvel sene 91 tarihinde Salih Beğ verilip ittifa el zıkr on dokuz bin sekiz yüz dört guruşun nakd mevcûd olan meblâğ mezbûreden tenzîl kılındıkda yirmi yedi bin

Sahife: 97 Numero : 97

Kûşur guruş usulen deyn sandık gösterilmiş iddûğüne ve mezkûr yirmi yedi bin kûşur guruşla on dokuz bin sekiz yüz dört guruş birleştirilerek cem'aten kırk yedi bin kûşur guruş ber vech meşrûh Nisan ve Mayıs ve Haziran taksitlerine virilmiş iken bunun muhâsebenin derkenarında Ağustos taksiti bulunan altmış dört bin kûşur guruş mahbûsen virildiği gösterilmesi muhâsebece bir mühevvin maaşının veya bir hissenin cihet i'tâsı etdiği ve duyunati dâhi nihayesi ... i'tibâr oluna geldiği usûl-ü müttehîde iktizâsından olup bunun hilâfında mu'âmele tesvîyesi ve tehzib kaydı barî olacağından ileri geldiğini ve mûmâ ileyh Ohannaes Efendinin sandık emînliğinden istifası sırada

meclis-i idârede ru'ıyyet olunan muhâsebesinde otuz bin kûşur gurus sarf zimmeti zuhûr edüb bu ise kendüsünün tasdîki altında bulunmuş olduğı gibi müvehhiren mâliye müfettişi ma'rifetiyle görülen muhâsebesinde dâhi akce iskontosundan yedi bin kûşur gurus dâhi zimmeti tahkîk ederek bunun te'diyesinde sened verib bir mikdarını îfâ' dâhi eylemiş ve bu akceleri ise bir takım emlak ve arâzi ve fabrika şirketine sarf ve i'tâ etmiş ve bidâyet muhâsebesine beş sene olduğı halde şimdiye kadar sükûtda bulunmuş olması haksızlığına delil kafi göründüğü ve mûmâ ileyh Ohannaes Efendinin zaman idâresinde akcece sandığının müzâyakasından ve baz muhâsebenin ikmâlîne değmiş te'minat cihetinden yek diğerine teâtî olunan Posa ve serki gibi evrâkın tanzîm olunan devr defterine neşaatle sevk ve mahv edilmiş olacağı ve muhâsebelerinin ra'ıyyetiyle tanzîm olunan defter zuhûr eden zimmetin taht mührünün bulunduğı ve bâlâda beyân olunan ma'mûlatın kayıdat resimden bulunan mâliye kayıtlarıyla sâbit olacağı cihetle mûmâ ileyh Ohannaes Efendinin etmekde olduğı da'va-ı vasîyesinin reddini talebden 'ibâretdir Mustafa Efendinin lâyihası dâhi 8 Kanun-ı Evvel sene 96 tarihli olup mahsûmunu muâsebeci mûmâ ileyhın lâyihasının mündericâtını müveyyid oldukdan başka marû-l beyân Feke taburunun altı kıt'a sened-i mahsûs ile istihkakı bulunan üç bin seksen sekiz bin yüz elli iki gurusdan Ohannaes Efendinin sandık emniyeti vaktinde i'tâ eylediğı meblâğla mezkûr on dokuz bin sekiz yüz dörd gurus devr teslim muhâsebelerinin bâ tenzîl kûşur yirmi yedi bin dörd yüz altmış gurus yirmi para deyn sandık kalıb bu da olunan havâleye ve devr defterinin bu mu'âmelenin Ohannaes Efendinin mührüyle musaddaka bulunmasına mebnî kendü ve zamanında tesvîye kılındığı cihetle mecellenin altı yüz doksan dokuzuncu maddesi hükmünce husûsu mebhûsadan bir elzem olunduğundan bu bâbda Ohannaes Efendinin kendüsünden etdiği da'vanın vasî iddûğüne ... bunun üzerine istivâ ve lâyihalarının mündericâtı hâricinde bir diyecekleri olup olmadığı vekillerle usûl-ü mûmâ ileyhden su'âl olundukda Artin Efendi müvekkilinin arzûhal ve lâyihasının mündericâtını tekrardan sonra müvekkili Ohannaes Efendi sandık emniyeti zamanında bin sekiz bin üç yüz gurus kıymetli bir kıt'a tarla iştirâ edib bundan başka bir şeyi olmadığı ve hânesi ise

Sahife: 98 Numero : 98

Evleri inşâ etdirerek ... kazâ-i sandık emini iken ikmâl ettirmiş ise de buna sarf eylediğı akce Naum Necaş efendiye ferâğ eylediğı bir kıt'a zeytinluğun esmanından bulunduğı ve muhâsebesinde servet vuku'â anlaşılmış olduğı halde servetsizliği da'vadan reddine sebebiyet tutulamayacağı ve esbâk sandık emini Naki oğlu ile Mustafa Efendilerin ittifakları esnâda hesapları bâ te'diye zimmet edib aradan bir vakt mürûr eyledikten sonra muhâsebelerinin i'âde ru'ıyyet edilerek zimmetleri zuhûrla tahsîl kılındığı gibi müvekkili Ohannaes Efendiye dâhi devr muhâsebesinden bir müdded sonra yirmi yedi bin gurus zimmet gösterildiğı cihetlerine bakılınca müvekkilinin dâhi 'âdeta muhâsebe da'vasına hakkı derkâr olacağı beyânla zikr olunan sened-i mahsûsun tarihi mebhûsda sandığa gelib bedeli kâmilten Öseb Efendi tarafından virildiğine kayd vermesidir ve salifü-l beyân üç mâh-ın sened-i mahsûsası bedelinden kırk bin kûşur gurusun müvekkilinin zimmeti iddûğüne dâ'ir mevcut iddûğı müdde'î 'aleyhleri tarafından beyân olunan kayd kuydı resmîye ... kaydı resmîyeden ise senedat-ı mahsûs mâhbemâh mukayyd meydar ve bunlar sandığa vürudunda bedelleri mikdar olarak mı verilmiş yoksa mukâbilinde müvekkili tarafından serkisi i'tâ kılınmışdır ve serkise verilmiş ise verilen serkinin bedeli nadûretle îfâ' olunduğuna dâ'ir müfredat vech ile kayd vermişdir ve senedat-ı mahsûs sandığa tesliminden sonra mı bedeli îfâ' kılınmış yoksa evvelâ taburun mazbatalarıyla akce verilip de müvehhiren senedat-ı mebhûse geldiğinden mi mahsûbu icrâ edilmişdir ve mezkûr Nisan ve Mayıs ve Haziran sened mahsûsalarının kâffesi bir def'a da sandığa gelib serkis bir kalem olarak mı verilmiş

yoğsa her bir serkis ayrı ayrı mı i'tâ olunmuş ve bedelleri nadûretle tesvîye kılınıb beher madde serkisinden kaç guruş dîvan sandık kalmış iddûğu mukayyid midir buralarının ve salifü-l beyân müvekkiline zaman gösterilen kırk yedi bin kûsür guruşun yirmi yedi bin kûsür guruşu bâlâ-ı muhâsebede ve on dokuz bin kûsür guruşun zeyr muhâsebede nakd mevcûddan tenzîl kılınmasına sebebiyeti olduğunun ve iş bu meblâğın ber vech-i meşrûh nakd mevcûddan tenzîliyle müvekkili zaman idâresine masraf kayd edildiği halde cevâb lâyihasında müvekkiline i'âde kılındığı gösterilerek bu bâbda muhâsebe defteriyle lâyiha-ı cevâbındaki mübâyinesinden ileri gelmiş iddûğünün ve Mustafa Efendi zamanında tesvîye olunan yirmi yedi bin guruşun serkis ve i'âde kılınan on dokuz bin guruşun 'alem kazberi mûmâ ileyhın olub olmadığının ve zikr olunan senedat mahsûs mu'âmele-i resm neşhinde mi gelmiştir ve tarihi ve numroları nedir yoğsa mu'âmele-i resm haricinde mi gelmiştir buranın ve bunların bedeli îfâ' kılınıb kurtarılan seriklerden müvekkili yerinde olan seriklerin senedat mahsûsenin tanıklarının bedelinden bulunduğuna dâ'ir mâliyece kayd bulunub bulunmadığının müdde'î 'aleyhelerin tarafından beyân olunmasına ve müvekkilinin zimmeti denilen otuz bin kûsür guruşdan

Sahife: 99 Numero : 99

Yüz 'aded Osmanlı lirası civar baciyan yerinde olan mezkûr şehir Eylül sened-i mahsûsun serkisine mahbûsen mâl sandığınca mu'âmelesi icrâ olunub Hırlakyan üzerine kayd etdirildikten sonra müvekkili tarafından Hırlakyanı i'tâ kılınmış olduğu ve iş bu serkisin Eylül mahsûsatdan olub olmadığının tahkîkine ve mukaddeme müvekkili tarafından bâ takdîm bâlâsına muhâsebe-i livâdan derkenar olunan 28 Ramazan ve 24 Şubat sene 97 tarihli iki kıt'a arzûhal-i mazbata idâresinde bulunduğu bunların dâhi celîle mütala'â kılınmasına ve marû-l beyân tabur mezkûr senedat mahsûsası mukâbilinde Hırlakyan ve civar Baciyan ve tabura verilen dörd kıt'a sandık serkislerinin natık olduğu meblâğ müvekkilinin zaman idâresinde verilip serkisler kurtarılmış olduğu beyânla ve zikr olunan serkilerin irâe eyledi muhâsebece mûmâ ileyhın vekili Hüseyin Efendi dâhi Artin Efendi tarafından irâe olunan seriklerden 26 Eylül sene 91 tarihli serikinin havî olduğu altmış dört bin altı yüz doksan iki guruş tabur mezkûrun şehir temmuz taksiti olduğu gibi keza altmış dört bin altı yüz doksan iki guruş dâhi Ağustos taksiti olub Hırlakyanlara hûsusi kılındığı ve 4 Teşrîn-i Sanî sene 91 tarihli olan ve yirmi bin altı yüz guruşu natık bulunan serkinin ayrıca kaydı olmadığından bunun tabur mezbûrun Mart ve Nisan ve Mayıs ve Haziran taksitlerinin tafrik olunmuş olacağı mûlahhas bulunduğ ve tarihsiz olub on iki bin dört yüz elli bir guruş mühtevî bulunan ve Rabikyan Artin Efendi nâmına olan serkisinin mâliyece kaydı olmadığından kabul olunamayacağı ve 24 Eylül sene 91 tarihli ve altı bin guruşu şimâli serkis dâhi Hırlakyanın tabur mezkûr havâlesinden alacağına dâ'ir serkislerinden bâ tenzîl Topalyan Karabet Ağa nâmına verilerek 26 Eylül sene 91 tarihli serkinin teslîmatı sırasında görülen ve 24 Eylül sene 91 tarihli gösterilen kırk bin guruşun meyânında bulunmadığının ve mezkûr yirmi altı bin guruşluk serkinin dâhi 29 Eylül sene 91 tarihli olub bir yük otuz dört bin yedi yüz doksan iki guruş on paraya natık bulunan serikce teslîm kayd edilen kırk bin guruşdan tafrik olduğunun anlaşılmağa iddûğüne ve şehir Eylüle havâlesinden kırk sekiz bin altı yüz doksan iki guruş 20 Kanun-ı Evvel sene 91 tarihinde Mustafa Efendi tarafından Binbaşı Salih Beğ e i'tâ kılındığı misüllü on altı bin guruşu dâhi Andırın mâl sandığına hûsus verilip bununda oraca tesvîyesiyle kurtarılib doksan bir senesi Kanun-ı Sanî cedveline idhalen mer'âşa gönderilmiş olan serkis Mustafa Efendi nazarında bulunduğu hasebiyle ahz ettiğini beyânla mezkûr serkise irâe etdi bu sırada muhâsebeci mûmâ ileyh tarafından tescilâten tevkîl kılınan muhâsebe kalemi ketebesinden Şeyh Efendi dâhi tabur

mezkûrun şehir Mart sened mahsûs mülâzım Abdürrahim Efendiyle mer'âş mâliye sandığına bildürür natık olduğu meblâğın kâmilen mûmâ ileyhe virilmiş olduğu gibi Nisan ve Mayıs ve Haziran senedat mahsûsesi dâhi mülâzım Mehmed Zeki Efendi ma'rifetiyle sandık mezkûre gelib bunlardan Nisan ve Mayıs senedatın havî olduğu meblâğ mûmâ ileyh verilerek Ohannaes Efendi zamanına masraf-ı kayd olunduğu ve Haziran sened mahsûsun mühtevî olduğu

Sahife: 100 Numero : 100

Altmış dört bin altı yüz doksan iki guruşdan on yedi bin dört yüz yirmi yedi buçuk guruşu Ohannaes Efendi intikâl etmezden evvel mûmâ ileyhe Mehmed Efendiyle Hırlakyan ve Çorbacıyanlara verilmiş olduğu misüllü on dokuz bin sekiz yüz dört guruş dâhi Ohannaes Efendinin intikâlinden sonra Halefine devr olunan bir yük on sekiz bin kûsür guruşdan tenzîl edilib mûmâ ileyhe Mehmed Efendiye verilmesi için Ohannaes Efendiye red idildiğine isyânla iki kıt'a muhâsebe defteri ibrâz eylemesi üzerine Artin Efendi zıkr olunan defterlerden birisinde salifü-z zıkr Nisan ve Mayıs ve Haziran taksitleri olan meblâğın mûmâ ileyhe Mehmed Zeki Efendiye verildiği müharrir bulunmasına ve iş bu üç mallık taksitin Emin Sabık Ohannaes Efendi zamanında tesvîye olduğu defter-i mebhûsun zeyrindeki şerhde gösterilmesine nazaren mezkûr üç mâlîlik senedat mahsûsanın müvekkili tarafından virildiğinin ve defterin müvekkilinin intikâlinden sonra tanzîm kılındığının anlaşıldığı ve diğer bir defterin dâhi resm defter olmayıp ol defteri bulunduğu ve tarihi dâhi olmadığı cihetle bu defterlerin zıkr olunan arzûhallerin bâlâsındaki derkenarların tevkîfine kâfi olamayacağı ve mezkûr defterde Eylül taksitinin Mustafa Efendi tarafından virildiğine dâ'ir şerhin kabul olunamayacağı ve esâssız olduğu Hüseyin Efendinin beyân eylediği yirmi bin altı yüz guruş natık serkiye mûmâ ileyhe Şeyh Efendi yazmış olduğundan bunun cihet ve Esbabının mûmâ ileyhden su'âl olunmasını ifâde de bulunmuşdur bunun üzerine mûmâ ileyh Şeyh Efendi mezkûr defterlerin birisi masarifat yevmiye ve birisi dâhi Ali el Hasib tarikîyle verilmekte olan meblâğın basılmasına mahsûs serki defteri olup sonradan yapılmış olmadığı ve masarîf defterinde mukayyid zıkr olunan Nisan ve Mayıs ve Haziran taksitlerinin Hazirandaki şerh ise beher taksitde verilen seksen hülâsadan hasıl olan kırkın kimler zamanında olduğu ifâ' için olup yoksa taksit mebhûsanın kâmilen Ohannaes Efendi zamanında te'diyesine şumûlû olmadığı ve taksit mezkûrenin müfreden verildiğine dâ'ir serki defterinde kayd olunmasına bakılınca Nisan taksiti bir Mayıs ve Haziran taksitleri dâhi bir def'a da ifâ' olunduğu fâhiş edilmekte iddüğüne ve mezkûr yirmi yedi bin kûsür guruş mukaddeme sandığa verilen altmış dört bin kûsür guruş sened mahsûsası meyânında bulunduğundan bunun için Salih Beğden tekrar 'alem kazbere luzûm olmadığı ve Ohannaes Efendinin irâe eylediği seriklerin muhâsebece ma'mûlaten kaydiyesi icrâ edilmiş olduğu ve bunlardan birisinde kendüsünün hatt-ı desti bulunmasının sıhhatine delîl olmayacağı cihetle bunlara sahîh nazarıyla bakılamayacağı ve 24 ve 26 Eylül sene 91 tarihli Topalyan nâmına olan serikde kırk bin guruş müte'âkib ise de halbuki evvel tarihde vâridat yevmîye defterinin Topalyan nâmına kırk altı bin iki yüz elli dokuz guruşun sandığa teslim olduğu gösterilib bundan otuz bin guruş îrad ve mahsûs vech ile ve kûsür dâhi takdirenden teslim sandık

Sahife: 101 Numero : 101

Olduğu mûmâ ileyh Ohannaes Efendinin tasdîki altında bulunan defter de mukayyid olduğunu ve şu halde on bin guruş açık kalarak altı bin guruşluk serki kırk bin guruşdan tafrik olunmuş denilebileceğini ve Ohannaes Efendinin muhâsebesi görûlûb devr defterleri kendü ve Halefi tarafından tahsîr ve meclis-i idâreden tasdik kılındığı darı eylediği meblâğ dâhi defter mezkûrde zimmeti olduğu mukayyid olup

buda kendüsünün kabulüne mebnî iddügü cihetle şimdiki iddi'âsı kabul olunamayacağı ve Mustafa Efendi dâhi lâyihasının mündericâtını tekrarla Ohannaes Efendiyle görülen Halef Selef devr muhâsebelerini havî olub kendüsüyle Ohannaes Efendinin mühürleri altında bulunan ve meclis-i idâre cânibinden bâ tadvîk tasdvîk kılınmış olan defterde mârû'z zıkr Feke taburunun altı kıt'a senedat mahsûsanın bedeli olan üç bin kûşur gurusdan Ohannaes Efendinin teslîmatı bâ tenzîl yirmi yedi bin kûşur gurus deyn sandık kılınmasına mebnî altı kıt'a sened-i mahsûseye olub devri kendüsüne mahsûs vermiş bulunduğ u mukarrir olduğ u halde bu kirâ mezkûr Eylûl taksitinin kendü zamanında virildiğini iddi'âda bulunmuş vasî iddügüne ve Eylûl taksiti ise salîfû-l beyân kâmilin kendü zamanında virildiğini ve Ohannaes Efendinin irâe ettiğ i seriklerin muhâsebe kalemince ma'mûlaten resmîyesi îfâ' kılınmış olduğ undan sahîh nazarıyla bakılamayacağı ve fûruht Eylûl taksiti Ohannaes Efendi zamanında virildiğ ine ısrar olunur ise mukâbilinde taburdan ne cins evrâk alıb ittisali esnâda kimlere devr edilmiş ve sened mahsûsanın muhâsebeci ve mutasarrıf lığ ından kangı tarihinde ma'mûlaten nizâmiyesi icrâ kılınmış buralarının beyânı iktizâ edeceğ inden bu cihetlerinin Artin Efendiden su'âl olunmasını taleb eylesesine mebnî buraları Artin Efendiden soruldukda müvekkilinin îbrâz eylediğ i seriklerin natık akcesi mukâbilinde teslîmatı yevmiye mütâbık bulunduğ u kuyûdat-ı resmîyye ile teyin etdireceğ ini ve eylûl sened-i mahsûsanın bedeli müvekkili tarafından virilib sarfiyetine sehven idhal edilmemiş olduğ u ve iş bu senedin 20 Kanun-ı Evvel sene 91 tarihinde sandığ a gelib bedelinin Mustafa Efendi tarafından tesvîye olduğ u mahkeme-i nizâmiyede müteber tutulacak sûretde bir kaydla isyân edilmediğ i müvekkilinin da'vadan reddi icâb etmeyeceğ ini söylemişdir iktizâ-i maslahad lade'l müzâkere tarafının iddi'â lâyiha ve reddiyeleriyle takdîrleri kararen ve müstala'â olundukda Artin Efendinin müvekkili müdde'î Ohannaes Efendinin mer'aş sandık eminliğ i mühevriyetinde ve zimmet idâresinde Feke'de aramsaz asâkir-i şâhane birinci taburunun doksân bir senesi Martı ibtidâ'sından sene-i merkûm şehir Eylûl nihâyetine kadar yedi Eylûl tahsîsatı sened-i mahsûsaları bi'l -vürûd bedellerini tamamen îfâ' etmişken bâde'l-infisal tanzîm edilen devr ve teslim defterinin tabur mezkûrun meşhûr ma'lûmeden Eylûl taksiti sened mahsûsası masarifat hükmünde gösterilmediğ i gibi defter mezkûrde tabur mezkûrun altı Eylûl tahkikatından yirmi yedi bin kûşur gurus deyn sandık gösterilmiş olmasından dolayı muhâsebe-i mezkûreye kat' olamayarak vuku'â bulan 'âda-i muhâsebe iddi'âsına delil olmak üzere devr defterinde masarîf cihetinde Feke taburunun

Sahife: 102 Numero : 102

Altı kıt'a sened mahsûsası bedellerinden deyn sandık olarak tenzîl kılınan yirmi yedi bin dört yüz altmış buçuk gurusla mevcûd sandık olub devr eylediğ i bir yük on sekiz bin yüz yetmiş bir buçuk gurusdan meclis-i idâre kararı 'ibâresiyle tabur mezkûre sarf olmak üzere tenzîl kılınan on dokuz bin sekiz yüz dört gurus devr defterinde tenzîl kılındığından kat' olamayıp muhâsebe kaydından ifnağ edilmek üzere 27 Ramazan sene 97 tarihli cânib mutasarrıfıya bâ takdîm ve olunan mahsûs üzerine tabur mezbûrun doksân bir senesi Ağustos taksiti olan altmış dört bin altı yüz doksân iki gurusun yirmi yedi bin dört yüz altmış buçuk gurusu deyn sandık olub emin emir-i lâhik Mustafa Efendi zamanında virildiğ i ve on yedi bin dört yüz yirmi yedi buçuk gurusu Ohannaes Efendi zamanında ve on dokuz bin sekiz yüz dört gurusu mûmâ ileyh Mustafa Efendinin vekili Oseb Efendiye devr olunan Ohannaes Efendinin nakd mevcûddan bâ tenzîl îfâ' olunub Ohannaes Efendi zamanına masarîf kayd olunduğ una dâ'ir cânib muhâsebeden 16 Şubat sene 91 tarihli derkenarlı arzûhal ve sene-i merkûme şehir Temmuz ve Ağustos sened mahsûs bedellerini havâleten civar baciyan ve Hırlakyan koçaniyesine bâ serki te'diye ve îfâ' etmesinden dolayı deyn sandık gösterilen yirmi

yedi bin dört yüz altmış buçuk guruşla nakd mevcûdundan tenzîl kılınan on dokuz bin sekiz yüz dört guruş şehir Ağustos taksitinden olduğuna dâ'ir muhâsebenin marûl-beyân derkenarına kat' olamadığından bahisle kendüsünce kana'at hasıl olmak üzere devr muhâsebenin tekrar reyine ve tadrîki hakkında 24 Şubat sene 97 tarihli kezâ cânib mutasarrıfıye bâ takdîm olunan mahsûs üzerine meblâğ mezbûrun on dokuz bin kûsür guruş muhâsebe defterinin dâhil olub mühûr ve tadrîki altında bulunan zaman ma'lûmesinin tahsili ve on dokuz bin kûsür guruş için dilediği halde mahkemeye müraca'atında muhtar olduğuna dâ'ir meclis-i idâre-i livâdan 11 Teşrîn-i Sanî sene 96 tarihli derkenarlı arzûhal ve tabur mezkûrun tahkikatından beş bin dört yüz üçer guruş on para 10 Eylül Sene 91 tarihli mazbatadan sene-i merkûm temmuz ve Ağustos sened mahsûsu bedelleri olarak altmış dört bin altı yüz doksan iki guruş bir dört bin altı yüz doksan iki guruş berge cem'aten bir yük otuz dört bin yedi yüz doksan beş guruş on paralık 26 Eylül sene 91 tarihli bir kıt'a ve Feke taburu

Sahife: 103 Numero : 103

Sened mahsûs senedin ve Hırlakyan Kiforok Efendi serkisinden tenzîl olarak Topal oğlu Karabet Ağa nâmına altı bin guruşluk 24 Eylül sene 91 tarihli bir kıt'a Feke taburu hûsusundan Çorbacıyan Düles nâmına yirmi bin altı yüz guruşluk 4 Teşrîn-i Evvel sene 91 tarihli bir kıt'a topal oğlu Karabet Ağanın yerinde olan 10 Eylül sene 91 tarihli mazbatadan tenzîl kılınarak Arık oğlu Artin Efendi nâmına on iki bin dört yüz elli bir guruşluk bâlâ tarihi bir kıt'a ki cem'aten dört kıt'a bedelleri virilerek kurtarılmış olan sandık serkisi vekil Artin Efendi tarafından mahkemeye ibrâz olunmuş ve müdde'î Ohannaes Efendinin muhâsebesi sıhhatinde olub tabur mezbûrun salifü-z zikr altı Eylül tahkikatından muhâsebe-i mezkûre de gösterilen yirmi yedi bin dört yüz altmış buçuk guruşla nakd mevcûddan tenzîl kılınan on dokuz bin kûsür guruş şehir Ağustos taksitinden olduğuna dâ'ir Ohannaes Efendinin arzûhali bâlâsına olunan derkenar emr i'tibârı olub şehir Haziran taksitinden olduğuna şehir Eylül sened mahsûsası sandık emini Mustafa Efendi zamanında devr ederek bedeli mûmâ ileyh tarafından virildiği hakkında vukû'a bulan def'alarına dâ'ir isbât müdde'î zımında müdde'î 'aleyheden muhâsebeci 'izzetlü Yahya Efendinin vekilleri Hüseyin ve Şeyh Efendiler tarafından Feke de bulunan birinci taburun doksan bir senesi Eylül taksiti kûsürü olarak on altı bin guruş mer'aş mâl sandığının divanî olub mûmâ ileyh Mustafa Efendinin vekili Oseb Efendi tarafından 20 Kanun-ı Evvel sene 91 tarihli ve zuhûru Andırın kazası mal sandığından virildi mührüyle mahsûr bir kıt'a serikle meblâğ mezbûr on altı bin guruş kazâ-i mezbûr emvâlinden virilerek masarifat cihetine kayd ile i'âde kılındığına dâ'ir kazâ-i mezbûrun doksan bir senesi Kanun-ı Sanî cedîdesi ve bir kıt'a seriki kayd defteri ve bir kıt'a mahsûs kayd defteri ve bir kıt'a masarifat yevmiye defteri ibrâz olunmuş ve Ohannaes Efendi zamanında tabur mezbûrun altı Eylül sened mahsûsaları vürûd ederek bedellerinden yirmi yedi bin kûsür guruş deyn sandık olub mûmâ ileyh Ohannaes Efendinin zimmeti bulunduğuna dâ'ir mûmâ ileyh taht-ı tahsir ve tasdîkinin bulunan 3 Kanun-ı Sanî sene 91 tarihli muhâsebe defteri müdde'î 'aleyheden Mustafa Efendi tarafından ibrâz olunmuş zikr olunan evrâk ve defter lade'l mayine tabur mezkûrun doksan bir senesi Mart taksiti olan altmış dört bin altı yüz doksan iki guruşun sened mahsûsası kezâ mûmâ ileyh Mehmed Zeki Efendiyle ve şehir temmuz taksiti olan altmış dört bin altı yüz doksan iki guruşla şehir Ağustos taksiti olan altmış dört bin altı yüz doksan iki guruşun sened mahsûsaları kunduracı Hırlakyan Kiforok Efendi bediyle ve şehir Eylül taksiti olan altmış dört bin altı yüz doksan iki guruşun sened mahsûsası tabur mezbûr Binbaşı Salih Beg bediyle mer'aş mâl sandığına vürûd ederek bedelleri mûmâ ileyh virildiği havâlen kayd defterinde ve masarifat yevmiye defterinin doksan bir senesi Şubatının yirmi beşinci yevmiyesinin elli sekizinci numrosundan altmış dört

numrosuna kadar musta'melen mukayyid bulunduğu ve vekil Şeyh Efendinin ifâdesine nazaren Mart ve Nisan sened mahsûsaları sandığa vürûdunda def'aten ve nakden tesvîye edilmesinden ve Temmuz ve Ağustos taksitleri mûmâ ileyh Hırlakyan Kiforok Efendiye mahsûs olmasından dolayı seriki kayd defterine mûmâ ileyh Ohannaes Efendi tarafından

Sahife: 104 Numero : 104

Kayd etdirilmediği ve Feke taburu tahkikatından bir aylık altmış dört bin altı yüz doksan iki guruş seriki kayd defterinde mukayyid olub meblâğ mezbûrun zeyrinde bulunan teslîmatda otuz yedi bin iki yüz otuz bir buçuk guruş Ohannaes Efendi zamanında ve yirmi yedi bin dört yüz altmış buçuk guruş Mustafa Efendi zamanında ve mûmâ ileyh Ohannaes Efendi zamanında deyü gösterilen mezkûr otuz yedi bin iki yüz otuz bir buçuk guruşun cenahında on yedi bin dört yüz yirmi yedi buçuk guruş kabul âlâ intikâl ve on dokuz bin sekiz yüz yirmi dört guruş bâde'l ittisâl kabulü-l ittisalin cenahında on iki bin üç yüz otuz dört guruş on parası 10 Eylül sene 91 tarihinde Çorbacıyan ve Hırlakya ve beş yüz doksan altı guruş 27 Teşrin-i Evvel sene 91 tarihinde kezâ mûmâ ileyheye dört bin dört yüz doksan yedi guruş on parası mülâzım Mehmed Efendiye virildiği defter mezkûrede tabur mezbûrun şehir Eylül taksiti olub 20 Kanun-ı Evvel sene 91 tarihinde Binbaşı mûmâ ileyh Salih Beg bediyle mâl sandığına vürûd eden sened mahsûsası bedeli altmış dört bin altı yüz doksan iki guruş mukayyîd olub meblâğ mezbûrun zeyrinde bulunan teslîmatda kırk sekiz bin altı yüz doksan iki guruş mûmâ ileyh Mustafa Efendi zamanında Binbaşı mûmâ ileyh nakden verildiği ve mutâbık on altı bin guruş tarih mezbûrede mûmâ ileyh Mustafa Efendinin vekili Oseb Efendi tarafından bir kıt'a seriki verildiği görülmüş ve meblâğ mezbûr on altı bin guruş 20 Kanun-ı Evvel sene 91 tarihli mûmâ ileyh Oseb Efendi tarafından serki verilip Andırın emvâlîne mahsûs verildiği ve meblâğ mezbûr kazâ-i mezbûr mâl sandığından te'diye olunarak serkisin i'ade kılındığı mezkûr serikle kazâ-i mezbûrun zeyri mazbata doksan bir senesi Kanun-ı Sanî cedvelinde görülmüş ve mûmâ ileyh Ohannaes Efendinin bâde'l ittisâl nakd mevcûdundan tenzîl olunan on dokuz bin sekiz yüz dört guruş tabur mezbûre verilip zamanına masarîf kayd edildiğini ve yirmi yedi bin kûsür guruş Feke taburu mahsûsundan deyn sandık bulunduğu Ohannaes Efendinin taht-ı tahsis ve takdîkinin bulunub 3 Kanun-ı Sanî sene 91 tarihli devr muhâsebe defterinde görülmüş ve Ohannaes Efendinin ibrâz eylediği serkiler kendü hissedatı olub muhâsebecinin bir güne işareti olmadığı gibi bir dürlü kaydı dâhi bulunmadığından mezkûr serkiler i'tibâr gayrı şâyan bulunmuş ve iki kıt'a derkenarlı arzûhal marû-l beyân tahkîkata nazaren iddi'âsına delil kafi görülmemiş olmasından rüşvet iddi'âya dâ'ir başka dürlü evrâk ve senedat mütebere ibrâz idemediğinden devr muhâsebe defteri sıhhatinde bulunduğu görülmüş ve tahkikat ve tadrîkan vâkı'âya nazaren mahkemenin hitamından sonra mûmâ ileyh Ohannaes Efendinin 15 Kanun-ı Sanî sene 96 tarihli vermiş olduğu mezkûre mûcibince tabur mezbûrun doksan bir senesi tahkikatının mâhbemâh i'tâsı hakkında kumandanlık veya tabur mezkûr binbaşılığına hükümet meyânesinde cereyân eden resmi muhâberenin tahrîrat verildiği ve muhâsebecilik ve kumandanlık tarafından re'sen talep olunmasına hüccet görülememiş ve müdde'î mûmâ ileyh Ziya ve Mustafa Efendilerin def'aları salîfü-l beyân kayıdat ve evrâk resmi ile tahkik etmiş olduğundan mecellenin bin altı yüz otuz ikinci

Sahife: 105 Numero : 105

Maddesinin fıkra-i evveliyesi ahkâmınca Ohannaes Efendinin iddi'âsının reddine ve Hırlakyan Kiforok Efendi mahkemede bulunmadığı gibi su'âl dâhi tevci etmiş olduğu ve yüz elli guruş i'lam ve kırk guruş sûret ve teblîğ harçlerinin nakd borc

8983 NUMARALI MARAŞ ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN 1-105... Ahmet Kerem BİRHAN

harc namıyla teslim sandık kalınan iki yüz yirmi iki guruşdan mahsûbunun icrâsıyla kûsûr otuz sekiz guruşun iddi'âsına kabil-i istînaf olarak müttefiken 11 Rebi'ü'l Âhir sene 98 ve 29 Kanun-ı Sanî sene 96 tarihinde karar verilip tarafına takdim olundu 9 Rebi'ü'l Âhir sene

98 ve fî 25 Şubat sene 96

Re'is A'za A'za A'za Müsveddesine Mutabıkdır

Başkâtib

SONUÇ VE TARTIŞMA

8983 Numaralı Maraş Şer'iyeye Sicili'nin 1-105. sayfaları arasında Hicri 1297-1299 (M.1879-1881) tarihinde Maraş Şer'iyeye mahkemesinde meydana gelen vekâletname, hüccet (delil, senet, vesika), i'lam (mahkeme hükmünü bildiren resmi vesika), tereke (miras), vasî tayini, vesayet (hukuki temsilci) vb. davalar yer almaktadır.

Maraş'a ait şer'iyeye sicilinde alım-satım ve alacak-verecek (borç) davalarının fazla olması bölgedeki ekonomik canlılığı göstermektedir. Başlıca ticaret yapılan unsurlar; ev, tarla, çiftlik, bağ ve hayvancılığı kapsamaktadır. Satışa konu olan evin fiziksel özelliklerinden ve yapısından halkın sosyal yaşamının nasıl şekillendiği görülmektedir. Ev fiyatlarına bakıldığında ev fiyatlarındaki farklılığın, evin bulunduğu yere göre ve evin özelliklerine göre değiştiği de görülmektedir.

Maraş'da farklı etnik gruplardan ve çeşitli dinlerden insanların Arnavut, Yahudî, Ermeni, Kıbtî, Arap, Türk ve Rumların bir arada yaşadığı görülmektedir. Farklı dindeki ve farklı etnik gruptaki insanlar birbirleri arasında ticaret yapabilmiş ve bu insanlar ortak haklara sahip olabilmıştır. Hangi tebaaya sahip olunursa olunsun her gruptan insanın can ve mal güvenliği sağlanmış ve zorlayıcı hukukî tedbirler uygulanmamıştır. Belgelerde gayrimüslim halk her türlü sosyal, hukukî, kültürel ve ekonomik hayatın içinde etkin rol üstlenmiştir.

Maraş'da ekonomik ve sosyal hayat üretime bağlı kollar olan tarım, hayvancılık ve ticaret gibi meslekî kollardan oluşmaktaydı. Maraş'ın akdeniz iklimine sahip olması ve toprak yapısının tarıma dayalı ürün yetiştirmekte oldukça verimli hale gelmesini sağlamıştır. Buna bağlı olarak belgelerde tahıl ürünleri ve çeşitlerinden fazlaca bahsedilmiştir. Bu ürünler: arpa, buğday, nohud ve çavdardır. Tarımsal ürünlerin devamlı olarak tahıllardan oluşması nedeniyle değirmencilik ve fırıncılık mesleğinin gelişimine katkıda bulunulmuştur. Maraş şehrinin dağ eteğinde kendine yer edinmesi küçükbaş ve büyükbaş hayvancılığının yapılmasında önemli rol oynamıştır. Bitkisel ve hayvansal üretim ticarete katkıda bulunarak ekonomiyi canlı hale getirmiştir. Belgelerde, ayrıca arıcılık ve kümes hayvancılığının da bölgede yaygın olarak yapıldığı görülmektedir.

Vergiler, Osmanlı Devleti'nde her dönemde önemli gelir kaynaklarından birisi haline gelmiştir. Yörelere özellikleri göz önüne alınarak her bölge için ayrı ayrı vergi miktarları uygulanmıştır. Belgelerde görülen vergi miktarları ve çeşitleri o dönemin ekonomisini ve üretim yapısını bize göstermektedir. Maraş'da vergiler her yıl düzenli olarak toplanılmış ve vergi miktarları toplam hane sayısına göre belirlenmiştir. Vergilerin düzenli şekilde toplanması Osmanlı malî sisteminin etkin bir şekilde işlediğini göstermiştir.

Osmanlı Devleti'nin kullanmış olduğu para birimleri belgelerde açıkça görülmüştür. Alım satım davasında ve alacak verecek (borç) davalarında paranın miktarıyla birlikte para ayarı ve paranın çeşidi belirlenmiştir. Belgenin kapsadığı tarihte genellikle kullanılan para birimi; gurus ve akçedir. Daha önceki dönemlerde de kullanıldığı gibi bu dönemde de gümüşten paralar kullanılmıştır. Sicildeki belgelerde lira-i osmanî, cedit akçe, gurus geçmektedir.

Belgelerde Müslüman ile gayrimüslimler için farklı ifadeler kullanılmış ve mensup oldukları milletler belirtilmiştir. Ermeniler ile müslüman halkın uyum içinde olduğu görülmüştür. Müslüman ve gayrimüslim arasında herhangi bir sorun yaşandığında mahkemeye müracaat edilmiştir.

Maraş'da bazı mahalle ve köy adlarının günümüzde de aynen telaffuz edildiği gibi bazı mahallelerin ve köylerin adının değiştiği belgelerden anlaşılmaktadır. Divanlı Mahallesi, Kuyucak Mahallesi, Şazibey Mahallesi, Karamanlı Mahallesi aynen telaffuz

edilen mahallelere örnek teşkil etmektedir. Mahalle sayılarında dönem olarak bakıldığında değişiklikler görülmüştür. Mahalle sayılarındaki bu değişiklik şehrin fiziki yapısının yanında mahalle anlayışından da kaynaklanmaktadır.

Sonuç olarak Maraş şehrine dair yapılan çalışmalar olmakla birlikte yapılan çalışmaların yeterince etkin halde olmadığı görülmektedir. Maraş'a ait sicil defterlerinden bir tanesi konumunda olan bu defterde, Maraş şehrinin sosyal, siyasi, kültürel ve iktisat tarihi hakkında sonuçlar ortaya konulmakla birlikte bundan sonraki dönemlerde bölge ile ilgili yapılacak sicil çalışmalarının önem kazanması arzulanmaktadır.

KAYNAKÇA

- Devlet Arşivleri Başkanlığı (DAB), 8983 Numaralı Maraş Şer'iyeye Sicili.
- ABACI, N., 2001, *Bursa Şehri'nde Osmanlı Hukukunun Uygulanması (17.yy.)*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- AKDAĞ, M., 1975, *Türk Halkının Dirlik ve Düzenlik Kavgası*, Bilgi Yayınevi, Ankara.
- AYDIN, M. A., 1996, *Türk Hukuk Tarihi*, Beta Yayınları, İstanbul.
- _____, M. A., 1996, *Türk Hukuk Tarihi*, Beta Yay., İstanbul.
- AYDIN, M. A., 1992, “Borç”, DİA, C.6, TDV, İstanbul, s.285-291.
- _____, M. A., 1992, “Gasp”, DİA, C.13, TDV, İstanbul, s.387-392.
- BARDAKOĞLU, A., 1992, “Hırsızlık”, DİA, C.17, TDV, İstanbul, s.384-396.
- BAYKARA, T., 2001, “Kaza”, DİA, C.25, TDV, İstanbul, s.119-120.
- BÜLBÜL, S., 2011, “Manastır Şehrindeki Osmanlı Mimarisi”, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- ÇADIRCI, M., 1997, *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentleri'nin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, TTK Basımevi, Ankara.
- ÇAĞBAYIR, Y., 2017, *Ötüken Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Ötüken Neşriyat, İstanbul.
- DEVELLİOĞLU, F., 1993, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara, s.215.
- DÖNMEZ, C., 2018, “9 Numaralı Varna Kadı Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- DÜZBAKAR, Ö., 2003, “Osmanlı Döneminde Mahalle ve İşlevleri”, Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, S.5 s.97-108.
- ERBAY, C., 2006, “Nafaka”, DİA, C.32, TDV, İstanbul, s.282-285.
- ERİKCİ, E., 2019, “8 Numaralı Manastır Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- ERTEN, H., 2001, *Konya Şer'iyeye Sicilleri Işığında Ailenin Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Yapısı (XVIII. Y.Y. İlk Yarı)*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- EYİCİL, A., 1999, *Osmanlı'nın Son Döneminde Maraş'ta Ermeni Siyasi Faaliyetleri*, Gün Yayıncılık, Ankara.
- EYİCİL, A., 1999, “Zeytun Ermenileri ve Fındıcak İsyanı”, Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Askerî Tarih Bülteni, S. 44, s.37-46.
- EYİCİL, A., 1997, “Maraş'ta ve Bazı Yerlerde 1856 Islahat Fermanına Tepki”, Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi, S.109, s.81-111.
- FAYDA, M., 2001, “Zımmî”, DİA, C.44, TDV, İstanbul, s.438-440.
- GÜL, A., 2013, “Osmanlı Taşrasında Suç ve Suçlular (1919 Ocak Ayı Erzincan Sancağı Örneği)”, Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.17, S.1-2, s.1-29.
- GÜNAY, R., 2012, “Şer'iyeye Sicillerinde Mülk Alışverişleri: Kullanılan Usul ve Dil”, SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, S.27, s.15-24.
- GÜNDOĞDU, H., 2001, “Kahramanmaraş”, DİA, C.24, TDV, İstanbul, s.197-201.
- GÜNDÜZ, T., 2001, “Kahramanmaraş”, DİA, C.24, TDV, İstanbul, s.192-196.
- HALAÇOĞLU, Y., 1991, “At”, DİA, C.4, TDV, İstanbul, s.26-31.
- KUZUCU, S., 2016, “XVIII. Yüzyılın İlk Yarısında Antep'te Avârız Vergisinin Uygulanışı Şer'iyeye Sicillerine Göre”, Gaziantep University Journal of Social Sciences, S.15, s.101-118.
- KÜÇÜKAŞÇI, M. S., 2003, “Mahalle”, DİA, C.27, TDV, İstanbul, s.323-326.

- MERÇİL, E., 1997, *Müslüman Türk Devletleri Tarihi*, TTK Yay., Ankara.
- ÖZ, M., 2012, “Vasi”, DİA, C.42, TDV, İstanbul, s.546-547.
- ÖZÖN, M. N., 1973, *Osmanlıca/Türkçe Sözlük*, İnkılab ve Ata Kitabevi, İstanbul.
- ÖZTOP, F., 2015, “Suç Cetvellerine Göre Osmanlı Devleti’nde “Adam Öldürme” Suçu: Aydın Vilayeti (1908-1916)”, *Türk ve İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, S.3, s.75-85.
- PAKALIN, M. Z., 1983, “Talak”, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü III*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, s.389-391.
- SOLAK, İ., 2004, *16.Asırda Maraş Kazâsı*(1526-1563), Akçağ Yayınları, Ankara.
- SÖYLEMEZ, F., 2002, “Rışvan Aşireti’nin Cemaat,Şahıs ve Yer Adları Üzerine Bir Değerlendirme”, *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S.12, s.39-52.
- ŞAHİN İ., 2003, “Nahiye”, DİA, C.32, TDV, s.306-310.
- ŞEMSEDDİN, S., 2007, *Kâmus-ı Turkî*, Çağrı Yayınları, İstanbul.
- TAŞKIN Ü., 2013, “Rüsum-ı Örfiye”, *Tarih Okulu Dergisi*, S.14, s.55-73.
- TUĞLACI, P., 1974, *Okyanus Türkçe Sözlük*, Pars Yay., C.3, İstanbul, s.1995.
- ÜNAL, M. A., 2010, *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, Fakülte Kitabevi, Isparta.
- YAKUT, E., “19.Yüzyılda Orta Anadolu Bölgesi’nde Evliliğin Ortaya Çıkışı, Sona Ermesi ve Sonuçları”, *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, S.12, s.237-265.
- YAZICI, N., 2007, “Osmanlılar’da Yetimlerin Korunması Üzerine Bazı Değerlendirmeler”, *AÜİFD*, S.1, s.1-46.
- YETİŞGİN, M., 2007 “Osmanlı’nın Son Döneminde Maraş”, *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, S. 67, s.264-303.
- Yurt Ansiklopedisi, 1982, “Kahramanmaraş ”,C. 8, Anadolu Yayıncılık, İstanbul,s. 5661.

LÛGATÇE

A

- Âher:** Başka,diğer.
Ahkâm: Hükümler.
Ahz: Kabul etme,alma.
Ahzar: Yeşil.
Akdem: İlk önce,daha önceki,önceki.
Alenî: Açık olarak.
Arzan: Enine,genişliğine.
Asâleten: Bir görevin,bir işin asıl sahibi olan.
Atîk: Eski.
‘Ayâl: Eş,zevce,çoluk çocuk.
A‘za: Üyeler,organlar.

B

- Bâb:** Layık,uygun,elverişli.
Bakraç: Su,süt gibi gıdaları taşımaya yarayan kulplu bakır eşya.
Bârgîr: Yük tutan,beygir,at.
Batman: Eski bir ağırlık ölçüsü.
Beher: Her,her bir.
Ber-mûceb: Mûcebince,gereğince.
Bey‘: Satma,satış,satılma.
Bi‘l-cümle: Hep,bütün,toptan.
Bin: Oğlu
Binti: Kızı

C

- Cânib:** Cihet,araf,yön.
Câri: Akan,geçen,yürüyen.
Cedîd: Yeni.
Celb: Kendine doğru çekme.
Cem‘an: Toptan,hep birlikte.
Cihet: Yön,araf.

Ç

- Çâvuş:** Onbaşidan sonra gelen erbaş.
Çuka: Yünden yapılmış kumaş.

D

- Def‘aten:** Bir defada,birden.
Delâlet: Yol gösterme,rehberlik.
Derdest: Tutma ele geçirme,yakalama.
Derkenar: Yazılmış not.
Dermeyan: Ortada,ele alınmak.
Deyn: Borç.

E

- Edâ:** Borç ve borç gibi olan herhangi bir şeyi ödeme.

El-hâc: İslam dininin bir gereği olarak usulüne göre kabe-i mükerremeyi ziyaret eden kimse.

Emvâl: Mallar,mülkler,satın alınan şeyler.

Enhâr-ı sagire: Nehirlerin küçüğü.

Erbâb: Sahipler,malikler.

Esbak: Daha eski,geride bırakmak

Esmân: Değerler,kıymetler,bedeller.

F

Ferâğ: Vazgeçme,bırakıp terk etme.

Fî: Geçmiş tarihi belirtir.

G

Gendum: Buğday çeşiti.

Gurre: Arabî ayların birinci günü

Güzeşte: Geçmiş olan,geçen.

H

Hınta: Buğday.

Hitâm: Son,son bulma.

Hümâyün: Mübarek,kutlu,padişaha ait.

Hüveydâ: Belli apaçık.

İ

İbn: Oğul.

İbrâz: Meydana çıkarma,gösterme.

İbtidâ: Başlama,başlangıç.

İfrâz: Bir bütünden bir parça ayırma.

İhzar: Hazır etmek,hazırlamak,huzura getirmek.

İkrâr: Dil ile söyleme,bildirme kabul.

İ'lam: Bildirme,bildirilme.

İrsâl: Gönderme,gönderilme.

İsal: Ulaştırma.

İştirâ': Satın almak.

İfâ: Ödeme,verme.

K

Kabz: Elle tutmak,avuçla ele almak.

Kadîm: Geçmişi uzun zamana dayanan,eski.

Karîne: Bitiştirmek,ipucu

Karye: Köy.

Kat': Kesilme,biçme,biçilme.

Ketb: Yazma,kayda geçirme.

Keyl: Ölçme,kile,tahıl.

Kırat: Mücevher tartmakta kullanılan 0,20 gram ağırlığında bir ölçü.

Kıt'a: Parça,bölük

Kurb: Yakınlık,yakınında.

L

Lâyiha: Resmi makamlara verilen ve bir konudaki görüş ve düşünceleri dile getiren açıklamalı yazı.

Lede'l-hâce: İhtiyaç görüldüğü zaman.

M

Mahdud: Sınırlı,kasıtlı.

Mahsûben: Hesaba geçirilmiş.

Merkûm: Adı geçen,anılan

Meşrût: Koşullu,şart koşulmak.

Mevrûs: Miras kalmış,ana babadan geçmiş.

Muâraza: Çekişme,kavga.

Mukaddem: Takdim edilen,sunulan.

Mukîm: Yerleşik,oturan.

Mûmâ ileyh: Adı geçen,yukarıda anılan.

Musaddak: Doğrulanmış,onaylanmış.

Mutâlebe: Hakkını isteme,talepte bulunma.

Mutasarrıf: Tasarruf eden,kendinde kullanma hakkı ve salâhiyeti bulunan,bir sancağın en büyük idari âmiri.

N

Naib: Vekil,birinin yerine geçme.

Nakd: Akçe,mâden, para,peşin para.

Na'iband: At vb hayvanları nallayan kimse.

Nasb: Dikme,bir rütbe alma,bir memurluğa tayin edilme.

Nâşî: Ortaya çıkmak.

R

Re's: Baş,başkan

Resm: Devlet adına,resmî olarak

Rücû': Dönme,geri dönme,sözünden cayma,sözünden geri dönme.

S

Sağire: Küçük.

Sânî: Yapan kimse,yapıcı.

Sebkât: Geçme,önde bulunma.

Salâhiyet: Yetki.

Sinîn-i vâfire: Yılların çoğu.

Sirkâ: Çalma,hırsızlık.

Sûk: Çarşı,Pazar.

Ş

Şâyi'a: Herkesin duyduğu söylenti,her tarafa yayılmış olan söz.

Şifâhen: Sözle,ağızdan,söyleyerek.

Şimal: Dört ana yönden biri,kuzey.

T

Tahkîk: Gerçek olup olmadığını araştırmak,hakikatini anlamak.

Tahrir: Yazı yazma,kitabet.

Takrir: Sözle anlatma, ifade ve beyan etme, anlatış.

Teâtî: Alıp verme, karşılıklı alma ve verme.

Tebeyyün: Belli olma, meydana çıkma, görülüp anlaşılma.

Te'diye: Ödeme, ödenilme, borcunu verme.

Te'hir: Başka bir zamana bırakma, geciktirme.

Temessük: Borç senedi, senet, Anlaşma, sulhname gibi iki tarafça alınıp verilen mühürlü kağıt.

Temettu: Kazanma, kazanç.

Tereke: Ölen bir kimseden kalan eşya, mülk.

Tesviye: Bir işi halletme, sonuçlandırma.

Tevdî: Teslim etme, emanet etme.

Tevfikân: e göre, uyarak, bakılarak

Tûl: Uzunluk, boy.

Tûlen: Uzunluğuna, boyuna.

Ü

Ümm: Ana, anne.

V

Vasî: Kendi malını idare edemeyecek durumda olan akılca hasta veya zayıf bir kimsenin, bir yetimin, küçük bir çocuğun malını yöneten kimse.

Vekâlet: Vekil olma, vekillik.

Verâset: Mirasta hak sahibi olma vâris olma, mirasçı olma.

Y

Yed: El, güç, kudret

Yekûn: Toplam

Yevm: Gün.

Z

Zevce: Bir erkeğin nikahlı karısı, eşi.

Zer': Tohum ekme, yeşermiş ekin.

Zeyl: Ek, ek olarak.

Zımmî: Müslümanların hâkim olduğu bir ülkede Müslüman olmayan tebaa.

Zimmet: Bir kimsenin üzerine geçirdiği ve ödemeye mecbur olduğu borç.

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı-Soyadı : Ahmet Kerem BİRHAN
Doğum Yeri ve Tarihi : Kahramanmaraş/07.02.1993
Eğitim Durumu : Lisans Mezunu
Lisans Öğrenimi : Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Fen-Edebiyat
Fakültesi, Tarih Bölümü

Yüksek Lisans Öğrenimi : Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler
Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı

Doktora Öğrenimi :
Bildiği Yabancı Diller : İngilizce
Bilimsel Faaliyetler : 8983 Numaralı Maraş Şer'iyne Siciline Göre Maraş'ta
Sosyo-Ekonomik Yapı,İKSAD(Uluslararası Ortadoğu Konferansı),Eylül,2019,s.30-31.

İş Deneyimi:

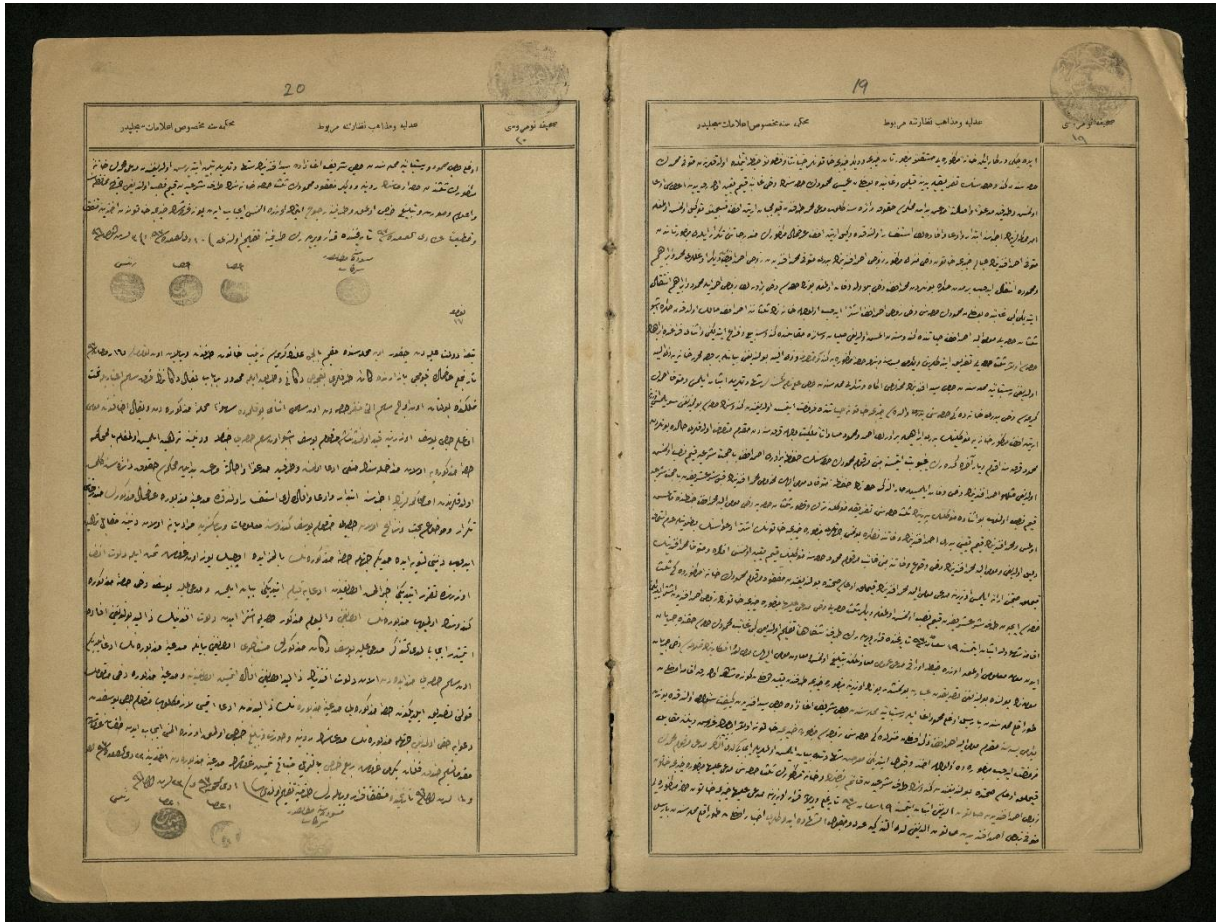
Stajlar : Altınşehir Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
Projeler :
Çalıştığı Kurumlar :

İletişim

E-Posta Adresi : kerembirhan4601@gmail.com
Tel : 05436886202
Tarih : 06.01.2020

EKLER

Ek. 1. 8983 Numaralı Maraş Şer'iyye sicilinde 19-20. Sahifeler

Ek.2. 8983 Numaralı Maraş Şer'iyye sicilinde 27-28. Sahifeler.

شماره پرونده	عنوان و مذهب تقاضا می نمود	تاریخ ثبت خصوصیات امارات - جلد
27	عنوان و مذهب تقاضا می نمود	تاریخ ثبت خصوصیات امارات - جلد
28	عنوان و مذهب تقاضا می نمود	تاریخ ثبت خصوصیات امارات - جلد

Ek-3 . 8983 Numaralı Maraş Şer'iyye Sicilinde 33-34. Sahifeler

